

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

POLŠNIK

2024 - 2033

Štev.:04-48/2024

OSNUTEK

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	17
1.1	Opis naravnih razmer	17
1.1.1	Lega.....	17
1.1.2	Relief.....	18
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	18
1.1.4	Hidrološke razmere	18
1.1.5	Matična podlaga in tla.....	18
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	19
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8	Živalski svet	21
1.2	Površina in lastništvo gozdov	23
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	23
1.3.1	Odprtost gozdov za spravilo lesa	23
1.3.2	Odprtost gozdov s cestami	25
1.4	Družbeno gospodarske razmere	26
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	26
1.5.1	Lovstvo.....	26
1.5.2	Kmetijstvo.....	27
1.5.3	Poselitev	27
1.5.4	Infrastruktura.....	27
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.).....	27
1.5.6	Ostale gospodarske dejavnosti	27
1.6	Požarno ogroženi gozdovi	27
1.7	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	28
1.8	Organiziranost javne gozdarske službe	28
2	Prikaz funkcij gozdov	29
2.1	Ekološke funkcije	29
2.2	Socialne funkcije	40
2.3	Proizvodne funkcije.....	46
3	Opis stanja gozdov	49
3.1	Gospodarske kategorije gozdov	49
3.2	Lesna zaloga	50
3.3	Prirastek.....	52
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	53
3.5	Tipi sestojev	54
3.6	Ohranjenost gozdov.....	54
3.7	Kakovost drevja.....	55
3.8	Poškodovanost drevja.....	56
3.9	Objedenost gozdnega mladja.....	56
3.10	Odmrlo drevje.....	57
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	59
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	59
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	60
4.2.1	Posek	60
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	66
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	67
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	68
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023	69
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023.....	69
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	71
5.1	Razvoj gozdnih fondov	71

5.1.1	Površina.....	71
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	71
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	73
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	73
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	74
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	75
6.1	Splošni cilji.....	75
6.2	Usmeritve	76
6.2.1	Splošne usmeritve	76
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	79
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	105
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	106
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	107
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	107
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	108
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	118
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	122
6.3	Ukrepi.....	122
6.3.1	Možni posek.....	122
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	124
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	125
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	126
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	126
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.....	128
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote.....	130
9	Rastiščnogojitveni razredi.....	132
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	132
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	133
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012	134
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111.....	143
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112.....	152
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112.....	161
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512.....	169
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012	176
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17012.....	184
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000.....	191
10	Literatura.....	199
11	Načrt so izdelali	201
12	Priloge.....	202
12.1	Preglednice v prilogah	202
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	202
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	204
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	228
12.2	Seznam tarif po odsekih.....	234
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih.....	236
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	237
13	Prostorski del načrta.....	238
13.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	238
13.2	Večfunkcionalna območja	238

13.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	239
13.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	240
13.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja.....	240
13.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	240
13.6.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	240
13.6.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	241
13.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	241
13.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	242
13.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	242
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami	242
13.9.2	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.....	242
13.9.3	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami	243

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	17
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	19
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	19
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	19
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	23
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	23
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	23
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	24
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami	25
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč	26
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	29
Preglednica 12/N-SAC: Natura SAC območje	34
Preglednica 13/N-SPA: Natura SPA območje	34
Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	35
Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine	35
Preglednica 16: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji.	42
Preglednica 17: Območja jam in brezen v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik.	43
Preglednica 18: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik, s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.	44
Preglednica 19: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik, z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.	45
Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	49
Preglednica 21/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	49
Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	50
Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	51
Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	51
Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	52
Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	52
Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	53
Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	53
Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	53
Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	54
Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	54
Preglednica 32/K: Kakovost drevja	55
Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja	56
Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	56
Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	57
Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje	57
Preglednica 37/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	60
Preglednica 38: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	60
Preglednica 39: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	61
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	62
Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	62
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	63
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	66

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	66
Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	66
Preglednica 46 : Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Polšnik v obdobju 2014 - 2023.....	68
Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu.....	69
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024.....	71
Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024.....	71
Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	71
Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah	72
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	73
Preglednica 53: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.	100
Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.....	103
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	122
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	124
Preglednica 57: Predlagani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	126
Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa	130
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	130
Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR.....	133
Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	135
Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	135
Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	135
Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	136
Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	137
Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	137
Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	138
Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	141
Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	142
Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	142
Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	144
Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	144
Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	144
Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	145
Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	146
Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	147
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	147
Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	150
Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	150
Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	151
Preglednica 81/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	153
Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	153
Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	154
Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	154
Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	156
Preglednica 86/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	156
Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	156
Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	158
Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	159
Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	160
Preglednica 91/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	162

Preglednica 92/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	163
Preglednica 93/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	163
Preglednica 94/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	163
Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	165
Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	165
Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	165
Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	167
Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	167
Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	168
Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	169
Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	170
Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	170
Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	170
Preglednica 105/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	171
Preglednica 106/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	172
Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	172
Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	174
Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	174
Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	175
Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	177
Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	177
Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	178
Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	178
Preglednica 115/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	179
Preglednica 116/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	179
Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	180
Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	182
Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	182
Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	183
Preglednica 121/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	184
Preglednica 122/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	184
Preglednica 123/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	185
Preglednica 124/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	185
Preglednica 125/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	186
Preglednica 126/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	186
Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	187
Preglednica 128/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	189
Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	189
Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	190
Preglednica 131/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	192
Preglednica 132/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	192
Preglednica 133/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	193
Preglednica 134/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	193
Preglednica 135/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	193
Preglednica 136/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	194
Preglednica 137/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024	194
Preglednica 138/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	195
Preglednica 139/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	197
Preglednica 140/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	197
Preglednica 141/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	198
Preglednica 142: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	238

Preglednica 143: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	238
Preglednica 144: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	239
Preglednica 145: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	240
Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	240
Preglednica 147: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	241
Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	242

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Primerjava objedenosti med popisi, izvedenimi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020	57
Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	64
Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	65
Grafikon 4: Pregled sanitarnega poseka s posekom oslabelega drevja po letih ureditvenega obdobja	65
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	73
Grafikon 6: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE	132
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	139
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	148
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	157
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	166
Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	173
Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	181
Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	187
Grafikon 14: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	195

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

- Karta 3: Karta rastišč
- Karta 4: Karta kategorij gozdov
- Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
- Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
- Karta 7: Karta funkcij gozdov
- Karta 8: Karta ukrepov
- Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
- Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)
- Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
- Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.759,01	1.765,30	9,45	4.533,76
Delež (%)	60,9	38,9	0,2	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha/leto			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	4.073,83	105,3	231,1	336,4	2,30	5,09	7,39	19,9	19,2	19,4	88,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	459,93	30,0	122,2	152,3	1,23	3,59	4,82	4,1	7,1	6,5	20,6
Skupaj vsi gozdovi	4.533,76	97,7	220,1	317,8	2,19	4,94	7,13	19,4	18,5	18,8	83,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.362,22	113,8	235,0	348,9	2,57	5,07	7,64	20,8	21,8	21,5	98,1
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	396,79	33,0	114,3	147,4	1,34	3,39	4,73	4,1	7,2	6,5	20,3
Skupaj vsi gozdovi	2.759,01	102,2	217,7	319,9	2,40	4,83	7,23	20,0	20,7	20,5	90,8
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.708,21	93,8	225,7	319,4	1,92	5,11	7,03	18,4	15,4	16,3	73,9
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	57,09	9,9	179,6	189,5	0,45	5,10	5,55	5,0	7,0	6,9	23,5
Skupaj vsi gozdovi	1.765,30	91,1	224,2	315,2	1,87	5,11	6,98	18,3	15,2	16,1	72,6
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	3,40	40,3	232,9	273,2	0,73	6,03	6,76	13,9	12,2	12,5	50,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	6,05	20,8	98,8	119,7	1,17	3,05	4,22	3,2	4,0	3,9	11,0
Skupaj vsi gozdovi	9,45	27,8	147,1	174,9	1,01	4,12	5,13	8,7	8,7	8,7	29,7

Gozdnogospodarska enota (GGE) Polšnik leži v osrednjem delu Slovenije, na vzhodnem delu Ljubljanskega gozdnogospodarskega območja.

Celotna površina enote je 5.970,78 ha. Od tega je 4.533,76 ha gozdov in 1.437,02 ha negozdnih površin, kar pomeni 76 % gozdnatost.

V GGE Polšnik so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen obrambne in raziskovalne funkcije. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na prvi stopnji so v GGE najpomembnejše proizvodne funkcije gozdov. Med njimi je daleč najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je ta na prvi stopnji poudarjena na 89 % gozdov. Na 36 ha gozdov so proizvodne funkcije poudarjene na drugi stopnji. 2,26 ha gozdov je prepuščenih naravnemu razvoju (ekocelica) in nima ovrednotene lesnoproizvodne funkcije.

Sledijo ekološke funkcije, ki so na prvi stopnji poudarjene na približno 38 % gozdnega prostora. Med njimi prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, sledi ji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na približno 49 % gozdnega prostora so ekološke funkcije poudarjene na drugi stopnji.

Prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij ima približno 11 % gozdnega prostora. Največji delež med njimi ima zaščitna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena na 9 % gozdnega prostora. Na 9 % gozdnega prostora so socialne funkcije poudarjene na drugi stopnji.

Območja Natura 2000:

- SI3000181 Kum (POO),
- SI3000183 Polšnik (POO),
- SI3000184 Zgornja Jablanica (POO),
- SI3000356 Maljek (POO) in
- SI5000026 Posavsko hribovje (POV).

Ekološko pomembna območja (EPO):

- 12100 Zasavsko hribovje,
- 14800 Kum,
- 33500 Sava od Mavčič do Save,
- 36900 Polšnik,
- 37300 Zgornja Jablanica in
- 94600 Maljek.

Površina gozdov, ki spadajo v območja Natura 2000, meri 287,39 ha, površina gozdov, kjer so EPO pa 495,48 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Prevladujejo zasebni gozdovi, katerih je kar 60,9 %. V lasti države je 1.765,30 ha, kar pomeni 38,9 % gozdov. V občinski lasti je le 9,45 ha gozda.

Skoraj vsi gozdovi, to je 89,8 %, sodijo v kategorijo večnamenskih gozdov. V kategoriji varovalnih gozdov je le 459,93 ha, kar pomeni 10,1 % gozdov.

Izločenih je osem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). To so: Podgorsko bukovje – 11012 (287,90 ha), Kisloljubno bukovje - 12111 (1.565,44 ha), Kisloljubno bukovje - 12112 (1.105,80 ha), Toploljubno bukovje – 14112 (553,43 ha), Gorsko bukovje – 15512 (128,27 ha), Bukovje na rendzinah – 16012 (377,19 ha), Kisloljubna jelovja - 17012 (55,80 ha) in Varovalni gozdovi – 40000 (459,93 ha).

Lesna zaloga je 317,8 m³/ha. V njej je 30,7 % iglavcev in 69,3 % listavcev. Največ je bukve in sicer 49 %. Sledijo ji smreka (22,4 %), graden (8,5 %), rdeči bor (7,1 %), gorski javor (2,8 %), kostanj (2,8 %), beli gaber (2,4 %) in črni gaber (1,4 %), ostale drevesne vrste so zastopane z deležem manjšim od 1 %. Letni prirastek meri 7,13 m³/ha.

Gozdove v enoti je v letu 2014 prizadel žled, v letu 2017 močnejši vetrolom, vmes in kasneje pa še smrekovi podlubniki, kar se odraža na stanju gozdov in posledično na načrtovanem gospodarjenju.

Posek

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 270.647 m³ (6 m³/ha/leto), kar pomeni 18,8 % lesne zaloge oziroma 83,7 % prirastka. 52,7 % poseka predstavlja pomladitveni posek, 42,4 % redčenja, manj kot 5 % pa načrtovan posek oslabelega drevja in sanitarni posek.

Obseg potrebnih gojitvenih del znaša 345 ha. (v prejšnjem načrtu so bila na področju sedanje GGE določena gojitvena dela v višini 565 ha). Gozdovi v GGE se sicer obnavljajo večinoma po naravni poti, zato obnova s sajenjem ni predvidena. Kljub poudarku posredni negi starega sestoja na mladje obstajajo potrebe po obžetvi in negi mladja (69 ha) ter neposredni negi gošče (31 ha), letvenjakov (205 ha) in negi drogovnjaka (54) ha.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Polšnik z veljavnostjo za obdobje 2024 - 2033 je tretji načrt gozdnogospodarske enote, ki je bila na novo opredeljena v Gozdnogospodarskem načrtu GGO Ljubljana (2001 – 2010). Ta je predvidel nastanek nove gozdnogospodarske enote v kateri sta združena vzhodna dela prejšnjih dveh gozdnogospodarskih enot Litija in Litija – stabilna (gozdni predel Slatna). Zahodna dela obeh starih enot sta po novem v gozdnogospodarski enoti Litija–Šmartno. Za gozdnogospodarsko enoto Litija so bili izdelani trije, za gozdnogospodarsko enoto Litija - stabilna pa štirje gozdnogospodarski načrti. Za območja nekdanjih GGE predstavlja ta GGN šesto obnovo osnovnih GGN.

Pravna podlaga za izdelavo načrta so Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE), Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in sprememba pravilnika (Ur. l. RS, št. 200/20)). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012, ter v skladu z Navodili za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih se posodablja tudi podatke o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN gozdnogospodarskih enot.

V postopku izdelave gozdnogospodarskega načrta GGE Polšnik smo na podlagi določil Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 96/2004 – UPB2) pridobili od Zavoda RS za varstvo narave »Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt Polšnik«. Upoštevali smo jih pri izdelavi tega načrta tako, da smo prevzeli prejeta zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja (območja Natura 2000) in habitatne tipe. Pri tem smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali varstvena območja Natura 2000, na podlagi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/2012, 33/2013, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18). Določena območja Natura 2000 so:

SI3000184 Zgornja Jablanica,

SI3000183 Polšnik,

SI3000181 Kum,

SI3000356 Maljek in

SI5000026 Posavsko hribovje.

Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik predstavlja plan neposredno potreben za varstvo teh območij Natura 2000.

Z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33, 33/13, 99/13 in 47/18) so določena ekološko pomembna območja:

12100 Zasavsko hribovje,

14800 Kum,

33500 Sava od Mavčič do Save,

36900 Polšnik in

37300 Zgornja Jablanica.

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali še naslednje pravne predpise:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, Ur.l. RS, št. 111/2007;
- Zakon o gozdovih (ZG) (Ur. l. RS, št. 30/93in sprem.);

- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010 in sprem.);
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur.l. RS, št. 4/2009);
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (ZGS, 2023);
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021);
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spremem.);
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009 in spremem.);
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in spremem.);
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94 in spremem.);
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04 in spremem.).

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, so:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GZ – Gradbeni zakon

ID – identifikacijska številka

k. o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina

KE – krajevna enota

LD – lovska družina

KP – Krajinski park

LUO – lovsko upravljavsko območje

LZ – lesna zaloga

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

n. v. – nadmorska višina

NV – naravna vrednota

NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena

OE – območna enota

PE – popisna enota

POO – posebno ohranitveno območje

PR – prirastek

PSR – proizvodna sposobnost rastišča

PVO – Posebno varstveno območja

RGR – rastiščnogojitveni razred

Rk – rastiščni koeficient

RS – Republika Slovenija

SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih)

SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.

SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

SVP – stalne vzorčne ploskve

Ur. l. RS – Uradni list Republike Slovenije

VVO – vodovarstveno območje

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

ZOG – Zakon o gozdovih

ZON – Zakon o ohranjanju narave

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

ZV-1 – Zakon o vodah

Pregledna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

Za zahodni del območja so značilni kopasti grebeni in blago nagnjena, ter ponekod tudi zelo strma pobočja, preprejena s številnimi jarki, medtem ko je vzhodni del, med Sp. Logom in potokom Šumnik, popolnoma dolomitni z ostrimi vrhovi in grebeni, ki se spuščajo v dolino Save v strmih, ponekod prepadnih pobočjih. Na vzhodnem koncu enote prevladuje planotast kraški svet, nad planoto se dvigujejo posamezni strmi dolomitni vrhovi, kjer je na Preveškem hribu (872 m.n.v.) najvišja točka enote, najnižja pa pri zaselku Sp. Šklendrovec (220 m.n.v.). Nadmorske višine so v tem predelu med 800 in 900 m.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Najbližja meteorološka postaja Klenik je prenehala delovati v 2. polovici 20. stoletja. S tem je to območje izgubilo veliko dragocenih klimatskih podatkov. Tako že kar nekaj časa ni blizu meteorološke postaje. Podatke smo tako vzeli iz dveh nam najbližjih meteoroloških postaj, in sicer postaje Ljubljana-Bežigrad in postaje Sevnica. Za območje smo vzeli povprečje meritev obeh postaj.

GGE Polšnik leži v območju preddinarsko-predpanonskega podnebne tipa. Povprečna letna količina padavin se giblje okoli 1200 mm. Padavine so enakomerno razporejene preko celega leta. Spomladanski in jesenski padavinski maksimum je neizrazit. Povprečna letna temperatura je 9°C. Povprečne oktobrske temperature so nižje od povprečnih aprilskih. Vegetacijska doba je razmeroma dolga, saj traja 5 – 6 mesecev. Prva slana se pojavi sredi oktobra, zadnje pa so možne še v sredini aprila. V nižjih delih enote ob reki Savi in v Jablaniški dolini se megla zadržuje skoraj polovico leta. V višjih legah (nad 500 m.n.v.) je meglenih povprečno le 40 dni.

1.1.4 Hidrološke razmere

Celotna površina GGE Polšnik je vodozbirno območje Save. Glavni vodotoki so: Sava, Reka, Jablaniški potok, Maljek, Pasjek, Šumnik, Smeškovec in Šklendrovec. Vsi pritoki naštetih potokov imajo zelo strm padec. V obdobju večjih padavin je voda iz teh potokov nasičena z naplavinami, kar je dokaz za močno erozijsko delovanje. Največje žarišče erozijskega delovanja je na drobljivih dolomitih, ki vode ne prepuščajo, zato vsa voda odteče v jarke in grape, velika vodna masa v povezavi z velikim padcem pa povzroča veliko škode. Na apnenčevi podlagi so vodotoki zelo redki, erozijskih pojavov skoraj ni. Hidrološke razmere na nekarbonatni podlagi se precej razlikujejo od tistih na dolomitu in apnencu. Na neprepustnih peščenjakih in skrilavcih je na začetku skoraj vsakega jarka studenec, ki tudi v sušnem obdobju ne presahne. Več manjših jarkov in njihovih studencev se združi v večji jarek in močnejši potok, ki v začetku oblikuje ozko, nato pa vse širšo dolino. Erozijsko delovanje se tu kaže predvsem v močnem poglobljanju jarkov in v usadih na njihovih pobočjih.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Zahodni del GGE leži na karbonskih skrilavcih in peščenjakih, vzhodni pa na trdnih apnencih in dolomitih. Meja med karbonatnimi in nekarbonatnimi kamninami poteka od izliva Loškega potoka v Savo do hriba Orleka se spusti v dolino Pasjeka, nato gre pod Žambohom do vasi Polšnik in do doline Sopote. Za območje zgrajeno iz triadnih kamnin so značilni ostri vrhovi in grebeni, ki se spuščajo v dolino Save v strmih pobočjih. Na skrajnem vzhodnem in JV koncu enote je bolj planotast svet, zgrajen iz apnenca s primesjo glinastih nanosov, posamezni vrhovi pa so dolomitni.

V dolinah, tako ob Savi kot ob njenih pritokih, predstavljajo matično podlago aluvialni prodni nanosi.

Na silikatni podlagi so se razvila rjava kisle do zelo kisle tla, ki so tudi precej globoka. Strma apnena in dolomitna pobočja prisojnih leg pokrivajo sprsteninaste rendzine, mestoma s surovim humusom. Tla so plitva do srednje globoka, rahlo ilovnata, medtem ko na osojnih legah najdemo plitve peščene rendzine, ki ponekod prehajajo v nerazvita rjava tla. Na isti geološki podlagi, vendar ne na tako strmih terenih, so nastala ilovnata, plitva do srednje globoka pokarbonatna tla.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE meri 5.970,78 ha. Gozdni prostor obsega 4.609,91 ha. Površina vseh gozdov GGE znaša 4.533,76 ha. Gozdnatost GGE je 76 %.

Površina zemljišč v zaraščanju iz sloja rabe tal (1410) je v GGE Polšnik 36,47 ha, površina zemljišč v zaraščanju, ki niso gozd je 31,93 ha (iz sloja rabe tal), pod daljnovodi 16,12 ha, skupna površina skalovja in površine nad gozdno mejo znaša 17,29 ha.

Celotno GGE zavzema gozdnata krajina.

Karta 2: Krajski tipi

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
GOZDNATA KRAJINA	4.533,76	5.970,78	76	100
Skupaj	4.533,76	5.970,78	76	100

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	5970,78	100
Gozd	4533,76	75,9
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	16,12	0,3
- obore		
- rušje		
Gozdni prostor		
- močvirja		
- pobočni grušči		
- skalovja in površine nad gozdno mejo	17,29	0,3
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)		
- zaraščajoče površine	12,22	0,2
- infrastrukturni objekti	29,32	0,5
- drugo (vodotoki..)		
Negozdni prostor		
- zaraščajoče površine	0,56	<0,1
- ostale površine znotraj gozda		

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	1,24	0,0
521	Nižinsko črnojelševje	1,24	0,0
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	15,06	0,3
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	15,06	0,3

23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1,07	0,0
542	Predalpsko gradново belogabrovje	1,07	0,0
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	16,34	0,4
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	16,34	0,4
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	406,08	9,0
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	406,08	9,0
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	2.479,80	54,6
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	2.479,80	54,8
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	537,39	11,9
581	Osojno bukovje s kresničevjem	409,86	9,0
632	Predalpsko gorsko bukovje	122,60	2,7
636	Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	4,93	0,1
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	2,03	0,0
601	Pobočno velikojesenovje	0,63	0,0
761	Javorovje s praprotmi	1,40	0,0
31	toploljubna bukovja	583,80	12,9
592	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	583,80	12,9
32	gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	329,65	7,3
561	Bazoljubno gradnovje	78,40	1,7
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	251,25	5,5
33	kisloljubna rdečeborovja	13,82	0,3
741	Kisloljubno rdečeborovje	13,82	0,3
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	93,80	2,1
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	93,80	2,1
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	53,68	1,2
771	Jelovje s praprotmi	49,71	1,1
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	3,97	0,1
	Skupaj	4.533,76	100,0

GGE Polšnik spada v preddinarsko-predpanonski fitoklimatski tip, kjer prevladujejo bukovi rastiščni tipi, ki poraščajo 90 % površine GGE, 7 % površine zavzemajo rastiščni tipi z gradnom in 3 % rastiščni tipi iglavcev.

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (2.480 ha)

Združba je v GGE najbolj razširjena. Združba je vezana na izrazito kisle silikatne kamenine in nanose silikatnega porekla, ne glede na vegetacijske pasove. Porašča predvsem hladne lege zaobljenih hribov z ostro vrezanimi jarki v pobočja in globokimi dolinami. Matična podlaga so najpogostejše karbonski in permski peščenjaki in glinasti skrilavci in kremenovi konglomerati in peščenjaki. Tla so rjava, kisle in izprana s prhnino. So srednje globoka do zelo globoka, sveža do vlažna. Produktivna sposobnost tal je velika. V primarnih sestojih bukev prevladuje nad posamično primešano smreko in gradnom. Grmovni sloj je slabo zastopan. Zeliščni sloj sestavljajo kisloljubne vrste, ki dosegajo visoko pokrovnost, so pa maloštevilne. Zaradi svojega labilnega talnega kompleksa je združba podvržena degradaciji in je tako na veliki površini spremenjena v stadialne oblike, kjer se v drevesnem sloju uveljavljata graden in bor.

Najpomembnejše značilnice so: bukev (*Fagus sylvatica*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), belkasta bekica (*Luzula nemorosa*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), trokrpi bičnik (*Bazzania trilobata*), sivozeleni mah (*Leucobrium glaucum*), navadni črnilec (*Melampyrum vulgatum*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), jerebika (*Sorbus aucuparia*), čistilna krhlika (*Rhamnus frangula*).

V GGE omenjena gozdna združba prevladuje.

Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje (584) ha

Združba se pojavlja v toplih legah, na strmih dolomitnih in apnenih pobočjih, mestoma tudi po grebenih v hladnejših legah. Tla so sprsteninasta rendzina, mestoma s surovim humusom in so plitva do srednje globoka, rahla, ilovnata, z majhno do srednjo produkcijsko sposobnostjo in občutljiva za delovanje erozije. Združba ima polvarovalni, mestoma pa celo varovalni značaj in je kot gospodarski gozd neposredno manj koristen. V drevesnem sloju so bukvi primešane toploljubne drevesne vrste, kot so črni gaber, mali jesen, graden, v stadialnih oblikah tudi rdeči bor. Bogat grmovni in zeliščni sloj pa poleg mezofilnih vrst sestavljajo tudi bazofilno toploljubni elementi.

Najpomembnejše značilnice so: bukev (*Fagus sylvatica*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), graden (*Quercus petraea*), bradavičasta trdoleska (*Evonymus verrucosa*), čistilna krhlika (*Rhamnus cathartica*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), bleda naglavka (*Cephalanthera alba*), rdeča naglavka (*Cephalanthera rubra*), ozkolistna naglavka (*Cephalanthera ensifolia*), medenika (*Melittis melissophyllum*), koprivasta zvončica (*Campanula trachelium*), trobentica (*Primula vulgaris*), ciklama (*Cyclamen europaeum*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), Jaquinov čišljak (*Salvia Jaqini*), kolesnik (*Euphorbia amygdaloides*).

Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (412 ha)

Porašča strma dolomitna pobočja hladnih ekspozicij, na katerih so se razvile plitve, peščene rendzine, ki mestoma prehajajo v nerazvita rjava tla.

Karta rastišč v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

1.1.8 Živalski svet

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE Polšnik zaznamuje prepletanje gozdnih in kmetijskih površin z relativno velikimi gozdnimi kompleksi, ki narekujejo tudi živalske vrste, ki živijo v tem okolju.

Velika divjad – parkljari:

Srnjad (*Capreolus capreolus*) je na območju GGE pogosta vrsta in je razpršeno prisotna v celi GGE. Ugodne pogoje ima tako na odprtih površinah med naselji, kot na zaraščajočih površinah z dolgim gozdnim robom. Številčno slabše je zastopana v strnjenih gozdovih, ki sicer v enoti prevladujejo. Vrsta se vse bolj prilagaja na človekovo bližino in na bivanje v bližini naselij. Njen trend razvoja je dinamično stabilen do rahlo upadajoč. Stanje njenega življenjskega okolja je ugodno.

Jelenjad (*Cervus elaphus*) je v GGE stalno prisotna in je del zasavske populacije jelenjadi. Predstavlja z nekaterimi sosednjimi GGE (GGE Dole, Radeče in Dobovec-Kum) osrednji del življenjskega območja zasavske populacije, z najvišjo številčnostjo ter docela zgrajeno socialno strukturo populacije. Od upravljanja s to vrsto divjadi primarno v zasavskem prostoru je odvisen trend gibanja številčnosti. Reka Sava (dolvodno od Litije) na severni strani, predvsem pa avtocesta Ljubljana-Obrežje na južni strani predstavljajo za jelenjad težko premostljivo oviro za večje migracije. Mešani gozdovi z dovolj pašnih površin (mozaična zgradba gozda in travnika) pa zanjo tu ustvarjajo ugodne habitatne razmere. Glede na svoj način prehranjevanja in bivanja, jelenjad predstavlja okoljsko bolj vplivno vrsto tako v gozdnih, kot izven gozdnih predelih enote.

Damjak (*Dama dama*) se v prosti naravi na območju GGE pojavlja izključno po pobegih iz obor za rejo. Ti pobegi pomenijo razpršeno in posamično (ali v manjših skupinah) pojavljanje v območju. Cilj načrtov v lovstvu so tozadevno jasni – popolna izločitev tujerodne vrste iz naravnega okolja, kar se tudi udejanja v praksi.

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je v GGE pogosto prisoten v obliki kolonij (skupin-tropov). Kolonije so relativno majhne, a stabilne. Izmenjava osebkov z drugimi kolonijami v Zasavju vseskozi poteka in je neovirana v prostoru. Skupine gamsov se zadržujejo predvsem na strmih skalnih pobočjih nad kanjonom reke Save dolvodno od Litije. Gams ima zaradi mešanih gozdov in mozaičnega

prepletanja gozda, travnikov in strmejših skalnatih pobočij ugodne prehranske ter bivalne razmere. Skalovitost področij, kjer pretežno živi, drugim vrstam, ki bi mu lahko bile okoljsko konkurenčne, namreč ne ustreza.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je vrsta, ki ima v GGE zmerno do majhno gostoto, zlasti na vzhodnem delu GGE, medtem ko je zahodnem delu ta višja. Njegova številčnost izrazito niha, narašča zgolj vzporedno z gostejšimi leti gozdnega obroda, je pa ta rast počasnejša kot pri jelenjadi ter mnogo počasnejša, kot v drugih delih Slovenije. V območju tej vrsti še posebej ustreza dokaj visok delež plodonosnih gozdnih drevesnih vrst (bukev, hrast, kostanj). Vrsta ima visoko potencialno nataliteto, s katero se je sposobna zelo hitro odzvati na izboljšane prehranske razmere. Škode niso velike, čeprav se divji prašiči kot izrazito prehransko oportunistična vrsta radi zadržujejo v bližini kmetijskih in tudi naseljenih delov GGE.

Zveri:

Velike zveri: Po strategiji upravljanja s populacijo rjavega medveda v Sloveniji večji del GGE Polšnik sodi v prehodno (koridorsko) življenjsko območje rjavega medveda v Sloveniji. Čez osrednji in zahodni del enote poteka selitveni koridor iz kočevskih gozdov na Menino planino in naprej v Kamniško-Savinjske Alpe. Mestoma pa je medved lahko stalno prisoten in tu tudi prezimuje. V zadnjih letih je njegova številčnost v širšem zasavskem prostoru v porastu. Ostalih vrst velikih zveri (volk, ris) na območju te GGE ne zaznavamo.

Male zveri: Najpogostejša je **lisica** (*Vulpes vulpes*), ki je razpršeno prisotna v celi GGE. Njena nihanja populacije nastopijo kot posledica obilice hrane ter posledično ugodnih pogojev za razmnoževanje na eni strani ter pojava bolezni (garje kot upor okolja) na drugi strani. V GGE sta izmed vrst iz družine kun najpogostejši kuni **zlatica** (*Martes martes*) in **belica** (*Martes foina*). Njun trend razvoja je stabilen, gostota pa je zmerna, v GGE sta zmerno in razpršeno prisotni, belica pa številčnejša, ker je kot prehranski in habitatni oportunist bolj prilagodljiva tudi na človekovo bližino kjer hitreje in lažje pride do hrane. Iz družine kun in mačk so tu prisotni še **jazbec** (*Meles meles*), **divja mačka** (*Felis silvestris*), **dihur** (*Mustela putorius*), **hermelin** (*Mustela erminea*), **mala podlasica** (*Mustela putorius*) in **vidra** (*Lutra lutra*), zadnjih pet vrst je zavarovanih. Divja mačka je kar pogosta vrsta, živi predvsem v strnjenih gozdovih osrednjega dela GGE, opažena je bila tudi v dolini potoka Šklendrovec, na vzhodni meji enote. Pojav vidre na čedalje več manjših vodotokih priča o boljši kakovosti vode. Kune občasno povzročijo škodo na manjših domačih živalih, jazbec pa na poljščinah – ob njegovi razpršeni pojavnosti v GGE lahko te nastanejo kjerkoli. Od leta 2017 dalje je tudi na območju te GGE moč zaznati novega plenilca – **zlatega šakala** (*Canis aureus*), katerega številčnost iz leta v leto močnejše narašča.

Ptice:

Od lovnih vrst ptic v GGE najdemo **šojo** (*Garrulus glandarius*), **srako** (*Pica pica*), **sivo vrano** (*Corvus cornix*) in **mlakarico** (*Anas platyrhynchos*). Sraka je zmerno prisotna v skupinah v kulturni krajini GGE, šoja je pogosta, stabilna vrsta, razpršena po GGE, medtem ko se siva vrana najpogosteje pojavlja v manjših in večjih jatah, njena populacija ima zmeren trend rasti. Mlakarica je najbolj pogosta in številčna rasa na območju GGE na reki Savi. Poljskih kur (fazan, poljska jerebica) ni več zaznati. Od gozdnih kur lahko zgolj domnevno srečamo samo še zelo redkega **gozdnega jereba** (*Tetrastes bonasia*), po mnogih mnenjih je od tu že izginil. Ogrožajo ga predvsem sečnja starega gozda, nemir, ki ga vnaša človek (turizem, nabiralništvo), deloma pa tudi plenilci.

Med ujedami je najpogostejša **kanja** (*Buteo buteo*). Pogosta sta tudi **kragulj** (*Accipiter gentilis*) in **skobec** (*Accipiter nisus*). Občasno je na območju enote možno opaziti tudi **planinskega orla** (*Aquila chrysaetos*), ki naseljuje hribovita, predvsem gozdna, območja od Konjšice, Kuma, Mrzlice do Čemšeniške planine. Na območju živi po opažanjih (vsaj) en par.

Med sokoli se tu pojavljata **sokol selec** (*Falco peregrinus*) in **navadna postovka** (*Falco tinnunculus*), prvi zlasti v ostenjih kanjona reke Save.

Najpogostejša sova je **lesna sova** (*Strix aluco*), prisotna sta tudi **mala uharica** (*Asio otus*) in **čuk** (*Athene noctua*), redka je **kozača** (*Stix uralensis*), ki je opažena v strnjenih gozdovih v času jesenskih selitev.

Med golobi najdemo **grivarja** (*Columba palumbus*), **duplarja** (*Columba oenas*), **turško grlico** (*Streptopelia decaocto*) in **divjo grlico** (*Streptopelia turtur*).

Izmed ptic, ki se poleg že naštetih še pojavljajo v enoti bodisi kot gnezdilke, delne selivke ali prave selivke, velja omeniti še sledeče vrste (vir: ornitološki atlas Slovenije): **krokar** (*Corvus corax*), **siva žolna** (*Picus canus*), **zelena žolna** (*Picus viridis*), **črna žolna** (*Dryocopus martius*), **mali detel** (*Dendrocopus minor*), **veliki detel** (*Dendrocopus major*), **siva čaplja** (*Ardea cinerea*), **črna štorclja** (*Ciconia nigra*) - na območju GGE gnezdi eden do dva para, kar je velika redkost, **veliki kljunač** (*Scolopax rusticola*), **kozica** (*Gallinago gallinago*), **velika žagarica** (*Mergus merganser*), **kreheljc** (*Anas crecca*) in **regeljč** (*Anas querquedula*) ter še nekatere **druge vrste rac**, ki se pojavljajo na reki Savi – na meji GGE.

Glodalci:

Od glodalcev je v GGE prisoten **navadni polh** (*Glis glis*). Njegov trend številčnosti je nihajoč, odvisen od let gozdnega obroda, v prostoru pa se pojavlja razpršeno. Polharjenje kot oblika lova v zasavskem prostoru nima tradicije. Pogosta vrsta v gozdnatem delu enote je **navadna veverica** (*Sciurus vulgaris*). Kot redka vrsta se na območju GGE, posamič pojavi tudi **poljski zajec** (*Lepus europaeus*). Kljub vsesplošni ogroženosti poljskega zajca je njegova gostota zmerna in se je številčna regresija ustavila, občasno njegova številčnost celo rahlo raste. V vodotokih v enoti (zlasti reka Sava) se pojavljata v zadnjih letih tudi **evropski bober** (*Castor fiber*) in tujerodna invazivna **nutrija** (*Myocastor coypus*), ki občasno povzročata tudi manjšo škodo na obvodnem drevesnem rastju, brežinah vodotokov in nekaterih poljščinah (koruza).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.759,01	1.765,30	9,45	4.533,76
Delež (%)	60,9	38,9	0,2	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	72,3	72,2	9,2	9,2
1 do 5 ha	20,0	92,2	38,1	47,4
5 do 10 ha	6,1	98,3	29,6	77,0
10 do 30 ha	1,4	99,7	16,5	93,5
30 do 100 ha	0,2	100,0	6,6	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	73,4	72,3	1.473	1.473
1 do 5 ha	20,5	20,0	409	1.882
5 do 10 ha	4,5	6,1	125	2.007
10 do 30 ha	1,5	1,4	29	2.036
30 do 100 ha	0,1	0,2	4	2.040
nad 100 ha	0,0	0,0	0	2.040

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

1.3.1 Odprtost gozdov za spravilo lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	1.047,06	30,6	2,1	16,5	45,6	31,4	4,4	0,0
Z žičnico	559,23	16,3	0,0	61,7	28,7	4,8	4,8	0,0
Ročno	64,67	1,9	74,0	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kombinirano I	1.724,92	50,4	1,1	8,4	41,5	32,6	12,7	3,7
Kombinirano II	28,85	0,8	7,8	21,5	0,0	15,0	55,7	0,0
Odprto skupaj	3.424,73	100,0	2,7	20,0	39,6	26,9	9,0	1,8
Ni odprto	1.109,03	24,5						
Skupaj	4.533,76	100,0						

Navedeni podatki so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek.

Odprtost gozdov z gozdnimi vlakami še ni optimalna, saj je odprtih za delo s traktorskim pravilom in kombiniranim z ročnim predspravilom 2.771,98 ha površine gozdov.

Gozdovi, ki niso odprti z vidika spravila in v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, se nanašajo le na dele odsekov. Slabše odprti so predvsem varovalni gozdovi in druga strma pobočja.

Potencialno najugodnejši način spravila je traktorsko spravilo, ki se izvaja na 30,6 % površine gozdov. V večini primerov se uporablja adaptiran kmetijski traktor, ker prevladujejo zasebni gozdovi. Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim predspravilom je najpogostejše in sicer se tako spravlja les v 50,4 %.

Spravilne razdalje so pri traktorskem spravilu na 16,5 % gozdnih površin dolge med 200 in 400 m, na 45,6 % med 400 in 600 m, na 31,4 % pa med 600 in 800 m. Na 2,1 % površine so pravilne razdalje krajše od 200 m, na 4,4 % pa daljše od 800 m.

Okoli 10 % spravila lesa poteka z uporabo polprikolic, večinoma v kombinaciji s traktorskim pravilom. Zgibni gozdarski traktorji so v uporabi izjemoma.

Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim pravilom je predvideno le na 6,7 % površine gozdov. Tovrstno spravilo je predvsem v jarkih, ki so od gozdne vlake oddaljeni za več kot dolžino vrvi na vitlu. To so predvsem gozdovi na predelih, kjer je še možno ročno predspravilo in so stroški gradnje vlak visoki.

Na strmejših pobočjih v odsekih: 48A01A, 48A02A, 48A05B, 48B24B, 48B25A, 48B27, 48B28B, 48B29B, 48B30A, 48B33, 48B34, 48B35A, 48B35B, 48B40A, 48B41B, 48B42A, 48B43, 48B44, 48B45A, 48B46A, 48B51, 48B52A, 48B54, 48C11, 48C15A, 48C17B, 48C19, 48C20B, 48C22, 48C23, 48C26A, 48D32 in 48D36 se bo les še naprej spravljal z žičnico, oziroma v odsekih: 48A09B, 48B09A, 48B09B, 48B10, 48B15B, 48B17B, 48B18B in 48B20B na kombiniran način z žičnico in ročnim predspravilom. V odsekih 48A03A, 48B02B, 48B03B, 48B04B, 48B08B, 48B11B, 48B16B, 48C07, 48C14 in 48D31 je možno zgolj ročno spravilo.

Strojna sečnja

Splošni pogoji za uvajanje takšnega načina sečnje so: v sestojih prevladujoči iglavci, primerni, oz. blažji nakloni terena, gladek do valovit relief, nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije, potrebe po redčenju mlajših razvojnih faz oziroma sanaciji ujm in gradacij podlubnikov, gojitveno dopustni večjepovršinski poseki.

Izločilni dejavniki, ki najpogosteje preprečujejo uporabo te tehnologije, so drobna posestna struktura, ki ne spodbuja vlaganja v mehanizacijo in specifične terenske ter sestojne razmere. Teren, kjer je velik naklon in/ali kjer so slabo nosilna tla (močvirno, globoka vlažna tla) ni primeren za strojno sečnjo.

Ta način sečnje omejujejo tudi nezadostne širine vlak, sonaravni pristop pri gospodarjenju z gozdovi ter poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij gozdov. Strojni sečnji nasprotuje tudi sledenje tradicionalnemu gospodarjenju z gozdovi.

Strojna sečnja je mogoča v delih odsekov 48B37, 48B39, 48B40B, 48B41A, 48B46B, 48B47, 48B48, 48B49, 48B50, 48B51, 48C18, 48C19, 48C21, 48C22, 48C23 in 48C24A.

Podrobno načrtovanje strojne sečnje naj bo izvedeno v okviru gozdnogojitvenih načrtov, v tehnološkem delu le-teh.

1.3.2 Odprtost gozdov s cestami

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	29,41	6,48
Javne ceste	81,0	17,87
Skupaj	110,41	24,35

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste, ter površina vseh gozdov razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati). Varovalne gozdove se upošteva.

Gozdne ceste

Podatki za gozdne ceste so pridobljeni iz aplikacije »Evidenca gozdnih cest« (EGC) ki je dostopna na <https://zgs.gisportal.si> in prikazujejo stanje februarja 2024. Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-2030, privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

Dolžina gozdnih cest se je v primerjavi z njihovo dolžino v prejšnjem GGN GGE 2014-2023 povečala za 3,1 km. Vzroki sprememb so:

- V letu 2018 je bila zgrajena nova gozdna cesta Hrastov hrib v dolžini 2,898 m.
- Pridobitev bolj natančnih podatkov in odprava napak v prejšnjih podatkih kot posledica ureditve katastra gozdnih cest, popravkov tras gozdnih cest in bolj natančnega zajemanja podatkov.
- Uskladitev stičnih točk z javnimi cestami.
- Natančnejši zaris gozdnih cest na podlagi LIDAR snemanja.
- Dosledno upoštevanje mej katastrskih občin in GGE
- Vsebinsko utemeljeni predlogi KE za popravke potekov cest - krajšanje oz. podaljšanje gozdnih cest.

Javne ceste

Podatki za javne ceste so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi Območnega načrta GGO Ljubljana 2021-2030 in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-2030. Metodologija določanja javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo, je bila pred desetletjem enaka (Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), takrat za GGN GGO 2011-2020).

Dolžina javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo, se je glede na stanje pred 10 leti zmanjšala za 1,8 km. Spremembe so nastale zaradi uporabe bolj natančnih in sodobnejših podatkov o javnem cestnem omrežju. Sedanji podatki so glede na sedanjo metodologijo in na sedaj uporabljene podatke o javnih cestah točni.

Povezovalnih gozdnih cest in drugih javnih cest ne prikazujemo več, ampak samo še produktivne gozdne ceste in javne ceste, ki so primerne za gozdno proizvodnjo. Oboje je uporabljeno pri izračunu gostote cest (Preglednica/D-C: Odprtost gozdov s cestami).

Odprtost in gostota

Zaprtih območij z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v GGE ni.

Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa, je 3,65 m/ha pod povprečjem GGO in znaša 24,35 m/ha (v GGN GGO Ljubljana 2021-2030: 28 m/ha) in se ocenjuje, da je odprtost gozdov s cestami v GGE ob zdajšnjem načinu gospodarjenja in ob upoštevanju znatnega deleža gozdov za žičniško spravilo, komaj zadovoljiva.

Med cestami, ki so pomembne za gospodarjenje z gozdom in se uporabljajo za prevoz lesa, je javnih cest 81,0 km in gozdnih 29,41 km. Javne ceste, ki se uporabljajo za potrebe gospodarjenja z gozdovi, so predvsem povezovalne ceste med razpršenimi manjšimi naselji v gozdnati krajini. Tako razmerje med javnimi in gozdnimi cestami z vidika gospodarjenja z gozdom ni optimalno in zahteva intenzivno usklajevanje interesov uporabnikov teh cest. Njihova uporaba za potrebe gospodarjenja z gozdovi se naj v prihodnje ne poslabšuje.

Gostoto produktivnih gozdnih cest dopolnjujejo vlake, ki s svojo gostoto in razporejenostjo prispevajo k odprtosti gozda.

Gozdne ceste imajo tudi poudarjen javni značaj, saj je njihova obremenitev povečana z osebnim prometom. Veliko gozdnih cest je primernih in se uporabljajo tudi za turistično in rekreativno rabo.

Po gozdnih cestah in vlakah potekajo tudi markirane poti na planinske vrhove.

Rekreativne trase so po gozdnih cestah speljane tako, da obiskovalci praviloma nimajo negativnega vpliva na gozd in gozdni prostor.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Po zadnjem popisu prebivalstva (vir: Statistični urad RS) živi v naštetih naseljih na področju GGE Polšnik 2.015 prebivalcev v 22 naseljih. V obdobju od 2014 do 2023 se je število prebivalcev v povečalo za 18. Znotraj naselij število prebivalcev niha; ponekod se je število povečalo, drugod je ostalo enako ali pa se zmanjšalo. Nihanja niso velika. V zadnjih desetih letih, se je število prebivalcev povečalo največ za 23 (Tepe) in zmanjšalo za 22 (Breg pri Litiji). Največ prebivalstva je v naselju Spodnji Log (219), najmanj pa v zaselku Jablaniški Potok (7).

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Območje GGE Polšnik se prekriva z lovišči Šmartno pri Litiji, Litija, Polšnik, Dole pri Litiji in Podkum, ki se vsa združujejo v XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje (LUO).

Karta 3: Pregledna karta lovišč je podana v kartnem delu načrta

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. Lovišča v GGE (ha)	Opomba	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)
1318	Šmartno pri Litiji	102,40	2 % lovišča	72,10
1319	Litija	2.155,09	34 % lovišča	1.630,44
1320	Polšnik	3.614,05	84 % lovišča	2.777,05
1323	Podkum	91,73	3 % lovišča	54,17
	Skupaj	5.987,02		4.533,76

* Naštet so samo lovišča, kjer površina prekrivanja v GGE presega 1 % skupne površine lovišča

Največji delež površine GGE, v njenem vzhodnem in osrednjem delu se prekriva z loviščem Polšnik, njen zahodni del pokriva dobra tretjina lovišča Litija. Na skrajnem JV delu GGE z majhnim koščkom sega vanjo lovišče Podkum, na skrajnem Z delu s skoraj enako majhnim delom lovišče Šmartno pri Litiji, medtem ko je delež lovišča Dole pri Litiji zgolj simboličen s 5 ha, < kot 1 % svoje skupne površine, na JV delu.

Z divjadjo in lovišči, na podlagi sklenjene koncesijskih pogodb z Republiko Slovenijo, do leta 2029 trajnostno upravljajo in gospodarijo istoimenske lovske družine Šmartno pri Litiji, Litija, Polšnik, Dole pri Litiji in Podkum.

1.5.2 Kmetijstvo

Na območju GGE Polšnik upada delež kmečkega prebivalstva. Prevladujejo majhne kmetije, ki njihovim lastnikom ne omogočajo dostojnega preživetja. V večini primerov kmetijstvo predstavlja dopolnilno dejavnost. Prevladuje živinoreja, zadnjih nekaj let se pospešuje ovčereja. Od poljščin pridelujejo predvsem koruzo, namenjeno prehrani živine. Okoliški gozdovi omogočajo nabiranje gozdnih plodov.

1.5.3 Poselitev

Za GGE Polšnik je značilen razpršen tip poselitve. Prebivalstvo v hribovitem delu enote živi v manjših vaseh in zaselkih. Večji vasi v tem delu sta le Polšnik in Konjšica. Večja naselja Spodnji Log, Breg pri Litiji, Tenetiše in Gradiški Lazi so skoncentrirana v nižinskem predelu enote. Krčitve zaradi poselitve predvidevamo v okolici omenjenih naselij.

1.5.4 Infrastruktura

Na severnem delu enote, ob reki Savi, poteka magistralna cesta Ljubljana – Trbovlje. Vse lokalne ceste severnega in zahodnega dela GGE, ki vodijo do vasi in zaselkov gravitirajo na omenjeno cesto. Lokalne ceste jugovzhodnega in južnega dela enote se navezujejo na regionalno cesto Litija – Vel. Preska- Radeče. Večina cest je asfaltiranih, le do posameznih hiš in manjših zaselkov so ponekod ceste še makadamske. Po javnih cestah, ki v enoti prevladujejo, poteka tudi transport lesa. Za prevoz lesa so pomembne lokalne ceste Renke – Konjšica, Pasjek – Polšniški graben, Gradiške Laze - Mamolj – Zglavnica, Cerovica – Dolgo brdo in regionalna cesta Litija – Vel. Preska – Radeče.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Na območju GGE se nahaja manjši peskokop Glinjek pri Polšniku (0,5 ha). Nekdaj je obratoval še Vrbetov pruh pri Sp. Logu, ki je opuščen.

Površine pod daljnovodi je 16,12 ha.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Razgibana pokrajina ponuja tudi številne možnosti za izletništvo in rekreacijo. Na celotnem območju je moč kolesariti, pogoste so pohodne poti ter posamične turistične kmetije.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti smo gozdovom določili po odsekih, na osnovi Pravilnika o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 popr.).

V kategorijo prve stopnje požarne ogroženosti (zelo velika požarna ogroženost) je v GGE Polšnik uvrščeno manj kot 1 % gozdov, približno 4 % gozdov pa spada v kategorijo druge stopnje požarne ogroženosti (velika požarna ogroženost).

Večina gozdov v GGE Polšnik spada v tretjo in četrto stopnjo požarne ogroženosti. Gozdov s tretjo stopnjo ogroženosti (srednja požarna ogroženost) je 2.608 ha ali 57 %, gozdov s četrto stopnjo požarne ogroženosti (majhna požarna ogroženost) pa 1.729 ha ali 38 %.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

GGE Polšnik se je z ureditvenim obdobjem 2004-2013 na novo opredelila. Združila sta se vzhodna dela enot Litija in Litija-stabilna, gozdni predel Slatna. Zahodna dela sta združena v GGE Litija-Šmartno. Novi enoti sta nastali zaradi površinske zaokroženosti.

V enoti sta dva revirja: revir Polšnik in Slatna.

V GGE Polšnik je skupaj 145 oddelkov, povprečna površina oddelka je 31,27 ha, odsekov je 185, povprečna površina odseka je 24,51 ha. Oddelki so razdeljeni na odseke na podlagi lastništva in rastišč.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Polšnik organizacijsko spada v Območno enoto Ljubljana Zavoda za gozdove Slovenije in sicer v Krajevno enoto Litija s sedežem v Litiji. V KE Litija so poleg omenjene še tri GGE: Vače, Litija – Šmartno in Primskovo.

GGE je organizacijsko razčlenjena na revir Polšnik in revir Slatna.

2 Prikaz funkcij gozdov

Ovrednotenje funkcij (valorizacija) je določanje pomena gozdov glede na naravne danosti, družbenogospodarske in socioekonomske razmere v prostoru oziroma v nekem zaokroženem območju. Gozdni prostor v GGE Polšnik obsega 4.610 ha površine (približno 77 % površine enote), od tega je 4.534 ha gozdov. Območja s poudarjenimi funkcijami se lahko tudi medsebojno prekrivajo, kar pomeni, da je na istem gozdnem prostoru pomembnih več funkcij gozda. Površine gozdov s poudarjenimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so navedene v Preglednici 12/D-F. Linijsko in točkovno ovrednotene funkcije so vezane na ožje pasove vzdolž linijskih objektov (vodotokov, pohodnih in kolesarskih poti ipd.), oziroma na ožjo okolico okrog točkovnih objektov (izvirov, spomenikov, stojišč čebelnjakov ipd.). V nadaljevanju so podani podrobnejši opisi vseh območij s poudarjenimi funkcijami v GGE, tako ploskovnih kot tudi linijskih in točkovnih. Lokacije posameznih območij gozdnega prostora s poudarjenimi vrstami in stopnjami funkcij gozdov so prikazane v grafičnem delu GGN

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	1.441,68	31,3	31,3	2.434,97	52,8	52,8	733,26	15,9	15,9	4.609,91
Hidrološka funkcija	188,03	4,1	4,1	1.157,19	25,1	25,1	3.264,69	70,8	70,8	4.609,91
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	553,60	12,0	12,0	300,70	6,5	6,5	3.755,61	81,5	81,5	4.609,91
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.609,91	100,0	100,0	4.609,91
Zaščitna funkcija	423,82	100,0	9,2	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	423,82
Higiensko - zdravstvena funkcija	27,49	0,6	0,6	434,72	9,4	9,4	4.147,7	90,0	90,0	4.609,91
Rekreacijska funkcija	45,34	1,0	1,0	62,74	1,4	1,4	4.501,83	97,7	97,7	4.609,91
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.609,91	100,0	100,0	4.609,91
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.609,91	100,0	100,0	4.609,91
Funkcija varovanja naravnih vrednot	12,63	7,0	0,3	166,93	93,0	3,6	0,00	0,0	0,0	179,56
Funkcija varovanja kulturne dediščine	79,98	50,9	1,7	77,24	49,1	1,7	0,00	0,0	0,0	157,22
Estetska funkcija	12,38	16,8	0,3	61,10	83,2	1,3	0,00	0,0	0,0	73,48
Lesnoproizvodna funkcija	4.030,80	89,0	87,4	35,74	0,8	0,8	464,96	10,3	10,1	4.531,50
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	91,45	54,2	2,0	77,19	45,8	1,7	0,00	0,0	0,0	168,64
Lovnogospodarska funkcija	301,77	100,0	6,5	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	301,77

V GGE Polšnik so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen obrambne in raziskovalne funkcije. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na prvi stopnji so v GGE najpomembnejše proizvodne funkcije gozdov. Med njimi je daleč najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je ta na prvi stopnji poudarjena na 89 % gozdov. Na 36 ha gozdov so proizvodne funkcije poudarjene na drugi stopnji. 2,26 ha gozdov je prepuščenih naravnemu razvoju (ekocelica) in nima ovrednotene lesnoproizvodne funkcije.

Sledijo ekološke funkcije, ki so na prvi stopnji poudarjene na približno 38 % gozdnega prostora. Med njimi prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, sledi ji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na približno 49 % gozdnega prostora so ekološke funkcije poudarjene na drugi stopnji.

Prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij ima približno 11 % gozdnega prostora. Največji delež med njimi ima zaščitna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena na 9 % gozdnega prostora. Na 9 % gozdnega prostora so socialne funkcije poudarjene na drugi stopnji.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu oddelku oziroma odseku, je zapisano v tabeli E4 (opis gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 31 % gozdnega prostora. To so:

- Gozdovi v odsekih 48A01B, 48A02B, 48A03B, 48A05B, 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A11, 48A12B, 48B01B, 48B02B, 48B03B, 48B04B, 48B05B, 48B07B, 48B08B, 48B09B, 48B11B, 48B15B, 48B16B, 48B17B, 48B18B, 48B20B in 48C06B so bili določeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) (utemeljitev Vu). Nahajajo se na severnem in na severovzhodnem delu enote, kjer se nad planoto dvigujejo posamezni strmi dolomitni vrhovi. Pobočja so pogosto skalovita in prepadna. Razprostirajo se na 460 ha.
- Približno 4 ha površin predstavljajo gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod (kjer je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let, utemeljitev Vg). To so poplavni gozdovi ob reki Savi, na območju dela odsekov: 48C01A, 48C01B, 48C03 in 48C04.
- Gozdovi na strmih pobočjih nad posameznimi odseki cest, železnice in nad izpostavljenimi stanovanjskimi objekti, zlasti na severnem delu GGE (odseki 48A01A, 48A02A, 48A02B, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A07A, 48A09A, 48A10, 48B02A, 48B03A, 48B04A, 48B06, 48B07A, 48B11A, 48B15A, 48B16A, 48B17A, 48B18A, 48C01A, 48C01B, 48C04, 48C05, 48C06A, 48C07, 48C15A in 48D01A), kjer imajo gozdovi poleg varovalne poudarjeno tudi zaščitno funkcijo (utemeljitev Vz).
- Območja gozdov na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° in gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, kjer se pojavljajo tudi rastišča ekstremnih gozdnih združb, kot so preddinarsko-dinarskega hrastova črnogabrovja in bazoljubna rdečeborovja (utemeljitev Vc in Va), ki so prisotni na približno 930 ha površine GGE. Gre za razpršena območja gozdov, ki poraščajo strma pobočja hribov zlasti na severnem delu GGE, na območju dela odsekov 48A01A, 48A02A, 48A05A, 48A06A, 48A07A, 48B03A, 48B04A, 48B06, 48B07A, 48B15A, 48B17A, 48B20B, 48C04, 48C06A, 48C07, 48C15A, 48D01A idr.
- Gozdovi na hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov (utemeljitev Ve), zlasti na strmih pobočjih gozdov vzdolž vodotoka Šklendrovec, ob severovzhodni meji GGE v delu odsekov 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A10 in na strmih pobočjih gozdov vzdolž vodotokov Maljek in Hrastov potok na zahodnem delu GGE.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 53 % gozdnega prostora.

- 98 % teh gozdov predstavljajo gozdovi, ki poraščajo območja z velikimi nagibi pobočij, razmeroma plitvimi tlemi in območja na katerih obstaja nevarnost erozije in plazenja (utemeljitev Vc). Med njimi so tudi gozdovi, ki imajo to funkcijo poudarjeno zaradi ekstremne gozdne združbe (utemeljitev Va), to so osojno bukovje s kresničevjem, predalpsko-alpsko toploljubno bukovje in bazoljubna gradnovja. V GGE so to gozdovi na zahodni polovici GGE, vključno z njenim osrednjim in južnim delom ter posamezna območja gozdov na njenem skrajnem severovzhodnem in deloma vzhodnem delu enote (del odsekov 48A04, 48A05A, 48A07A, 48A08, 48A12A, 48A16, 48A18B).
- Območja občasno poplavljenih gozdov ob reki Savi, v delu odsekov 48C01A, 48C01B in 48C04.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ima preostali gozdni prostor (16 %).

Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji se v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 oziroma s preteklim GGN praktično ni spremenila. Se je pa zmanjšala površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na drugi stopnji (iz 62 % na 53 %). Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni bistveno spremenila. Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji se je povečala za približno 2 ha, in sicer zaradi natančnejše opredelitve funkcije na posameznih območjih drugih gozdnih zemljišč. Na drugi stopnji se je površina povečala za 14 ha.

Hidrološka funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 4 % gozdnega prostora, in sicer znotraj vodovarstvenih območij, na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov, črpališč in nad jamami.

- Območja najožjih in ožjih vodovarstvenih območij (1. in 2. varstvena cona) na občinskem nivoju, po odloku o zaščiti virov pitne vode (utemeljitev Ha), so prisotna na območju odsekov 48A11, 48A12B, 48A13, 48A21, 48B11A, 48B14, 48B16A, 48B17A, 48B17B, 48B20A, 48B23, 48B30A, 48B30B, 48B45B, 48B54, 48B56, 48B57, 48B60B, 48B65, 48B66, 48C02, 48C03, 48D07, 48D08, 48D12, 48D18, 48D60A in 48D61.
- Ožja območja vodnih zajetij in drugih vodnih virov (utemeljitev Hb) so razpršena po celotnem območju GGE, in sicer na območju odsekov 48A01A, 48A03B, 48A12B, 48A20, 48B02A, 48B06, 48B11A, 48B12, 48B14, 48B17A, 48B20A, 48B21, 48B22, 48B23, 48B28B, 48B30B, 48B33, 48B39, 48B45B, 48B46B, 48B56, 48B59, 48B68, 48B69, 48B71, 48C02, 48C05, 48C21, 48D03, 48D04, 48D05, 48D06, 48D10, 48D12, 48D14, 48D18, 48D19, 48D20, 48D22 in 48D35.
- Območja črpališč (utemeljitev Hg) so v oddelkih 48A11 in 48D06.
- Na območju petih jam (utemeljitev Hd) so v odsekih 48A06B, 48B17B, 48B22, 48C06A in 48C06B.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 25 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozdove na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode (utemeljitev Ha) na območju odsekov 48A08, 48A10, 48A11, 48A12A, 48A12B, 48A13, 48A20, 48A21, 48B01A, 48B04A, 48B04B, 48B07A, 48B08A, 48B08B, 48B09A, 48B09B, 48B10, 48B11A, 48B11B, 48B14, 48B15B, 48B16A, 48B16B, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B20A, 48B22, 48B53, 48B60B, 48B65, 48B66, 48C02, 48C03, 48D07, 48D08, 48D09, 48D10, 48D18 in 48D20.
- Gozdove v ožji okolici petih manjših črpališč (utemeljitev Hg) v odsekih 48A11, 48A21, 48B17A, 48D05 in 48D60A.
- Gozdove v okolici 70 manjših izvirov (utemeljitev He), ki se pojavljajo razpršeno po celotnem območju GGE.
- Gozdove v 100 m vplivnem pasu vzdolž reke Save (utemeljitev Hf) na območju dela odsekov 48A01A, 48A02B, 48A05B, 48B07B, 48B08B, 48B16A, 48B17A, 48C01A, 48C04, 48C07, 48D01A in 48D01B.
- Gozdovi ob širših (od 2 do 10 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf) Sušje, Jablaniški potok, Šklendrovec, Pasjek, Smeškovec, Polšniški potok, Reka.
- Gozdovi ob številnih manjših (od 1 do 2 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf), ki so prisotni na celotnem območju GGE. Med njimi so Sopota, Šumnik, Globočnjak idr.
- Gozdovi na karbonatnih tleh kjer se pojavlja apnenec ali apnenec z dolomitom, na območju odsekov 48A01A, 48A01B, 48A06A, 48A12A, 48A13, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48B19, 48B20A in 48B20B.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2014 se delež gozdnega prostora z določeno hidrološko funkcijo, upoštevajoč ploskovne, linijske kot tudi točkovne objekte, v letu 2023 spremenil. Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov in spremembi vhodnih podatkov in slojev za določitev poudarjenosti hidrološke funkcije, ki smo jih pridobili na Direkciji RS za vode. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, ostaja površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji praktično nespremenjena. Zaradi spremembe vhodnih podatkov in slojev za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili na Direkciji RS za vode, se je za 1 % povečal obseg gozdnega prostora s poudarjenostjo funkcije na prvi stopnji (iz 3 % na 4 %).

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 12 % gozdnega prostora. Gre za:

- Ožja območja gozdov oziroma gozdnega prostora vzdolž vodotokov Sopota (NV 296), Šklendrovec (NV 5531), Maljek, s pritokom Hrastov potok, vzdolž vodotoka Sušek, zgornjega toka Jablaniškega potoka, Šumnika (NV 890V), Smeškovca (NV 8065) in vodotoka Pasjek (NV 8066) s pritoki Globočnjak, Polšniški potok idr., kot redkih ekosistemov, kjer prebiva rak navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) (utemeljitev Ba), v odsekih 48A01A, 48A01B, 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A10, 48A12A, 48A17, 48A18A, 48A18B, 48A19, 48A20, 48A21, 48B03A, 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B12, 48B13, 48B18A, 48B18B, 48B19, 48B20A, 48B21, 48B32, 48B33, 48B34, 48B35A, 48B36, 48B37, 48B38, 48B39, 48B41B, 48B42A, 48B43, 48B48, 48B49, 48B50, 48B51, 48B52A, 48B54, 48B56, 48B66, 48C01A, 48C06A, 48C06B, 48C07, 48C10, 48C11, 48C12, 48C13, 48C14, 48D02, 48D09, 48D10, 48D11, 48D12, 48D13, 48D17, 48D31, 48D32, 48D33, 48D34, 48D35, 48D36, 48D37, 48D38, 48D39, 48D55, 48D56, 48D60A in 48D61. Ožje območje vodotokov Sopota, Šklendrovec in Maljek s pritoki se nahaja znotraj upravljalvske cone D območja Natura 2000.
- Nižinski in mokrotni gozdovi ob vodotokih Pasjek s pritoki Globočnjak, Polšniški potok, Šklendrovec idr., ter ob vodotokih, ki se izlivajo v Savo (Loški potok v odsekih 48C01A, 48C02, 48C22, 48C23, 48C26A), so tudi življenjski prostor močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*).
- Gozdove na območju ekocelice (utemeljitev Bd) na levem bregu vodotoka Pasjek v delu oddelka 48C07. Območje le te je življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika (*Osmoderma barnabita*).
- Celotno območje Natura 2000 Posavsko hribovje je življenjski prostor zavarovanih vrst ptic (utemeljitev Ba): planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sokol selec (*Falco peregrinus*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), velika uharica (*Bubo bubo*), katerih življenjski prostor obsega gozd in gozdni prostor na območju dela odsekov 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A04, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A09B, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48B20A, 48B20B in 48B23.
- Gozdove, ki predstavljajo redke ekosisteme namenjene povečanju pestrosti in biotske raznovrstnosti (utemeljitev Ba), ki so hkrati pomembni za ohranitev zavarovanih rastlinskih vrst (utemeljitev Bb) na območju naravne vrednote Ostrež (NV 947). Gre za dolomitno vzpetino severovzhodno od Polšnika, ki je nahajališče številnih zavarovanih rastlinskih vrst, zlasti na južnem pobočju vzpetine, v delu odsekov 48B20A in 48B20B.
- Gozdove na območju vodotoka Šklendrovec, z varovanim habitatnim tipom (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)), na območju dela odsekov 48A06B, 48A07B in 48A09B ter na območju habitatnega tipa (9180) Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (*Tilio-Acerion*), na območju dela oddelkov 48A21 in 48B66.
- Gozdove, ki poraščajo ožjo okolico šestih jam (Ajdovska jama (2x), Duplezница, Skrivaška jama, Mala Ajdovska jama, Ajdovska jama pri Rozinarju, na območju dela odsekov 48A06B, 48B17B, 48B22 in 48C06B.
- Ožjo okolico stoječih vod pomembnih za prostoživeče živali (utemeljitev Bk). Gre za kaluže na območju odsekov 48A21, 48B07A, 48B48, 48C05, 48C13 in 48D03.
- Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) (utemeljitev Bl), v odsekih: 48B03A in 48D08. Vzdrževana travna površina v odseku 48B03A je sestavni del večjega travnika oziroma obdelovalnih kmetijskih površin, s katerimi predstavlja zaokroženo celoto.
- Območja gozdov z opredeljenimi zimovališči (utemeljitev Bz). V GGE so to zimovališča navadnega jelena (*Cervus elaphus*) na območju odsekov 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48B53.

Zavarovane rastlinske in živalske vrste se lahko pojavljajo tudi na drugih predelih GGE, ki niso posebej evidentirani in nimajo naravovarstvenega statusa, so pa pomembni z vidika ohranjanja vrst in biotske raznovrstnosti. Med živalskimi vrstami je taka denimo vidra (*Lutra lutra*), ki se lahko pojavlja ob strugah vodotokov na celotnem območju GGE.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 7 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozdove na območjih Natura 2000 (utemeljitev Bf) in EPO (utemeljitev Bn). Izjema je območje Natura 2000 Posavsko hribovje, kjer je zaradi prisotnosti zavarovanih vrst ptic, funkcija

poudarjena na prvi stopnji. Območja Natura 2000 in EPO predstavljajo večinski del (90 %) območij s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji.

- Gozdove v širši okolici obstoječe ekocelice, ki je življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika (*Osmoderma barnabita*), na območju dela odsekov 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B08B, 48C05, 48C06B in 48C07.
- Gozdove na ožjem območju vzdolž krajšega odseka vodotoka Sopota, ki je razglašena za ekosistemsko naravno vrednoto (Sopota, ID 296), v delu kjer funkcija ni poudarjena na prvi stopnji. Gre za ožje območje gozdov v delu oddelka 48B66.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, povečal (iz približno 3 % na 12 %). Se je pa zmanjšala površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na drugi stopnji (iz 21 % na 7 %). Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji povečala (iz 4 % na 12 %), medtem ko se je drugi stopnji zmanjšala (iz 11 % na 7 %). Razlog za spremembo ovrednotenja funkcije na prvi, kot tudi na drugi stopnji je v natančnejšem zajemu lokalnih posebnosti. Gre za dodatno vključitev redkih ekosistemov s habitati redkih in ogroženih živalskih vrst (območij življenjskega prostora raka koščaka, močvirskega krešiča in zlasti zavarovanih vrst ptic). Podatki slednjih temeljijo na posodobljenih vhodnih podatkih in slojih za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili s strani ZRSVN, OE Ljubljana.

V GGE je šest EPO in pet območij Natura 2000. Površina gozdnega prostora, ki spada v območja Natura 2000, meri 293 ha, površina, kjer so EPO, pa 522 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih. V delu se prekrivata tudi območji Natura 2000 Kum (SI3000181 – POO) in Posavsko hribovje (SI5000026 – POV).

Območja Natura 2000

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) so v GGE štiri območja Natura 2000 s statusom posebnega ohranitvenega območja (POO oziroma SAC) in eno območje s statusom posebnega območja varstva (POV oziroma SPA) (utemeljitev Bf):

- Kum (SI3000181) – POO; celotno območje, ki obsega 5.950 ha se večinoma nahaja izven območja GGE Polšnik. Na območje GGE Polšnik sega le skrajni vzhodni in jugovzhodni rob enote in obsega 26 ha površine GGE, od tega je 24 ha gozdov. Obsega gozd in gozdni prostor na območju vzhodnega dela odsekov 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A10 in južnega dela oddelkov: 48A20, 48A21, 48B66.
- Polšnik (SI3000183) – POO; celotno območje obsega dobrih 92 ha površin, od tega 44 ha oziroma 48 % predstavlja gozd in gozdni prostor, v delu oddelkov 48B13, 48B14, 48B65, 48B66.
- Zgornja Jablanica (SI3000184) – POO; celotno območje, ki obsega 81 ha površin sega tudi izven območja GGE Polšnik. Na območju GGE Polšnik se razprostira na 59 ha, od tega 31 ha predstavlja gozd in gozdni prostor na območju dela oddelkov 48D06, 48D13, 48D14 in 48D15.
- Maljek (SI3000356) – POO; celotno območje, ki obsega približno 6 ha se v celoti nahaja v območju gozdnega prostora. Obsega gozd in gozdni prostor vzdolž struge vodotoka Maljek, na območju dela odsekov 48C01A, 48C10, 48C11, 48C12, 48C13, 48C14, 48D02, 48D09, 48D31, 48D32, 48D33, 48D34, 48D35, 48D36, 48D37, 48D38 in 48D39.
- Posavsko hribovje (SI5000026) – POV; celotno območje, ki obsega 3.516 ha površin sega tudi izven območja GGE Polšnik. Območje obsega 210 ha površine GGE. Kar 204 ha površin je

poraslih z gozdom, gozdni prostor pa predstavlja kar 99 % površine območja. Območje obsega gozd in gozdni prostor v delu odsekov 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A04, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A09B, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48B20A, 48B20B in 48B23.

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Polšnik načrt prilagojene rabe naravnih dobrin.

Preglednica 12/N-SAC: Natura SAC območje

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Polšnik
SI3000181 Kum	POO	<u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* <u>Sesalci:</u> - širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) - navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) <u>Raki:</u> - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <u>Habitatni tipi:</u> - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
SI3000183 Polšnik	POO	<u>Sesalci:</u> - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
SI3000184 Zgornja Jablanica	POO	<u>Sesalci:</u> - vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
SI3000356 Maljek	POO	<u>Raki:</u> - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opombe: POO je kratica za Posebno ohranitveno območje; z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033)

Preglednica 13/N-SPA: Natura SPA območje

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Polšnik
SI5000026 Posavsko hribovje	POV	<u>Ptice:</u> - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) - črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) - sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) - belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)

Opombe: POV je kratica za Posebno območje varstva.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033)

Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj SAC (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	<u>SI3000181 Kum</u> Celotno območje habitatnega tipa se nahaja v območju varovalnih gozdov v strmeh ostenju na levem bregu potoka Šklendrovec.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najboljše ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	2.697	20	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je dobra.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033)

Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine

Vrsta	Območje pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	<u>SI3000181 Kum</u> Gozdni rob v dolini vodotokov Sopota in Šklendrovec	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosence se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcv in drugih zelišč v podrasti, po prezimivki pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkovi hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	1.115	4	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša.
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>SI3000181 Kum</u> Mokrotne površine in nižinski gozd ob vodotokih Sopota ter Šklendrovec	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebkovi ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebkovi so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),...	1.322	22	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000181 Kum</u> V območju varovalnih gozdov v strmem ostenju na levem bregu potoka Šklendrovec	Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem hrasta in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrlati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste.	4.460	21	Ocena stanja ni najboljša.
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	<u>SI3000181 Kum</u> V območju varovalnih gozdov v strmem ostenju na levem bregu potoka Šklendrovec	Živijo v pasu bukke med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hroščki so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v debelih drevesih, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlobov in cepelnic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljnje predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	3.253	21	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	<u>SI3000181 Kum</u> Dolini vodotokov Sopota in Šklendrovec sta njihov prehranjevalni habitat	Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hroščki in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	5.317	25	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>SI3000181 Kum</u> Dolini vodotokov Sopota in Šklendrovec sta njihov prehranjevalni habitat	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	2.823	25	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000181 Kum</u> Cerkev v Zgornjem Polšniku je njihovo kotišče, dolini vodotokov Sopota in Šklendrovec sta njihov prehranjevalni habitat <u>SI3000183 Polšnik</u>	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	5.680 88	25 88	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	Cerkev v Zgornjem Polšniku je njihovo kotišče, celotno območje Natura 2000 je njihov prehranjevalni habitat <u>SI3000184 Zgornja Jablanica</u> Cerkev v Zgornji Jablanici je njihovo kotišče, celotno območje Natura 2000 je njihov prehranjevalni habitat		67	51	ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	<u>SI3000184 Zgornja Jablanica</u> Cerkev v Zgornji Jablanici je njihovo kotišče, celotno območje Natura 2000 je njihov prehranjevalni habitat	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	74	52	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	<u>SI3000181 Kum</u> Vodotoka Sopota in Šklendrovec (upravljavska cona D) <u>SI3000356 Maljek</u> Vodotok Maljek s pritoki (upravljavska cona D)	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	92 6	3 6	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je odlična
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u> Celotno območje Natura 2000	Naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	3.508	210	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša, število parov 1.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u> Celotno območje Natura 2000	Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezdiško (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralni padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	3.516	210	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra, število parov 7-9.
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u> Celotno območje Natura 2000	Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdiške, so to najpogostejše belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepleteni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	2.883	210	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja ni najboljša, število parov 3.
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u> Celotno območje Natura 2000	V Sloveniji je redek gnezdišček skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	3.508	210	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je odlična, število parov 8-12.
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u> Celotno območje Natura 2000	Prebiva v odprtih listnatih gozdovih, pri nas v poplavnih hrastovo-belogabrovih, redkeje v visokodebelnih sadovnjakih. Gnezdi v naravnih duplih ali duplih, ki so jih iztesale žolne in detli, po navadi visoko nad tlemi. Nekateri samci istočasno gnezdiijo z dvema samicama. Na območjih sobivanja so znane občasne hibridizacije s črnoglavim muharjem. Hrani se s členonožci, v času gnezditve so zanj zelo pomembne gosenice. Lovi v zraku s preže, žuželke pa pobira tudi z listja in vej. Je selivka, prezimuje v Afriki južno od Ekvatorja, vrne se aprila. V Sloveniji je redka gnezdiška V dela države. Ogrožata ga izsuševanje poplavnih gozdov in intenzivno gospodarjenje z njimi (odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja).	3.508	210	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra, število parov 300-500.

Opomba: * prednostna vrsta.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033)

Ekološko pomembna območja (EPO)

Na območju GGE je šest EPO (utemeljitev Bn), ki se večinoma prekrivajo z območju Natura 2000.

12100 Zasavsko hribovje

Celotno območje, ki obsega 8.140 ha se večinoma nahaja izven območja GGE Polšnik. Na območju GGE se razprostira na površini 476 ha in obsega gozd in gozdni prostor severnega dela enote na površini 399 ha. Gozd porašča 375 ha območja. Območje obsega del odsekov 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A03B, 48A04, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A09B,

48A12A, 48A12B, 48B05A, 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B08B, 48B09A, 48B10, 48B16A, 48A16B, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48B20A, 48B20B in 48B23.

Območje sestavlja več različnih naravovarstveno pomembnih enot, skupna so jim predvsem strma ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Za sotesko Save od naselja Sava do Radeč so značilna karbonatna ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Tu je tudi značilna vegetacija skalnih razpok. Območje poraščajo bukovi gozdovi, v manjšem delu je rastišče črnega bora. Prevladujoči ilirski flori so primešane posamezne alpske vrste. Griče in prepadne stene v vse smeri najpogosteje pa v smeri vzhod – zahod ločujejo potoki in reke, ki so pomemben življenjski prostor ogroženih vodnih vrst: koščak, ribe, dvoživke, žuželke. Prepredeno vodno omrežje povezujejo sotočja treh velikih rek: Save, Savinje in Gračnice. Na območju so stalna gnezdišča kolonij sivih čapelj.

14800 Kum

Celotno območje, ki obsega 6.184 ha se večinoma nahaja izven območja GGE Polšnik. Na območje GGE sega le skrajni vzhodni in jugovzhodni rob območja in obsega 26 ha površine GGE, od tega je 24 ha gozdov. Obsega gozd in gozdni prostor na območju vzhodnega dela odsekov: 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A10 in južnega dela oddelkov 48A20, 48A21 in 48B66. Območje se v celoti prekriva z območjem Natura 2000.

EPO poraščajo različni bukovi gozdovi, toploljubni gozdovi mešanih listavcev in dinarski gozdovi rdečega bora. Gozdovi so prekinjeni z različnimi travišči, med katerimi so najpomembnejša suha volkovja in podobna kisl travišča pod gozdno mejo, evrosibirska suha in polsuha sekundarna travišča in mezotrofni do eutrofni gojeni travniki. Tu so rastišča nekaterih redkih in ogroženih rastlinskih vrst. Območje je tudi življenjski prostor več redkih in ogroženih živalskih vrst: metuljev, hroščev, plazilcev in netopirjev. V skalnih stenah prebiva sokol selec. V ohranjenih potokih prebiva rak koščak.

33500 Sava od Mavčič do Save

Celotno območje, ki obsega 2.694 ha sega tudi izven območja GGE Polšnik. Na območju GGE Polšnik se razprostira na površini 80 ha in obsega gozd in gozdni prostor na območju vzdolž reke Save na površini 18 ha (od tega približno 17 ha v gozdu), na območju odsekov 48C01A, 48C01B, 48C04, 48C07, 48D01A in 48D01B.

Reka Sava od Mavčič do kraja Sava s svojim vplivnim območjem je z ohranjeno rečno dinamiko, ki pogojuje tvorbo prodišča in erodiranih stene po naravni poti, ter z obrežnimi poplavnimi gozdovi pomemben življenjski prostor 28 vrstam rib, med njimi zavarovanim in ogroženim sulec, platnica, pohra, blistavec, mrena, ščuka, podust, krap - negojene živali ter obloustkam potočnim piškurjem. Območje nudi življenjski prostor devetim vrstam dvoživk. Savski in obsavski prostor predstavlja pomemben komunikacijski koridor in prehranski habitat vidre. Prodišča in erodirane stene nudijo gnezditveni prostor zavarovanim vrstam ptic breguljka, mali martinec, mali deževnik, vodomec in čebelar. Pester mozaik habitatnih tipov pogojuje obstoj pestri združbi dnevnih metuljev, med katerimi izstopajo ogrožene vrste deteljin modrin, nazobčani modrin, srebrni mnogook, ozkorobi mnogook, jetičnikov pisanček in primorski belin. Reka Sava velja na tem odseku za edino znano lokaliteto stenice *Thyreocoris scarabaeoides* v Sloveniji in eno izmed treh nahajališč stenice *Macrosaldula variabilis*. Obrežna vegetacija tega savskega odseka je življenjski prostor polža ozki vrtenec, ustvarjanje in premeščanje prodnih nanosov pa tvori ustrezeni habitat za pojavljanje kačjega pastirja vrste kačji potočnik. Vzdolž obrežij in v njihovem zaledju se pojavljajo mehkolesne loke ter ostanki nižinskih dobrav ter vrstno pestri fragmenti skalnih in suhih travišč, med njimi suhi travniki s pokončno stoklaso in kukavičevkami. Prodišča poraščajo pionirska zelnata vegetacija in sestoji sive vrbe.

36900 Polšnik

Celotno območje obsega dobrih 92 ha površin, od tega 44 ha predstavlja gozd in gozdni prostor (8 samega gozda je 43 ha), v delu oddelkov 48B13, 48B14, 48B65 in 48B66. Območje se v celoti prekriva z območjem Natura 2000.

EPO Polšnik obsega širšo okolico kraja Polšnik. Pobočja so porasla z ilirskimi bukovimi gozdovi. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Matere božje v kraju Polšnik je kotišče netopirjev malih podkovnjakov, katerih prehranjevalni habitat so gozdni sestoji z gozdnim robom.

37300 Zgornja Jablanica

EPO, ki obsega 81 ha površin, sega tudi izven območja GGE Polšnik. Na območju GGE Polšnik se razprostira na območju gozdnega prostora, na površini 31 ha (od tega gozda predstavlja dobrih 30 ha), v delu oddelkov 48D06, 48D13, 48D14 in 48D15. Območje se v celoti prekriva z območjem Natura 2000.

EPO Zgornja Jablanica obsega širšo okolico kraja Zgornja Jablanica z zaledjem sklenjenih ilirsko bukovih gozdnih sestojev na pobočjih severovzhodno in jugozahodno nad ravnico reke Reke. Podstrešje cerkve Sv. Ane v Zgornji Jablanici je pomembno kotišče dveh vrst netopirjev, malega podkovnjaka in vejicatega netopirja, gozdni sestoji z gozdnim robom pa so njun prehranjevalni habitat.

94600 Maljek

Celotno območje, ki obsega približno 6 ha površin, se v celoti nahaja v območju gozdnega prostora, na območju dela odsekov 48C01A, 48C10, 48C11, 48C12, 48C13, 48C14, 48D02, 48D09, 48D31, 48D32, 48D33, 48D34, 48D35, 48D36, 48D37, 48D38 in 48D39. Območje se v celoti prekriva z območjem Natura 2000.

EPO obsega potok Maljek z desnim pritokom Hrastov potok. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka. Maljek je tudi življenjski prostor več vrst dvoživk, med drugim hribskega urha, rjavih žab vrste sekulja in navadnega močerada.

Klimatska funkcija

Zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov, v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014, na območju GGE ni več gozdov z opredeljeno funkcijo na prvi in drugi stopnji poudarjenosti. Zaradi splošnega blagodejnega vpliva gozdov na podnebje je na vsej površini gozdnega prostora GGE, klimatska funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 9 % gozdnega prostora. Gre za gozdove, ki poraščajo strme brežine oziroma pobočja nad javno kategorizirano cesto Litija - Zagorje, ki poteka ob reki Savi in gozdovi nad posameznimi odseki drugih lokalnih prometnic in nad izpostavljenimi stanovanjskimi objekti, zlasti na severnem delu GGE ter jih ščitijo pred morebitnimi zemeljskimi plazovi (utemeljitev Zi) in skalnimi podori (utemeljitev Zg). V GGE so to gozdovi v območju dela odsekov 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A08, 48A09A, 48A09B, 48A10, 48B01A, 48B02A, 48B02B, 48B03A, 48B03B, 48B04A, 48B04B, 48B05B, 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B08A, 48B08B, 48B09A, 48B10, 48B11A, 48B11B, 48B15A, 48B15B, 48B16A, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48C01A, 48C01B, 48C04, 48C05, 48C06A, 48C06B, 48C07, 48C15A, 48D01A in 48D31.

Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo se je v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 oziroma s preteklim GGN povečala za približno 27 ha. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Higiensko – zdravstvena funkcija

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena na 27 ha gozdnega prostora. Gre za gozdove, ki so najbolj pod vplivom večjih emisijskih virov v Zasavju. To so gozdovi, ki poraščajo pobočja nad reko Savo na skrajnem severovzhodnem delu GGE, na območju dela odsekov 48A06A in 48A06B.

Drugo stopnjo ima 9 % gozdnega prostora. Gre za gozdove na severovzhodnem delu GGE, ki se nahajajo v širši okolici (na razdalji 1 do 3 km) večjih strnjenih naselij – mesta Zagorje ob Savi in večjih emisijskih virov (utemeljitev Gz), na območju dela odsekov 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A03A, 48A03B, 48A04, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A08, 48A09A, 48A09B, 48A10, 48A11 in 48A12B. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi v gozdovih na zahodnem delu GGE, in sicer v okolici (do 1.000 m oddaljenosti) manjših strnjenih naselij Breg pri Litiji, Tenetiše, v delu odsekov 48D01A, 48D01B, 48D02, 48D03, 48D04, 48D05 in 48D06.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Zmanjšal pa se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji poudarjenosti, v primerjavi z valorizacijo funkcije GGN GGE leta 2014. Razlog za zmanjšanje deleža prve in druge stopnje poudarjenosti funkcije je v posodobitvi vhodnih podatkov.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2014 se je delež gozdnega prostora z določeno higieniško zdravstveno funkcijo v letu 2024 spremenil. Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji se je povečala za približno 10 ha, na drugi stopnji pa se je zmanjšala (iz 16 % na 9 %). Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, ostaja površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji nespremenjena.

Rekreacijska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 1 % gozdnega prostora. To so gozdovi:

- Ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (utemeljitev Rd):
 - Slovenska turno kolesarska pot prečka GGE v njenem južnem in jugovzhodnem delu. Poteka po lokalnih oziroma javnih prometnicah, pri čemer slabih 5 km poti, od skupno približno 12 km, poteka prek območja gozdnega prostora, na območju odsekov 48A15, 48A16, 48B13, 48B14, 48B22, 48B39, 48B40B, 48B48, 48B50, 48B51, 48B52B, 48B53, 48B59, 48B60B, 48B64, 48B65, 48B66, 48B68, 48B69, 48D17, 48D18, 48D19, 48D20 in 48D61.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima nekaj več kot 1 % gozdnega prostora. To so:

- Gozdovi ob obiskanih planinskih in drugih lokalno pomembnih rekreacijskih poteh (utemeljitev Rd), med njimi so planinska pot Podkum - Prvog (na območju oddelkov 48A14, 48A15, 48B21, 48B22), planinske poti na Ostrež (v delu odsekov 48B18A, 48B20A, 48B20B), planinka in kolesarska pot Na Žamboh (v delu odsekov 48B03A, 48B04A, 48B04B), ob planinsko kolesarski poti pod Ravnami (v odsekih 48B18A, 48B19, 48B20A) in ob drugih manj obiskanih planinskih poteh na območju GGE.

Medtem ko leta 2014 ni bilo območij na katerih bi bila funkcija določena na prvi stopnji, se delež gozdnega prostora s funkcijo določeno na drugi stopnji v letu 2024 ni spremenil. V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenil, pa se je povečal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji (iz 11 ha na 63 ha). Razlog je v vključitvi lokalno pomembnih tras pohodnih oziroma planinskih in kolesarskih poti.

Turistična funkcija

Na vsej površini gozdnega prostora GGE je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 in z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, v letu 2024 ni prišlo do sprememb.

Poučna funkcija

Na vsej površini gozdnega prostora GGE je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2014 in z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, v letu 2024 ni prišlo do sprememb.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Območja gozdov s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot so temeljila na slojih usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN za GGN GGE Polšnik.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima približno 13 ha oziroma manj kot procent gozdnega prostora. Gre za gozd in gozdni prostor na območjih in v okolici naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin oziroma je to strogo omejeno (varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. V GGE so to:

- Gozdovi na območju naravne vrednote (utemeljitev Da) Ostrež (id. št. 947), na območju dela odsekov 48B20A in 48B20B, severovzhodno od Polšnika. Gre za botanično zanimivo dolomitno vzpetino, ki je opredeljena kot geomorfološka in botanična naravna vrednota lokalnega pomena.
- Območje izjemnega drevesa (utemeljitev Dd), in sicer: Breg pri Litiji – bukev pri Adamčku (id. št. 7637), drevesna naravna vrednota lokalnega pomena. Območje obsega ožji (50 m) vplivni pas okrog rastišča drevesa, na območju dela oddelka 48D02.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 4 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozdove na ožjih in širših varstvenih območjih naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena (utemeljitev Da), ki niso bile uvrščene v območja s prvo stopnjo poudarjenosti in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin. Večji del območij v GGE Polšnik predstavljajo območja vodotokov s statusom naravne vrednote, ki so opredeljeni bodisi kot ploskovni ali kot linijski objekti. Naravne vrednote in druge vrednote okolja vezane na gozdne površine v GGE Polšnik so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 16: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji.

Ident. št.	Ime naravne vrednote	Kratka oznaka naravne vrednote	Zvrst naravne vrednote	Pomen naravne vrednote	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
296	Sopota <i>(potrjena prisotnost raka koščaka, kačjega pastirja velikega studenčarja, ribe kapelj)</i>	Desni pritok Save do naselja Jurjevca <i>(V GGE Polšnik se nahaja zgolj manjši površni del vodotoka.)</i>	hidrološka, ekosistemska	državni	48A20, 48A21, 48B66
890V	Šumnik	Desni pritok Save s sotesko in slapovi južno od Renk	geomorfološka, hidrološka	lokalni	48B14, 48B15A, 48B15B, 48B16A, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B20A, 48B20B, 48B23, 48B64
945	Turn nad Renkami	Skalni samotar na desnem pobočju nad Savo pri Renkah	geomorfološka	državni	48B10
5531	Šklendrovec	Soteska desnega pritoka Save s slapišči in šumelišči, južno od Zagorja ob Savi <i>(V GGE Polšnik je le spodnji del levega brega vodotoka.)</i>	hidrološka	lokalni	48A06B, 48A07B, 48A09B
8065	Smeškovec	Desni pritok Save s sotesko, severovzhodno od Polšnika	hidrološka, geomorfološka	lokalni	48A01A, 48A01B, 48A12A, 48A13, 48A14, 48B18A, 48B18B, 48B19, 48B20A, 48B21

Ident. št.	Ime naravne vrednote	Kratka oznaka naravne vrednote	Zvrst naravne vrednote	Pomen naravne vrednote	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
8066	Pasjek	Desni pritok Save s sotesko, severozahodno od Polšnika	hidrološka, geomorfološka	lokalni	48B02A, 48B03A, 48B03B, 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B12, 48B13, 48B32, 48B33, 48B34, 48B35A, 48B36, 48B37, 48B38, 48B39, 48C06A, 48C06B, 48C07

Opombe: z oznako V so označene naravne vrednote katerih površina je večja od 1 km², ali so linijsko daljše od 1 km.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033)

- Funkcija varovanja naravnih vrednot je na drugi stopnji poudarjena tudi v gozdovih na ožjem vplivnem območju znanih jam in brezen (50 m pas okrog jam), ki so določene za geomorfološke podzemeljske naravne vrednote državnega pomena.

Preglednica 17: Območja jam in brezen v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik.

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka naravne vrednote	Režim vstopa*	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
42058	Ajdovska jama	Spodmol, kevdr	odprta jama s prostim vstopom	48B17B
44611	Dupleznica	Spodmol, kevdr	odprta jama s prostim vstopom	48B22
46130	Ajdovska jama (prava lokacija jame se nahaja 60 m proti JV)	Spodmol, kevdr	odprta jama s prostim vstopom	48C06B
47384	Skrivaška jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	48A06B
47877	Mala Ajdovska jama (prava lokacija jame se nahaja 45 m proti JV)	Spodmol, kevdr	odprta jama s prostim vstopom	48B17B
48322	Ajdovska jama pri Rozinarju (prava lokacija jame se nahaja 13 m zahodnjeje)	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	48C06A

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2033).

Skoraj celotno območje GGE je opredeljeno kot območje pričakovanih naravnih vrednot:

- Karbonati: območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot; karbonatne kamenine gradijo severni, severovzhodni in vzhodni del območja GGE.
- Mamolj – Polšniški hrib: nahajališče karbonske flore obsega osrednji, zahodni in južni del območja GGE. Na območju obstaja možnost odkritja geoloških naravnih vrednot.

V GGE Polšnik je izven območja gozdnega prostora evidentirana tudi drevesna naravna vrednota – bodika (id. št. 946). Gre za bodiko pri Andrejčku v Zgornjih Tepah, ki je opredeljena kot naravna vrednota lokalnega pomena.

Medtem ko je bila leta 2014 funkcija varovanja naravnih vrednot na prvi stopnji poudarjena na približno 6 ha gozdnega prostora, se je obseg gozdnega prostora z določeno funkcijo poudarjeno na prvi stopnji, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, v letu 2024 povečal na skoraj 13 ha, na drugi strani pa se je zmanjšala površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji (iz 6 % na 4 %). V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenil, se je pa nekoliko povečal (za približno 10 ha) obseg gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji. Razlog je v spremenjenem zajemu enega izmed območij naravnih vrednot. Območje naravne vrednote Šklendrovec (id. št. 5531), ki le v manjši meri sega v območje GGE, je zaradi celostnega zajema območja znotraj GGE, obravnavano kot ploskovni in ne kot linijski objekt.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Pri opredeljevanju območij s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so bile upoštevane usmeritve, ki smo jih za potrebe izdelave GGN GGE pridobili s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima slabe 2 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območjih objektov kulturne dediščine za katere velja najstrožji varstveni režim (upravljanje le za varstveni namen). V GGE so to območja arheoloških najdišč, posamezna območja pomembnih kulturnih spomenikov (cerkva), ki so razpršeni po območju GGE. Območja varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik in imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 18: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik, s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Oddelek oz. odsek v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1-02155	Polšnik – Cerkev Lurške Matere božje	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	48B66
1-02156	Mamolj – Cerkev sv. Janeza Krstnika	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	48B44
1-02160	Polšnik – Cerkev sv. Jurija na Glinjeku	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	48B66
1-02458	Stranski Vrh – Cerkev sv. Lovrenca	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	48A16
1-02552	Gradišče pri Litiji – Cerkev sv. Marije Magdalene	sakralna stavbna dediščina / dediščina, vplivno območje dediščine	48D09
1-06014	Gradišče pri Litiji – Arheološko območje Roven - Gradišče	arheološka dediščina / spomenik	48D07, 48D09, 48D33
1-02549	Zgornja Jablanica – Cerkev sv. Ane	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	48D13, 48D14
1-02157	Tepe – Cerkev sv. Lovrenca v Zgornjih Tepah	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	48B04A, 48B04B, 48B05A
1-22884	Tepe – Arheološko območje Zgornje Tepe	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B04A, 48B04B, 48B05A
1-19959	Tenetiše pri Litiji – Arheološko najdišče Cvinger	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48D05
1-19950	Mala Kostrevnica – Prazgodovinsko grobišče Kajetov Laz	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48D06
1-19951	Jelša pri Šmartnem pri Litiji – Arheološko najdišče Gradišča	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48D15
1-2159	Ravne pri Polšniku – Cerkev sv. Katarine na Ostrežu	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	48B20A, 48B20B
1-22868	Spodnji Log pri Litiji – Arheološko najdišče Maljek	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48C01A, 48C13, 48C14, 48D02
1-22869	Dolgo Brdo pri Polšniku – Arheološko območje Gomila	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B47, 48B58, 48B59, 48B68, 48B69
1-22870	Glinjek – Arheološko najdišče sv. Jurij	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48A18A, 48B66
1-22882	Mamolj – Gradišče Zgornji Mamolj	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B24B, 48B71, 48C24A

EŠD	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Oddelek oz. odsek v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1-22883	Mamolj – Gomilno grobišče Zgornji Mamolj	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B02A, 48B27, 48B28A, 48B28B
1-23085	Koprivnik – Arheološko najdišče Špega	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B65, 48B66
1-24136	Koprivnik – Prazgodovinsko grobišče Spodnji dol	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B66
1-24137	Polšnik – Arheološko najdišče Spodnji in Zgornji Polšnik	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B65, 48B66
1-24371	Preveg – Arheološko najdišče pod Ostrežem	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48B22, 48B23, 48B64
1-29683	Spodnji Log pri Litiji – Arheološko območje Laško polje	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48C01A, 48C01B
1-30529	Spodnji Log pri Litiji – Gradišče Zavrh	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48C03
1-30530	Breg pri Litiji – Arheološko območje Dolge njive - Rjavka	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48D05
1-30534	Zgornja Jablanica – Arheološko območje Župnica	arheološka dediščina / arheološko najdišče	48A13, 48D14

Vir: Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na: <https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b>

Tudi na drugi stopnji je funkcija poudarjena na slabih 2 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območju kulturne krajine (utemeljitev Cc) in na vplivnih območjih varovane stavbne dediščine (utemeljitev Ca) z blažjim varstvenim režimom. Območja varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE in imajo na drugi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 19: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polšnik, z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Vrsta dediščine	Oddelek oz. odsek v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1-08114	Sava – Cestni most	stavbna dediščina / dediščina	48C04
1-23962	Tep – Hiša Tepe 2	profana stavbna dediščina / dediščina	48B03A
1-25448	Tepe – Kulturna krajina	kulturna krajina / dediščina	48B03A, 48B04A, 48B04B, 48B09A, 48B11A, 48B12, 48B13, 48B14, 48B15A, 48B32, 48B33, 48B34, 48B35A, 48B36, 48B37
1-25464	Tepe – Železarna Pasjek	stavbna dediščina / dediščina, vplivno območje dediščine	48B06, 48B07A, 48B07B

Vir: Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na: <https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b>

Zaradi medsebojne bližine posameznih objektov kulturne dediščine se površine vplivnih območij posameznih objektov tudi medsebojno prekrivajo.

Poleg navedenih objektov kulturne dediščine se na območju GGE nahajajo tudi druge registrirane enote oziroma objekti kulturne dediščine (Renke – Cerkev sv. Nikolaja (EID 1-02156), Konjšica – Cerkev sv. Jerneja (EID idr. 1-02502), idr.), ker pa se te ne nahajajo v območju gozdov oziroma gozdnega prostora, jih posebej ne navajamo.

Leta 2014 ni bilo območij na katerih bi bila funkcija določena na prvi stopnji. V primerjavi z letom 2014 se je v letu 2024 nekoliko zmanjšal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji (iz 5 % na 2 % gozdnega prostora). V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji ni bistveno spremenil, se je pa spremenil delež gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov. Zaradi izvzema enega objekta iz evidence varovanih objektov kulturne dediščine se je namreč površina območij z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji zmanjšala za dobrih 50 ha.

Estetska funkcija

Funkcija je na prvi stopnji ovrednotena na dobrih 12 ha oziroma 0,3 % gozdnega prostora. Gre za gozdove v neposredni bližini objektov kulturne dediščine (spomenikov, pomembnejših zgodovinskih objektov) in naravnih vrednot (drevesne naravne vrednote), ki predstavljajo kuliso objektom (utemeljitev Ea). Ti gozdovi so prisotni na območju odsekov 48A16, 48B03A, 48B04A, 48B04B, 48B05A, 48B06, 48B20A, 48B20B, 48B44, 48B66, 48C04, 48D02, 48D09, 48D13 in 48D14.

Drugo stopnjo ima dober procent gozdnega prostora. Gre za gozdove, ki največ pripevajo k lepoti krajinske podobe. Na območje GGE je to območje krajine določene po predpisih o varstvu kulturne dediščine (utemeljitev Eb), in sicer kulturna krajina Tepe. Območje kulturne krajine Tepe se razteza po pobočjih Žamboha in Ostreža, južno od reke Save ter obsega naselja Spodnje, Srednje in Zgornje Tepe ter Kleviše, na približno 180 ha. Od tega približno 61 ha predstavljata gozd in gozdni prostor, na območju dela odsekov 48B03A, 48B04A, 48B04B, 48B09A, 48B11A, 48B12, 48B13, 48B14, 48B15A, 48B32, 48B33, 48B34, 48B35A, 48B36 in 48B37.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni bistveno spremenila, se je pa ta nekoliko spremenila v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev. Leta 2014 v GGE ni bilo območij z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji. Na prvi stopnji pa je bila funkcija ovrednotena na slabih 2 % gozdnega prostora.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Gre za funkcijo, ki ima med proizvodnimi funkcijami največji pomen. Z izjemo območja ekocelice v delu oddelka 48C07, ki obsega dobre 2 ha gozdov, so stopnje poudarjenosti funkcije določene vsem gozdnim površinam v GGE.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima dobrih 89 % gospodarskih gozdov. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč višja od 5 m³/ha letno) (utemeljitev La).

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo (ne glede na vrednost produkcijske sposobnosti rastišč) gozdovi, ki so razglašeni za varovalne z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Gre za gozdove, ki poraščajo strma pobočja na severnem in severovzhodnem delu GGE, na območju odsekov 48A01B, 48A02B, 48A03B, 48A05B, 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A11, 48A12B, 48B01B, 48B02B, 48B03B, 48B04B, 48B05B, 48B07B, 48B08B, 48B09B, 48B11B, 48B15B, 48B16B, 48B17B, 48B18B, 48B20B in 48C06B. Gozdov s tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije je v GGE približno 10 %.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2014 se je povečal obseg gozdov s funkcijo poudarjeno na prvi stopnji (iz 46 % na 89 %), medtem ko se je površina gozdov z lesnoproizvodno funkcijo na drugi stopnji bistveno zmanjšala. Danes je gozdov z določeno funkcijo na drugi stopnji nekaj manj kot procent, leta 2014 jih je bilo 48 %. Gozdov s tretjo stopnjo je bilo 6 %, danes jih je 10 %. Do teh sprememb je prišlo zaradi novih podatkov po gozdnih rastiščnih tipih in določene metodologije, ki je bila pripravljena v okviru ciljnega raziskovalnega projekta (Ugotavljanje proizvodne sposobnosti

gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 42 str.). V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, ni prišlo do sprememb.

Dejanski možni posek v gozdovih je sicer odvisen od dejanskega stanja sestojev in usmeritev z vidika zagotavljanja trajnosti gozdov, vključno z ohranjanjem in pospeševanjem njihove biotske pestrosti. V primerih morebitnih večjih poškodb sestojev, ali v primerih ko bi to narekemale ovrednotene funkcije gozda na posameznih območjih, bo posek v navedenih območjih gozdov, ne glede na proizvodno zmogljivost njihovih rastišč, temu ustrezno nižji.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 2 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območju:

- Izločenega semenskega sestoja (utemeljitev Na) smreke (*Picea abies*) – identifikacijska številka 5.0160, Slatna-Polšnik, ki se nahaja na območju Polšniškega hriba v katastrski občini Polšnik, oddelek 48B39 (Seznam gozdnih semenskih objektov – stanje na dan 1. 1. 2024).
- Gozdne čebelje paše oziroma na ožjem vplivnem območju stojišč premičnih in stalnih čebelnjakov (utemeljitev Np). V GGE je takih 21, le nekaj izmed njih se nahaja v gozdu, in sicer na območju odsekov 48B11A, 48B13, 48D11. Druga so locirana izven gozda, se pa ta nahajajo na vplivnem območju gozda oziroma ob gozdnem robu, večinoma v naseljih oziroma v njihovi neposredni bližini.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na približno 2 % gozdnega prostora, in sicer:

- V sestojih z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (večjim od 25 %) (utemeljitev Nd). Ti sestoji, ki se razprostirajo na približno 15 ha se pojavljajo razpršeno, v osrednjem delu zahodne polovice GGE.
- Na območjih gozdne čebelje paše (utemeljitev Ne). Navedena območja, se pojavljajo razpršeno, večinoma v osrednjem in zahodnem delu GGE. Območja se deloma prekrivajo z območji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi in stojišči čebelnjakov.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo ni spremenil, se je pa ta nekoliko spremenil v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014. Leta 2014 ni bilo opredeljenih območij z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji, na prvi stopnji pa je bila funkcija določena na približno 1 % gozdnega prostora. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev.

Lovnogospodarska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima približno 6 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozd in gozdni prostor v vplivnem območju zimskih krmišč (v radiju 200 m okoli le teh) (utemeljitev Jk). V GGE so evidentirana tri zimska krmišča za navadnega jelena, in sicer na območju odsekov 48A05A, 48A09A in 48B03A.
- Gozd in gozdni prostor v okolici rukališč (utemeljitev Jr). Rukališča navadnega jelena so prisotna v odsekih 48A05B, 48A06B, 48A07B, 48A08, 48A09A, 48A13, 48B09A, 48B10, 48B11A, 48B11B in 48B20B.

V GGE je sicer prisotnih še nekaj t. i. privabljalnih krmišč, ki ne zadoščajo merilom za prvo ali drugo stopnjo poudarjenosti lovno-gospodarske funkcije. Gre za vplivna območja v okolici 16 krmišč, ki so prisotna na območju odsekov 48A20, 48B03A, 48B08A, 48B37, 48B38, 48B44, 48B47, 48B53, 48B57, 48B68 (2x), 48B69, 48C02, 48C07, 48C13 in 48D02. Z namenom izboljšanja prehranskih razmer divjadi sta na območju GGE vzpostavljeni tudi dve krmni njivi, in sicer na območju oddelkov 48C05 in 48D03.

V GGE so tudi tri obore za rejo damjakov in sicer dve v velikosti 5,0 ha na območju dela odsekov 48A06A in 48C05 ter ena v delu oddelka 48D20 s površino 0,5 ha.

Predelov, ki bi po merilih Navodil za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih se posodablja tudi podatke o

funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGE, ustrezali območjem z drugo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije (območja z intenzivnim izvajanjem lovnega turizma), v GGE ni.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo ni spremenil, se je pa ta nekoliko spremenil v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2014, ko je bila funkcija na prvi stopnji določena na približno 1 % gozdnega prostora. Razlog za spremembo je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev.

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.362,22	1.708,21	3,40	4.073,83
Varovalni gozdovi	396,79	57,09	6,05	459,93
Skupaj	2.759,01	1.765,30	9,45	4.533,76

Večina gozdov (89,9 %) sodi v kategorijo večnamenskih gozdov. V njej je 8 rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje in funkcije ter enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj in enotne gozdnogojitvene usmeritve.

V kategoriji varovalnih je le 10,1 % gozdov, s skupno površino 459,93 ha. Sem so uvrščeni gozdovi, ki so bili za varovalne razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Obravnavani so kot poseben RGR. Več o njih je navedeno v poglavju 2.1 Ekološke funkcije, Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Pregled gozdnih združb po RGR kaže, da v kategoriji večnamenskih gozdov prevladujejo za določen RGR značilni gozdni rastiščni tipi. Manjša odstopanja se pojavljajo zaradi ne povsem homogenih odsekov.

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Preglednica 21/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11012-Podgorsko bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	204,51	71,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	11,10	3,9
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	48,53	16,9
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	10,16	3,5
	636 -Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	4,93	1,7
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	8,70	3,0
Skupaj RGR		287,93	100,0
12111-Kisloljubno bukovje (pretežno državni gozdovi)	521 -Nižinsko črnojelševje	1,24	0,1
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.562,17	99,8
	771 -Jelovje s praprotni	2,03	0,1
Skupaj RGR		1.565,44	100,0
12112-Kisloljubno bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	72,70	6,6
	561 -Bazoljubno gradnovje	78,40	7,1
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	2,83	0,3
	601 -Pobočno velikojesenovje	0,63	0,1
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	16,34	1,5
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	13,82	1,2
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	905,59	81,9
	761 -Javorovje s praprotni	1,40	0,1
	771 -Jelovje s praprotni	10,18	0,9
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	3,97	0,4
Skupaj RGR		1.105,86	100,0
14112-Toploljubno bukovje	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	12,81	2,3
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	49,11	8,9
	562 -Predalpsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	28,61	5,2
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	60,92	11,0
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	355,80	64,3
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	46,20	8,3
Skupaj RGR		553,45	100,0

15512-Gorsko bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	25,37	19,8
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	12,39	9,7
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	1,07	0,8
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	89,44	69,7
Skupaj RGR		128,27	100,0
16012-Bukovje na rendzinah	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	2,25	0,6
	542 -Predalpsko gradnovo belogabrovje	1,07	0,3
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	48,64	12,9
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	21,48	5,7
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	199,28	52,8
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	104,49	27,7
Skupaj RGR		377,21	100,0
17012-Kisloljubna jelovja	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	14,90	26,7
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	3,40	6,1
	771 -Jelovje s praprotni	37,50	67,2
Skupaj RGR		55,80	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		4.073,96	100,0
40000-Varovalni gozdovi	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	5,78	1,3
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	201,18	43,7
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	111,30	24,2
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	71,10	15,5
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	47,60	10,3
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	23,01	5,0
Skupaj RGR		459,97	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		459,97	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.533,76	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,1	16,8	21,5	28,6	26,0	71,0	22,4
Jelka	4,6	11,8	17,4	32,0	34,2	2,0	0,6
Bor	12,1	21,5	21,3	24,3	20,8	23,1	7,3
Macesen	16,0	27,8	19,8	19,6	16,8	0,9	0,3
Ostali igl.	7,3	16,4	21,9	28,5	25,9	0,6	0,2
Bukev	7,7	18,3	21,8	26,6	25,6	156,2	49,0
Hrast	9,2	19,8	21,8	25,2	24,0	26,9	8,5
Pl. lst.	8,0	19,1	22,1	26,6	24,2	11,5	3,6
Dr. tr. lst.	13,1	26,0	21,2	21,4	18,3	22,8	7,2
Meh. lst.	9,5	19,4	22,7	25,4	23,0	2,8	0,9
Iglavci	8,3	17,9	21,4	27,6	24,8	97,7	30,7
Listavci	8,5	19,3	21,7	25,9	24,6	220,1	69,3
Skupaj	8,4	18,9	21,6	26,5	24,6	317,8	100,0

Povprečna lesna zaloga v enoti je 317,8 m³/ha. V njej je 30,7 % iglavcev in 69,3 % listavcev. Je za skoraj 14 % višja od lesne zaloge celotnega ljubljanskega območja, ki v povprečju meri 279 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) je 27,3 % lesne zaloge, v drugem (30 – 50 cm premera) 48,1 % lesne zaloge, v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera) pa 24,6 % lesne zaloge. Delež najdebelejšega drevja je približno na ravni povprečja GGO Ljubljana. Nekoliko več je debelih iglavcev kot listavcev. Debelinska sestava pri listavcih je nekoliko bolj pomaknjena v levo, kar pomeni, da je drevje tanjše. Če pogledamo debelinsko sestavo po drevesnih vrstah, nadpovprečni delež najdebelejšega drevja velja za smreko in jelko.

Največji delež v lesni zalogi ima bukev (49 %). Gradi čiste bukove sestoje ali pa se ji, odvisno od rastišča, primešajo smreka, kostanj, rdeči bor in hrast. Sledi ji smreka (22,4 %), ki prevladuje pri iglavcih. Več jo je v državnih gozdovih, kjer je šopasto in skupinsko primešana bukvi, ali pa tvori čiste sestoje, ki so bili osnovani s sadnjo. V zasebnih gozdovih je v manjšem deležu posamično in

šopasto primešana bukvi, čisti smrekovi sestoji so redki. Šopasto je na toploljubnih pobočjih primešana rdečemu boru. Sledijo hrasti (8,5 %), največ je gradna, ki se posamično pridruži bukvi na dobrih rastiščih, na toploljubnih rastiščih tvori čiste sestoe, ali pa se posamično, skupinsko in gnezdasto primeša bukvi in rdečemu boru. Rdeči bor (7,1 %) prerašča grebene in toploljubna pobočja na degradiranih tleh. Tvori čiste sestoe ter mešane sestoe z bukvijo, gradnom in kostanjem, ali pa mešane sestoe s smreko. Nekaj je tudi kostanja (2,8 %), ki prevladuje med trdimi listavci. Največ ga je v zasebnih, nenegovanih gozdovih na kisli matični podlagi, kjer je bil konkurenčno najmočnejša drevesna vrsta. V državnih gozdovih je na kislih rastiščih ostalim drevesnim vrstam primešan posamično. V enoti, največ v državnih gozdovih, srečamo še jelko (>1 %), ki je v kislih bukovjih prisotna posamično ali šopasto, na jelovih rastiščih pa tvori sestoe. Pri plemenitih listavcih (3,6 %) prevladuje gorski javor (2,8 %), ki se pojavlja posamično na boljših rastiščih, sledi mu veliki jesen (<1 %). V enoti so tudi češnja, ostrolistni javor, lipa in gorski brest, vendar jih je malo. Druge trde listavce poleg kostanja predstavljata beli gaber (2,4 %) in črni gaber (1,4 %), ostalih je zanemarljivo malo. Mehke listavce (<1%) zastopajo jelše, breze, topoli, trepetlika in vrbe.

Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	442.947	281.945	160.739	263
	m ³ /ha	97,7	102,2	91,1	27,8
Listavci	m ³	997.713	600.603	395.720	1.390
	m ³ /ha	220,1	217,7	224,1	147,1
Skupaj	m³	1.440.660	882.548	556.459	1.653
	m ³ /ha	317,8	319,9	315,2	174,9

V zasebnih gozdovih je lesna zaloga višja kot v državnih. To je posledica kakovostnih rastišč in manjše intenzivnosti sečenj, kot so se je izvajala v državnih gozdovih. Zasebni gozdovi obkrožajo kompleks državnih gozdov v osrednjem delu enote.

Preglednica 24/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m³/ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	11012-podgorsko bukovje	287,90	318,8	25	5,4
1	12111- kisloljubno bukovje	1.565,44	353,1	124	
1	12112-kisloljubno bukovje	1.105,80	339,6	94	
1	14112-toploljubno bukovje	553,43	256,4	39	
1	15512- gorsko bukovje	287,53	292,6	11	
1	16012-bukovje na rendzinah	377,19	377,8	22	
1	17012-kisloljubna jelovja	55,80	364,1	3	
OKULARNA OCENA					
2	40000-varovalni gozdovi				

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah in s cenitvijo pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge so podatki, pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah (sistematična mreža SVP 250 x 500 m). Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih iz Preglednice D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki lesni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Tarife za izračun lesnih zalog smo prevzeli po prejšnjem GGN GGE Polšnik. Seznam tarif po odsekih je v Prilogi 1.

Rastišnogojitvene razrede smo združili v stratume. Zaradi več majhnih rastiščno različnih RGR in praktično enega – Kisloljubno bukovje, razdeljenega glede na lastništvo, ki predstavlja skoraj 59 % površine GGE je oblikovan en stratum za večnamenske gozdove in en stratum za varovalne gozdove. Z oblikovanjem RGR v stratum(e) smo vzorčno napako ugotavljanja lesne zaloge pri 5 % tveganju znižali pod dovoljeno mejo. Znotraj stratuma je večje število stalnih vzorčnih ploskev, na katerih se izmeri lesna zaloga, s tem pa se zmanjša vzorčna napaka po RGR. Vzorčna napaka ocene lesne zaloge je 5,4 %.

3.3 Prirastek

Za GGE je bila izvedena tretja ponovitev meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, s tem pa so bili pridobljeni tudi podatki o prirastnih nizih. Krivulje prirastnih nizov smo določili z regresijsko analizo. Uporabili smo eksponentno, potenčno, inverzno ali pa logaritemsko funkcijo. Nove prirastne nize po RGR smo določili za tiste drevesne vrste, katerih število dreves je bilo za izračun vrednosti prirastnih nizov dovolj veliko. Za drevesne vrste, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah za izračun vrednosti prirastnih nizov premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo prirastek prevzeli od primerljivega RGR ali pa iz podatkov za celo enoto. Prirastni nizi po RGR so navedeni v Prilogi 1.

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

2024	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,45	0,55	0,46	0,46	0,27	2,19	30,7
Listavci	1,08	1,35	1,02	0,91	0,57	4,94	69,3
Skupaj:	1,53	1,90	1,48	1,37	0,84	7,13	100,0

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

2024	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	9.934	6.615	3.310	10
	m ³ /ha	2,19	2,40	1,87	1,01
Listavci	m ³	22.375	13.319	9.017	39
	m ³ /ha	4,94	4,83	5,11	4,12
Skupaj	m³	32.310	19.934	12.327	49
	m ³ /ha	7,13	7,23	6,98	5,13

Tekoči letni prirastek meri 7,13 m³/ha. Od tega dobrih 69,3 % priraste na listavcih, 30,7 % pa na iglavcih. V preteklem desetletju je znašal skupni letni prirastek 6,76 m³/ha – torej je bil manjši za skoraj 6 %. Tekoči letni prirastek je malenkostno manjši od povprečnega prirastka GGO Ljubljana, ki meri 7,5 m³/ha.

Največji prirastek je v zasebnih gozdovih – 7,23 m³/ha/leto. V državnih gozdovih, katerih delež je 38,9 %, znaša 6,98 m³/ha/leto, kar je skoraj 6 % manj, kot v preteklem obdobju. V gozdovih lokalnih skupnosti je prirastek najmanjši. V prevladujočih zasebnih gozdovih je malo višji od povprečja v enoti.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani s pomočjo opisov sestojev na terenu in digitalizacije sestojev na osnovi DOF25

Preglednica 27/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev 2024	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha		%	cm
Mladovje	334,78	7,4								8		
Drogovnjak	1.361,50	30,0	20,10	1,5	0,0	40,4	58,2	1,4	252,3	95	9,9	19
Debeljak	2.294,14	50,6	205,50	9,0	0,5	72,1	26,8	0,6	394,4	167	5,6	26
Sestoj v obnovi	543,34	12,0	249,96	46,0	5,9	85,1	9,0	0,0	353,9	48	16,6	24
Skupaj	4.533,76	100,0	475,56	10,5						318	5,4	23

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Preglednica 28/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	113,08	12,34	3,18	0,00	0,06	263,12	2,31	40,06	36,32	5,09	475,56
%	23,78	2,59	0,67	0,00	0,01	55,33	0,49	8,42	7,64	1,07	100,00

Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza 2024	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	334,78	14,6	59,9	14,6	10,9	53,1	12,3	34,3	0,3	30,6	39,9	7,9	21,6
Drogovnjak	1.361,50	7,6	43,6	47,2	1,6	18,8	24,2	55,7	1,3	4,9	52,0	34,0	9,1
Debeljak	2.294,14					11,4	68,0	20,4	0,2	0,2	58,0	39,3	2,5
Sestoj v obnovi	543,34					5,0	74,7	20,3	0,0				
Skupaj	4.533,76												

Prevladujejo debeljaki, ki zavzemajo 50,6 % vseh gozdov. Povprečna lesna zaloga debeljakov je 394 m³/ha. Prevladujejo mešani sestoji buke (50 %), gradna (9 %), kostanja (3 %), gorskega javorja (3 %) smreke (23 %), rdečega bora (7 %), belega gabra (2 %) ter drugih drevesnih vrst, katerih skupen delež ne presega 6 %. Debeljaki imajo v večini normalen sklep in so pomanjkljivo negovani. Na 8,8 % površine se pojavlja pomladek, pri katerem prevladuje dobra sestojna zasnova.

Sledi razvojna faza drogovnjak (30 %). Lesna zaloga (povprečje) drogovnjakov je 253 m³/ha. Prevladujejo čisti bukovni sestoji, ali pa se jim primešajo smreka, kostanj, hrast in rdeči bor. Na toploljubnih rastiščih so sestoji rdečega bora ali hrasta. V drogovnjakih prevladuje pomanjkljiva sestojna zasnova in normalen sklep. So večinoma nenegovani. Predvsem v presvetljenih drogovnjakih se pojavlja pomladek, ki ima po večini pomanjkljivo sestojno zasnovo. Pomladek se pojavlja na 1,5 % površine.

Sestoj v obnovi je 12 %. Povprečna lesna zaloga je 354 m³/ha. V enoti je pomlajevanje dobro, saj je pomlajene kar 46 % površine sestojev v obnovi. Prevladuje dobra, sledi ji bogata sestojna zasnova pomladka. Med drevesnimi vrstami v pomladku prevladuje bukev.

V enoti imamo dobre 7,4 % mladovij. Mladovja imajo največkrat dobre sestojne zasnove ter normalen do tesen sklep. Večinoma so mladovja negovana. V drevesni sestavi prevladuje bukev, sledita ji smreka in kostanj. Zaradi načina zajemanja podatkov ocenjujemo, da je dejanska površina mladovij večja. Manjše površine od 0,5 ha niso bile izločene kot posebni sestoji. Zajete so v drugih razvojnih fazah, predvsem v sestojih v obnovi in v debeljakih.

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani s pomočjo opisov sestojev na terenu in digitalizacije sestojev na osnovi DOF25.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 30/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	8,70	0,2
Gozdovi bukve in hrasta	128,06	2,8
Bukovi gozdovi	880,01	19,4
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.575,32	34,7
Gozdovi bukve in jelke	0,09	0,0
Gozdovi bukve in smreke	520,63	11,5
Jelovi gozdovi	0,42	0,0
Smrekovi gozdovi	183,76	4,1
Borovi gozdovi	89,73	2,0
Drugi pretežno iglasti gozdovi	136,06	3,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.010,98	22,3
Skupaj	4.533,76	100,0

Sestojni tipi so opredeljeni glede na tipe drevesne sestave gozdov, kot so ti določeni v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Sestoji se v glavnem določa na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoji so izločeni na karti 1 : 5.000 (DOF25).

Površine sestojev so praviloma večje od 0,5 ha. V GGE Polšnik smo izločili 1.231 sestojev. V povprečju sestoj meri 3,68 ha. Sestoji mladovij smo uvrstili v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri ostalih razvojnih fazah smo upoštevali deleže drevesnih vrst v sestavi lesne zaloge sestoja.

V GGE Polšnik imajo večji delež trije tipi sestojev. To so sestoji pod imenom drugi pretežno listnati gozdovi (34,7 %), sestoji pod imenom drugi gozdovi iglavcev in listavcev (22,3 %) in bukovi gozdovi (19,4 %). Pretežno listnati gozdovi so tisti, v katerih je listavcev več kot 75 %, pri čemer ne prevladujeta niti bukev niti hrast. Drugi gozdovi iglavcev in listavcev so mešani gozdovi, katerih ni moč uvrstiti v druge tipe sestojev. V bukovih gozdovih je bukev več kot 75 %. Več je še gozdov bukve in smreke (v njih imata smreka in bukev skupaj več kot 75 %, vendar pa nobena od njiju ne prevladuje), katerih je 11,5 %. Smrekovih gozdov je dobre 4 %, drugih pretežno iglastih gozdov pa 3 %. Tip gozdovi bukve in hrasta so na površini skoraj 3 %. Ostali sestojni tipi so zastopani z deležem, ki je manjši od 1 %.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni	Spremenjeni	Močno sprem.	Izmenjani	Skupaj

	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.293,52	80,9	697,96	17,1	82,35	2,0	0,00	0,0	4.073,83	89,9
Varovalni gozdovi	459,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	459,93	10,1
Skupaj vsi gozdovi	3.753,45	82,8	697,96	15,4	82,35	1,8	0,00	0,0	4.533,76	100,0

Ohranjenost gozdov je določena glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnih združb tuje ali v njej redko prisotne. Nekaj manj kot 82,8 % vseh gozdov v GGE je ohranjenih. Spremenjenih je 15,4 % gozdov (v njih je od 31 do 70 % tujih drevesnih vrst). Vzrok je predvsem v premajhnem deležu bukve, glede na prevladujoči delež bukovih rastišč. Močno spremenjenih je 1,8 % gozdov (delež tujih drevesnih vrst je 71 do 90 %).

Na posameznih, večinoma manjših in prostorsko razmeroma razpršenih območjih je zaradi spremenjene naravne drevesne sestave sestojev zmanjšana tudi pestrost nekaterih habitatov. Spremenjeni gozdni sestoji so večinoma bolj ogroženi v primerih pojava različnih abiotskih in biotskih motenj.

Varovalni gozdovi so ohranjeni v celoti.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	445	8,1	26,7	49,7	13,0	2,5
Jelka	25	0,0	48,0	40,0	8,0	4,0
Bor	177	10,7	20,3	43,6	20,3	5,1
Macesen	8	0,0	12,5	50,0	25,0	12,5
Ostali igl.	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Bukev	1.030	9,3	22,9	44,3	17,7	5,8
Hrast	238	14,3	45,8	26,9	9,2	3,8
Pl. Ist.	89	9,0	21,3	57,3	7,9	4,5
Dr. tr. Ist.	95	2,1	13,7	40,0	27,4	16,8
Meh. Ist.	35	2,9	14,3	62,8	14,3	5,7
Skupaj iglavci	661	8,5	25,9	47,5	14,8	3,3
Skupaj listavci	1.487	9,5	24,7	43,4	16,3	6,1
Skupaj	2.148	9,2	25,1	44,6	15,8	5,3

Kakovost drevja je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah pri stoječih živih drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Skoraj polovica iglavcev kot tudi listavcev je v dobrem kakovostnem razredu. Skoraj 26 % iglavcev je prav dobre kakovosti, dobrih 8 % pa odlične. Zadovoljive kakovosti je blizu 15 %, slabo kakovost ima dobre 3 %. Pri listavcih so deleži dreves odlične in prav dobre podobni vrednosti kot pri iglavcih, več pa je dreves zadovoljive in slabe kakovosti.

Posamezne drevesne vrste ne odstopajo prav dosti od povprečja. Pri macesnu, ostalih iglavcih in mehkih listavcih je bilo ocenjenih premalo dreves, da bi lahko sklepali na splošno kakovost dreves teh vrst.

Bolj kot skupna kakovost drevja je pomembna kakovost prevladujočih drevesnih vrst. Pri bukvi, kot glavni graditeljici sestojev, prevladuje dobra kakovost. Pri smreki prevladuje dobra in prav dobra kakovost.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	5,5
Veje/krošnja	1,7
Osutost	0,6
Skupaj	7,8

Poškodovanost drevja se ugotavlja na stalnih vzorčnih ploskvah. Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Popisuje se poškodovanost debel, koreničnika, vej in krošenj. Pri debelu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presegata petino premera drevesa na prsni višini.

V enoti Polšnik ima hujšo poškodbo 7,8 % ocenjenih dreves. Največ – 5,5 % dreves ima poškodovano deblo oziroma koreničnik, 1,7 % pa veje oziroma krošnje. Osutost krošenj je opažena pri 0,6 % dreves. Poškodbe debela so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe koreničnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in spravilnih poti, kot posledica spravila lesa. Pri poškodbah vej gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev, kot posledica naravnih ujm.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2010, 2014, 2017 in 2020 je ZGS opravil štiri popise poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja po prenovljeni sistematični in enotni metodologiji za območje celotne Slovenije. Metoda popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi sloni na razdelitvi Slovenije na 35 popisnih enot (v nadaljevanju: PE), ki predstavljajo osnovne celice spremljanja objedenosti in drugih kazalnikov stanja mladja. PE so bile oblikovane upoštevaje zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd., upoštevaje meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire, kot so večje reke in avtoceste. Velikost PE je praviloma med 30.000 in 100.000 ha.

V vsaki PE je bilo popisanih 51 oz. 52 ploskev, na katerih je bil ugotavljan vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Na ploskvah površine 20 m², so bila evidentirana vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljana poškodovanost terminalnega poganjka. Podatki so bili v nadaljevanju analizirani, statistično obdelani ter primerjani z rezultati do sedaj izvedenih popisov po prenovljeni metodi (2010, 2014 in 2017) s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2020.

Stopnje objedenosti so odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo praktično vse znane raziskave s tega področja. Ne glede na to, pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti, zato nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Pri razlagi rezultatov moramo upoštevati lastnosti posameznega kazalnika. Objedenost v prehrani priljubljenih drevesnih vrst (mehki listavci, plemeniti listavci) je visoka že pri nizkih gostotah divjadi. Na drugi strani je objedenost v prehrani manj priljubljenih vrst (smreka) tudi pri visokih gostotah divjadi lahko nizka. Bukev je srednje priljubljena vrsta in se na spreminjane gostote divjadi odziva pri nizkih in visokih gostotah.

Površino GGE Polšnik v celoti pokriva PE Litija, zato v nadaljevanju prikazujemo analizo rezultatov popisa za to PE.

Popisna enota Litija

Preglednica 34/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
---------------	------------	----------------

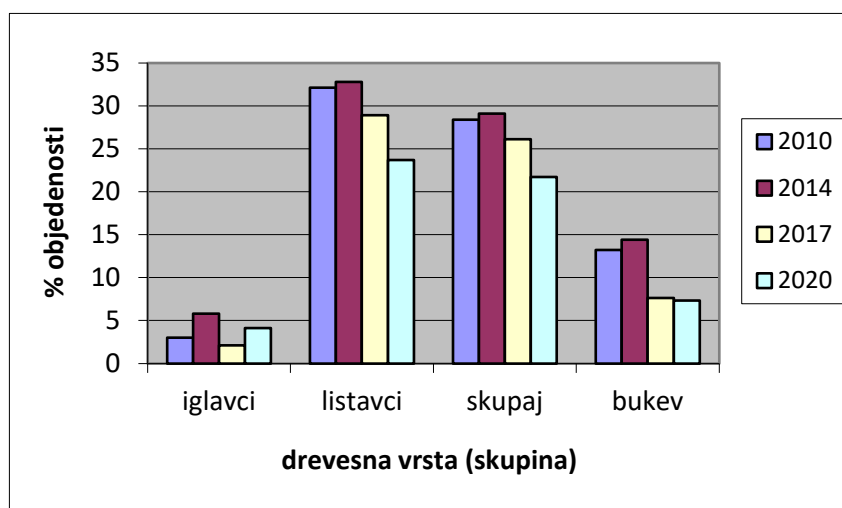
do 15 cm	48.891	Se ne ugotavlja
1. 16-30 cm	36.140	23,0
2. 31-60 cm	24.332	22,2
3. 61-100 cm	9.559	21,0
4. 101-150 cm	3.997	9,9
Skupaj 1-4	74.028	21,7

Po rezultatih podrobnega popisa je bila skupna objedenost mladja v letu 2020 za višinske razrede 1 – 4 v tej PE 21,7 %. Višinski razredi 1 - 4 zajamejo mladje visoko od 16 do 150 cm.

Preglednica 35/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost %
	16-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	
Smreka	5	11	12	18	1,4
Jelka	-	-	2	3	50,0
Bukev	36	47	64	65	7,3
Hrasti	4	3	1	-	39,5
Plemeniti listavci	37	20	8	4	41,7
Drugi trdi listavci	17	16	11	8	33,5
Mehki listavci	1	3	2	2	64,1
Iglavci	5	11	14	21	4,1
Listavci	95	89	86	79	23,7
Skupaj	100	100	100	100	21,7

Najpomembnejša ugotovitev popisa 2020 je, da se je stopnja objedanja ne-statistično značilno zmanjšala glede na leta 2010, 2014 in 2017. V splošnem torej lahko ugotovimo, da so razlike v objedenosti gozdnega mladja med vsemi štirimi obdobji za vse drevesne vrste skupaj neznatne, pri objedenosti bukeve pa je zaznati značilno zmanjšanje objedenosti. To velja tudi za objedenost pri listavcih, katerih delež je v GGE izrazito prevladujoč (> 90 %), pri iglavcih pa statistično neznatno niha, saj je delež iglavcev zelo nizek.

Grafikon 1: Primerjava objedenosti med popisi, izvedenimi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni	Stoječe drevje	Ležeče drevje	Skupaj
------------	----------------	---------------	--------

deb. razred		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	8,99	12,52	21,51	10,88	22,45	33,33	19,87	34,97	54,84
	m ³ /ha	2,98	4,44	7,42	3,56	7,96	11,52	6,54	12,40	18,94
30 - 49 cm	št./ha	0,88	1,45	2,33	0,94	2,52	3,46	1,82	3,97	5,79
	m ³ /ha	1,30	2,26	3,56	1,36	3,92	5,28	2,66	6,18	8,84
50 in več cm	št./ha	0,13	0,00	0,13	0,19	0,44	0,63	0,32	0,44	0,76
	m ³ /ha	0,35	0,00	0,35	0,52	1,29	1,81	0,87	1,29	2,16
Skupaj	št./ha	10,00	13,97	23,97	12,01	25,41	37,42	22,01	39,38	61,39
	m³/ha	4,63	6,70	11,33	5,44	13,17	18,61	10,07	19,87	29,94

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in mora obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Odmrlo drevje je bilo popisano na meritvah na SVP in prikazuje število odmrlih dreves na hektar po debelinskih razredih, ločeno glede na stoječe in ležeče drevje. Odmrli lesna masa je izračunana po tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980).

V enoti je v povprečju na enem hektarju 61 odmrlih dreves oziroma 30 m³ odmrle lesne mase, kar je v povprečju 9 % lesne zaloge, zato več kot zadošča predpisu. Od tega je skoraj 64 % listavcev in 36 % iglavcev. Največ odmrlega drevja je v najnižjem debelinskem razredu, relativno malo pa je odmrlih debelih dreves s premerom nad 50 cm. Približno 62 % odmrlega drevja predstavlja ležeče drevje. Drevje je odmrlo zaradi žleda, podlubnikov in drugih vzrokov.

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Zapise o gospodarjenju v preteklosti imamo za gozdni predel Slatna. Prvi zapisi segajo v leto 1340 (Slava vojvodine Kranjske). Posest, velika 1.597 ha, je pogosto menjala lastnike, zadnji lastnik pred agrarno reformo (1945) je bila rodbina Windischgraetz. Prvi ureditveni načrt za Windischgraetzove gozdove je bil sestavljen leta 1912, že prej pa so izdelali opise sestojev. Ta predvideva prebiralni način gospodarjenja. Da omenjeni predpisi niso bili realizirani, je razvidno iz naslednjega gozdnogospodarskega načrta, izdelanega leta 1929, kjer je navedeno, da je v gozdnem predelu Slatna samo en obratovalni razred enodobnih gozdov. Prvi povojni načrt je bil izdelan za razdobje 1945 -1963. Tudi v njem je bil predpisan enoten obratovalni razred enodobnega gozda. Vsi današnji bukovci gozdovi v tem gozdnem predelu so nastali z oplodno sečnjo, medtem, ko so sestoji iglavcev (smreke in bora) nastali pretežno z golosečnjo bukovsko smrekovo hrastovih sestojev in z obnovo s sadnjo iglavcev. Na suha tla so vnašali rdeči in črni bor, na sveža pa smreko. Zaradi takega načina gospodarjenja je delež iglavcev stalno rasel. Delež bukve se je zmanjšal iz 67% v letu 1865 na 58% v letu 1929, 56% v letu 1943, 54% v letu 1963 in 41% v letu 1973. Zanimivo je, da se je delež bukve zelo zmanjšal tudi po drugi svetovni vojni, ker je veljala za manj vredno drevesno vrsto. Čeprav je bukev v predelu Slatna v svojem optimumu in so zagotovljeni vsi pogoji za gojenje visokokakovostnega lesa, v bukovih gozdovih niso poskrbeli za nego. Prvi ukrep nege je bil v letvenjaku ali drogovnjaku, ko je bilo drevje primerno za oglarjenje.

V zasebnih gozdovih je v povojnem obdobju prevladovala skupinsko postopna sečnja, ki je bila namenjena izključno donosu lesa, kar lahko imenujemo tudi kmečko prebiranje. Na manjših površinah so sekali na panj. V vseh lahko dostopnih predelih, predvsem v okolici naselij, so lastniki nadaljevali s steljarjenjem, kar je pripeljalo do močno degradiranih sestojev.

Od leta 1945 pa do 1990 je z gozdovi gospodarilo Gozdno gospodarstvo Ljubljana. Po letu 1990 se je osnovala Javna gozdarska služba, leta 1994 pa Zavod za gozdove Slovenije. ZGS v vseh gozdovih, ne glede na lastništvo, načrtuje, usmerja in nadzira dela ter izobražuje lastnike in javnosti o gozdu in delu v gozdovih. Od leta 1993 so lastniki sami odgovorni za izvedbo del v gozdovih, država pa nekatera dela sofinancira iz sredstev proračuna za vlaganja v gozdove. Posledica teh sprememb je nizka realizacija možnega poseka in načrtovanih gozdnogojitvenih del.

Gospodarjenje z gozdovi v ureditvenem obdobju od 1994 do 2003

Desetletje so v veliki meri zaznamovale vremenske ujme. Koncem leta 1995 je gozdove prizadel žledolom in snegolom, februarja 1999 pa je sestoje v nižinskem pasu (pod 500 m nmv) prizadel snegolom. Leta 2000 je bilo sušno leto, kar je poleg snegoloma pripomoglo k gradaciji lubadarja. Več manjših žarišč je bilo po vsej enoti, najbolj pa so bili prizadeti državni gozdovi.

V letu 1993 je bil sprejet nov Zakon o gozdovih, ki je razdelil bivša Gozdna gospodarstva na javno gozdarsko službo (ZGS) in izvajalska podjetja. Večino dejavnosti javne gozdarske službe opravlja v letu 1994 ustanovljen Zavod za gozdove Slovenije, ki usmerja gospodarjenje z vsemi gozdovi ne glede na lastništvo.

Z državnimi gozdovi je do leta 2016 upravljal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Na območju GGE je imelo koncesijsko pravico izkoriščanja državnih gozdov gozdarsko podjetje Gozd Ljubljana d.d.. Ta je z začetkom leta 2016 potekla. V istem letu je bilo ustanovljeno podjetje Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG), ki je v drugi polovici tega leta prevzelo gospodarjenje z državnimi gozdovi. Izvajalce del v državnih gozdovih za izdane odločbe ZGS se sedaj izbira preko javnih razpisov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analiza preteklega gospodarjenja je narejena za GGE Polšnik za obdobje 2014 – 2023 po RGR preteklega ureditvenega obdobja. Upoštevanih je 8 RGR, ki so prikazani v preglednici »D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih«.

S 1. 9. 2013 so bile uvedene prevoznice za gozdne sortimente, ki so spremljale posekano lesno maso pred prvim dajanjem na trg ali za lastno uporabo. (Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 69/13 in 31/14).

Najmočnejši pečat preteklega gospodarjenja so GGE zadale številne ujme in naravne nevšečnosti. Gozdove je v začetku leta 2014 prizadel obsežen žledolom, v decembru 2017 pa še močan vetrolom. Vsaki ujmi je sledila tudi gradacija podlubnikov. Žled je največ škode povzročil v strmih pobočjih, v pasu med 450 in 650 m n. v.. Vetrolom je močno prizadel gozdove v strmejših predelih.

Za sanacijo žledoloma je bil aprila 2014 izdelan sanacijski načrt za vso Slovenijo, na osnovi ocene poškodovanosti po odsekih. V sanacijskem načrtu je bila predvidena višina poseka zaradi žledu in določen obseg površine, kjer so bili potrebni obnova, dodatna nega in vzpostavljanje gozdne higijene.

Zaradi močno povečanega obsega del in oteženosti njihove izvedbe so bile prevoznice ukinjene. Nadomestila jih je listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. Njen namen je še vedno zagotavljanje sledljivosti lesa ob zmanjšanih administrativnih obremenitvah in omogočanje hitrejše sanacije po ujmah.

4.2.1 Posek

Preglednica 37/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2013 - 2022	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	83.586	70.145	83,9	92.363	36.283	110,5
Listavci	168.956	81.510	48,2	109.945	36.124	65,1
Skupaj	252.542	151.655	60,1	202.308	50.660	80,1

2013 – 2022 Brez varovalnih g.	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	82.586	69.369	84,0	92.363	36.283	110,5
Listavci	164.934	79.657	48,3	109.659	36.110	65,1
Skupaj	247.520	149.026	60,2	202.308	50.656	80,1

Preglednica 38: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	4.546,76	1,54	313	2,031	7,203	0,798	39,3
	Listavci	4.546,76	1,79	313	2,412	7,169	0,794	32,9
	Skupaj	4.546,76	3,34	313	4,443	10,057	1,114	25,1
Državni gozdovi		1.617,16	5,44	121	4,195	10,944	1,950	46,5
Ostali gozdovi		2.929,60	2,17	192	4,600	9,481	1,341	29,2

Stratum	Brez varovalnih g.	Površina(ha)	Evidenca (m³/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m³/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m³/ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	4.103,41	1,69	313	2,031	7,203	0,798	39,3
	Listavci	4.103,41	1,94	313	2,412	7,169	0,794	32,9
	Skupaj	4.103,41	3,63	313	4,443	10,057	1,114	25,1
Državni gozdovi		1.587,46	5,44	121	4,195	10,944	1,950	46,5
Ostali gozdovi		2.515,95	2,17	192	4,600	9,481	1,341	29,2

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP (stalnih vzorčnih ploskvah). Letni posek na SVP znaša 4,443 m³/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5% tveganju) 1,114 m³/ha/leto (25 %).

Posek po evidencah znaša 3,63 m³/ha/leto in odstopa od poseka iz SVP za 22,0 % ter je tako znotraj intervala zaupanja.

Posek na SVP je bil izračunan iz ploskev, na katerih je bila izvedena ponovljena meritev (n = 313). Ploskve, kjer je bila opravljena le prva meritev, smo iz analize izločili.

Podatke prikazujemo brez varovalnih gozdov, ker se v njih ne postavljajo stalne vzorčne ploskve. Varovalni gozdovi v gozdnogospodarski enoti predstavljajo 10 % vseh gozdov, poseka v varovalnih gozdovih pa je malo, tako da so podatki realno primerljivi le brez upoštevanja varovalnih gozdov.

Preglednica 39: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	54.684	109.120	163.804	28.902	59.836	88.738	83.586	168.956	252.542
Izveden - m³	30.216	33.397	63.614	39.929	48.112	88.041	70.145	81.510	151.655
Izveden SVP - m³	65.778	69.253	135.031	27.362	40.494	67.856	92.363	109.945	202.308
Realizacija - evid	55,3	30,6	38,8	138,2	80,4	99,2	83,9	48,2	60,1
Realizacija - SVP	120,3	63,2	82,3	94,7	67,6	76,4	110,5	64,9	80,0
Povp. drevo - m³	1,40	1,28	1,33	1,18	0,60	0,77	1,27	0,77	0,94

Posek Brez varovalnih g.	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	53.702	105.437	159.139	28.884	59.497	88.381	82.586	164.934	247.520
Izveden - m³	29.447	31.895	61.342	39.922	48.103	88.025	69.369	79.999	149.368
Izveden SVP - m³	65.778	68.975	134.753	27.362	40.474	67.837	92.363	109.659	202.022
Realizacija - evid	54,8	30,2	38,8	138,2	80,8	99,6	84,0	48,5	60,3
Realizacija - SVP	122,3	65,4	82,7	94,7	68,0	76,8	111,8	66,5	81,6
Povp. drevo - m³	1,40	1,28	1,33	1,18	0,60	0,77	1,27	0,77	0,94

V preteklem ureditvenem obdobju (2014-2023) je bilo na območju GGE posekano 151.655 m³ lesa, in sicer 70.145 m³ iglavcev ter 81.510 m³ listavcev. Delež iglavcev v poseku je bil 46 % in listavcev 54 %.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 60 %. V preteklem ureditvenem obdobju je GGE zaznamoval znaten delež sanitarnih sečenj (skoraj 24,9 % vsega poseka) skupaj s sečnjo oslabelega drevja (4,1 % vsega poseka).

Obseg redčenj predstavlja 38,3 % načrtovanega poseka, pomladitvene sečnje predstavljajo 31,7 %.

V nadaljevanju pri prikazu in analizah poseka upoštevamo tudi neizkoriščeno drevje.

Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2014 do 2023 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	9.864	4.313	43,7	1,7
	Listavci	15.206	3.318	21,8	1,3
	Skupaj	25.070	7.631	30,4	3,0
12111-Kisloljubno bukovje	Iglavci	26.708	37.271	139,5	14,8
	Listavci	58.938	47.787	81,1	18,9
	Skupaj	85.646	85.057	99,3	33,7
12112-Kisloljubno bukovje	Iglavci	25.643	16.954	66,1	6,7
	Listavci	45.288	16.313	36,0	6,5
	Skupaj	70.931	33.267	46,9	13,2
14112-Toploljubno bukovje	Iglavci	9.393	5.192	55,3	2,1
	Listavci	18.627	7.395	39,7	2,9
	Skupaj	28.020	12.587	44,9	5,0
15512-Gorsko bukovje	Iglavci	3.425	2.044	59,7	0,8
	Listavci	7.622	972	12,8	0,4
	Skupaj	11.047	3.016	27,3	1,2
16012-Bukovje na rendzinah	Iglavci	3.104	744	24,0	0,3
	Listavci	16.636	3.982	23,9	1,6
	Skupaj	19.740	4.726	23,9	1,9
17012-Kisloljubna jelovja	Iglavci	4.449	2.851	64,1	1,1
	Listavci	2.617	231	8,8	0,1
	Skupaj	7.066	3.082	43,6	1,2
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	1.000	776	77,6	0,3
	Listavci	4.022	1.511	37,6	0,6
	Skupaj	5.022	2.288	45,6	0,9
skupaj	Iglavci	83.586	70.145	83,9	27,8
	Listavci	168.956	81.510	48,2	32,3
	Skupaj	252.542	151.655	60,1	60,1

Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	54.397	107.984	162.381	28.902	59.836	88.738	287	1.136	1.423	83.586	168.956	252.542
Izveden - m ³	30.212	33.349	63.561	39.929	48.112	88.041	4	48	52	70.145	81.510	151.655
Realizacija - %	55,5	30,9	39,1	138,2	80,4	99,2	1,5	4,2	3,7	83,9	48,2	60,1
Povp. drevo - m ³	1,40	1,28	1,33	1,18	0,60	0,77	0,70	1,12	1,07	1,27	0,77	0,94

V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo 60,9 % površine gozdov, izvršeni posek skupaj dosega 39,1 % načrtovanega. Realizacija poseka listavcev v zasebnih gozdovih je 30,9 %, izvršeni skupni posek iglavcev znaša 55,5 % načrtovanega. V državnih gozdovih izvršeni skupni posek iglavcev in listavcev dosega 99,2 % načrtovanega poseka. Realizacija poseka iglavcev je v državnih gozdovih 138,2 % (ujme, podlubniki) in realizacija poseka listavcev pa 80,4 %. V državnih gozdovih znaša delež sanitarnih sečenj s posekom oslabilih dreves prek 32 % vsega poseka.

V preteklih 10 letih je bilo največ lesa posekanega v RGR 12111-Kisloljubno bukovje in sicer več kot tretjina vsega poseka, natančneje 85.057 m³. Je pa to tudi največji RGR in površina le-tega predstavlja 34,5 % površine gozdov v GGE. V tem RGR je presežen načrtovan posek iglavcev, ki znaša 139,5 %. To je edini RGR, v katerem je skupni posek dosegel načrtovanega. Velik obseg sanitarnih sečenj (58,6 % poseka iglavcev) je glavni razlog za prekoračitev načrtovanega poseka.

Posek listavcev v nobenem RGR ne presega načrtovanega poseka.

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	10.798	4.836	0	0	0	1.328	13.023	27	151	49	30.212	11,2	50,7
	%	35,7	16,0	0,0	0,0	0,0	4,4	43,1	0,1	0,5	0,2	100,0		
Listavci	m³	13.578	15.295	0	0	0	1.283	2.778	200	129	86	33.349	6,2	26,3
	%	40,7	45,9	0,0	0,0	0,0	3,8	8,3	0,6	0,4	0,3	100,0		
Skupaj	m³	24.376	20.131	0	0	0	2.611	15.801	227	280	135	63.561	7,8	34,1
	%	38,3	31,7	0,0	0,0	0,0	4,1	24,9	0,4	0,4	0,2	100,0		

Realizacija načrtovanega poseka je bila v zasebnih gozdovih 39,1 %. Višja je bila realizacija iglavcev (55,5 %). V zasebnih gozdovih je bilo povprečno posekano drevo 1,33 m³, višje je bilo pri iglavcih (1,40 m³).

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	5.619	7.428	17	0	0	1.728	23.394	1.178	535	30	39.929	25,3	108,6
	%	14,1	18,6	0,0	0,0	0,0	4,3	58,6	3,0	1,3	0,1	100,0		
Listavci	m ³	15.627	25.215	14	0	0	1.989	1.685	2.164	1.399	1	48.112	14,0	58,1
	%	32,5	52,5	0,0	0,0	0,0	4,1	3,5	4,5	2,9	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	21.246	32.643	31	0	0	3.717	25.079	3.342	1.934	31	88.041	17,6	73,7
	%	24,1	37,2	0,0	0,0	0,0	4,2	28,5	3,8	2,2	0,0	100,0		

V državnih gozdovih je bila realizacija načrtovanega poseka skoraj enaka višini najvišjega možnega poseka (99,2 %). Visok in presežen je bil posek iglavcev (138,2 %), medtem ko je bil posek listavcev slabše realiziran (80,4 %). Srednje kubno drevo je v državnih gozdovih manjše kot v zasebnih (0,77 m³). Večje je bilo pri iglavcih (1,18 m³) kot pri listavcih (0,60 m³), saj je tudi v lesni zalogi delež iglavcev v višjih debelinskih razredih večji.

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0,4	1,6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	30	18	0	48	1,0	4,7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	62,9	37,1	0,0	100,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	0	30	22	0	52	0,9	4,1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	57,7	42,3	0,0	100,0		

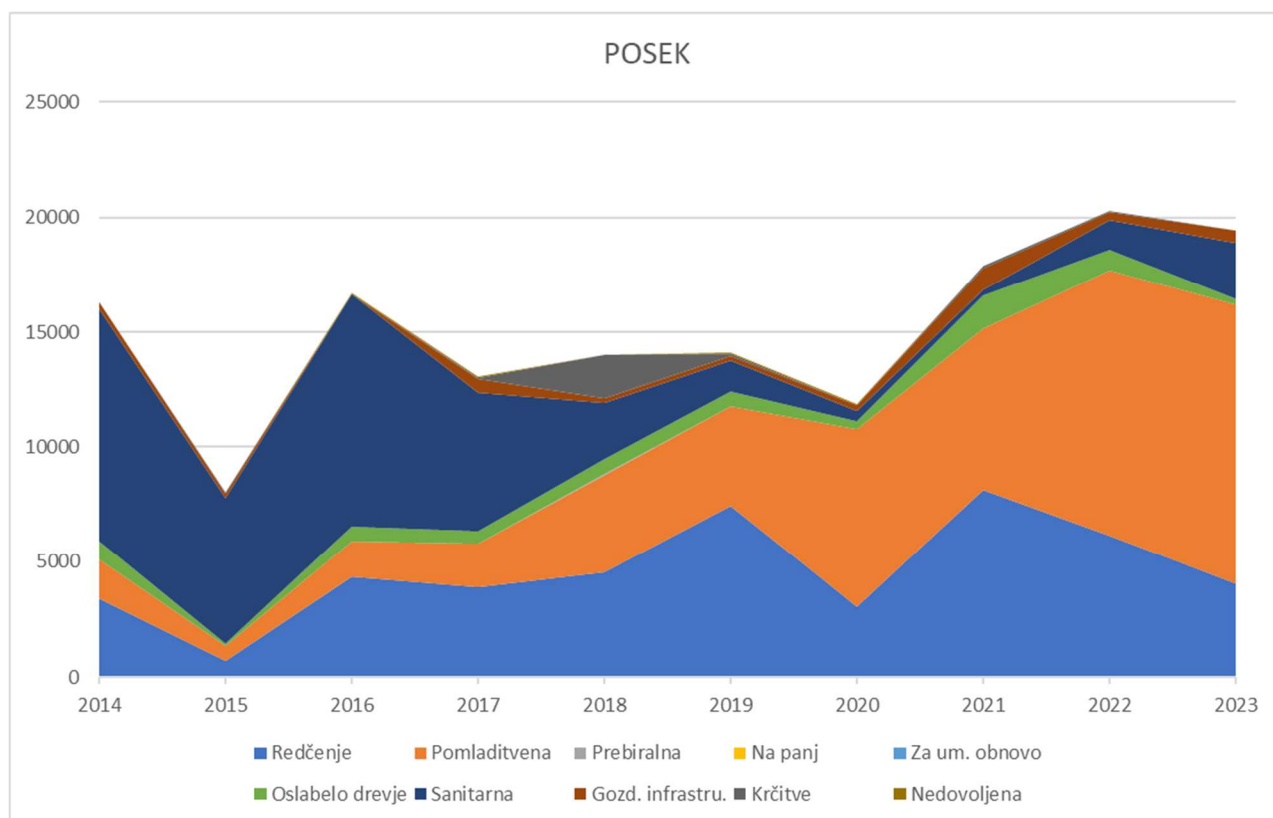
Posek v gozdovih lokalnih skupnosti se je izvedel le za posek za gozdno infrastrukturo in krčitev.

Največji delež poseka v skupnem izvedenem poseku predstavlja pomladitveni posek s 34,7 %. Na drugem mestu je sanitarni posek s posekom oslabelega drevja (31,2 %), sledijo redčenja (30,1 %). Negovalni posek (skupaj pomladitveni posek, redčenja in prebiralni posek) predstavlja 64,8 % izvršenega poseka. Druge vrste poseka imajo v izvedenem poseku le manjši delež.

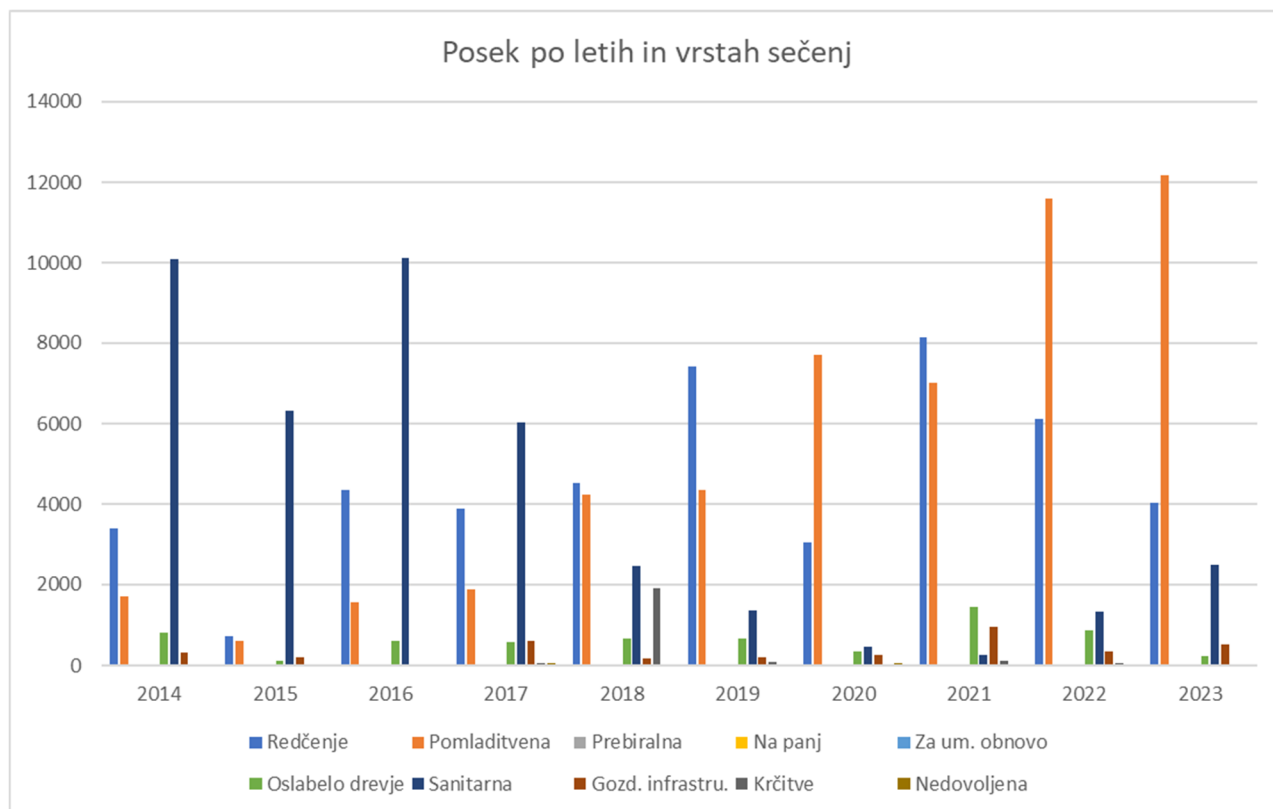
Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	16.417	12.264	17	0	0	3.056	36.416	1.205	690	79	70.145	16,3	72,6
	%	23,4	17,5	0,0	0,0	0,0	4,4	51,9	1,7	1,0	0,1	100,0		
Listavci	m³	29.205	40.511	14	0	0	3.273	4.462	2.394	1.547	87	81.510	9,2	38,7
	%	35,8	49,8	0,0	0,0	0,0	4,0	5,5	2,9	1,9	0,1	100,0		
Skupaj	m³	45.622	52.775	31	0	0	6.329	40.878	3.599	2.237	166	151.655	11,5	49,4
	%	30,1	34,7	0,0	0,0	0,0	4,2	27,0	2,4	1,5	0,1	100,0		

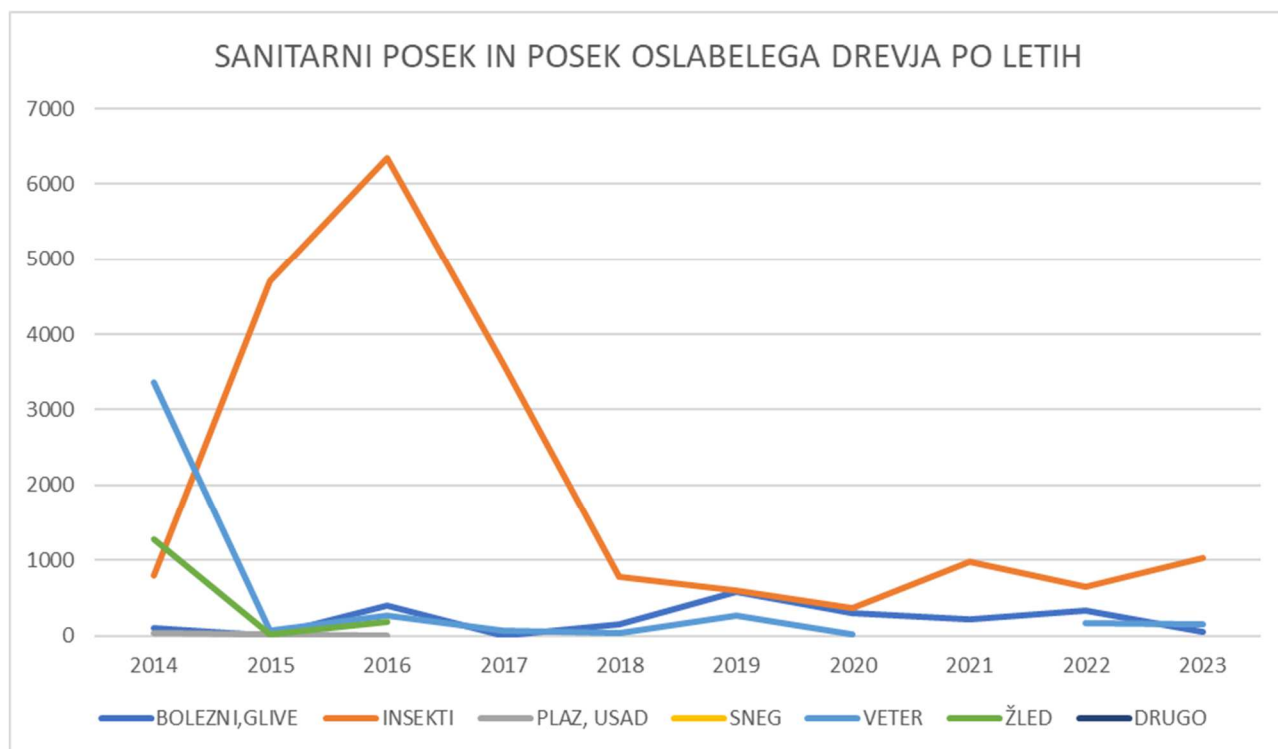
Obseg pomladitvenih sečenj in redčenj sta v korelaciji z ujmami. V letih, ko so gozdove prizadele ujme in kasneje v času njihove sanacije, je bil negovalni posek najnižji. Višina izbiralnih redčenj in obseg pomladitvenih sečenj pa je bil najvišji v drugi polovici ureditvenega obdobja, ko so se zaradi presvetljenosti po ujmah in uspešnega pomlajevanja v gozdovih oblikovale večje površine sestojev v obnovi.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon 4: Pregled sanitarnega poseka s posekom osłabełega drewja po letih ureditvenega obdobja

Analiza sanitarnega poseka in poseka osłabełega drewja skupaj prikazuje enako gibanje, kot velja za skupen izveden posek. Največ varstveno sanacijskih sečenj je bilo zaradi Źledoloma leta 2014 in kasneje leta 2016 ter zaradi vetroloma koncem letu 2017. Večji so deleži teh sečenj še v letih 2015 in 2018, ko je še potekala sanacija.

Večji obseg sanitarnega poseka je bil še zaradi smrekovih podlubnikov. V letu 2015 je zaradi posledic žledoloma prišlo do namnožitve smrekovih podlubnikov, ki se v letu 2016 še ni umirila. Po kasnejši krajši umiritvi, se je posek zaradi gradacije podlubnikov v zadnjem letu zopet povečal.

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	40,8	19,4	4,7
Jelka	0,9	16,1	0,1
Bor	3,8	6,0	0,4
Macesen	0,3	13,6	0,0
Ostali igl.	0,4	23,2	0,0
Bukev	43,7	10,5	5,0
Hrast	5,1	6,9	0,6
Pl. Ist.	1,0	3,3	0,1
Dr. tr. Ist.	3,5	5,7	0,4
Meh. Ist.	0,5	9,3	0,1
Skupaj iglavci	46,2	16,3	5,3
Skupaj listavci	53,8	9,2	6,2
Skupaj	100,0	11,5	11,5

V poseku prevladujejo listavci. Največ je bilo posekane bukke (43,7 %) in smreke (40,8 %). Vzrok za visok delež smreke v celotnem poseku so sanacijske sečnje.

Glede na lesno zalogo posamezne drevesne vrste je bil najintenzivnejši posek ostalih iglavcev. Znatno delež je posek smreke – 19,4 % lesne zaloge, posek jelke – 16,1 % lesne zaloge. Posek bukke predstavlja 10,5 % lesne zaloge.

Skupaj je bilo posekanih 16,3 % od celotne lesne zaloge iglavcev in 9,2 % lesne zaloge listavcev. Skupaj 11,5 % od celotne lesne zaloge.

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,2	7,9	16,5	21,8	23,1	16,3	15,4
Listavci	7,1	6,6	8,0	9,6	13,9	9,2	17,9
Skupaj	6,3	7,0	10,9	13,7	17,0	11,5	33,3

Intenziteta poseka je pri iglavcih in pri listavcih najvišja v V. debelinskem razredu. Najnižja je pri iglavcih in listavcih v I. debelinskem razredu. Vzrok za to je v velikem deležu lesne mase v višjih debelinskih razredih tako pri sanitarnih sečnjah kot pri pomladitvenem poseku.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,15	2,80	1.866,7	92,99	9,60	10,3
Nega mladja	ha	4,21	15,80	375,3	11,27	8,20	72,8
Nega gošče	ha	42,97	10,90	25,4	87,28	34,80	39,9
Nega letvenjaka	ha	59,06	4,10	6,9	113,72	98,30	86,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	15,88	7,00	44,1	127,06	20,00	15,7
Sadnja	ha	0,00	0,30	0,0	7,99	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	0,00	0,0	380,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,70	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	47,81	0,0	0,00	38,05	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	2,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	0,00	300,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	93,14	12,40	13,3
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	15,48	24,00	155,0
Nega gošče	ha	1,40	0,00	0,0	131,65	45,70	34,7
Nega letvenjaka	ha	1,40	0,00	0,0	174,18	102,40	58,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	142,94	27,00	18,9
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	7,99	0,30	3,8
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	0,00	0,0	380,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,70	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	85,86	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	2,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	0,00	300,00	0,0

Obnovitvena dela so bila skupno izvedena na 1 ha, kar pomeni 12,5 % realizacijo. Za sadnjo (0,3 ha) je bilo porabljenih skupaj 1.000 sadik (600 sadik smreke, 200 sadik bukve, 200 sadik gradna). Vsa sadnja je bila načrtovana v državnih gozdovih na 7,99 ha.

Negovalna dela skupaj dosegajo 37,9 % realizacijo. Obseg nege mladja je za 55 % presegel načrtovane vrednosti, obseg vseh ostalih izvedenih negovalnih del je nižji od načrtovanega. Za nego gošče (34,7 % realizacija), nego letvenjaka (58,8 % realizacija) in nego mlajšega drogovnjaka (18,9 % realizacija – niso evidentirana redčenja, ki so se izvedla z odločbo »A«) in obžetev (13,3 % realizacija) lahko podamo oceno o podobni nezadostni realizaciji z dodatnim pojasnilom, da so bile načrtovane površine nege gošče (131,65 ha), nege letvenjaka (174,18 ha) in nega mlajšega drogovnjaka (142,94 ha) na občutno večji površini kot nega mladja (15,48 ha) in obžetev (93,14 ha).

Zaradi preteklih ujm je bilo več opravljenih del za varstvo gozdov. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 85,86 dnin. Izvedlo se je vzdrževanje zaščitnih ograj.

Obseg izvedenih del je povezan z nezainteresiranostjo lastnikov za izvedbo negovalnih del, nizko stopnjo sofinanciranja ter da ni dovolj izvajalcev za opravljanje teh del. Delno so razlog za slabšo realizacijo načrtovanih del, nerealizirane pomladitvene sečnje zaradi nujnih sanitarnih sečenj.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Za prejšnje desetletje so bila predvidena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest na območju odsekov: 48C12, 48C13, 48C14, 48C15A, 48C16, 48C17A, 48C18 ter 48B37, 48B38, 48B39.

Gradnja gozdnih cest je odvisna od interesa lastnikov, sredstev lastnikov gozdov v zadevnih območjih in tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (občina). Zaradi pomanjkanja vsega naštetega in zaradi drobno lastniške strukture posesti, je bil leta 2018 zgrajena le ena nova gozdna cesta Hrastov hrib v dolžini 2.885 m, ki odpira državne gozdove v k.o Konj.

Obstoječe gozdne ceste so bile redno vzdrževane.

Gozdne vlake

V prejšnjem načrtu so bila opredeljena prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak na področju odsekov: 48B09A, 48B17A.

V preteklem desetletnem obdobju je bilo zgrajenih 13.906 m gozdnih vlak, na 1.124 m pa je bila izvedena rekonstrukcija obstoječih vlak. Prikazane so v spodnji preglednici.

Preglednica 46 : Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Polšnik v obdobju 2014 - 2023

Oddelek	Rekonstrukcija (m)	Leto rekonstrukcije	Novogradnja (m)	Leto novogradnje
48C12			885	2014
48C18			240	2014
48B56			1.140	2014
48B59			875	2014
48D39			110	2014
48C22			170	2015
48B47			470	2016
48B38			390	2016
48B60B			150	2016
48D03			253	2016
48D02			120	2016
48D38			1.175	2017
48D37			245	2017
48D33			495	2017
48B36			181	2017
48B35			585	2017
48B43			228	2020
48B42			200	2020
48B41			362	2020
48D39			886	2021
48C11			622	2021
48C10			2.252	2021
48B38			169	2021
48B37			564	2021
48B33	1.124	2021	582	2021
48B51			557	2023
Skupaj	1.124		13.906	

Gozdne vlake so se v obdobju do leta 2014 gradile tam, kjer je bil interes lastnikov gozdov, da bi omogočili spravilo posekanega lesa iz slabše odprtih ali za spravilo zaprtih predelov gozdov.

Po letu 2014 so lastniki gozdov gradili gozdne vlake predvsem zaradi sanacije posledic žledoloma in prenamnožitve smrekovih podlubnikov v letih 2014, 2016 ter 2017.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Na podlagi načrtov upravljanja z divjadjo so lovske družine katerih deli lovišča se prekrivajo z GGE Polšnik v preteklem desetletju sumarno opravile naslednja biomeliorativna dela:

- ročna in košnja travnikov 11,0 ha,
- spravilo sena z odvozom 9,4 ha,
- čiščenje in vzdrževanje grmišč 16,0 ha,
- vzdrževanje mokrišč in/ali kaluž 70 objektov in
- vzdrževanje gozdnega roba 10,5 ha.

Prikazani merljivi kazalniki so ocena na podlagi podatkov lovskih družin, ker se meje lovišč ne ujemajo povsem z mejami GGE.

Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih načrtovanih ukrepov v skladu z usmeritvami za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, vendar niso bila posebej evidentirana. Osnova za krepitev socialnih funkcij je način izbire drevja za posek, izvajanje gozdnega reda, skrbno vzdrževanje gozdnih prometnic, ...

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove sestojne maske. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrčene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrčene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz veliko manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Gre predvsem za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, površine voda, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,68	0,55	6,53	1,43		0,44	9,63

Rezultati analize kažejo, da je bila večina krčitev gozda narejena zaradi urejanja kmetijskih površin (68% oz. 6,53 ha). Največ krčitve se je izvedlo v k. o. Konjšica in k. o. Polšnik. Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere so bila v preteklem desetletju v GGE Polšnik izdana 4 dovoljenja za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegala 1,29 ha gozda.

Širitev kamnolomov in peskokop je posegla na 1,43 ha gozda, kar predstavlja 15% krčitev gozda. Zaradi infrastrukture se je izkrčilo 0,55 ha gozda (6%), zaradi urbanizacije pa 0,68 ha (7%). 0,44 ha izkrčenih ima druge vzroke.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023

Razmerje razvojnih faz

Deleži posameznih razvojnih faz so se spremenili v smeri približevanja modelnemu stanju in uravnoveženosti razmerja razvojnih faz. Delež mladovij se je povečal za 0,5 %, delež drogovnjakov se je zmanjšal za 1,7 %, delež debeljakov se je povečal za 0,6 %. Spremenil se je delež sestojev v obnovi, ki se je povečal za 0,6 %.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga se je povečala za 27,7 m³/ha, prirastek se je povečal za 0,37 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci s 69,3 % (pred desetletjem 67,4 %). Sorazmerno se je zmanjšal delež iglavcev, največ smreke in sicer za 1,8 % (prej 24,2 %, zdaj 22,4 % v celotni lesni zalogi).

Poslabšali so se sestojne zasnove, negovanost in sestojni sklep po vseh razvojnih fazah.

Realizacija možnega poseka

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 60,1 %. Višja je bila pri iglavcih – 83,9 %, pri listavcih je ostala pod načrtovanim - 48,2 %. Višja izvedba načrtovanega poseka iglavcev je posledica večjega obsega sanitarnega poseka in obsega poseka oslabelega drevja (evidenca poseka), ki skupaj predstavljata 56,3 % v realiziranem poseku iglavcev.

V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo kar 60,9 % površine gozdov, izvršeni posek dosega 30,9 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev je 55,5 %, listavcev pa 30,9 %.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del

Obnovitvenih del je bilo skupno izvedeno 1 ha, kar pomeni 12,5 % realizacijo. Za sadnjo (0,3 ha) je bilo porabljenih skupaj 1.000 sadik (600 sadik smreke, 200 sadik bukve, 200 sadik gradna).

Negovalna dela skupaj dosegajo 37,9 % realizacijo. Nega mladja je za 55 % preseгла načrtovane vrednosti, obseg vseh ostalih izvedenih negovalnih del je nižji od načrtovanega.

Zaradi preteklih ujm je bilo več opravljenih del za varstvo gozdov. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 85,86 dnin. Izvedlo se je vzdrževanje zaščitnih ograj.

Gradnja gozdnih prometnic

V letu 2018 je bila zgrajena nova gozdna cesta Hrastov hrib v dolžini 2.885 m. Stalno so se vzdrževale obstoječe gozdne ceste.

Novo zgrajenih je bilo 13,906 km novih vlak, na dolžini 1,124 km pa so bile izvedene rekonstrukcije obstoječih vlak.

Odnos gozd – divjad

Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali zastavljeni ukrepi.

Funkcije gozdov

Pretekla dogajanja v GGE so imela za funkcije gozdov tako negativne kot tudi nekaj pozitivnih posledic.

Vse večje novo nastale gole površine imajo potencialno negativen vpliv na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, na hidrološko in zaščitno funkcijo.

Najbolj prizadeta je lesno proizvodna funkcija.

Na turistično, rekreacijsko in estetsko funkcijo vplivajo nesanirani predeli gozda ter poškodovane gozdne prometnice.

Povečanje odmrle lesne biomase v gozdu in povečanje golih površin ali površin z mladovji ima pozitiven pomen za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in še bolj za lovnogospodarsko funkcijo. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

Ostalo

V GGE se ohranja poseljenost in kultiviranost krajine ter izboljšuje kakovost življenja na podeželju.

Lastnike gozdov se je izobraževalo in obveščalo o možnostih pridobitve dodatnih sredstev, znanj in dodatnih zaposlitev iz gozdarske dejavnosti.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 13 ha, kar je posledica krčitve gozdov, večinoma zaradi sprememb v kmetijska zemljišča (88 % izkrčenih površin) in zaradi gradnje individualnih hiš (10% izkrčenih površin).

Nova površina gozdov je tudi rezultat zajemanja gozdnega roba na podlagi novih digitalnih ortofoto načrtov ter izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta (izločevanje zaraščajočih površin, površin poraslih s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, neobdelanih kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem). Iz preglednice «D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024» je razviden obseg in spreminjanje površine gozdov na območju GGE od leta 2004 do 2024.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	4.592,35	88,2	178,1	266,2	2,16	4,29	6,45	0,85	1,34	2,20
2014	4.546,76	94,6	195,5	290,0	2,13	4,63	6,76	1,54	1,79	3,34
2024	4.533,76	97,7	220,1	317,8	2,19	4,94	7,13	1,89	4,07	5,97

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Indeksi razvoja gozdnih fondov v zadnjih dvajsetih letih kažejo na zmerno a stalno rast lesne zaloge, kljub povečanemu obsegu sečenj zaradi sanitarnih vzrokov. Zaradi povečanja lesne zaloge se je povečal tudi prirastek.

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	25,3	0,5	7,0	0,1	0,1	48,6	9,1	2,7	5,6	1,0
2014	24,2	0,7	7,3	0,2	0,2	47,7	8,5	3,5	7,0	0,7
2024	22,4	0,6	7,3	0,3	0,2	49,0	8,5	3,6	7,2	0,9

Delež iglavcev se je zmanjšal predvsem zaradi sanitarnega poseka smreke zaradi preteklih ujm in prenamnožitve podlubnikov, ki so sledile ujmam. Delež smreke se je v zadnjem desetletju zmanjšal za 1,8 %. Za 1,3 % se je povečal delež bukke. Deleži vseh drugih drevesnih vrst so se spremenili za manj kot 1 %.

Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	90,0	90,3	91,3	120,6	114,3	103,3	104,7	87,3	88,5	124,3	158,8	102,8	103,1
Listavci	80,0	96,8	112,0	131,6	129,7	112,6	101,9	95,7	101,0	119,7	146,2	106,7	109,7
Skupaj	80,0	94,8	104,8	127,9	124,5	109,6	102,7	93,1	96,7	121,2	150,0	105,5	107,5

Debelinska struktura lesne zaloge pri iglavcih in pri listavcih se je povišala v III., v IV. razredu in v V. debelinskem razredu. V drugih debelinskih razredih se je znižala.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je skupni prirastek povečal za 0,37 m³/ha in znaša 7,13 m³/ha. Manjše povečanje prirastka je pri iglavcih za 2,8 %, pri listavcih za 6,7 %. Med vzroki za povečanje prirastka iglavcev in listavcev so novi prirastni nizi, ki so bili izračunani iz zadnje ponovitve meritev na SVP.

Pri iglavcih je indeks rasti prirastka ni narasel le v II. In v III. debelinskem razredu.

Podobno velja tudi za listavce, kjer se je indeks rasti prirastka ni povečal le v II. debelinskem razredu. V drugih debelinskih razredih se je indeks rasti prirastka povečal, največ v V. debelinskem razredu iglavcev.

Pri tokratnem načrtu smo najvišji možni posek povečali (za 7,5 %) zaradi zrelih, relativno dobro pomlajenih debeljakov, ki morajo v obnovo, ter sestojev v obnovi, v katerih je treba obnovo pospešiti oziroma jo zaključiti. Dejstvo je tudi, da v enoti močno primanjkuje mladovij. Poleg tega se v prejšnjem desetletju redčenja niso izvajala v načrtovanem obsegu, so pa potrebna tako v drogovnjakih kot debeljaki (zaradi kakovosti in stojnosti).

Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	429.937	888.752	1.318.689
Vrast	12.367	31.054	43.467
Prirastek (letni*10)	96.644	210.525	307.169
Sečnje po evidenci	70.145	81.510	151.655
Pričakovana zalog	468.803	1.048.821	1.517.670
Ugotovljena zalog	442.947	997.713	1.440.660
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	94,5	95,1	94,9

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	270.886	541.102	811.988
Vrast	7.897	19.829	27.754
Prirastek (letni*10)	59.631	126.797	186.428
Sečnje po evidenci	30.212	33.349	63.561
Pričakovana zalog	308.202	654.379	962.609
Ugotovljena zalog	281.945	600.603	882.548
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	91,5	91,8	91,7

Državni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	158.013	342.696	500.709
Vrast	4.399	11.045	15.460
Prirastek (letni*10)	36.751	82.713	119.464
Sečnje po evidenci	39.929	48.112	88.041
Pričakovana zalog	159.234	388.342	547.592
Ugotovljena zalog	160.739	395.720	556.459
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100,9	101,9	101,6

Gozdovi lokalnih skupnost

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	1.038	4.954	5.992
Vrast	72	180	253
Prirastek (letni*10)	262	1.016	1.278
Sečnje po evidenci	4	48	52
Pričakovana zalog	1.368	6.102	7.471
Ugotovljena zalog	263	1.390	1.653

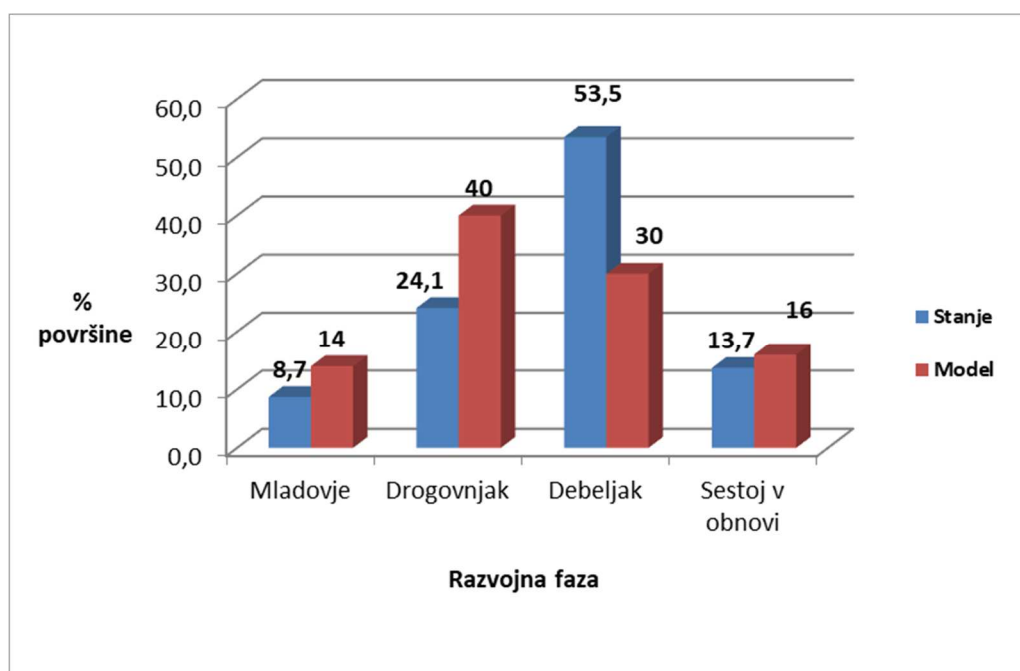
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	19,2	22,8	22,1
--	------	------	------

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	333,54	8,2	8,7	18	14	570,34	-38
Drogovnjak	987,61	24,2	24,1	49	40	1.629,53	-40
Debeljak	2.219,23	54,5	53,5	37	30	1.222,15	78
Sestoj v obnovi	533,45	13,1	13,7	20	16	651,81	-14
Skupaj	4.073,83	100,0		124	100	4.073,83	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz je bila opravljena za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja (brez varovalnih gozdov).

Primerjava dejanskega stanja in modelnega razmerja razvojnih faz kaže na neusklajenost. Še naprej primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Največje odstopanje od modelnega stanja je v velikem presežku debeljakov. Delež sestojev v obnovi je najbližje modelnemu stanju.

Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko večja. Pri njih gre namreč pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Že pred desetletjem je bilo stanje glede na razmerje razvojnih faz podobno. Delež mladovij se je sicer povečal, vendar le iz 7,6 % na zdajšnjih 8,2 %. Delež drogovnjakov, ki je že pred desetletjem odstopal od modelnega stanja, se je zmanjšal in povečal razliko do modela na 15,3 %, saj se je površina drogovnjakov zmanjšala za 1,8 %. Delež debeljakov, je z deležem 54,5 % površine še vedno za 24,5 % prevelik, primerjaje z modelnim stanjem. Delež sestojev v obnovi se je povečal za 1 %, iz 12,1 % na 13,1 % površine, tako da je zdaj za 2,9 % pod modelnimi vrednostmi.

V debeljakih se podmladek pojavlja na 9 %. Dobro so pomlajeni sestoji v obnovi, kjer podmladek porašča skoraj polovico, to je 46 % površine. Pozitiven pokazatelj je tudi zasnova pomladka, ki je v večini dobra in bogata. Ob dobri realizaciji načrtovanih ukrepov (realizacija poseka v sestojih v obnovi) se bo v naslednjem obdobju razmerje razvojnih faz spremenilo (predvsem v povečanju deleža mladovij). V državnih gozdovih, se zaradi spravila z žičnicami dogaja, da po sečnjah v debeljakih, le ti preskočijo razvojno fazo sestojev v obnovi in preidejo v mladovja (»robne žičniške sečnje«). Tako dobimo več površin mladovij, ki jih ni v modelnih primerjavah.

Modeli razvojnih faz se interpretirajo zgolj informativno, saj v sedanjih klimatskih razmerah, kjer sanitarne sečnje in sečnje oslabeledih dreves predstavljajo znaten delež poseka oz. ukrepanj, težko še uporabljamo modele normalnega gozda.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem načrtu so bile opredeljene smernice za ravnanje z naslednjimi socialnimi in ekološkimi funkcijami gozdov: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, klimatska, ohranjanje biotske raznovrstnosti, zaščitna, higiensko-zdravstvena, rekreacijska, varovanje naravnih vrednot, varovanje kulturne dediščine, poučna, raziskovalna in estetska.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so izločeni odseki, ki so razglašeni kot varovalni gozd z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 20/09, 91/10, 01/13, 39/15 in 191/20). Trajnost ekoloških in socialnih funkcij je ogrožena na območjih z ogroženo biološko stabilnostjo. Konflikt med funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in lesno proizvodno funkcijo se pojavlja predvsem na večjih strminah s kakovostnejšimi sestoji, ki niso izločeni kot varovalni gozdovi.

Revirna gozdarja sta bila seznanjeni z varstvenim režimom v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in sta na teh področjih gospodarila skladno z njimi.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti so se varovali habitati redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poleganja mladičev in prezimovanja. V sestojih so se pospeševale plodonosne ter manjšinske drevesne in grmovne vrste.

Izločena je ekocelica na levem bregu vodotoka Pasjek v delu oddelka 48C07. Območje le te je življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika (*Osmoderma barnabita*).

Zagotavljanje ekoloških in socialnih funkcij gozdov je odvisno tudi od abiotских in biotskih dejavnikov, ki vplivajo na zdravstveno stanje gozdov. Zlasti zaradi večjih poškodb, ki so posledica naravnih ujm, bolezni in imisij je vitalnost gozdov lahko oslabiljena, posledice pa se odražajo tudi v zmanjšani možnosti zagotavljanja funkcij gozdov.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

Dolgoročni splošni gozdnogospodarski cilj je naraven, večnamenski gozd, ki optimalno in trajno opravlja vse vloge in zadovoljuje potrebe vseh neposrednih uporabnikov gozda in širše skupnosti. To je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malopovršinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Večnamenski gozd mora trajno in optimalno opravljati ekološke, socialne in proizvodne funkcije. V GGE je ob lesnoproizvodni funkciji glavni poudarek na funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti, na rekreacijski funkciji, funkciji varovanja kulturne dediščine in funkciji varovanja naravnih vrednot. Zagotovitev naštetih, pa tudi drugih funkcij lahko omogoči gozd z ohranjeno naravno drevesno sestavo ter zgradbo in z ohranjenimi naravnimi habitatmi. Eden pomembnejših ciljev je obdržati oziroma omogočiti trajno ugodno stanje vseh kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 ter v ekološko pomembnih območjih, v gozdovih in v gozdnem prostoru.

Gospodarski gozd, kjer je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, v GGE predstavlja večino gozdov. Cilj zanj je negovan in z vidika razvojnih faz uravnotežen gozd, ki je ob optimalni odprtosti z gozdnimi prometnicami sposoben dajati optimalne in trajne donose kakovostnih lesnih sortimentov.

V pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo si zastavljamo dva glavna cilja. Eden izmed njiju so vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst in ravnovesje med njimi in njihovim okoljem. Drugi cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali in ki bo zagotovilo ravnovesje med vrstami in okoljem.

Zaradi prepletenosti ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij je pomembno medsebojno usklajevanje funkcij gozdov in preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi.

Za uresničevanje postavljenih ciljev so potrebni strokovno usposobljeni gozdarski kadri in za delo z gozdom dobro usposobljeni ter motivirani lastniki gozdov, pomembni pa so tudi usklajeni odnosi med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

6.1 Splošni cilji

Sistem gozdnogospodarskih ciljev v GGE je v veliki meri odvisen od specifičnih naravnih, demografskih in družbeno-ekonomskih oziroma socialnih razmer in značilnosti območja. Navedene značilnosti in posebnosti enote pa se odražajo tako v pomenu lesnoproizvodne vloge gozdov kot tudi njihove ekološke in socialne vloge. Ob upoštevanju značilnosti enote, gozdnogospodarskih značilnosti in valoriziranih funkcij gozdov na območju GGE, smo določili temeljne cilje gospodarjenja z gozdovi.

Proizvodnja lesa

Glavni cilj je trajna proizvodnja lesa za trg in domačo porabo (za kurjavo, gradnjo idr.) - trajno koriščenje lesnih potencialov v meji načrtovanega. Najkvalitetnejši sortimenti predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje na licitacijah, pa tudi sicer je za prodajo najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les. Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu.

Glede na velik delež sečnje in spravila v lastni režiji lastnikov gozdov ter zaenkrat še premalo uresničeno povezovanje lastnikov gozdov.

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje in krepitev ugodnega stanja vseh vodotokov, podzemnih voda in še posebej virov pitne vode.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj je omejitev proženja naravnih nesreč kot so zemeljski plazovi ter podori oziroma varovanje v primeru poplav. Gre za varovanje tako gozdnih zemljišč in sestojev kot izven (pod gozdom) ležečih zemljišč in objektov.

Čiščenje zraka in regulacija klime

Cilj zajema ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov predvsem na območju večjih naselij ter emisijskih virov. Za ta cilj so poleg gozdov pomembni tudi ostanki gozda, omejki, skupine dreves in posamično drevje.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj je kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov, ki je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi ter zaraščanja, na ravni sedanjega.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjati naravne vrednote, zavarovana območja ter biotsko raznovrstnost gozdov na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je ohranjanje objektov kulturne dediščine, gozdov in njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni.

Estetski videz krajine

Pod ta cilj štejemo oblikovanje robov ter zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves ter prepoznavnih krajinskih oblik, oblikovanje gozda kot kulise za kulturno dediščino ter naravne vrednote.

Rekreacija in turizem

Cilj je omogočanje okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in gozdnem prostoru, pri čemer so mišljene predvsem oblike rekreacije, ki ne terjajo velikih posegov v naravo oziroma niso škodljive za gozd, obenem pa jih lahko brez posebne opreme uživa večje število rekreativcev, razpršeno po gozdnem prostoru. Cilj je tudi pospeševanje trajnostnega turizma, pri čemer lahko gozdovi prispevajo predvsem okoljsko trajnost.

Lov in dohodek od lova

Cilj je trajnostno upravljanje s populacijami divjadi in s tem trajnostna raba naravnih virov v okviru koncesionarjev – lovskih družin.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je trajni dohodek od čebelarstva in ob pravnih omejitvah možnost nabiranja drugih gozdnih dobrin kot so borovnice, gobe in kostanj, ki lahko ob obilnejših letinah predstavljajo pomemben dopolnilni dohodek.

Vzgoja in izobraževanje

Pod cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje in doživljanje narave posameznim javnostim na učnih poteh pa tudi na drugih za učenje primernih gozdnih področjih v bližini naselij, šol in vrtcev in s tem povečati ozaveščenost o gozdu in gozdarstvu.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Raba gozdnega prostora

Ohranja naj se varovalne gozdove ter gozdne otoke v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni za ohranjanje virov pitne vode. Posege v prostor naj se usmerja v

gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso podarjene na prvi stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča naj se v največji možni meri zagotovi na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V čim večji možni meri jo je treba zagotavljati v celotnem gozdnem prostoru, kjer pa zaradi številnih in nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov (največ v gozdovih v neposredni bližini večjih strnjenih naselij) je treba te reševati z strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojne lokalne skupnosti in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste. Ohranja naj se delež odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob. Ohranja in vzpostavlja naj se nove ekocelice, prednostno v območjih Natura 2000 v skladu s konkretnimi naravovarstvenimi usmeritvami in upravljavskimi conami.

Drevesna sestava gozdov odporna na podnebne spremembe

Pestro in mešano naravno sestavo drevesnih vrst, ki je najbolj prilagojena na podnebne spremembe, naj se zagotavlja z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšati delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih in pospeševati naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestoje. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Osnovni gradnik sestojev bo bukev, a tudi hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Pospešuje se minoritetne vrste. Invazivne tujerodne vrste, katerih širjenje je šele na začetku, se poskuša izkoreniniti.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

V večini gozdov naj se zagotavlja malo do velikopovršinsko enomerno zgradbo sestojev, ki je predvsem v razmerah drobne posesti tudi skupinsko raznomerna. Sestoji naj bodo vertikalno in horizontalno čim bolj strukturirani. Kjer se je obnova pričela, to pospešeno nadaljujemo. Gozdove večinoma obnavljamo naravno. Izjema so po ujmah gole površine večje od 1 ha, ki se jih umetno obnovi. Če naravna obnova v treh do sedmih letih ne uspe, se jo dopolni s sadnjo.

Na terenih, kjer se izvaja žično spravilo naj se (večjepovršinska) obnova (prehod iz debeljakov v mladje) izvaja praviloma v dveh korakih. Zaradi neproblematičnega in bujnega pomlajevanja je lahko časovni razmik med obema sečnjama krajši (manj kot 10 let – lahko le okoli 5 let – odvisno od hitrosti in uspešnosti pomladitve), oz. je ta nujno krajši, da se izogne večjim poškodbam mladja pri končnem poseku in žičnem spravilu. Izogibati se je treba večjepovršinskim sečnjam v nepomlajenih ali slabo pomlajenih debeljakih.

Koncept redčenja in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoji

Ustrezen je koncept izbiralnih redčenj. Treba je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvih. Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) je treba izvajati v predelih, ki so bili najhuje prizadeti po ujmah. Prednost naj imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer naj bo glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst ter na stojnosti.

Krajsanje proizvodnih dob in nižanje končnih lesnih zalog

V gozdovih z večjim deležem smreke in na nižjih nadmorskih višinah naj se skrajša proizvodne dobe (za pet do deset let) zaradi zmanjševanja tveganja gospodarjenja s smreko v nižinskih predelih. Ciljni premer pri smreki v teh predelih naj bo med 45 in 50 cm. Prav tako naj se v večini RGR nekoliko prilagodi (zmanjša) končne lesne zaloge ciljnim premerom in konceptu redčenja. Kjer želimo večji delež plemenitih listavcev, hrasta in bora, naj se pomladitvene dobe skrajšajo.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

V primeru abiotskih ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic, slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoja. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. V primerih, kjer sestoje ogroža veter, se sadi oziroma ohranja vrste, ki dobro prenašajo vetrove. To so gorski javor, bukev, črni bor, macesen, maklen, šmarna hrušica, glog, Kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Tukaj pride na večjih golih površinah v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovenjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Varstvo gozdov

Nujno je intenzivno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov in takojšnje poročanje o vseh spremembah, prav tako tudi o vseh novih najdbah (invazivnih) tujerodnih vrst. V sestojih velike požarne ogroženosti zagotoviti čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami, krajšanje pomladitvenih dob in podaljševanje proizvodnih dob. Kjer je obnova gozda s ciljnim drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo. V primeru objedanja minoritetnih vrst se ogradi manjše površine, v katere se le-te po potrebi tudi sadi.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO₂

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, s površinami gospodarskih gozdov, kjer v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja in s povečevanjem deleža slednjih, s podaljšanjem proizvodnih dob, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice. V čim večji možni meri je potrebno ohranjati površine gozda, predvsem v okolici Litije in Šmartnega.

Varovalni in zaščitni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi in zaščitnimi gozdovi, pri čemer imajo prednost predeli, ki poleg varovalne opravljajo tudi zaščitno funkcijo in kjer so ti gozdovi na erozijskih območjih. V teh gozdovih naj se izvajajo ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti.

Tehnologija dela v gozdu ter odpiranje gozdov in gradnja gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Lastnike gozdov naj se bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še večji poudarek naj se da svetovanju in njihovem izobraževanju preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Lastnikom naj se pomaga pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanja del in nabave opreme. Vzpodbuja naj se jih k povezovanju tako pri izvedbi del v gozdovih, kjer naj bo trend po večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci, kot tudi k povezovanju v razne oblike društev, strojnih krožkov in podobno.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo, v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev samih populacij in uskladitev odnosov med njimi in okoljem. Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poseben poudarek na tem področju je v kmetijski in primestni krajini. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Dodatne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Na tem mestu izpostavljamo nekatere posebne naloge, ki bi jih projektno želeli reševati v tem desetletju.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti:

- sodelovanje z deležniki pri določevanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določevanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor.

V GGE ni območij na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Karte št. 10 v merilu 1 : 10.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato nismo izdelali.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Posebne usmeritve za te gozdove so navedene v poglavju 6.2.1 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih.

Gozdnogojitveni ukrepi

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se z zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ...), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja

na podlagi izbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika

- Uporabljati rastišča in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah in usmeritev Direkcije RS za vode

Po Zakonu o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritev Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakonu o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena Zakonu o vodah ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom Zakonu o vodah prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
 - vlačenje lesa.

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.
- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;

- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oziroma vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Splošne usmeritve

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Na karti prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja (hidrografija-os vodotoka, vodovarstvena območja v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove, referenčni odseki).

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah.

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;

- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajski vidik

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih:
 - vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
 - pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomu.
- Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja:
 - zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
 - s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
 - skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - v primeru nastanka velikih огоlelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo).
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati rastišča primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:
 - pospeševati naravno drevesno sestavo;
 - odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
 - v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;
 - v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
 - na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranjanje naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
 - na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.
- Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:
 - ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
 - izogibati se večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah;
 - pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;
 - zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
 - na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
 - po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:
 - podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem prva stopnja poudarjenosti funkcije);
 - zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujm;
 - pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže želen delež pomladka;
 - pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

- Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh;
 - v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.
- Prilagoditi gospodarjenje v okolici jam, izvirov in studencev:
 - sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
 - v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
 - sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja:
 - vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok;
 - na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vseh vstopih v brezna;
 - uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva;
 - na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja in maziva za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev;
 - mesta za skladiščenje morebitnega goriva in olja naj bodo oddaljena od vodotokov, jam, brezen in drugih vodnih teles;
 - parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa morajo imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih snovi;
 - prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vstopov v jame in brezna;
 - v primeru, da pride do izlitja nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode;
 - na vodovarstvenih območjih 1. in 2. vodovarstvene cone oziroma na vodovarstvenih območjih z zajetji pitne vode naj se ne pere, vzdržuje oziroma popravlja gozdarske mehanizacije;
 - v sestojih s poudarjeno hidrološko funkcijo, še posebej v ožjem območju vodnih zajetij in izvirov, uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena;
 - izogibati se je potrebnemu vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
 - divja odlagališča smeti je potrebno evidentirati in takoj sanirati;
 - v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode; solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:
 - širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
 - v strmejših legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporoči širina le tega podvoji.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.
- Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.
- Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitnih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam drevja in grmovja.

Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter nasadov monokultur ni dopustno.

Skrbi naj se za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, naj se prepustiti naravnemu razvoju oziroma naj se v njih ustrezno prilagojeno gospodari.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.

V sestojih naj se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča naj se prihranjence, semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju naj se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase.

Ohranja naj se votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi naj se namesti gnezdilnice, le-te se redno vzdržuje. Pušča naj se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm.

Del dreves, označenih za posek, zlasti z bršljanom obraslih dreves, se pušča za zimsko sečnjo, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.

Ohranja naj se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda. Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas v strnjenih gozdnih kompleksih, skrbi se za redno vzdrževanje teh površin.

Skrbi se za redno vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje zaraščujočih pasišč in gozdnega robu. Priporočljivo je sproščanje gozdnega roba okrog jas vsakih par let. Puščanje sečnih ostankov na jasah ni dovoljeno.

Za prostoživeče vrste živali je zelo pomembno, da se ohranja majhne vodne in močvirne biotope, kot so mlake, kali, luže in kaluže (usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah) in da se po potrebi le te izdeluje in vzdržuje.

Ohranja se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih. Čiščenje obrežnega in podrtga drevja ob vodotokih se izvaja le do mere, ki je potrebna za zagotavljanje poplavalne varnosti, sicer pa se na oziroma ob vodotokih pušča odmrlo drevje. Možno je le redčenje posameznih dreves ob vodotokih izmenično na levi ali desni brežini. Dela naj se izvajajo izven časa gnezditvene sezone ptic.

Mokrotne ekosisteme naj se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.

Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, naj se pušča v strugah.

Nad vodnimi kali in kalužami naj se v čim večji meri ohranja tesen sklep krošenj. Kalov in kaluž naj se ne zametava s sečnimi ostanki in drugim materialom.

Solnice za divjad se ne sme nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa ne smejo biti v razdalji, manjši od 50 m od vodnega biotopa.

Skrbi naj se za neokrnjen, razgiban gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega robu. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega robu obvaruje pred uničenjem.

Izloči naj se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakah, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih, na mejah z negozdnimi ekosistemi ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes. Za ekocelice se izbere poškodovano ali bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali drugo z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. V kolikor takega drevja ni v zadostni količini, se izbere ustrezno izmed ostalega drevja.

Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj naj se v čim večji meri prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa in gradbena dela na gozdnih prometnicah) ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljevih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja, rastlinam pa prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.

Za spravilo lesa naj se uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča.

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov, oziroma se te gradi le izjemoma.

Izvoja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04, 46/14, 31/18).

V nadaljevanju navedene konkretne varstvene usmeritve in smernice za varovanje ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in drugih varovanih območij varstva narave, so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretne varstvene usmeritve za varstvo navadnega koščaka (rak koščak – *Austropotamobius torrentium*) (območje vodotokov Sopota, Šklendrovec, Maljek in njihovih pritokov, vodotok Pasjek s pritoki Globočnjak, Polšniški potok idr., vodotok Sušjek, zgornji tok Jablaniškega potoka, območje vodotokov Šumnik in Smeškovec):

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 10 m pas oziroma širši pas, če tako narekujejo usmeritve pri vodotokih, ki so razglašeni za naravne vrednote) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V 10 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvoja naj se le sečnja posameznih, debelejših dreves.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Navedene usmeritve so vezane na varovanje območij Natura 2000, upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka.

Konkretne varstvene usmeritve za varstvo močvirskega krešiča (območje vodotokov: Sopota, Šklendrovec, Maljek, Pasjek s pritoki Globočnjak, Polšniški potok idr., ob vodotokih, ki se izlivajo v Savo (npr. Loški potok v odseku 48D01A)):

- Za varstvo vrste naj se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve, ki so navedene za vrsto navadni koščak – upravljavsko cono D, območja Natura 2000.

Konkretne varstvene usmeritve za varstvo hrošča vzhodnega puščavnika:

- Z namenom ohranjanja vrste se ohranja ekocelica, ki obsega sestoj na levem bregu vodotoka Pasjek v delu oddelka 48C07, parc. št. 1184, k.o. Konj (1834). Priporoča se širitev ekocelice proti jugu in zahodu (npr. na parc. št. 1175/6, k.o. Konj (1834)).
- V ekocelici naj se ohranja habitatna drevesa in veliko količino mrtve biomase.
- V širši okolici obstoječe ekocelice naj se ohranja mrtva in odmirajoča drevesa, drevesa slabše vitalnosti, z dupli, trohnobo ter starejša drevesa hrastov in bukev.
- Ohranja naj se status varovalnih gozdov v odseku 48B07B.

Konkretne varstvene usmeritve za varstvo zavarovanih vrst ptic (planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sokol selec (*Falco peregrinus*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), velika uharica (*Bubo bubo*)). Gozd in gozdni prostor na območju odsekov: 48A01A, 48A01B, 48A02A, 48A02B, 48A04, 48A05A, 48A05B, 48A06A, 48A06B, 48A07A, 48A07B, 48A09B, 48B17A, 48B17B, 48B18A, 48B18B, 48B20A, 48B20B, 48B23.

- Za varstvo vrst naj se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve, ki so navedene v odstavku Konkretne varstvene usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Usmeritve za območja Natura 2000, Konkretne usmeritve za območje Natura 2000 Posavsko hribovje.

Varstvene usmeritve za vidro (gozd in gozdni prostor na celotnem območju GGE Polšnik)

- Z namenom ohranjanja brlogov zavarovane vrste, naj se ohranja stara drevesa ob strugah vodotokov po celotni GGE.

Konkretne varstvene usmeritve za varstvo redkih ekosistemov in zavarovanih rastlinskih vrst na Ostrežu (NV 947) (gozdovi na območju dela odsekov 48B20A, 48B20B)

- Gozda se ne krči.
- Novih gozdnih prometnic se ne gradi ali ureja.
- Gospodarjenje naj bo malopovršinsko, nizke intenzitete ali pa ga naj ne bo.
- Pomlajevanje gozda naj se izvaja z odstranjevanjem posamičnih dreves ali pa se prepusti naravnim dogodkom.

Konkretne varstvene usmeritve za jame (gozdovi na vplivnem območju šestih jam na območju dela odsekov 48A06B, 48B17B, 48B22, 48C06A, 48C06B)

Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06-ZDru-1, 46/14-ZON-C, 21/18-ZNOrg).

Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Konkretne varstvene usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretne varstvene usmeritve za območje vodotoka Sopota (NV 296):

- Novo gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 15 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se z gozdno infrastrukturo ne posega v brežino vodotoka, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo.
- V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.

- Obvodno vegetacijo in vegetacijo na brežinah naj se ohranja, obnova drevnine naj se izvaja postopno in izmenično na krajših odsekih. Panjev naj se ne odstranjuje.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov in neposredno ob vodotok.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. Dopustno je kratkotrajno odlaganje lesa v času sečnje in spravila.
- Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.
- Za varstvo raka koščaka naj se upošteva varstvene usmeritve navedene pri usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretne varstvene usmeritve za varstvo navadnega koščaka.

Konkretne varstvene usmeritve za širše vplivno območje ekocelice (gozd in gozdni prostor na območju dela odsekov 48B06, 48B07A, 48B07B, 48B08B, 48C05, 48C06B, 48C07)

- Na širšem območju ekocelice naj se upoštevajo varstvene usmeritve navedene v odstavku Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretne varstvene usmeritve za varstvo hrošča vzhodnega puščavnika.

Usmeritve za območja Natura 2000

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Splošne varstvene usmeritve

- Posege in dejavnosti se načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:
 - ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
 - ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
 - ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
 - ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvede vse možne tehnične in druge ukrepe, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:
 - živalim se prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti v čim manjši možni meri sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
 - rastlinam se prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Na Natura območja naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve za območja Natura 2000 Kum (SI3000181), Polšnik (SI3000183) in Zgornja Jablanica (SI3000184)

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi: mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), navadni netopir (*Myotis myotis*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Morimus funereus*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), (91K0) ilirski bukov gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Opis območja: Območje vsebuje vrste in habitatne tipe, vezane na gozdne površine oziroma gospodarjenje z gozdom na njih vpliva. Vrste in habitatne tipe, gledano iz ekološkega vidika, so

generalisti, katerim ustreza trajnostno, sonaravno in mnogonamensko gospodarjenje z gozdom. Znotraj površine želimo ohranjati ugodno stanje vrst in habitatnih tipov.

- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge (mrtvih, odmirajočih dreves in sušic). Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda. Zaradi varstva širokouhega netopirja naj se ohranja oziroma pušča vsaj 1-2 habitatni drevesi/ha (z dupli, razvejena, polomljena, odmrta in odmirajoča drevesa), debelejših od 30 cm.
- Zaradi varstva širokouhega netopirja, alpskega in bukovega kozlička naj se ohranja najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Zaradi varstva alpskega kozlička naj se bukov les, posekan med 15. 6. do 15. 8., odpelje iz gozda v največ dveh tednih po poseku. Zaradi varstva bukovega kozlička naj se les listavcev (ne zgolj bukve) in jelke, posekan med 15. 5. in 15. 7. odpelje iz gozda v največ dveh tednih po poseku.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom. Zlasti to velja za območje habitatnega tipa ilirski bukovi gozdovi na območju strmega ostenja nad levim bregom Šklendrovca.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.

Konkretne usmeritve za območje Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026)

Kvalifikacijske vrste: planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sokol selec (*Falco peregrinus*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), velika uharica (*Bubo bubo*).

Opis območja: Območje vsebuje vrste, vezane na gozdne površine oziroma skalne stene, na katere lahko vpliva gospodarjenje z gozdom. Najbolj jih ogrožajo motnje v njihovem življenjskem prostoru, bodisi zaradi gozdnega gospodarjenja bodisi zaradi športa ali pohodnikov. Znotraj površine želimo ohranjati ugodno stanje vrst, predvsem pa preprečevati motnje.

- Ohranja naj se vsaj 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, od tega vsaj 50 % v razširjenih debelinskih razredih B in C.
- Izloča naj se najmanj 30 % sestojev z odraslim drevjem v razširjenih debelinskih razredih B in C.
- Ohranja naj se vsaj 5-7 odmrlih in odmirajočih dreves/ha (habitatna drevesa), prevladuje naj drevje s premeri nad 30 cm.
- Ohranja naj se vsa drevesa, v ali na katerih so opažena dupla ali gnezda ptic. Drevo se izloči kot habitatno drevo. O gnezdih črne štoklje, planinskega orla, sokola selca in velike uharice naj se obvesti ZRSVN in okrog gnezda (v razdalji, ki ustreza posamezni vrsti in je navedena spodaj) vzpostavi mirno cono ali ekocelico brez ukrepanja.
- Za črno štokljo naj se vzpostavi mirno cono v razdalji vsaj 400 m od gnezda vsaj v času od 15. marca do 15. avgusta.
- Za planinskega orla naj se vzpostavi mirno cono v razdalji vsaj 500 m od gnezda vsaj v času od 1. januarja do 30. avgusta.
- Za sokola selca naj se vzpostavi mirno cono v razdalji vsaj 300 m od gnezda vsaj v času od 1. marca do 30. junija.
- Za veliko uharico naj se vzpostavi mirno cono v razdalji vsaj 300 m od gnezda vsaj v času od 1. februarja do 31. julija.
- V okolici gnezd črne štoklje, planinskega orla, sokola selca in velike uharice naj se na površini vsaj 1 ha določi ekocelico brez ukrepanja.
- Načrtovanje novih grajenih ali pripravljenih gozdnih prometnic ter njihova rekonstrukcija ali vzpostavitev prevoznosti naj se ne izvede ob potokih ter na mokriščih, drugod pa le v sodelovanju z ZRSVN.
- Gozdarskih žičnic se ne postavlja v celotnem območju Natura 2000.
- Nova plezališča, izletišča jadrlnih padalcev, nove pohodniške poti ali opazovalnice za ptice v tem območju Natura 2000 niso zaželeni. Lokacije morebitnih novih plezališč ali izletišč jadrlnih padalcev, na novo povečanega obiska plezalcev ali fotografiranja ptic naj se sporoči ZRSVN. Prav tako naj se ZRSVN obvesti o nastajanju novih ali obnovi pohodniških poti.
- Ohranja naj se površino varovalnih gozdov.

- Gozdov naj se ne krči. Gospodarjenje naj bo malopovršinsko, nizke intenzitete ali pa ga naj ne bo. Pomlajevanje gozda naj se izvaja z odstranjevanjem posamičnih dreves ali pa se prepusti naravnim dogodkom.
- Ukrepi: izločanje habitatnih dreves oziroma načrtno puščanje stoječe biomase, ekocelice brez ukrepanja oziroma ohranjanje biotopov – naravni razvoj, vzpostavitev mirnih con.

Konkretne usmeritve za posamezne upravljavske cone območij Natura 2000

Upravljaljska cona D – območje navadnega koščaka

Kvalifikacijske vrste: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*)

Opis cone: Cona obsega vodotoke Sopota, Šklendrovec in Maljek, njihove pritoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohraniti naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in mokrotne gozdne površine.

Konkretne usmeritve so navedene v odstavku Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretne varstvene usmeritve za varstvo navadnega koščaka.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Splošne varstvene usmeritve

- Na EPO, ki niso tudi posebna varstvena območja (Natura 2000), so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

- 12100 Zasavsko hribovje:
Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane za območje Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026).
Dodatno naj se upošteva usmeritve za varstvo obrežnih gozdov (mehkolesnih lok) neposredno ob Savi:
 - Obrežno grmovno in drevesno vegetacijo naj se ohranja v največji možni meri.
 - Ohranja naj se rastišču primerna sestava drevesnih vrst in gozdnih združb, v spremenjenih in izmenjanih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.
 - Spodbuja naj se naravno pomlajevanje.
 - Odstranjuje naj se invazivke.
 - Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves oziroma se izbere predele (skupine dreves), ki se jih prepusti naravnemu razvoju. Gozdna opravila naj se izvajajo izven rastne in gnezdilne sezone (pozimi).
 - Strugo in brežine vodotoka naj se ne nasipa, utrjuje ali zasipa.
 - V neposredni bližini vodotoka naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala.
 - Vodotoka naj se ne onesnažuje. Pri sečnji na območju vodotoka naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja.

- 14800 Kum:

Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane za vsa območja Natura 2000 ter konkretne varstvene usmeritve, ki so navedene v odstavku Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretna varstvena usmeritve za varstvo navadnega koščaka oziroma usmeritve, ki so podane v odstavku vezanim na varovanje območij Natura 2000, Upravljavsko cono D.

- 33500 Sava od Mavčič do Save:

Za varstvo obrežnih gozdov (mehkolesnih lok) neposredno ob Savi naj se upošteva usmeritve:

- Obrežno vegetacijo, mejice, zaplate drevja in grmičevja, solitarna drevesa, mrtvice ter manjša vodna telesa naj se ohranja v največji možni meri.
- Ohranja naj se rastišču primerna sestava drevesnih vrst in gozdnih združb, v spremenjenih in izmenjenih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.
- Ob vodotoku naj bo sečnja usmerjena v posek posamičnih dreves oziroma se izbere predele (skupine dreves), ki se jih prepusti naravnemu razvoju. Gozdna opravila naj se izvajajo izven rastne in gnezdilne sezone (pozimi).
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje.
- Zagotavlja se visok delež mrtve biomase.
- Odstranjuje naj se invazivke.
- Strugo in brežine vodotoka naj se ne nasipa, utrjuje ali zasipa.
- V neposredni bližini vodotoka naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala.
- Vodotoka naj se ne onesnažuje. Pri sečnji na območju vodotoka naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja.

- 36900 Polšnik:

Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane za vsa območja Natura 2000.

- 37300 Zgornja Jablanica:

Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane za vsa območja Natura 2000.

- 94600 Maljek:

Veljajo varstvene usmeritve, ki so navedene v odstavku Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretna varstvena usmeritve za varstvo navadnega koščaka oziroma usmeritve, ki so podane v odstavku vezanim na varovanje območij Natura 2000, Upravljavsko cono D.

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na boleznι odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Pomembna je predvsem razporeditev gozda ob naseljih. Krčitve tu praviloma niso dovoljene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

Gozdnogojitveni in varstveni ukrepi

- Ohranjajo in krepijo se biološko pestri, zdravi in stabilni gozdovi:
 - v primeru močnega vetra je potrebno večati stojnost sestoja, oblikovati klinasti gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen, v njem naj se ohranja stabilno drevje;
 - v sestoji je potrebno ohranjati polnilni sloj oziroma oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja.
- Pospešujejo se drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju:
 - pospeševati predvsem bukev, graden in vse vrste javorjev;
 - pospeševati tudi pionirske vrste, ki tvorijo gozdni rob in poraščajo večje sestojne vrzeli;

- primerna vrsta je tudi kostanj, vendar je precej poškodovan zaradi bolezni kostanjevega raka, smreka in bor pa sta manj odporna proti imisijam in neugodnim vremenskim pojavom, kot so snegolom ali žled.
- Ohranja se vertikalno in horizontalno razslojenost sestojev:
 - pospeševati skupinsko raznodobno zgradbo;
 - ukrepi v območjih s poudarjeno klimatsko funkcijo naj bodo malopovršinski;
 - zgradbo sestojev je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je na določenem območju prisotna.
- Prepovedane so večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene.
- Redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi:
 - sposobnost gozdov za zagotavljanje klimatske funkcije je odvisna od njihovega zdravstvenega stanja, zato je treba redno izvajati monitoring in varstvene ukrepe.

Usmeritve za krepitev zaščitne funkcije

Za krepitev te funkcije veljajo usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Poleg teh veljajo še naslednje posebne usmeritve:

- V predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest ipd.).
- Najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji.
- Po opravljeni sečnji in spravilu je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje.

Usmeritve za krepitev higiensko-zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko-zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.
- Ohranja in pospešuje se strukturno in vrstno pestrost ter naravno drevesno sestavo.
- Pospešuje se obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.
- Z izbiralnimi redčenji se povečuje vitalnost ter stabilnost gozdov.
- Vzdržuje se bujen gozdni rob in polnilni sloj v okolici emisijskih virov in večjih naselij.
- Spremlja se zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah.
- Prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

Gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo je potrebno vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Na predelih z drugo stopnjo poudarjenosti je potrebno izvajati enake ukrepe kot na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti, vendar je režim blažji. Tudi v gozdovih z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije, ob poteh in objektih, pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev:
 - pospeševati pestre kombinacije različnih zgradb sestojev;

- ohranjati nekoliko večji delež starejših razvojnih faz;
- gospodariti z višjimi lesnimi zalogami.
- Pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (jerebika, mokovec, glog ...).
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo:
 - oblikovati horizontalno in vertikalno razgiban gozdni rob, z naravno oziroma naravni podobno zgradbo;
 - oblikovati gozdni rob s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst.
- Izgibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Zagotavljati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst:
 - pospeševati in ohranjati estetsko zanimivo, vrstno pestro drevesno sestavo;
 - ob poteh in stezah pospeševati in ohranjati estetsko zanimive minoritetne, lepo cvetoče in plodonosne drevesne ter grmovne vrste;
 - ohranjati avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst v gozdovih ob vodotokih;
 - v območjih, zanimivih za rekreativno nabiranje gozdnih plodov, se vzdržuje plodonosno drevje (predvsem kostanj).
- Ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves:
 - ohranjati posamezna estetsko - vizualno zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, vendar ne na račun stojnosti;
 - pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves, plodonosne in cvetoče drevesne vrste, drevesa, primerna za plezanje;
 - zlasti ob poteh in objektih gojiti drevje večjih dimenzij ter vrstno in oblikovno zanimiva drevesa, upoštevati in pospeševati manjšinske vrste.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Pomlajevati postopno in na majhnih površinah:
 - v gozdovih, kjer ima funkcija prvo stopnjo poudarjenosti, podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
 - obnova sestojev naj bo postopna in malopovršinska.

Sečnja in sanacije

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - na točkah s slikovitim razgledom izsekati pas drevja, ki ovira razgled;
 - upoštevati vedutno sečnjo na razglediščih, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenjem za krčitev gozda.
- Prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu:
 - izvajanje del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska;
 - v času del je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost;
 - poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev:
 - prva stopnja poudarjenosti: glede na stanje gozdov naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev;
 - pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
 - organizirati ukrepanje v gozdovih in strokovno izvedbo, ko je pričakovan najmanjši obisk;
 - zaradi varnosti obiskovalcev je potrebno občasno pregledovati večja drevesa ob poteh in jim obžagati suhe veje;
 - redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
 - posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sprotno odstranjevati;
 - občasno je potrebno trebiti grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
 - ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.

- Prioritetno izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih:
 - v primeru poškodb sestojev zaradi motenj (vetrolomov, snegolomov, napadov podlubnikov itd.) je na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije zaradi varnosti obiskovalcev prioritetno izvajanje sanitarne sečnje.

Gozdna tehnika

- Upoštevati rekreacijsko funkcijo pri načrtovanju gozdnih prometnic:
 - kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo.

Posebnosti, vezane na rekreacijsko funkcijo

- Ohranjati posebnosti v gozdnem prostoru, ki so zanimive za obiskovalce:
 - ohranjati skalne in druge geomorfološke tvorbe v gozdu;
 - drevesa, na katerih so oznake, ni dovoljeno sekati, razen v primeru potrebe varstva gozdov; tedaj je potrebno markacije obnoviti na mlajših, vitalnih drevesih.
- Redno vzdrževati rekreacijsko infrastrukturo:
 - poti, klopi in informacijske table naj se redno vzdržuje, po potrebi naj se načrtuje dodatno infrastrukturo.
- Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture:
 - o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev dosledno in pravočasno obvešča javnost;
 - v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).
- Redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor:
 - čimprej odpraviti motnje, ki jih povzročajo obiskovalci;
 - intenzivno sodelovati z inšpektorsko službo glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.
- Usmerjanje rekreacijske rabe na za to primerna območja:
 - v primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in varstvo kulturne dediščine;
 - s stalnimi usmerjevalnimi tablami usmerjati ljudi iz območij, kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, kot so funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varstva naravnih vrednot in varovanja kulturne dediščine ter lovnogospodarska funkcija; v teh primerih se pobude za urejanje najrazličnejših poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja.
- V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščitili.
- Postavitev opozorilnih in obvestilnih tabel na območjih, kjer obiskane poti prečkajo erodibilna območja:
 - na odsekih planinskih in drugih močno obiskanih poti, ki prečkajo območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne ali zaščitne funkcije oziroma erodibilna območja, je treba ob poteh postaviti opozorilne in obvestilne table, ki naj obveščajo obiskovalce o nevarnostih (skalni podori, razvoj erozijskih procesov, ipd.), da se v čim večji meri prepreči gibanje obiskovalcev izven poti;
 - na erodibilnih terenih naj se pogosto uporabljene poti in vstopne točke na delovišča utrjuje s kamenjem, debli in vejami.
- Usmerjanje obiskovalcev na obstoječe poti:
 - obiskovalce gozda je potrebno usmerjati in zadrževati na obstoječih poteh (markacije, table, opozorila).
- Označevati poti in atraktivne točke:
 - na bolj obiskanih rekreacijskih poteh, na razglednih točkah in na vrhovih, ob izviri, na poudarjenih legah, ob impozantnih drevesih, ipd., je smiselno postaviti obvestilne in opozorilne table, urediti počivališča in razgledišča;

- vzdrževati je potrebno obstoječe označbe in različne table.
- Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi:
 - ZGS naj sodeluje s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki in skavti in lokalnimi skupnostmi pri pripravi markiranih poti (določanje trase, priporočanje naravnih zanimivosti, opozarjanje na zaščitena območja);
 - ZGS naj strokovno sodeluje pri pripravah rekreacijskih in turističnih vodnikov ter sodeluje pri rekreacijskih prireditvah.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Upošteva naj se usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Spremljati turistični obisk in oceniti vpliva na naravo:
 - spremlja se obseg turističnega obiska naravnih vrednot ter kulturnih spomenikov v gozdnem prostoru in se ocenjuje vpliv obiska na vrednote oziroma spomenike; v primeru negativnega vpliva se ukrepa pri pristojni inšpekcijski službi.
- Z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev turističnega obiska v primeru prevelike obremenitve.
- Obveščanje javnosti, turistov:
 - ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu, odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje;
 - vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov.
- Sodelovati s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

Upošteva naj se usmeritve za pospeševanje rekreacijske, turistične in estetske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Okrepi naj se sodelovanje med lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, SIDG, ZGS in izobraževalnimi ustanovami:
 - lokalni skupnosti je potrebno nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča, ...).

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

Usmeritve za varstvo naravnih vrednot so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polšnik (2024-2033), ZRSVN, 2023.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen Zakona o ohranjanju narave).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki ter hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;

- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- Za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja.
- Za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo.
- Za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.
- Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na območju vpliva na naravno vrednoto - v jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen ureditve vhoda v jamo. Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.

- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto se ne vnaša gensko spremenjenih organizmov.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali

kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.

- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretna varstvena usmeritve

Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Ostrež (NV 947) (gozdovi na območju dela odsekov 48B20A, 48B20B)

- Gozda se ne krči.
- Novih gozdnih prometnic se ne gradi ali ureja.
- Gospodarjenje naj bo malopovršinsko, nizke intenzitete ali pa ga naj ne bo.
- Pomlajevanje gozda naj se izvaja z odstranjevanjem posamičnih dreves ali pa se prepusti naravnim dogodkom.

Konkretna varstvena usmeritve za drevesno naravno vrednoto Breg pri Litij – bukev na Adamčku (NV 7637) (območje dela oddelka 48D02):

- Drevo in njihovo rastišče naj se ohranja.
- V razdalji ene sestoje višine od dreves naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Pri sečnji sosednjih dreves naj se z usmerjenim podiranjem prepreči poškodovanje drevesa.
- Spravila naj se ne izvaja preko rastišča drevesa.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Sopota (NV 296):

- Konkretna varstvena usmeritve so navedene v odstavku Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretna varstvena usmeritve za območje vodotoka Sopota (NV 296).

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Šumnik (NV 890V):

- Novo gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 15 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se z gozdno infrastrukturo ne posega v brežino vodotoka, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo.
- Na območju soteske v srednjem toku naj se ne načrtuje nove gozdne infrastrukture.
- Ob rekonstrukciji starih gozdnih prometnic naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotoke.
- V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.
- Vegetacijo na brežinah vodotoka naj se ohranja, obnova drevnine naj se izvaja postopno in izmenično na krajših odsekih. Panjev naj se ne odstranjuje.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov in neposredno ob vodotok.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa.

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Turn nad Renkami (NV 945):

- V razdalji 25 m od naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture.

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Šklendrovec (NV 5531):

- V območju naravne vrednote naj se ne umešča nove gozdarske infrastrukture.

- Ob morebitni gradnji gozdarske infrastrukture na strmih pobočjih nad levim bregom Šklendrovca (izven naravne vrednote) naj se prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotok.

Konkretne varstvene usmeritve za naravno vrednoto Smeškovec (NV 8065):

- Novo gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 20 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se z gozdno infrastrukturo ne posega v brežino vodotoka, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo.
- Ob rekonstrukciji starih gozdnih prometnic naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotoke.
- V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.
- Vegetacijo na brežinah vodotoka naj se ohranja, obnova drevnine naj se izvaja postopno in izmenično na krajših odsekih. Panjev naj se ne odstranjuje.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov in neposredno ob vodotok.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. Dopustno je kratkotrajno odlaganje lesa v času sečnje in spravila.

Konkretne varstvene usmeritve za naravno vrednoto Pasjek (NV 8066):

- Novo gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 20 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se z gozdno infrastrukturo ne posega v brežino vodotoka, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo.
- Ob rekonstrukciji starih gozdnih prometnic naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotoke (velja zlasti za spodnji izlivni tok in levi izviri krak).
- V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.
- Vegetacijo na brežinah vodotoka naj se ohranja, obnova drevnine naj se izvaja postopno in izmenično na krajših odsekih. Panjev naj se ne odstranjuje.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov in neposredno ob vodotok.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. Dopustno je kratkotrajno odlaganje lesa v času sečnje in spravila.

Konkretne varstvene usmeritve za jame (gozdovi na vplivnem območju šestih jam na območju dela odsekov 48A06B, 48B17B, 48B22, 48C06A, 48C06B):

- Konkretne varstvene usmeritve so navedene v odstavku Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek Konkretne varstvene usmeritve za jame.

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

Za celotno območje GGE velja, da je v primeru odkritja mineralov in fosilov ali jam med izvajanjem del, potrebno upoštevati 74. člen Zakona o ohranjanju narave in 22. člen Zakona o varstvu podzemnih jam. Fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe minerala, fosila ali jame mora začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti.
- Spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije.
- Spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene.

- Ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture).
- Dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote.
- Dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen.
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst.

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- Sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS).
- Odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami.
- Izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- Na območjih stavbne dediščine se varujejo:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru.
- Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).
- Na območjih kulturne krajine se varujejo:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.
- Na območjih memorialne dediščine se varujejo:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- Na območjih druge dediščine se varujejo:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

Dne 2. 6. 2023 je ZGS, OE Ljubljana, s strani ZVKDS, OE Ljubljana, prejel dopis z naslovom Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polšnik (2024-2033). V skladu s tem dopisom so v nadaljevanju podane podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu in gozdnem prostoru GGE Polšnik.

Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 53: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Usmeritve
1-02155	Polšnik – Cerkev Lurške Matere božje	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozdnega roba na severni, vzhodni in južni strani območja.
1-02156	Mamolj – Cerkev sv. Janeza Krstnika	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve in ohranjanje vedut na cerkev.
1-02160	Polšnik – Cerkev sv. Jurija na Glinjeku	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve in ohranjanje vedut na cerkev.
1-02458	Stranski Vrh – Cerkev sv. Lovrenca	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-02552	Gradišče pri Litiji – Cerkev sv. Marije Magdalene	sakralna stavbna dediščina / dediščina, vplivno območje dediščine	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve in ohranjanje vedut na cerkev.
1-06014	Gradišče pri Litiji – Arheološko območje Roven - Gradišče	arheološka dediščina / spomenik	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-02549	Zgornja Jablanica – Cerkev sv. Ane*	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve.
1-02157	Tepe – Cerkev sv. Lovrenca v Zgornjih Tepah*	sakralna stavbna dediščina / vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve.
1-22884	Tepe – Arheološko območje Zgornje Tepe*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-19959	Tenetiše pri Litiji – Arheološko najdišče Cvinger*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-19950	Mala Kostrevnica – Prazgodovinsko grobišče Kajetov Laz*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-19951	Jelša pri Šmartnem pri Litiji – Arheološko najdišče Gradišča*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-2159	Ravne pri Polšniku – Cerkev sv. Katarine na Ostrežu	sakralna stavbna dediščina / spomenik, vplivno območje spomenika	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini cerkve.
1-22868	Spodnji Log pri Litiji – Arheološko najdišče Maljek	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-22869	Dolgo Brdo pri Polšniku – Arheološko območje Gomila	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.

EŠD	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Usmeritve
1-22870	Glinjek – Arheološko najdišče sv. Jurij	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-22882	Mamolj – Gradišče Zgornji Mamolj	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-22883	Mamolj – Gomilno grobišče Zgornji Mamolj	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-23085	Koprivnik – Arheološko najdišče Špega	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-24136	Koprivnik – Prazgodovinsko grobišče Spodnji dol	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-24137	Polšnik – Arheološko najdišče Spodnji in Zgornji Polšnik	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-24371	Preveg – Arheološko najdišče pod Ostrežem	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-29683	Spodnji Log pri Litiji – Arheološko območje Laško polje	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-30529	Spodnji Log pri Litiji – Gradišče Zavrh	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS.
1-30530	Breg pri Litiji – Arheološko območje Dolge njive – Rjavka*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-30534	Zgornja Jablanica – Arheološko območje Župnica*	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.

Opomba: * Konkretna usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s strani ZVKDS, OE Ljubljana, niso bile podane.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	Ime	Vrsta dediščine	Usmeritve
1-08114	Sava – Cestni most	stavbna dediščina / dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje obrečnega prostora.
1-23962	Tep – Hiša Tepe 2	profana stavbna dediščina / dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno vzdrževanje gozda v neposredni bližini hiše.
1-25448	Tepe – Kulturna krajina	kulturna krajina / dediščina	Poleg upoštevanja varstvenega režima enote je potrebno redno vzdrževanje gozdnega prostora kulturne krajine.
1-25464	Tepe – Železarna Pasjek	stavbna dediščina / dediščina, vplivno območje dediščine	Ostanki objektov nekdanje železarne so v gozdu, zato je potrebno pred morebitno sečnjo potrebno obvestiti pristojno enoto ZVKDS, OE Ljubljana. Upoštevanje varstvenega režima enote.

Več o usmeritvah za posege v vplivno območje objektov in območij kulturne dediščine je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

Splošne varstvene usmeritve

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine:
 - ohranjati gozdne otoke, omejke, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezno drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste:
 - pospeševati, ohranjati in varovati minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste.
- Zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost:
 - z ukrepi naj se zagotavlja raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst;
 - stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

Pomlajevanje, uvaianje v obnovo

- Obnovo temeljiti na naravnem pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah:
 - upoštevamo predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih.

Sečnja in sanacije

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutno sečnjo;
 - namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

Posebnosti, vezane na estetsko funkcijo

- Ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru:
 - evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus;

- objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gošpodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Varstvene usmeritve za semenske sestoje:

- Ohranjati izbrane semenske sestoje oziroma izbrana semenska drevesa znotraj območja sestojev:
 - izvesti vsakoletno kontrolo ustreznosti gozdnega semenskega objekta;
 - izvesti vsakoletno spremljavo obroda; ob pojavu bolezni je pomembno za posamezno vrsto pospešeno iskati neokužene ali manj okužene sestoje.
- Z ukrepi pospeševati proizvodnjo kvalitetnega semena:
 - oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje izbranih dreves;
 - sestoj ohranjati čim dlje v fazi debeljaka (proizvodna doba 30 % daljša na račun debeljaka);
 - z redčenji oziroma s sečnjo pospeševati razvoj fenotipsko ustreznih dreves, izvaja naj se šibka svetlitvena redčenja s ciljem, da izbrana drevesa razvijejo močno in dobro osvetljeno krošnjo;
 - temeljiti na naravni obnovi.
- Pri sečnji in izdelavi ter spravi preprečiti poškodbe izbranih semenskih dreves:
 - izvajati dela izključno izven rastne sezone, saj ne sme priti do poškodb debla izbranih dreves.
- Za namen pridobivanja semenskega materiala se lahko, ob za to ustrezni najdbi dreves oziroma sestojev posameznih drevesnih vrst, opredelijo nova območja semenskih sestojev oziroma semenskih dreves, ob upoštevanju določil Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu in drugih področnih podzakonskih aktov.

Podrobnejše usmeritve za delo s semenskimi objekti na območju GGE Polšnik so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti.

Varstvene usmeritve za čebelarjenje:

- Pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst:
 - na območju večje gostote stalnih čebeljakov se funkcijo pridobivanja nelesnih gozdnih proizvodov krepi s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (kostanj, lipa/lipovec, češnja, idr.);
 - poleg gozdne paše, na kateri čebele nabirajo mano, poznamo še pašo, kjer rastline izločajo medičino ali nektar; poleg cvetlic izločajo nektar tudi drevesne vrste, kot so: javorji, divja češnja, robinija ali akacija, lipa in pravi kostanj.
- Sadnja dreves medonosnih vrst:
 - na primernih rastiščih načrtujemo sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev.
- Načrtno postavljanje čebeljakov na ustrezna mesta:
 - lokacije premičnih čebeljakov naj skupaj s čebelarji določimo na mestih, kjer ne bodo ovirali gošpodarjenja z gozdovi.

Varstvene usmeritve za pridobivanje drugih gozdnih dobrin oziroma nabiralništvo:

- Ohranjati in pospeševati druge vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj):

- preveriti možnosti za pridobivanje in proizvodnjo različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev: gre za proizvode, kot so drva, palice in les za ograje ter za pridobivanje tanina, ter nelesnih dobrin, kot so kostanjevi plodovi, ki bi lahko povečali dohodke lastnika gozda;
- določiti gojitvene ukrepe, s katerim se pospešuje proizvodnja različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev (npr. različni ukrepi za proizvod plodov, za pridobivanje ustreznega lesa za palice in ograje);
- ekonomsko ovrednotenje različnih načinov gospodarjenja.
- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženk, vodnikov in s pomočjo medijev.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo so podrobneje navedene v poglavju 6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali. Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo naj se upošteva tudi usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Številčnost populacij divjadi, primarno rastlinojede parkljaste divjadi, se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višino in strukturo odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo, zdravstveno stanje populacij ter glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.

Krmišča in njim pripadajoče funkcionalne lovskotehnične objekte se lahko na novo postavi le v soglasju z lastnikom zemljišča ter s strokovnimi službami na ZGS. Solnice in mrhovišča za male zveri se ne sme postavljati v mladovjih, v sestojih v obnovi, neposredno ob cestah, v bližini manj kot 50 m od vodnih virov in v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.

Lovskotehniške objekte in naprave (preže, solnice, krmišča ...) naj se izdeluje izključno iz naravnih materialov. Po preteku življenjske dobe naj se jih bodisi odstrani, bodisi nadomesti z novimi.

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Podane so splošne usmeritve, ki naj se konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, brlogi ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. Hkrati pa se z ustreznim poseganjem z odstrelom ter s pomočjo biomeliorativnih del v življenjskem okolju zagotovi boljše prehranske možnosti za rastlinojedo parkljasto divjad in se tudi na ta način zagotovi možnosti vzpostavitev ravnovesja med njo in njenim okoljem. Stanje okolja in ravnovesja med divjadjo in okoljem se sistematično preverja z dogovorjeno metodo popisa objedenosti gozdnega mladja, spremljanjem stanja ograjenih in neograjanih površin po skupinski zaščiti mladja, kazalci kontrolne metode med vrstami divjadi ter novimi metodami spremljanja številčnosti velike parkljaste divjadi (štetje kupčkov iztrebkov, foto pasti ...).

Poleg zagotavljanja sprejemljive številčnosti je najpomembneje zagotoviti ustrezno veliko prehransko kapaciteto gozdov. Pomembno je, da se številčnost rastlinojede parkljaste divjadi, primarno jelenjadi, obdrži na obvladljivi ravni.

Usmeritve in ukrepi so opredeljeni v načrtih za upravljanje z divjadjo (lovsko upravljavskih načrtih). GGE Polšnik se v celoti prekriva z Zasavskim lovskoupravljavskim območjem. V nadaljevanju na kratko povzemamo bistvene usmeritve iz lovsko upravljavskih načrtov.

Gospodarjenje z gozdovi naj zagotovi čim večji delež mladovij, pa tudi podmladka, pri čemer nam je bila v preteklih letih v pomoč narava sama – z ujмами. Čim prej naj se le-to približa modelnemu stanju. V danih razmerah v GGE Polšnik to pomeni nadaljevanje z obnovo zrelih in starih sestojev, izvajanje končnih posekov v sestojih v obnovi in s tem povečevanje deleža mladovij, kot tudi uvajanje v obnovo debeljakov in pospešeno nadaljevanje obnove, kar pomeni večji delež podmladka, ki mora biti ustrezno prostorsko lociran. Zaželeno je še izboljšanje prehranskih razmer z ustrezno drevesno vrstno zgradbo, grmovnicami ter pospeševanjem plodonosnih vrst v skladu z lovsko upravljavskimi načrti.

Kjer se zaraščajo kmetijske površine, je treba izvajati vzdrževanje pašnikov, grmišč in gozdnega roba. Priporočljivo je osnovanje novih travnih pašnih površin znotraj gozda, potrebno je tudi vzdrževanje kaluž. Izločiti in vzdrževati je treba grmišča, ki so pomembna za divjad in skrbeti za zagotavljanje miru v mirnih conah in zimovališčih, predvsem v zimskem času in v času parjenja ter poganjanja mladičev.

Poleg tega je treba skrbeti za ohranjanje gozdov, manjših gozdnih otokov, skupin ter posamičnega gozdnega drevja. Velik pomen ima tudi ohranjanje koridorskih prehodov za prostoživeče živali, ki jih praviloma sekajo infrastrukturne linije (avtocesta, elektrovi ipd.).

Pri ukrepih v populacijah prostoživečih živali je pomembno, da se upravljanje z rastlinojedo parkljasto divjadjo prilagodi naravnim razmeram. Številčnost divjadi mora biti v okviru danih možnosti, kot jih ponuja okolje. Posebno pozornost je treba posvetiti krmljenju divjadi, ki mora biti strokovno utemeljeno, lokacijsko, količinsko in strukturno ustrezno. Krmljenje divjadi naj bo, razen nekaj določenih zimskih krmišč v lovišču Polšnik, izključno privlačno – z namenom ocene, ustrezne izbire in odstrela divjadi. Zagotoviti je treba dovolj velik odstrel divjadi in z njim regulirati številčnost divjadi.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20). Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- odstranjevanje drevja iz hudourniških strug,
- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta

pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge. V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Upoštevati je treba načrt varstva gozdov pred požari, katerega ima KE Litija izdelanega za gozdove z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo, v načrte pa so dodane tudi usmeritve za gozdove s srednjo požarno ogroženostjo.

Vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov.

V gozdovih z zelo veliko, veliko in srednjo stopnjo požarne ogroženosti naj se obnova in nega sestojev izvajata v smeri pospeševanja mešanosti sestojev glede drevesne sestave. Potrebno je zagotoviti ostre prehode med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami. Zaželeno so krajše pomladitvene dobe.

Obnova naj bo naravna, z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Obnovo za sanacijo na večjih površinah se lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

Mladovja se ne sme oblikovati na večjih strnjenih površinah, ampak raztreseno v skupinah oziroma gnezdih. Intenziteto del v mladovjih je treba povečati, da se omogoča hitrejša preraščanje iz ene v drugo razvojno fazo.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju, ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

V požarno ogroženih gozdovih naj se sečni ostanki ne kopičijo ob zelo obiskanih pohodnih poteh.

Na ogroženih področjih je priporočljiva postavitev obvestilnih oziroma protipožarnih tabel, še posebno na območjih zadrževanja ljudi (počivališča, poti in steze, parkirišča, ipd.).

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljalcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

Gozdne in javne ceste lahko odigrajo vlogo protipožarnih presek, hkrati pa tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja. Na prometnicah mora biti čim več izogibalšč in obračališč ter vstopnih ploščadi.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Polšnik se na območju Polšniškega hriba, v k.o. Polšnik, oddelek 48B39, nahaja semenski sestoji smreke (*Picea abies*), z identifikacijsko številko 5.0160, uvrščen v kategorijo 'izbran'.

Nega semenskih sestojev vključuje poleg nege, ki upošteva značilnosti izbiralnih redčenj v debeljakih, tudi ukrepe, s katerimi izvajamo žlahtnjenje določene vrste gozdnega drevja, in ukrepe, ki povečujejo obrod semena.

Pri pridobivanju semenskega materiala iz sestojev ter pri negi sestoja je treba upoštevati strokovne usmeritve Gozdarskega inštituta Slovenije (GIS) (Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu, Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 – popr., 45/04 – ZdZPKG, 77/11).

Splošne usmeritve

Namen nege semenskih objektov je oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje. Ukrepe nege se mora izvajati tako, da bo sklep krošenj normalen do rahel. V sestojih s takim sklepom pričakujemo rednejše in obilnejše semenenje posameznih osebkov. Po potrebi se nego prilagodi načinu nabiranja semena.

Ohranja naj se določeno število fenotipsko ustreznih izbrancev. Nega naj se izvaja le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce. Pri redčenjih se izvaja negativno selekcijo. Prednostno naj se odstranjuje drevesa z neželenimi lastnostmi, katerih pojavnost ni odvisna od okolja. Kriteriji selekcije so različni pri različnih drevesnih vrstah, zato je potrebno dobro poznavanje lastnosti drevesne vrste. Iz sestoja se odstrani tudi vsa obolela in poškodovana drevesa ter drevesa z deformiranimi krošnjami. Jakost negativne selekcije mora biti taka, da ne pride do prekinitve sklepa krošenj oziroma, da ne pride do prezgodnjega pomlajevanja. S tem namenom se pri negi ohranja podstojni sloj. Pri izbiri drevja za posek v okolici je treba paziti, da se sestoj ne presvetli s strani.

Sečnja se mora izvajati na tak način in v primernem času, da bo v sestoju čim manj poškodovanih dreves zaradi sečnje in spravila. Pomembna je usklajenost sečnje z obrodnom in nabiranjem semena.

V okolici semenskih sestojev se pri izbiralnih redčenjih daje večji poudarek izločanju osebkov z nezaželenimi lastnostmi, da se omeji dotok 'slabih' genov v semenski sestoj.

Meje semenskih sestojev je treba sproti obnavljati oziroma označiti meje novih semenskih sestojev.

Revirni gozdar vsako leto oceni možnost pridobivanja gozdnega reprodukcijskega materiala iz semenskega objekta ter o tem poroča odseku za gojenje in varstvo gozdov.

ZGS v okviru nalog javne gozdarske službe sicer enkrat letno pregleda semenske objekte za proizvodnjo gozdnega reprodukcijskega materiala (GRM) kategorij 'izbran' ter o tem pisno obvesti GIS. Pri pregledu semenskih objektov se ugotavlja, ali slednji še izpolnjuje pogoje za odobritev in, ali so upošteevane usmeritve za pridobivanje reprodukcijskega materiala in nego semenskega sestoja; oceni se tudi intenzivnost semenjenja ter pripravijo predlogi črtanja semenskih objektov iz registra. Vse ocene in predloge se pošlje na OE ZGS in GIS, pooblaščenim osebam za vodenje postopka odobritve gozdnih semenskih objektov.

Potencialno primerni sestoji za izločitev novih semenskih objektov so v GGE Polšnik znotraj velikega obsega bukovih drogovnjakov in mlajših debeljakov. Med slednjimi naj se izloči perspektiven semenski sestoj, v katerem naj se z redčenji pospešuje kakovostne osebke bukve (čim manj dihotomnih oziroma razsohljih osebkov in osebkov z zavito rastjo).

Smernice za določanje predlogov za nove semenske sestoje:

- sestoj naj bo velik vsaj 5 ha,
- sestoj mora biti v fazi debeljaka, starosti 70 – 90 let,
- sklep krošenj naj bo normalen do tesen,
- osebki naj bodo čim bolj zdravi, brez zavitosti, krivosti in brez razsohlosti debela, pri iglavcih naj bodo veje tanke, debela naj se dobro čistijo vej,
- število osebkov z nezaželenimi osebki v sestoju mora biti takšno, da je po negativni selekciji sklep sestoja še vedno normalen do rahel, zato je zaželen polnilni sloj,
- sestoj mora ustrezati tudi nabiralcem semena glede dostopnosti in možnosti nabiranja semena.

Gozdovi, ki ustrezajo pogojem za odobren gozdni semenski objekt (GSO), se pri obnovi gozdnogojitvenih načrtov v enoti popišejo in kartirajo kot gozdovi s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Med predpisanimi kriteriji za izbiro semenskih objektov je posebno pomemben kriterij ekološka prilagojenost drevesne vrste na rastišče (prisotnost semenjenja, naravnega pomlajevanja in preživetja mladja), velikost populacije in zdravstveno stanje sestoja, pri sestojih za pridobivanje GRM kategorije 'izbran' pa tudi kakovost fenotipov na nivoju sestoja.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Temeljno vodilo pri izbiri tehnologije dela naj bo uporaba naravi prijazne tehnologije, ki ustreza terenskim in sestojnim razmeram in v največji možni meri upošteva vse funkcije gozda in ne ogroža gozdnega ekosistema. Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Tudi v prihodnje bo na območju GGE Polšnik prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem, večinoma v kombinaciji z ročnim predspravilom. Na strmejših pobočjih in jarkih se bo les še naprej spravljal z žičnico ali na kombiniran način z žičnico in ročnim predspravilom. Pod določenimi pogoji bi bila v nekaterih odsekih možna tudi strojna sečnja. Strojna sečnja je mogoča v delih odsekov 48B37, 48B39, 48B40B, 48B41A, 48B46B, 48B47, 48B48, 48B49, 48B50, 48B51, 48C18, 48C19, 48C21, 48C22, 48C23 in 48C24A.

Poleg tradicionalno uveljavljene sortimentne metode, se lahko uporabljajo tudi poldebelna, debelna in drevesna metoda spravila. Pri tem je treba upoštevati določila Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13), zlasti, da ne pride do poškodb v večji meri kot je neizogibno. Podrobnosti naj bodo opredeljene v gozdnogojitvenih načrtih.

V določenih pogojih je strojna sečnja možna in sicer zlasti pri sanacijah naravnih ujm, na večjih površinah končnih sečenj in pri gradnjah infrastrukturnih objektov. V poštev pride tudi pri redni sečnji na večji posesti. Primernejše so površine z manjšo skalovitostjo, nosilnimi tlemi, blažjimi nakloni in večjim deležem iglavcev. Manjša je tudi poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij. V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Odseki, ki so delno primerni za strojno sečnjo (noben odsek v GGE Polšnik ni za ta način sečnje primeren v celoti), so navedeni v poglavju 1.3.1 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa. V določenih odsekih, ki so prav tako navedeni v poglavju 1.3.1, je možna le kombinacija strojnega spravila s predsečnjo z motorno žago.

Podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna (če strojna sečnja ni možna na celotni površini odsekov, ampak le na njihovih posameznih delih), se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih. Pri odločitvah za strojno sečnjo je potrebno upoštevati omejitve, ki jih zahtevajo funkcije gozda. Prav tako je potrebno zaradi ekološkega tveganja pri strojni sečnji nameniti posebno pozornost fizikalnim lastnostim gozdnih tal in njihovi nosilnosti tik pred izvedbo in med izvedbo samo. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Podrobno načrtovanje tehnologije dela in načina spravila (tudi strojne sečnje) se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih, v tehnološkem delu le-teh (ob upoštevanju konkretnih pogojev za izvedbo sečnje in spravila ter glede na razpoložljivo tehnologijo).

Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Tehnologijo sečnje in spravila lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov in usmeritev, ki so namenjeni krepitvi posameznih funkcij gozdov in varovanju posameznih varovanih območij znotraj območja GGE. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKDRS, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoji predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim pravilnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;
- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV, februar 2020):

- upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
- skrbno izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim;
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje
- uporabljati biološko razgradljiva olja, prepoved uporabe kemičnih snovi.

Potrebno je prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa:

- izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim (npr. spravilo po kolesih, zraku namesto po tleh ...);
- izogibati se je treba prekomernim poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest zaradi vožnje oziroma spravila ob neprimernem času (razmočenost...);
- v bližini jam se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala;
- v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačenje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge.

Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom Zakona o vodah prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Za spravilo lesa naj se uporablja pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča.

Izvajanje del v gozdovih je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča...).

- pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem;
- zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnjo gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov, itd.);
- upoštevati je treba usmeritve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: orli, ujede, vse vrste sov, dvoživke idr.;
- upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja;
- z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.

Konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, območja varovanih habitatov ter rastlinskih in živalskih vrst ter za območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- dosledno in sprotno se izvaja sečni red, zлага kupe vej in sečnih ostankov na primerna mesta, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter krepí sodelovanje z občino Litija in občino Šmartno pri Litiji.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati omejitve določene s posameznimi področnimi predpisi, usmeritve opredeljene v tem načrtu in pogoje drugih souporabnikov v prostoru.

Pri načrtovanju gozdnih prometnic na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov oziroma na vplivnem območju le teh, morajo biti upoštevani konkretni varstveni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve. Te zadevajo področje varovanja varovalnih gozdov, vodovarstvenih območij, območij varstva narave in varovanih enot kulturne dediščine. Namenjene so varovanju posameznih varovanih območij in krepitvi ovrednotenih funkcij gozdov znotraj območja GGE. Potrebno je pridobiti pogoje in soglasja k izvedbenim projektom. Konkretna in podrobnejša varstvena usmeritve so navedene v poglavjih »6.2.1 Splošne usmeritve« in »6.2.2. Usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov« ter druge usmeritve in pogoji v tem poglavju.

Zagotovi naj se ustrezne pogoje za pogojno rabo produktivnih javnih cest za potrebe gospodarjenja z gozdom, zlasti s tem, da se ob cestah uredijo ustrezne površine za gozdarsko mehanizacijo in skladiščenje gozdnih lesnih sortimentov.

Gozdne ceste, vlake in druge poti v območju gozdov, na katerih je možna tudi vožnja s kolesom brez motorja in ježa, morajo biti določene in označene v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah, v sodelovanju lastnikov, ZGS in lokalno skupnostjo. Slednji sporazumno določijo tudi režime oziroma pogoje rabe zadevnih prometnic (39. in 40. člen ZG). Poseben režim uporabe gozdnih cest se določi predvsem v primerih, ko bi promet na gozdni cesti povzročal motnje v delovanju gozda kot ekosistema in bi bile zaradi javnega prometa ogrožene ekološke in socialne funkcije gozda.

Gozdne ceste in vlake je treba sanirati sproti po končani sečnji in spravilu, pri čemer je potrebno odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti sečne ostanke s cestišča in iz obcestnih jarkov.

Usmeritve za gozdne ceste

Vedno bolj pogoste vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13), ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali

vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost. K vzdrževanju cest sodi po potrebi tudi določanje režimov uporabe, predvsem v primerih povečanega obiska gozda, lahko s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z občino čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

V GGE Polšnik je sicer več območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, vendar so zaradi omejitev (izjemno poudarjenih ekoloških in socialnih funkcij gozdov, erozijska in plazljiva območja) za gradnjo priporočljiva le območja v odsekih oziroma delih le teh:

- k. o. Konjšica: 48A01, 48A06A, 48A09A, 48A20, 48A21;
- k. o. Polšnik: 48B02A, 48B07A, 48B09A, 48B11A, 48B12, 48B17A, 48B18A, 48B19, 48B20A, 48B23, 48B31, 48B32, 48B41A, 48B54, 48B58, 48B59, 48B68;
- k. o. Konj: 48C10, 48C16, 48,49C18;
- k.o. Jablanica: 48D02, 48D09, 48D10, 48D16, 48D19, 48D20, 48D35.

To ne pomeni, da gradnja drugod ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja.

Pred gradnjo je potrebna dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Usmeritve za gozdne vlake

Prednost ima vzdrževanje obstoječe mreže gozdnih vlak. Sicer naj se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak.

Vlake, ki omogočajo spravilo po kolesih, bodo v naslednjem desetletju opaznejši tehnološki premik. So manjši poseg v okolje kot gozdne ceste, ustrezajo investitorjem, izvajalcem gozdnih del in lokalnim predelovalcem lesa. V bližini naselij so pogosto edini možni način spravila lesa iz gozda.

Gozdne vlake morajo biti skrbno načrtovane in imeti ustrezne tehnične elemente. Predvsem v območjih, ki niso dovolj odprta z gozdnimi cestami, imajo pa zgrajen sistem vlak, je smiselno z rekonstrukcijami določenih vlak omogočiti spravilo lesa s sodobnimi traktorji, hkrati pa omogočiti tudi izvoz lesa z gozdarskimi polprikolicami oziroma z zgibnimi traktorskimi prikolicami.

Pri gradnji, rekonstrukciji ali pripravi gozdnih vlak se morajo uporabljati uveljavljene tehnologije, ki povzročajo čim manj poškodb na sestoju in okolju, nujna je tudi spremljava in končni prevzem del.

Ureditev vlak po sečnji je sestavni del urejanja sečišč, zato mora biti pozornost pri prevzemanju sečišč namenjena tudi sanaciji poškodb na vlakah po sečnji.

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Konjšica: 48A08, 48A09A, 48A13, 48A14;
- k. o. Polšnik: 48B01A, 48B09A, 48B17A, 48B18A;
- k. o. Konj: 48C03.

Območja, ki niso zadostno odprta gozdnimi vlakami, so sicer navedena v poglavju »6.3.5 Graditev gozdnih prometnic« ter v poglavju 13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

Vloge investorjev, ki želijo graditi gozdno vlako izven s tem načrtom opredeljenih prednostnih območij, naj se obravnavajo enakovredno. Pri navedenih pobudah naj se predhodno preuči, ali bi gradnja gozdne prometnice v območju za katerega je investor podal pobudo lahko negativno vplivala na funkcije gozdov na območju odpiranja.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- V zaprtih predelih varovalnih gozdov je potrebno pred morebitno gradnjo gozdne prometnice izvesti presojo primernosti oziroma upravičenosti gradnje ter preučiti posledice gradnje na poudarjene ekološke funkcije gozda, predvsem na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. V primeru, da bi bilo po izvedeni presoji ugotovljeno, da bi gradnja prometnice lahko bistveno ogrozila funkcije gozda, je njena gradnja nedopustna.
- Gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ali zaščitne funkcije, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09). Gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča.
- Gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.
- Gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno pravilo.
- V primeru gradnje prometnic je potrebno potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih.
 - Posebno pozornost je potrebno nameniti ureditvi odkopnih in nasipnih brežin ter ureditvi odvodnjavanja vozišča. Izogibati se je potrebno vsem posegom, ki bi lahko prispevali k nastanku površinske in globinske erozije.
 - Poskrbeti je potrebno, da v času gradnje gozdnih prometnic in po izvedbi posega ne pride do nekontroliranega rušenja oziroma kotaljenja kamenja oziroma skal in posipanja odkopne zemljine na nižjeležeča zemljišča. Načrtovana dela se morajo izvajati pod strogimi varstvenimi ukrepi.
- Pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine.

- Na strmih in skalovitih terenih je treba posegati zadržano, gradnja vlak v strminah je močno omejena.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah. Posebno pozornost je treba nameniti ureditvi ustreznega odvodnjavanja in rednemu vzdrževanju odvodnih sistemov (jarkov, koritnic, prepustov, itd.).

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je treba upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (februar 2020).

V največji možni meri se je potrebno izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem, kot to določa Zakon o vodah v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del:

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah v 14. in 37. členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11, 15/16).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je treba upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
 - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
 - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
 - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
 - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
 - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov (velja tudi za gozdne prometnice), oziroma se te gradi le izjemoma. V predelih z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije se gozdnih prometnic po možnosti ne načrtuje. Če že, naj se gradi v pozno poletnem ali jesenskem obdobju. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.

Splošne varstvene usmeritve

- Gozdnih prometnic naj se ne gradi preko pomembnejših habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst ter prek rastišč redkih in ogroženih rastlinskih in glivnih vrst. Prav tako naj se teh ne gradi preko mokrišč, kaluž in drugih redkih ekosistemov, pomembnih za ohranitev varovanih rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov (kali, vodni viri, brlogi, itd.), razen v izjemnih primerih.
- Gozdna infrastruktura se praviloma načrtuje in gradi vsaj 50 m stran od območij navedenih v prvi alineji.
- Gozdnih prometnic se praviloma ne gradi v območjih, ki so opredeljeni kot ekosistemske naravne vrednote državnega pomena ali prek območij drugih naravnih vrednot, ki bi bile zaradi gradnje lahko ogrožene.
- Gozdnih prometnic naj se ne gradi v neposredni bližini jam določenih za naravne vrednote ter nad znanimi rovi le teh. Če je to potrebno, naj se gradnje načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Seznam evidentiranih in varovanih jam in brezen na območju GGE Polšnik je naveden v poglavju 2.2 Socialne funkcije, odstavek Funkcija varovanja naravnih vrednot.

Konkretna varstvena usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, odstavek Usmeritev za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;
- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, odstavek Usmeritev za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, je gradnja gozdnih prometnic prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08 in spre.; ZVKD-1) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS (ZVKD-1).

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo

Na območjih, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji, naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestoje višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovi ipd.) naj se v največji možni meri izkoristi obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinajo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V gozdnati krajini, kakršna je v vsej GGE Polšnik, je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranяти selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin naj se prednostno usmerja na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, podlubniki), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo, ...). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice, ...), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitveno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, izjeme veljajo za:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakonu o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 61/11, 49/12 in 67/16).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;

- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidena kakršnakoli gradnja v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov, če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje po Zakonu o vodah, je potrebno dosledno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Za poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču v lasti Republike Slovenije in ki je v upravljanju Direkcije RS za vode, je treba po 153.a členu Zakona o vodah pridobiti služnostno ali stavbno pravico. Podlaga za sklenitev pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice je dokončno vodno soglasje.

Navedene pogodbe ni potrebno skleniti v primeru, če je investitor Republika Slovenija kot pravna oseba javnega prava oziroma v njenem imenu upravni organi in organi v sestavi le-teh.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, poplavnem območju in priobalnih zemljiščih. Posegi na teh območjih se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja (Zakon o vodah). Usmeritve so navedene v poglavju 6.2.2. Za vodovarstvena območja in priobalna zemljišča so usmeritve navedene v usmeritvah za gospodarjenje s hidrološko funkcijo, za poplavna območja so navedene pri usmeritvah za gospodarjenje na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Plazljiva območja

V skladu s karto verjetnosti plazenj (merilo 1 : 250.000) je na območju GGE Polšnik 2.154 ha oziroma 47 % gozdnega prostora na katerih je določena velika verjetnost pojavljanja plazov in 181 ha gozdnega prostora, na katerih je določena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov.

Na območjih z nevarnostjo pojavljanja plazov je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost

zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: Kljub dejstvu, da so po 88. členu Zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, je za krčitve na plazljivih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana karta plazljivih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Potencialna erozijska območja

V skladu z Opozorilno karto erozijskih območij (merilo 1 : 250.000) je na območju GGE 3.819 ha oziroma 83 % gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja – zahtevni zaščitni ukrepi ter 782 ha gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja – običajni zaščitni ukrepi. Strogi zaščitni ukrepi oziroma strogo varovanje je določeno na slabih 3 ha gozdnega prostora. Gre za manjša razpršena območja na območju dela odsekov 48A02B in 48A05B.

Na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: Kljub dejstvu, da so po 87. členu Zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, je za krčitve na potencialnih erozijskih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana Opozorilna karta erozijskih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja, kjer so določena potencialna erozijska območja – strogi in zahtevni ukrepi, se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Poplavna območja

Približno 4 ha gozdov oziroma gozdnega prostora vzdolž reke Save, se nahaja na območju velike poplavne nevarnosti. Gre za gozd v vplivnem območju struge na območju dela odsekov 48C01A, 48C01B, 48C03 in 48C04.

Na poplavnem območju je potrebno glede na lokacijo presoditi ali gre v skladu z usmeritvami iz 86. člena Zakona o vodah za poseg, ki ima lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečuje poplavno ogroženost območja. Načrtovani posegi morajo biti usklajeni s prej navedenimi omejitvami ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjšanja obstoječe poplavne ogroženosti. V skladu s pogoji DRSV (7. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah se smiselno zahteva pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene. V GGE Polšnik so to zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 16 ha in posamezne, manjše travne površine oziroma zaraščajoča pasišča.

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Senožete in laze naj se ohranja z redno košnjo.

Usmeritve za obore

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov lovskega načrtovanja, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. V primerih prisotnosti damjakov zaradi pobega iz obor naj LD seznanijo ZGS in podajo na MKGP ali lovsko inšpekcijo vlogo za odstrel izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Za reševanje problemov, ki so posledica uhajanja divjadi iz obor za rejo divjadi, naj se upošteva naslednje ukrepe: Če lastnik obore ugotovi pobeg živali, je dolžan o tem takoj obvestiti upravljavce lovišč, lovsko inšpekcijo in ZGS, ki ukrepajo skladno s 50. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; DLov-1A). Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegle živali štejejo za prostoživečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča ZGS.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	34.241	44.737	0	0	0	6.933	85.911	19,4	86,5
	%	39,9	52,1	0,0	0,0	0,0	8,0	100,0		
Listavci	m³	80.309	97.995	0	0	0	6.432	184.736	18,5	82,5
	%	43,5	53,1	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		
Skupaj	m³	114.550	142.732	0	0	0	13.365	270.647	18,8	83,8
	%	42,4	52,7	0,0	0,0	0,0	4,9	100,0		

Zasebni gozdovi

	Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj			

		Vrste poseka			obnovo	drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne					
Iglavci	m ³	27.890	26.445	0	0	2.110	56.445	20,0	85,3
	%	49,4	46,9	0,0	0,0	3,7	100,0		
Listavci	m ³	53.825	66.941	0	0	3.816	124.512	20,7	93,4
	%	43,3	53,8	0,0	0,0	2,9	100,0		
Skupaj	m³	81.715	93.386	0	0	5.926	181.027	20,5	90,8
	%	45,2	51,6	0,0	0,0	3,2	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.351	18.273	0	0	0	4.819	29.443	18,3	89,0
	%	21,6	62,0	0,0	0,0	0,0	16,4	100,0		
Listavci	m³	26.414	31.014	0	0	0	2.605	60.033	15,2	66,6
	%	44,0	51,7	0,0	0,0	0,0	4,3	100,0		
Skupaj	m³	32.765	49.287	0	0	0	7.424	89.476	16,1	72,6
	%	36,6	55,1	0,0	0,0	0,0	8,3	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	0	19	0	0	0	4	23	8,7	24,0
	%	0,0	82,6	0,0	0,0	0,0	17,4	100,0		
Listavci	m³	70	40	0	0	0	11	121	8,7	31,1
	%	57,8	33,1	0,0	0,0	0,0	9,1	100,0		
Skupaj	m³	70	59	0	0	0	15	144	8,7	29,7
	%	48,6	41,0	0,0	0,0	0,0	10,4	100,0		

V naslednjem desetletju je načrtovan možni posek v višini 270.647 m³, kar je praktično 19 % lesne zaloge ali 84 % prirastka. Zadevni podatek se nanaša na posek v vseh gozdovih. V načrtovanem skupnem poseku prevladujejo listavci, kar je pogojeno z drevesno sestavo.

Izbirna redčenja predstavljajo 42 % poseka, pomladitvene sečnje pa 53 % vseh sečenj. Tako velik delež izbiralnega redčenja je predviden zaradi stanja gozdov, kjer velik delež predstavljajo debeljaki v III. in IV. debelinskem razredu, ki so v večini pomanjkljivo negovani.

Predvideno je 5 % sanitarnih sečenj, vendar se bo na podlagi preteklih izkušenj najverjetneje sanitarnega poseka realiziralo o več od prikazanega, ker so podatki pridobljeni na podlagi prevladujoče vrste poseka po sestojih in ne vključujejo dogodkov, ki jih ni mogoče načrtovati (naravne ujme, gradacije podlubnikov in bolezni).

V primerjavi z načrtovanim posekom pred desetimi leti se je sedanji načrtovani možni posek povečal za 7 %. V prejšnjem ureditvenem obdobju je bil določen možni posek v višini 252.542 m³.

Ocenjujemo, da zaradi negospodarjenih težko dostopnih predelov, približno 10 % možnega poseka realno ne bo moč izkoristiti.

Možni posek po razvojnih fazah

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 13 % od skupnega možnega poseka v gozdnogospodarski enoti (36.487 m³). Redčenja so načrtovana na 43 % površine drogovnjakov (590,56 ha), njihova povprečna jakost pa znaša 18 % od lesne zaloge (lesna zaloga 169.489 m³, možni posek 29.869 m³). Možni posek iz redčenj v drogovnjakih predstavlja dobrih 11 % možnega

poseka v GGE. Na 38 % drogovnjakov (522,27 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 98.267 m³, možni posek 6.588 m³, v povprečju 7 % od lesne zaloge).

Redčenja v debeljakih predstavljajo dobrih 31 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 64 % površine debeljakov (1.478,90 ha), njihova povprečna jakost pa znaša 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 592.621 m³, možni posek 84.651 m³). Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 14 % debeljakov (318,93 ha) (lesna zaloga 104.075 m³, možni posek 6.660 m³). V obnovo se bo uvajalo 18 % površine debeljakov (404,56 ha). Povprečna jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (lesna zaloga 170.302 m³, možni posek 50.427 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 60 % površine sestojev v obnovi (327 ha), s povprečno jakostjo 38 % od lesne zaloge (lesna zaloga 110.426 m³, možni posek 41.953 m³). Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 31 % površine sestojev v obnovi (167,46 ha), s povprečno jakostjo 55 % od lesne zaloge (lesna zaloga 67.289 m³, možni posek 37.018 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi načrtovani na 8 % površine sestojev v obnovi (43,22 ha), možni posek pa bo znašal 13.379 m³.

Možni posek po lastništvih

V zasebnih gozdovih (teh je 2.759,01 ha) naj bi redčenja predstavljala 45,2 %, pomladitvene sečnje pa 51,6 % poseka (podobno razmerje velja tudi za celo enoto). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu nekaj nad kot 3 % vsega poseka. Najvišji možni posek pomeni 20,5 % lesne zaloge ali 90,7 % prirastka, skoraj enako kot velja za GGE.

Tudi razmerja med iglavci in listavci pri posameznih vrstah poseka so pri zasebnih gozdovih skoraj enaka kot tista, ki veljajo za enoto v celoti.

V državnih gozdovih (teh je 1.765,30 ha) naj bi bil delež pomladitvenih sečenj večji kot v zasebnih gozdovih, saj naj bi predstavljal 55,1 % vsega poseka. Redčenj naj bi bilo za 36,6 %, poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka pa nad 8 % od vsega poseka. Najvišji možni posek v državnih gozdovih pomeni 16,1 % lesne zaloge ali 72,6 % prirastka, kar pomeni nekoliko nižjo intenzivnost poseka, kot v zasebnih gozdovih, saj sestojev, ki so bili redčeni v preteklem obdobju bodo v tem obdobju brez posegov.

Pri državnih gozdovih se načrtuje, da naj bi imeli iglavci v redčenjih manjši delež, to je 19 %, listavci pa 81 %. Podobno razmerje velja tudi za pomladitvene sečnje, kjer naj bilo v poseku 37 % iglavcev in 63 % listavcev. V poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka naj bi bilo 65 % iglavcev in 35 % listavcev.

V občinskih gozdovih (teh je le 9,45 ha) naj bi bil skupni posek 144 m³.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	0,53	0,00	0,53
Obžetev	ha	0,00	38,43	0,00	38,43
Nega mladja	ha	5,96	10,46	0,00	16,42
Nega gošče	ha	8,57	22,04	0,00	30,61
Nega letvenjaka	ha	6,97	198,31	0,00	205,28
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,87	52,19	0,00	54,06
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	27,50	0,00	27,50
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	2,09	0,00	2,09

Prikazana so potrebna gojitvena dela, ki omogočajo obnovo gozda, preprečujejo ogroženost sestojev, krepijo biološko pestrost in dolgoročno stabilnost sestojev ter prispevajo k izboljšanju kakovosti sestojev.

Pri usmerjanju razvoja gozdov je poseben poudarek na negi mladovja zaradi izboljšanja statične stabilnosti sestojev in boljše izkoriščenosti proizvodne sposobnosti sestojev po vrednosti. Med gojitvenimi deli imajo največji obseg nega gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. Površina nege mladja je manjša, ker želimo v čim večji možni meri izkoristiti posredno nego pomladka s pomočjo starega sestoja

V splošnem sadnja ni potrebna in zaželeno, saj se gozd v enoti dobro naravno obnavlja.. Obseg gojitvenih del je načrtovan ob predpostavki, da se bo v veliki meri izvedla pomladitvena sečnja, ki bo povečala površino mladovij. Pri načrtovanih gojitvenih delih prevladuje nega. Pri negi mladja in gošče naj se uravnava zmes v smeri naravnega razmerja drevesnih vrst. Ohranja naj se minoritetne in plodonosne drevesne vrste. Negovalna dela v mladovju naj se izvaja 1-2x, odvisno od vrste dela, intenzivnosti preraščanja nezaželenih vrst ter drevesne sestave in dinamike razvoja pospeševanega mladja. Nega gošče je v mladovju naravnega nastanka velikokrat prva nega. Večinoma zadošča brez ponovitev. Pri redčenju naj se teži k naravni drevesni sestavi. Pri jakosti redčenj naj se upošteva stabilnost sestojev. Že v letvenjaku naj se izvajajo sečnje rakavega kostanja, ohranjajo naj se osebk s hipovirulentno obliko bolezni.

Poleg navedenih del naj se izvaja varstvo pred žuželkami s postavitvijo in vzdrževanjem kontrolnih pasti in kontrolno - lovnih nastav (dreves)*. Ukrepati je treba tudi v smislu stalne spremljave poškodbe gozdov in poročanja o njih.

*Sistem postavljanja kontrolno - lovnih pasti se je spremenil. Sedaj se postavlja v točno določeni mreži na ravni Slovenije približno eno stalno past na revir, kontrolira se le velikega smrekovega lubadarja, vzdržuje se past od 15.3. do 30.11. , čisti se jo 1x tedensko ob istih dnevih in urah in na podlagi teh pasti deluje prognoziranje pojava in rojenje velikega smrekovega lubadarja. Kontrolno - lovne nastave se postavljajo predvsem v državne gozdove, saj je potrebno zagotoviti pravočasen odvoz. V zasebnih gozdovih je bolj varno postaviti lovne pasti v nova večja žarišča za krajši čas, da z lovljenjem skušamo zmanjšati populacijo.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih, kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so: vzdrževanje zaraščajočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnega roba, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja ter grmovja, osnivanje in vzdrževanje kaluž in večjih vodnih virov, ohranjanje in nega dela biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Podane so splošne usmeritve, ki se naj konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. V sestoji je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodavcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo

njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. kostanj, beli gaber, jerebika, češnja, lesnika), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst, obenem se s tem zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je treba za neokrnjen, vertikalno strukturiran gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje tako njegovo vertikalno in horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Preglednica 57: Predlagani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrep		
Vrsta dela	Enota	Obseg/leto
Vzdrževanje travinj in pašnih površin	ha	1,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,5
Vzdrževanje grmišč, remiz in gozdnega roba	kos	0,5
Vzdrževanje kaluž in drugih vodnih virov	kos	7

Vzpostavijo naj se naravni gozdni ekosistemi in časovno opredeljeni mirni predeli v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se naj glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladiitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi pestrosti ekosistemov je potrebno varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča. Preprečevati je treba zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je treba k temu vzpodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Posebno skrb je potrebno posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih oziroma delih odsekov:

- k. o. Konjšica: 48A01, 48A06A, 48A09A, 48A20, 48A21;
- k. o. Polšnik: 48B02A, 48B07A, 48B09A, 48B11A, 48B12, 48B17A, 48B18A, 48B19, 48B20A, 48B23, 48B31, 48B32, 48B41A, 48B54, 48B58, 48B59, 48B68;
- k. o. Konj: 48C10, 48C16, 48,49C18;
- k.o. Jablanica: 48D02, 48D09, 48D10, 48D16, 48D19, 48D20, 48D35.

Graditev cest se lahko nanaša tudi na gozdove, ki so izven navedenega seznama, skladno z elaboratom ničelnic. Kjer so predvideni krajši odseki cest (do 1 km), je ustrezna rešitev tudi gradnja

gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Določili smo tudi območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Konjšica: 48A08, 48A09A, 48A13, 48A14;
- k. o. Polšnik: 48B01A, 48B09A, 48B17A, 48B18A;
- k. o. Konj: 48C03.

Ocenjuje se, da je za povprečno optimalno odprtost z vlakami dovolj 100 m/ha. V GGE Polšnik je povprečna odprtost 43 m/ha, kar ni blizu optimalnega. Prednostno gradnjo vlak vežemo praviloma na oddelke, kjer je nezadostna odprtost (< 60 m/ha). Dejstvo je, da se vedno več novogradenj vlak nanaša na okoljsko zahtevne razmere, kjer je treba temeljito pretehtati vsak konkretni primer.

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Glej tudi poglavje 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Območja, kjer gozdnih prometnic ni dovoljeno graditi, so navedena med usmeritvami za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic v poglavju 6.2.7., kjer so navedena tudi dodatna pojasnila povezana z načrtovano gradnjo novih gozdnih prometnic.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE Polšnik je evidentiran en sam tip krajine in sicer je to gozdnata krajina. Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo predvsem v predelih z večjim deležem kmetijskih površin in v bližini naselij pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

1. obvodna drevnina,
2. omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse,
3. drevje ob cestah,
4. stara drevesa in osamelci sredi polj,
5. vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo. Posamezno drevje je lahko razglašeno za naravno vrednoto in predstavlja naravno dediščino.

Obvodna vegetacija je prisotna ob vodotokih. V GGE Polšnik ti le redko tečejo izven gozdnega prostora. To so vodotoki oziroma deli le teh: reka Sava na meji enote, Jablaniški potok, Talob, Sopota, Šumnik, Šklendrovec, Smeškovec, Pasjek. Vodotoki Sopota, Šumnik, Šklendrovec in Pasjek, ki so razglašeni za naravne vrednote.

Posamezno drevje in skupine gozdnega drevja lahko v manjši meri najdemo v posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) Zgornja Jablanica (SI3000184) in Polšnik (SI3000183).

Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, katero naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pri vodotokih naj se pomlajuje enkrat eno, drugič drugo stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Ohranja naj se stalno zastrtost vodotokov. Panjev naj se ne odstranjuje. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino. To so črna jelša, gorski javor, graden, bukev.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje.

Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravnih vrednot, in pri posamičnem gozdnem drevju oziroma pri skupinah gozdnega drevja, ki so del območij Natura 2000, naj se upošteva varstvene režime in druge usmeritve, ki so navedeni v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov oziroma v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polšnik (2024-2033), ZRSVN, 2023.

V drugo in četrto skupino sodijo ostanki drevja med kmetijskimi površinami v neposredni okolici vasi in naselij. Posek naj bo omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste.

Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine, so v dogovoru z ZRSVN možni tudi nekateri drevesno-kirurški posegi.

Poseben pomen velja tudi drevesom, ki so naravne vrednote. V GGE Polšnik je sicer kot drevesna naravna vrednota izven območja gozdnega prostora razglašena bodika pri Andrejčku v Zgornjih Tepah, vendar pa le ta raste ob stanovanjski hiši v naselju.

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oziroma pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo estetsko vlogo, saj so pomemben sestavni element kmetijske krajine. Vse gozdne otoke naj se ohranja. Povečuje naj se jim vrstno pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešuje naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibano vertikalno in horizontalno strukturo. Izvaja naj se le sanitarne sečnje. Na območjih, kjer je premalo prosto rastočega drevja, naj se skupaj z lastniki zemljišč načrtuje sadnjo na mestih, ki bi najmanj ovirala strojno obdelavo. Oblikuje naj se čimbolj vrstno pestre gozdne otoke.

Pri vseh ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije naj se skrbi za njihovo ohranitev. Izsekuje naj se le najbolj nevitarna drevesa, redči naj se mlajše razvojne faze. Drevesa je potrebno ohranjati do sanitarne sečnje. Po poseku je priporočljivo, da se tam vsadi novo drevo iste drevesne vrste.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje mokrišč in okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovih podlubnikov, se je pri zatiranju potrebno držati enakih predpisov kot veljajo za drevje v gozd.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	15.081.307	95,7	7.444.653	95,6	11.377	90,3
Strošek poseka in spravila	4.586.499	29,1	2.014.367	25,9	3.522	27,9
Razlika	10.494.808	66,6	5.430.286	69,7	7.855	62,4

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	22.537.338	95,66	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.604.389	28,03	29,3
Stroški gojenja in varstva gozdov	178.861	0,76	0,8
gojenje in varstvo gozdov	178.861	0,76	0,8
krepitev funkcij gozdov	0	0	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	234.460	1,00	1,0
vzdrževanje gozdnih cest	220.575	0,94	1,0
vzdrževanje vlak	13.885	0,06	0,1
Stroški skupaj	7.017.710	29,79	31,1
Dohodek	15.519.528	65,88	68,9
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	18.114	0,08	0,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	69.481	0,29	0,3
Skupaj predvidene spodbude	87.595	0,37	0,4
Stroški - spodbude	6.930.115	29,42	30,7
Dohodek - (stroški+spodbude)	15.607.223	66,25	69,3

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE (zasebni gozdovi v tej enoti predstavljajo 60,9 % vseh gozdov), pregled vrednosti lesa na kamionski cesti (KC) ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej za državne gozdove, za zasebne gozdove ter za gozdove lokalnih skupnosti.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2023).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (Območni načrt 2021-2030). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m³ ter so enaki za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dne in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50 % stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (Območni načrt 2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2020.

Vse količine so preračunane na neto m³ gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje dvojne pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 32 čiščenj na leto). V GGE sta postavljeni dve stalni dvojni pasti. Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest so se upoštevali dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 720 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov, odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m³) je 95,66 €/m³. Vsi stroški sečnje in spravila skupaj znašajo 28,03 €/neto m³ in predstavljajo 29,3 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,37 €/neto m³ in predstavljajo 0,4 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 68,25 €/neto m³, kar predstavlja 69,3 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

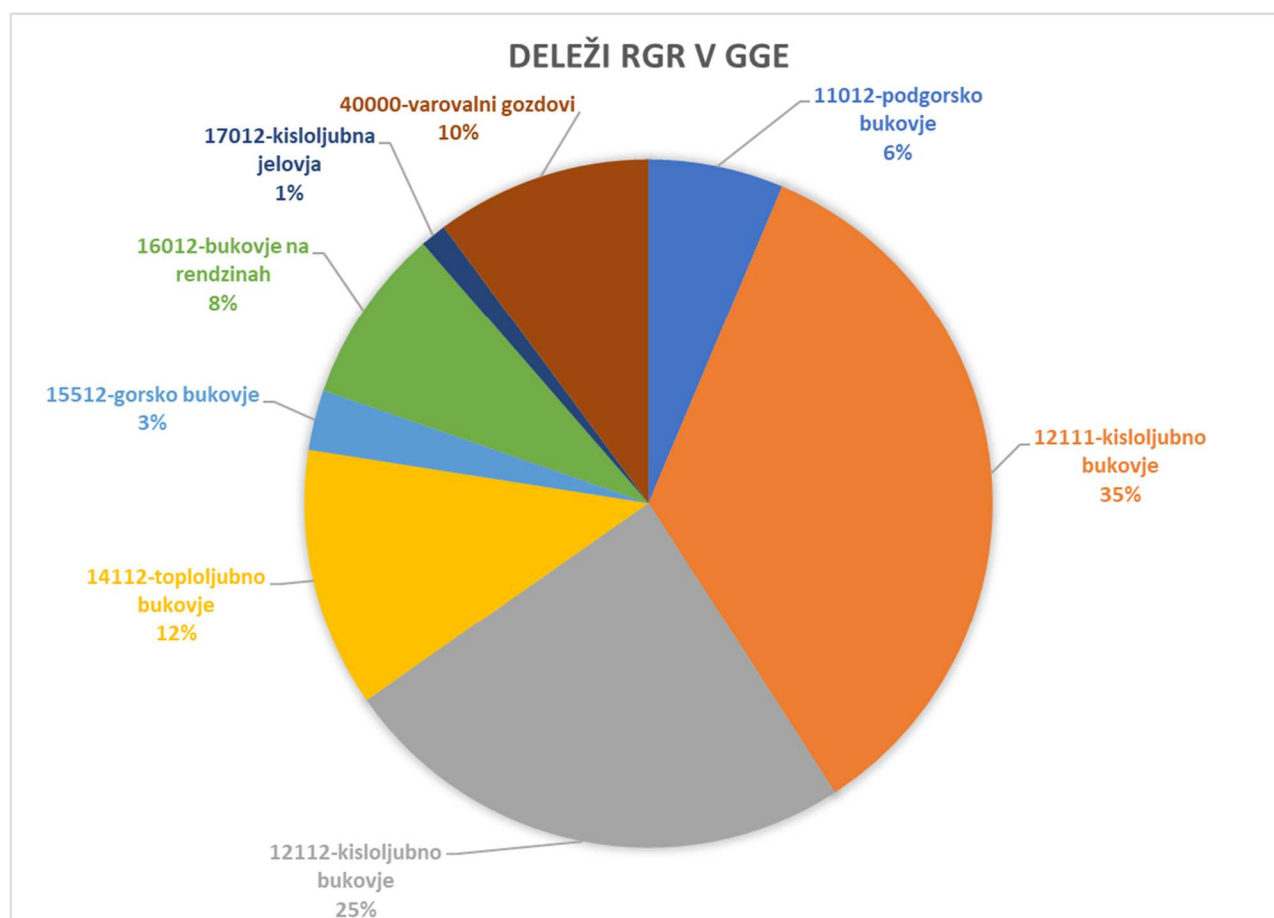
9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. RGR Kisloljubno bukovje je razdeljeno zaradi razlik v intenzivnosti gospodarjenja. Med njimi so razlike v višini lesne zaloge in prirastka, sestojni zasnovi, kakovosti ter gozdnogojitvenimi cilji.

V GGE je izločenih osem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Sedem jih je v kategoriji večnamenskih gozdov, osmi pa je iz kategorije varovalnih gozdov. To so:

- 11012 – Podgorsko bukovje (287,90 ha),
- 12111 – Kisloljubno bukovje (1.565,44 ha),
- 12111 – Kisloljubno bukovje (1.105,80 ha),
- 14112 – Toploljubno bukovje (553,43 ha),
- 15512 – Gorsko bukovje (128,27 ha),
- 16012 – Bukovje na rendzinah (377,19 ha),
- 17012 – Kisloljubna jelovja (55,80 ha),
- 40000 – Varovalni gozdovi (459,93 ha).

Grafikon 6: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09 in 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) so za varovalne gozdove razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR Varovalni gozdovi.

Površine RGR se glede na ureditveno obdobje 2014-2023 niso bistveno spremenile.

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahaja en habitatni tip, ki je sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Navedeni habitatni tip se prednostno ohranja v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

Na območju GGE Polšnik se pojavlja tudi habitatni tip HT-9180 – Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (*Tilio-Acerion*), ki v gradivu Naravovarstvene smernice za GG GGE Polšnik (2024-2023), ni opredeljen. Navedeni habitatni tip je bil evidentiran na skrajnem jugozahodnem delu območja Natura 2000 Kum (SI3000181), in sicer na območju dela RGR 14112 – Toploljubno bukovje. Gre za območje gozda na meji med odsekoma 48A21 in 48B66 s površino približno 0,4 ha.

Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	SI3000181 Kum	40000 – Varovalni gozdovi	20 ha

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

RGR 11012-podgorsko bukovje obsega 287,90 ha ali dobrih 6 % površine celotne GGE. V tem gospodarskem razredu je v preteklosti prevladovalo kmečko prebiranje.

Vsi gozdovi so večnamenski. Območja gozdov RGR se pojavljajo fragmentirano na severnem, severovzhodnem in vzhodnem delu območja GGE, na območju dela katastrskih občin Konjšica, Polšnik in Konj.

Na 96 % površine je zasebna gozdna posest. Državnih gozdov je 3,8 %. To so manjše parcele znotraj zasebnih gozdov. V RGR je 0,2 % gozdov lokalnih skupnosti.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjši del RGR sega v vplivno območje reke Save, v območje velike poplavne nevarnosti, zaradi česar imajo gozdovi na obravnavanem območju na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Bodisi prvo ali drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo tudi gozdovi, ki poraščajo zelo strma pobočja, med katerimi so tudi območja v katerih obstaja nevarnost erozije, plazenja in skalnih podorov. Ker del teh gozdov hkrati ščiti tudi posamezne odseke prometnic ali druge objekte, ima obenem tudi prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju ter gozdovi na območju šestih zajetij. Drugo stopnjo poudarjenosti te iste funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, petih manjših izvirov ter številnih vodotokov, med katerimi so Loški potok, Sušjek, Šumnik, idr.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi v vplivnem območju Loškega potoka, ki je življenjski prostor močvirskega krešiča, vodotoka Sušjek, ki je življenjski prostor raka koščaka in gozdovi na območju Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026), ki je življenjski prostor zavarovanih vrst ptic, med drugim planinskega orla, sokola selca, belovratega muharja, črne štorklje in velika uharice. Del gozdov RGR se nahaja v EPO Zasavsko hribovje (ID 12100) kjer je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

Prek dela RGR poteka trasa slovenske turno kolesarske poti, na območjih katere imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo, ob planinskih poteh je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

V RGR je evidentirana naravna vrednota Šumnik (ID 890V), v območju katere ima gozd na drugi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheoloških najdišč: Mamolj – gomilno grobišče Zgornji Mamolj (EID 1-22883), Preveg – arheološko najdišče Pod Ostrežem (EID 1-24371) in Spodnji Log pri Litiji – gradišče Zavrh (EID 1-30529).

V RGR je evidentirano eno stojišče čebelnjaka in območja gozdne čebelje paše, zato je na območju le teh poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na delu RGR se nahaja zimsko krmišče namenjeno izboljšanju prehranskih razmer navadnega jelena, v vplivnem območju katerega, imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo.

Gozdovi imajo lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje poudarjenosti.

Natura 2000 in EPO

Območji Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026) in EPO Zasavsko hribovje (ID 12100) segata le v del območja RGR, in sicer območje Natura 2000 obsega približno 1 ha gozdnega prostora RGR, EPO pa približno 6 ha.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	204,48	71,0
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	11,10	3,9
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	48,53	16,9
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	10,16	3,5
636	<i>Bukovje s polžarko in javorovo bukovje</i>	7	4,93	1,7
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	8,70	3,0
	Skupaj	8,220	287,90	100,0

RGR srečamo na karbonatni matični podlagi, na kateri so se razvila rjava pokarbonatna tla. Večina gozdov tega RGR je fitocenoško opredeljena kot gozdna združba Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, ki zavzema 71 % teh gozdov. Večji delež zavzema še združba Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 8,36 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,6	13,1	20,4	31,3	30,6	141,4	35,8	3,26	38,1
Listavci	5,6	14,7	20,5	28,8	30,4	253,8	64,2	5,30	61,9
Skupaj	5,2	14,1	20,5	29,7	30,5	395,2	100,0	8,56	100,0

Povprečna lesna zaloga je 395,2 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 64,2 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih v četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa v petem debelinskem razredu. Letni prirastek je 8,56 m³/ha, od tega je 61,9 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	133,7	0,3	7,3	0,1	0,0	187,6	15,7	29,9	18,5	2,1
	%	33,8	0,1	1,8	0,0	0,0	47,5	4,0	7,6	4,7	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	79	7,9	11,9			213,4	27,7	31,6	15,8	7,9
	%	20	2	3			54	7	8	4	2

V drevesni sestavi prevladuje bukev (47,5 %). Sledijo: smreka (33,8 %), plemeniti listavci (7,6 %), graden (4 %), drugi trdi listavci (4,7 %), bor (1,8 %). Buktev nastopa sestojno ali skupinsko, smreka skupinsko in gnezdasto, redkeje šopasto in posamično, gorski javor in veliki jesen ob jarkih pogosto

nastopata v gnezdi, drugod pa tako kot ostale drevesne vrste posamično. Glede na modelno stanje je smreke preveč, prav tako je prevelik delež gradna, bora in drugih trdih listavcev; na njihov račun bi se moral povečati delež bukve, ki jo je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Ohranjenost gozdov

V GGE ima RGR 11012-predgorsko bukovje 85,3 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 14,7 %, močno spremenjenih ali izmenjanih gozdov ni. Večji delež spremenjenih gozdov je predvsem zaradi prevelikega deleža smreke, zlasti na račun bukve.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,99	0,0	36,1	19,0	44,9	0,0	5,0	95,0	0,0	31,1	5,0	14,0	49,9
Drogovnjak	59,68	0,0	32,3	67,7	0,0	0,0	21,9	78,1	0,0	11,4	68,3	14,4	5,9
Debeljak	137,65					1,6	79,1	19,3	0,0	0,0	78,8	21,2	0,0
Sestoj v obnovi	86,58					0,0	85,1	14,9	0,0				
Skupaj	287,90												

Prevladujejo debeljaki (47,8 %). Debeljaki so v večini pomanjkljivo negovani in nenegovani. Prevladuje normalen sklep. Na 13,6 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sestoj v obnovi je 30,1 %. V njih se na 48,9 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladujejo bukev, smreka in plemeniti listavci ter drugi trdi listavci.

Sledi razvojna faza drogovnjak (20,7 %). V njih prevladuje normalen sklep, sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo nenegovani sestoji. Pomladek se pojavlja na 5,3 % in ima večinoma dobro ali pomanjkljivo sestojno zasnovo.

Mladovij (1,4 %) je v RGR malo. Sestojna zasnova je dobra ali slaba. Največkrat so sestoji nenegovani. Sklep je bodisi tesen bodisi pretrgan. V naravnih mladovjih so bukvi in smreki primešani plemeniti listavci. V smrekovih mladovjih, ki so bili osnovani s sadnjo, se pojavljajo tudi listavci, ki so se sami nasemenili.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	43	16,3	20,9	48,8	14,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	9	0,0	0,0	55,6	44,4	0,0
Bukev	67	11,9	29,9	44,8	13,4	0,0
Hrast	8	37,5	50,0	12,5	0,0	0,0
Pl. lst.	18	5,6	27,8	55,5	11,1	0,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	20,0	60,0	20,0	0,0
Meh. lst.	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	53	13,2	17,0	50,9	18,9	0,0
Skupaj listavci	101	11,9	29,7	46,5	11,9	0,0
Skupaj	154	12,3	25,3	48,1	14,3	0,0

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm. 48,1 % drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 25,3 % v prav dober kakovostni razred.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presežata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 7,1 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb na deblu in koreničniku (3,8 %).

Odmrlo drevje

V RGR je 65,6 odmrlih dreves/ha, od tega 38 % stoječe drevje in 62 % ležeče. Skupaj je v RGR 40,7 m³/ha odmrlega drevja oz. 10 % povprečne lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Od vsega realiziranega posega v GGE, je bilo v tem RGR izvedeno 5 % poseka. V povprečju je bil izveden posek v višini 2,64 m³/ha/leto. Skupna realizacija poseka v RGR je bila v preteklem ureditvenem obdobju 30,4 %. Posekano je bilo 8,3 % od lesne zaloge RGR. Realizacija poseka iglavcev (za 56 %) in listavcev (za 78,2 %) je bila nižja od obsega najvišjega možnega poseka. V skupnem poseku RGR je bilo največ smreke (56 % izvedenega poseka) in bukve (34,5 % izvedenega poseka).

Na realizacijo poseka je vplival obseg varstveno-sanacijskega poseka. Del gozdov RGR je bil namreč poškodovan zaradi žleda leta 2014. Temu je kasneje sledila še prenamnožitev smrekovih podlubnikov.

Delež varstveno-sanacijskih sečenj znaša 39 % celotnega poseka. Pomladitvene sečnje predstavljajo 19 % celotnega poseka, redčenja 41 %.

Realizacija redčenj je 38 % in pomladitvenih sečenj 9 %. Obseg sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja je načrtovane vrednosti močno presežal.

Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,15	0,00	0,0
Nega mladja	ha	0,25	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,66	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	15,33	0,80	5,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,24	2,50	201,6

Realizacija del pri negi mlajšega drogovnjaka (drugo redčenje) presega obseg načrtovanih del. Načrtovana nega letvenjaka je bila izvedena v manjšem obsegu, kot je bila načrtovana. Načrtovana obžetev, nega mladja in nega gošče niso bila izvedena.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina	Lesna zaloga	Letni prirastek	Letni realiziran posek*
	ha	m ³ /ha	m ³ /ha	m ³ /ha

		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	296,08	105,4	163,6	269,0	2,48	3,91	6,39	0,72	0,71	1,42
2014	289,38	121,0	196,2	317,2	2,20	3,97	6,17	1,49	1,15	2,64
2024	287,90	141,4	253,8	395,2	3,26	5,30	8,56	4,46	7,32	11,78

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov je za 1,48 ha manjša kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in izvedenih krčitev zaradi urejanja oziroma zaokroževanja kmetijskih zemljišč.

Lesna zaloga je višja kot v preteklem ureditvenem obdobju, prirastek je višji. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 2,64 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 11,78 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

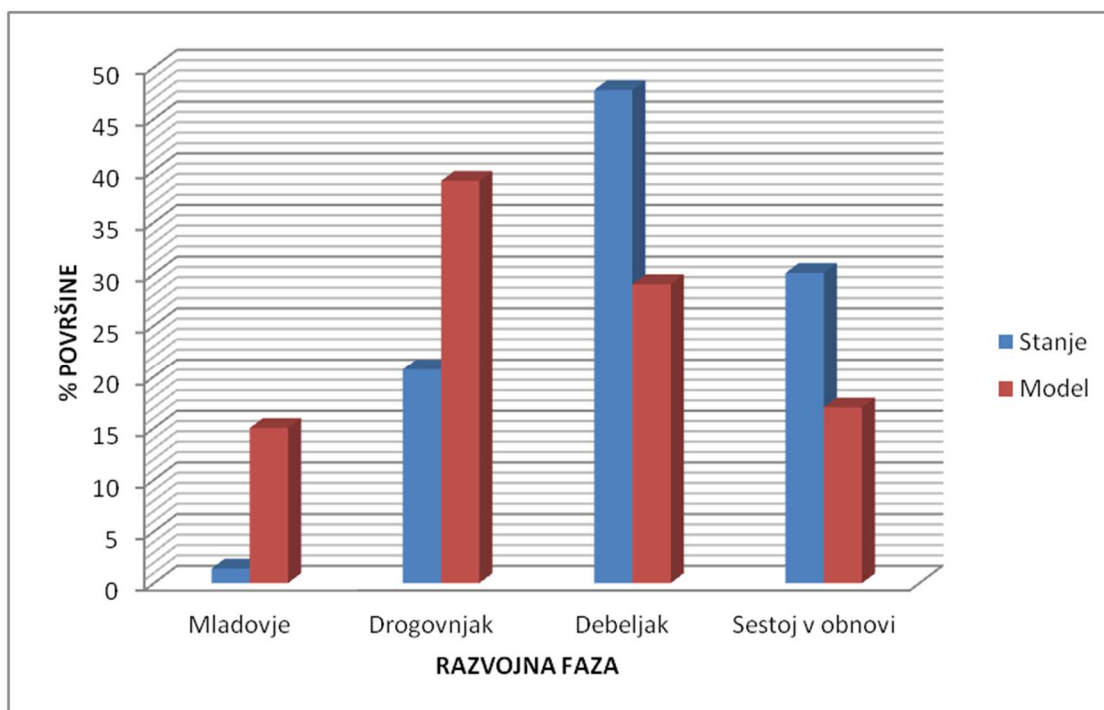
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	35,2	0,0	3,9	0,0	0,0	51,2	3,3	3,7	2,5	0,2
2014	35,8	0,1	2,3	0,0	0,0	44,9	4,4	7,7	4,4	0,4
2024	33,8	0,1	1,8	0,0	0,0	47,5	4,0	7,6	4,7	0,5

V drevesni sestavi se je znižal delež smreke za 2 %. Na ta račun se je zvišal delež bukke za 2,6 % in manj kot za 1 % tudi delež drugih trdih in mehkih listavcev. Delež bora, hrasta in plemenitih listavcev se je skupno znižal za 1 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje		Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	3,99	1,4	18	15	43,19	-91
Drogovnjak	59,68	20,7	47	39	112,28	-47
Debeljak	137,65	47,8	35	29	83,49	65
Sestoj v obnovi	86,58	30,1	20	17	48,94	77
Skupaj	287,90	100,0	120	100	287,90	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Razmerje razvojnih faz ni usklajeno z modelnim stanjem. Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega le 9 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 53 % modelne vrednosti, debeljaki presegajo modelno vrednost za 65 %. Sestoji v obnovi presegajo modelne vrednosti za 77 %.

Statična stabilnost je oslABLJENA v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo več kot dve tretjini površine drogovnjakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (48 %, sestojno) s primesjo smreke (34 %, skupinsko, šopasto), jelke do 1 %, r. bora do 2 %, hrasta 4 %, plemenitih listavcev 7 % in drugih trdih listavcev 4 % posamične primesi ter posamične primesi mehkih listavcev (do 1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 7 %, drogovnjak 19 %, debeljak 35 % in sestoj v obnovi 38 %.

Ciljna lesna zaloga: 363 m³/ha, iglavci 131 m³/ha, listavci 232 m³/ha.

Končna lesna zaloga (modelna): 450 m³/ha.

Ciljna kvaliteta: za iglavce prav dobra, za listavce dobra do prav dobra;

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let

Proizvodno razdobje je 120 let, pomladitveno razdobje 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Usmeritve so prikazane za naslednje desetletno ureditveno obdobje

Usmeritve za obnovo

V sestojih v obnovi dobro zasnovi pomladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo, saj je treba zagotoviti večji delež mladovij. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, naj se z obnovo zaključi (7 % površine sestojev v obnovi): z obnovo se zaključuje tudi na površinah, kjer je delež pomlajene površine vsaj 70 % (12 % površine sestojev v obnovi). Jakost prvih sečenj z namenom obnove naj bo okoli 25 – 45 % LZ, v nadaljevanju obnove naj se poseka nadaljnjih 45 - 75 % LZ, zaključiti pa naj se v tretjem koraku s posekom vsega preostalega drevja.

V obnovo naj se uvedejo debeljaki (40 %):

- s pretrganim sklepom in debeljaki, v katerih je prisoten pomladek ustrezne zasnove.
- zreli debeljaki s slabšo kakovostjo, ali kjer se že pojavlja razvrednotenje lesa zaradi starostno-bolezenskih pojavov.
- obnovo sestojev je treba prilagoditi tudi pojavi rdečega srca v sestojih. V obnovo naj se zato uvedejo tudi debeljaki, kjer ima večji delež dreves rdeče srce.

Obnova naj bo pospešena ali zaključena tam, kjer vrednost sestoja z leti že pada. Naravna obnova ima vso prednost pred obnovo s sajenjem.

Da se bo uspešno pomladila bukev, morajo biti v mešanih sestojih bukev in smreke pomladitvena jedra široka eno sestojno višino. Vse sečnje naj bodo malopovršinske.

Usmeritve za nego

Nujna nega obstoječih mladovij ni načrtovana. Pričakuje se, da se bo v desetletju povečala površina mladovij. Če se bo nega mladovij izvajala naj se sledi usmeritvam za nego.

Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist listavcev in manjšinskih drevesnih vrst. Delež iglavcev naj ne bi presegel 40 %. Z intenzivno nego povečevati oz. ohranjati delež gorskega javorja, kjer se odlično pomlajuje in v kasnejših razvojnih fazah zastane. Težišče del je na čiščenju in uravnavanju zmesi. Primernejši so šibki in pogosti posegi, le v negovanih in stojnih sestojih so lahko posegi močnejši in zato redkejši. V mladovju je potrebno nego izvajati do trikrat. V letvenjakih je treba pravočasno pričeti s prvimi redčenji, ki naj bodo šibke jakosti. Potrebna je previdnost, zmernost in postopnost vseh ukrepov, zaradi ogrožene stojnosti. Pomemben kriterij pri izbiri naj bo simetričnost krošenj. V smrekovih nasadih, kjer je drevesna sestava izmenjana, pospešujemo avtohtone listavce, ne glede na njihovo kakovost.

V drogovnjakih je potrebno povečevati stojnost in kakovost ter pospeševati manjšinske drevesne vrste. V zasmrečenih drogovnjakih imajo prednost pri izbiri nosilcev funkcij listavci, ne glede na kakovost. Redčenja si morajo pravočasno slediti, da se ne poslabša stojnost sestojev zaradi nevarnosti snegolomov in žledolomov. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 18 – 30 %.

Glavni cilj v debeljakih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se v tanjših debeljakih (do 80. leta) izvajajo izbiralna redčenja z jakostjo do 20 %, v debeljakih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okrog 12 % od lesne zaloge, kjer je potrebno ohranjati polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zapleveljenja, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Z uravnavanje drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukev, ki je ciljna drevesna vrsta. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave. Zaradi pričakovanega zmanjšanja deleža smreke v drevesni sestavi (največ 30 % v lesni zalogi) se naj obseg obnove s sadnjo s smreko pri sanacijskih obnovah zmanjša in se lahko delno nadomesti z duglazijo (največ do 10 % v lesni zalogi). Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo

Skrajševanje proizvodnih dob v sestojih z večjim deležem smreke, pravočasna in dovolj močna redčenja za krepitev stojnosti, vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob, zaščita sadik gorskega javorja, duglazije in plodonosnih listavcev, vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke in pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev ter izvajati ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti).

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija poškodovanih smrekovih sestojev prične takoj. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Ukrepi

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 – 2033 znaša 33.901 m³. To je 29,8 % skupne lesne zaloge ali 137,5 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 38 % možnega poseka, listavci pa 62 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (76 %). Delež redčenj bo 23,6 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je manj kot 1 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (450 m³/ha) dosega končno lesno zalogo.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 7,4 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja v drogovnjakih so načrtovana na 85 % površine drogovnjakov (51 ha), s povprečno jakostjo 18 % od lesne zaloge (lesna zaloga 13.626 m³, možni posek 2.399 m³).

Sanitarne sečnje so načrtovane na 15 % površine drogovnjakov (9 ha) z jakostjo 7 % od lesne zaloge (lesna zaloga 1.773 m³, možni posek 125 m³).

Redčenja v debeljakih so načrtovana na 60 % površine debeljakov (82 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 16 % od lesne zaloge (lesna zaloga 35.880 m³, možni posek 5.606 m³).

Sanitarne sečnje debeljakov niso načrtovane.

V obnovo bomo uvajali 40 % površine debeljakov (55 ha). Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 33 % od lesne zaloge (lesna zaloga 26.031 m³, možni posek 8.591 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 61 % sestojev v obnovi (53 ha), s povprečno jakostjo 38 % od lesne zaloge (lesna zaloga 17.171 m³, možni posek 6.506 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 32 % površine sestojev v obnovi (27 ha), s povprečno jakostjo 50 % od lesne zaloge (lesna zaloga 17.423 m³, možni posek 8.797 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi načrtovani na 7 % površine sestojev v obnovi (6 ha), možni posek pa bo znašal 1.876 m³. Poleg teh sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo s končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova (11 ha sestojev v obnovi, ki so dobro pomlajeni - nad 70 % površine in imajo načrtovan posek višji od 50 % lesne zaloge sestoja). V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder. Zaradi uravnovešenja razvojnih faz, bi bilo potrebno več končnih posekov, a zaradi premajhnega deleža mladovij v sestojih v obnovi smo načrtovali večji delež pospešene obnove.

Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	35,8	64,2	100,0

- ciljno %	36	64	100
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	141,4	253,8	395,2
- ciljna (m³/ha)	131	232	363
Prirastek (m³/ha/leto)	3,26	5,30	8,56
Možni posek (m³/ha)	44,6	73,1	117,7
Možni posek (m³/ha/leto)	4,46	7,32	11,78
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	31,5	28,8	29,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	136,8	138,0	137,6
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	2.279	10.484	0	0	0	76	12.839	31,5	136,7
	%	17,8	81,6	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Listavci	m³	5.728	15.285	0	0	0	49	21.062	28,8	138,0
	%	27,2	72,6	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	8.007	25.769	0	0	0	125	33.901	29,8	137,5
	%	23,6	76,0	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,07	1,07

Zaradi majhne površine mladovij, v njih nujna negovalna dela niso načrtovana.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111

RGR Kisloljubno bukovje – 12111 je največji med RGR v enoti Polšnik. Obsega 1.565 ha gozdov, kar predstavlja približno 36 % gozdov v GGE.

Kar 99 % vseh gozdov v RGR je v državni lasti, zasebnih gozdov je le dobrih 19 ha. Gozdov, ki bi bili v lasti lokalnih skupnosti v RGR ni.

Gozdovi tega RGR ležijo v osrednjem delu GGE. Pogosteje se pojavlja se v k.o. Polšnik, Konj ter v k.o. Jablanica. Vsi gozdovi RGR Kisloljubno bukovje (12111) spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Del gozdov v RGR ima na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, pri čemer gre za gozdove na zelo strmih pobočjih in na erozijskih in hudourniških območjih. Sem sodi tudi gozd nad odsekom javne kategorizirane ceste Litija – Zagorje, ki ščiti prometnico pred morebitnimi zemeljskimi plazovi in ima obenem tudi prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije. Preostali gozdovi v RGR imajo sicer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjeno na drug stopnji.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju ter gozdovi na območju 13 zajetij. Drugo stopnjo poudarjenosti te iste funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, 15 manjših izvirov, manjšega črpališča ter številnih vodotokov, med katerimi so Globočnjak, Hrastov potok, Jablaniški potok, Maljek, Loški potok, Pasjek, Polšniški potok, idr.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi v vplivnem območju vodotokov: Maljek, Hrastov potok, Polšniški potok, Pasjek, Globočnjak, Jablaniški potok in Loški potok, ki so življenjski prostor raka koščaka in močvirskega krešiča. Gozdovi na vplivnem območju vodotokov Maljek in Hrastov potok se nahajajo v upravljavski coni D – rak koščak, območja Natura 2000 Maljek (SI3000356). Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ima tudi gozd na vplivnem območju kaluže.

Prek dela RGR poteka trasa slovenske turno kolesarske poti, na območjih katere imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

V RGR je evidentirana naravna vrednota Pasjek (ID 8066), v območju katere ima gozd na drugi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheoloških najdišč: Dolgo Brdo pri Polšniku – arheološko najdišče Gomila (EID 1-22869) – del, Mamolj – gradišče Zgornji Mamolj (EID 1-22882), Mamolj – gomilno grobišče Zgornji Mamolj (EID 1-22883) in Gradišče pri Litiji – arheološko območje Roven-Gradišče (EID 1-06014) – del. Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi na gozdnem robu v katerega sega del vplivnega območja cerkve sv. Janeza Krstnika na območju naselja Mamolj (EID 1-02156). V del območja RGR sega tudi varovano območje kulturne krajine Tepe (EID 1-25448), kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji. Na območju cerkve imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo, na območju kulturne krajine pa je le ta poudarjena na drugi stopnji.

Na skrajnem vzhodnem delu RGR, na območju Polšniškega hriba se nahaja semenski sestojski smreke (*Picea abies*) z identifikacijsko številko 5.0160, na območju katerega ima gozd na prvi stopnji poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V RGR se razpršeno pojavljajo sestoji z več kot 25 % deležem kostanja v lesni zalogi, ki se deloma prekrivajo tudi z opredeljenimi območji gozdne čebelje paše, ker imajo gozdovi funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na drugi stopnji.

Zelo pomembna je lesnoproizvodna funkcija, ki je v vseh gozdovih RGR poudarjena na prvi stopnji.

Natura 2000 in EPO

V delu RGR, ki obsega vplivno območje vodotokov Maljek in Hrastov potok, sta določeni varovani območji Natura 2000 Maljek (SI3000356) (rak koščak - upravljavska cona D) in EPO Maljek (ID 94600). Območji se v celoti prekrivata.

STANJE GOZDOV**a) Rastišče***Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR*

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	8	1,24	0,1
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	1.562,17	99,8
771	Jelovje s praprotni	17	2,03	0,1
	Skupaj	9,010	1.565,44	100,0

Dobrih 99 % gozdov tega RGR je opredeljena kot skupina rastišč Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Od ostalih rastišč se pojavlja še Nižinsko črnojelševje in Jelovje s praprotni, ki se pojavljata na vlažnejših rastiščih.

Tla so kislja, rjava, srednje globoka do globoka in rodovitna.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,00 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoj

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,5	18,8	21,9	27,1	23,7	91,8	29,1	1,79	26,0
Listavci	10,4	21,3	21,4	24,0	22,9	224,1	70,9	5,10	74,0
Skupaj	9,9	20,6	21,6	24,7	23,2	315,9	100,0	6,89	100,0

Lesna zaloga je 315,9 m³/ha. V lesni zalogi zavzemajo listavci 70,9 % in iglavci 29,1 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in pri listavcih v četrtem debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,89 m³/ha, od tega pripade 74 % listavcem.

Razmerje drevesnih vrst*Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst*

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	71,7	0,6	16,6	1,1	1,8	174,5	33,1	1,7	13,9	0,8
	%	22,7	0,2	5,3	0,3	0,6	55,2	10,5	0,5	4,4	0,3
Naravno stanje	m ³ /ha	79,0	9,5	22,1			126,3	37,9	9,5	25,3	8,3
	%	25	3	7			40	12	3	8	2

V drevesni sestavi prevladuje bukev (55 %). Od listavcev so pogosti hrasti (10 %) in drugi trdi listavci (predvsem kostanj). Med iglavci je največ smreke (22 %), slede bori (5 %) in skupaj približno 1 % jelka, macesen in ostali iglavci (zeleni bor, duglazija). Bukev nastopa sestojno ali skupinsko, smreka skupinsko in gnezdasto, redkeje šopasto in posamično, graden in kostanj nastopata skupinsko in posamično, gorski javor in veliki jesen ob jarkih pogosto nastopata v gnezdih, drugod pa tako kot ostale drevesne vrste posamično. Glede na modelno stanje je premajhen delež smreke in jelke, prav tako je ni še dosežen naraven delež bora in na njihov račun bi se moral zmanjšati delež bukve, ki jo je v RGR glede na naravno stanje preveč.

Ohranjenost gozdov

V RGR 12111-Kisloljubno bukovje je 63 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 32 % gozdov, močno spremenjenih je 5 % gozdov. Delež spremenjenih gozdov in močno spremenjenih gozdov je predvsem zaradi prevelikega deleža bukve, zlasti na račun smreke, jelke, hrasta in trdih listavcev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	277,94	17,3	63,0	8,1	11,6	63,8	8,4	27,8	0,0	32,3	43,0	2,1	22,6
Drogovnjak	435,41	23,6	67,5	4,8	4,1	58,6	25,1	12,3	4,0	5,9	57,4	36,2	0,5
Debeljak	748,14					33,8	56,8	8,7	0,7	0,7	55,0	41,1	3,2
Sestoj v obnovi	103,95					25,4	60,5	14,1	0,0				
Skupaj	1.565,44												

Prevladujejo debeljaki (47,8 %). Debeljaki so v večini pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 6 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sledi razvojna faza drogovnjak (27,8 %). V njih prevladujeta normalen in rahel sklep, sestojne zasnove so največkrat dobre. Prevladujejo negovani sestoji. Pomladek se pojavlja na približno 1 ha in ima pomanjkljivo sestojno zasnovo.

Sestoj v obnovi je 6,6 %. So pomanjkljivo negovani. V njih se na 54 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladujejo bukev, nekaj je smreke, posamezni kostanji in jelke.

Mladovij je v tem RGR 17,8 %. Pri njih prevladuje dobra zasnova ter normalen do tesen sklep. V naravnih mladovjih so bukvi ter smreki primešani kostanj, graden, bor, breza, jelka in gorski javor.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	196	6,6	30,6	47,4	12,8	2,6
Jelka	4	0,0	25,0	50,0	0,0	25,0
Bor	45	6,7	13,3	35,5	28,9	15,6
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Ostali igl.	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Buk	431	10,4	28,5	43,4	12,8	4,9
Hrast	101	5,9	52,5	28,7	9,9	3,0
Pl. lst.	11	18,2	9,1	45,4	9,1	18,2
Dr. tr. lst.	26	7,7	42,4	19,2	19,2	11,5

Meh. lst.	18	0,0	16,7	66,6	11,1	5,6
Skupaj iglavci	252	6,7	28,2	44,4	15,1	5,6
Skupaj listavci	587	9,4	30,0	43,1	12,4	5,1
Skupaj	839	8,6	29,4	43,6	13,2	5,2

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V dober kakovostni razred drevja sodi 43,6 %, 29,4 % v prav dober kakovostni razred. Velike razlike v deležih po v kakovosti med listavci in iglavci ni.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja je 6,1 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika, ki znašajo 4,7 %, sledijo poškodbe na vejah oziroma krošnjah z 0,9 %. Osutost je opaziti pri 0,5 % dreves.

Odmrlo drevje

V RGR je povprečno 68,9 odmrlih dreves/ha, od tega 41 % stoječega drevja in 59 % ležečega. Skupno je v RGR 39,5 m³/ha odmrlega drevja oz. 13 % povprečne lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Od vsega realiziranega posega v GGE, je bilo v tem RGR izvedeno 56,1 % poseka. V povprečju je bil izveden posek v višini 5,45 m³/ha/leto. Skupna realizacija poseka v RGR je bila v preteklem ureditvenem obdobju 99,3 %. Posekano je bilo 17,5 % od lesne zaloge RGR. Realizacija poseka iglavcev je presegla načrtovan najvišji možni posek (za 39,5 %) in posek listavcev je bil nižja (za 18,9 %). V skupnem poseku RGR je bilo posekano največ bukve (47,7 % vsega izvedenega poseka) in smreke (39 % izvedenega poseka).

Na realizacijo poseka je vplival obseg varstveno-sanacijskega poseka. Del gozdov RGR je bil namreč poškodovan zaradi žleda leta 2014. Temu je kasneje sledila še prenamnožitev smrekovih podlubnikov.

Delež varstveno-sanacijskih sečenj znaša 32 % celotnega poseka. Pomladitvene sečnje predstavljajo 37 % celotnega poseka, redčenja 24 %.

Realizacija redčenj je 36 % in pomladitvenih sečenj 125 %. Obseg sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja je načrtovane vrednosti močno presegel.

Največji delež posekanega drevja je bil v V. debelinskem razredu – 33 %. Pri iglavcih je bilo od posekanih dreves 35 % v V. debelinskem razredu, pri listavcih pa 31 %.

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	7,99	0,00	0,0
Obžetev	ha	92,99	9,00	9,7
Nega mladja	ha	11,54	8,20	71,1
Nega gošče	ha	89,58	34,80	38,8
Nega letvenjaka	ha	114,86	98,30	85,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	123,22	20,00	16,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	31,05	0,0

Realizacija gojitvenih del je bila pod načrtovanimi. Najbližje načrtovanim vrednostim je bila izvedena nega letvenjaka. Vsa ostala dela so bila opravljena v minimalnem oziroma manjšem obsegu. Izvedena so bila nenačrtovana dela varstva pred žuželkami.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek***Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.562,18	99,3	192,5	291,8	2,57	5,22	7,79	1,25	2,31	3,56
2014	1.559,95	97,6	214,9	312,4	2,28	5,16	7,44	2,39	3,06	5,45
2024	1.565,44	91,8	224,1	315,8	1,79	5,10	6,89	1,53	3,33	4,87

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov je za 5,49 ha večja kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in manjših površin zaraščanja gozdnega prostora na gozdnem robu. Prirastek se je zmanjšal za 0,55 m³/ha, medtem ko se je LZ zvišala za 3,4 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 5,45 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 4,87 m³/ha/leto.

Drevesna sestava*Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024*

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	28,7	0,3	4,5	0,3	0,3	50,7	10,0	0,1	4,9	0,2
2014	25,3	0,4	4,8	0,2	0,5	53,5	9,8	0,4	4,8	0,3
2024	22,7	0,2	5,3	0,3	0,6	55,2	10,5	0,5	4,4	0,3

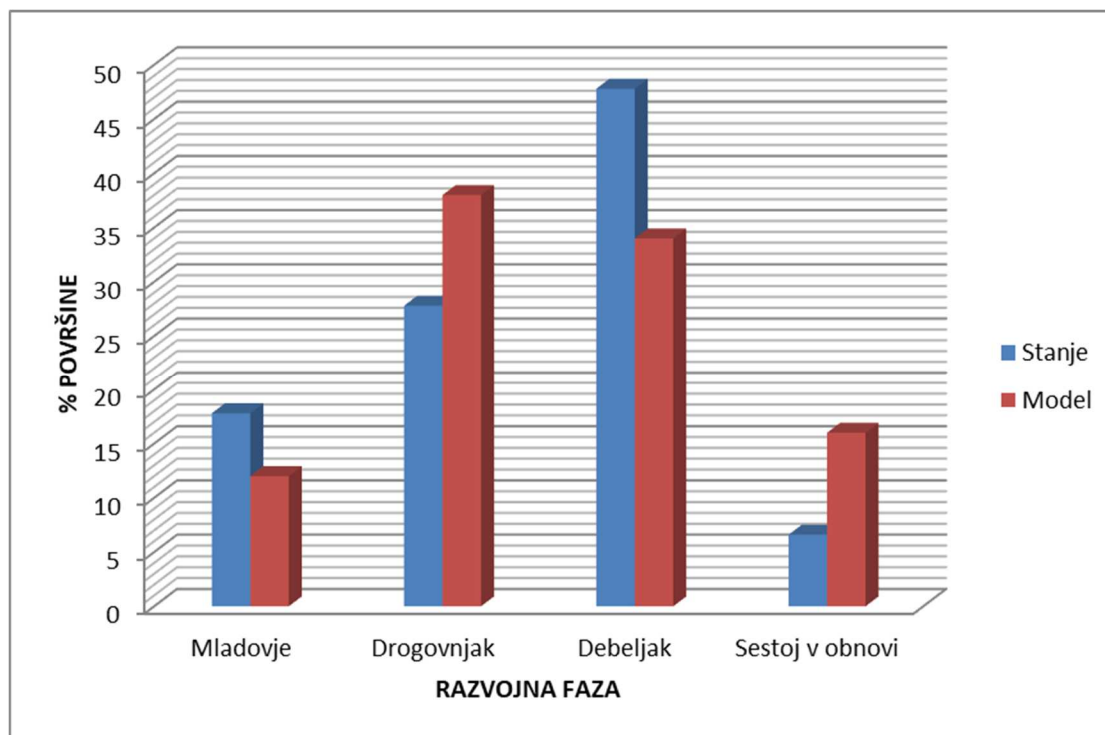
Drevesna sestava se je glede na prejšnje ureditveno obdobje spremenila z znižanjem deleža smreke za 2,6 % in zvišal se je delež bukke za 1,7 %. Sprememba deleža pri vseh drugih drevesnih vrstah je pod 1 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev*Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem*

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	277,94	17,8	15	12	187,85	48
Drogovnjak	435,41	27,8	45	38	594,87	-27
Debeljak	748,14	47,8	40	33	516,60	45
Sestoj v obnovi	103,95	6,6	20	17	266,12	-61
Skupaj	1.565,44	100,0	120	100	1.565,44	

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer presega za 48 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 73 % modelne vrednosti, debeljaki pa presegajo modelno vrednost za 45 %. Sestoji v obnovi dosegajo 39 % modelne vrednosti.

Statična stabilnost je oslABLJENA v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 4 % površine drogovnjakov.

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve 55 % (šopasto do sestojno) s posamično do sestojno primesjo smreke 24 %, s posamično do skupinsko primesjo rdečega bora 4 %, gradna 10 %, drugih trdih listavcev 5 %, mehkih listavcev 1 % in s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev 1 %, ter posamično primesjo jelke (do 1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16 %, drogovnjak 25 %, debeljak 47 %, sestoj v obnovi 12 %

Ciljna lesna zaloga: 336 m³/ha; iglavci 94 m³/ha, listavci 242 m³/ha;

Končna lesna zaloga (modelna): 510 m³/ha;

Ciljna kvaliteta: za iglavce dobra do prav dobra, za listavce dobra do prav dobra;

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let

Proizvodno obdobje: 120 let, pomladitveno obdobje: 20 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem

Usmeritve so prikazane za naslednje desetletno ureditveno obdobje

Usmeritve za obnovo

V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteka malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloлюбnih vrst. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključijo. Če osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Nadaljevanje pomlajevanja naj bo zadržano zaradi ustvarjanja ugodnih pogojev za razvoj bukve, zaradi vrednostnega priraščanja matičnega sestoja in težnje po večji stopnji raznodobnosti zgradbe sestojev (boljša statična stabilnost).

Pospešeno nadaljevati z obnovo (močnejše jakosti pomladitvenih sečenj) ali jo zaključiti v sestojih v obnavljanju, kjer je to potrebno zaradi stanja pomladka.

Zaradi konkurenčne sposobnosti na kislih tleh je na teh rastiščih zelo agresivna smreka in drugi trdi listavci. Zato naj se v sestojih s prevladujočim deležem smreke v lesni zalogi širi vrzeli na širino ene sestojne višine, da se ustvarijo primerni pogoji za pomladitev bukve.

Jedra širiti zmerno in počasi, da se površine zaradi prevelike osvetljenosti ne zarastejo s travami in praproty.

Na terenih za žično spravilo naj se (večjepovršinska) obnova (prehod iz debeljakov v mladje) izvaja praviloma v dveh korakih. Zaradi neproblematičnega in bujnega pomlajevanja je lahko časovni razmik med obema sečnjama krajši (manj kot 10 let – lahko le okoli 5 let – odvisno od hitrosti in uspešnosti pomladitve), oz. je ta nujno krajši, da se izogne večjim poškodbam mladja pri končnem poseku in žičnem spravilu. Izogibati se je treba večjepovršinskim sečnjam v nepomlajenih ali slabo pomlajenih debeljakih.

Obnova s sadnjo in setvijo

Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Če pride do uničenih – ogolelih gozdnih površin (npr. ujme) brez drevja oz. je prisotno le mladovje s slabo sestojno zasnovo, se sanacija izvede s sadnjo smreke, gorskega javorja in bukve ter s setvijo. Pri setvi se bo uporabljala mešanica semen s prevladujočim deležem gorskega javorja in primesjo bukve, smreke, lipe, maklena, jerebika ter trepetlike.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Taka mladovja so redkejša, bolj kakovostna ter bolj stojna, zato je v njih nego potrebno izvajati manj pogosto ter z manjšo jakostjo. Pomemben ukrep je uravnavanje zmesi, kjer naj se na ohranjenih rastiščnih razmerah daje prednost bukvi. Na sušnejših mestih se ji pridruži graden, proti grebenom in prisojnim legam pa rdeči bor. Smreka ima svoj prostor na bolj svežih tleh, ob jarkih in na osojnih pobočjih. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi kisloljubnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerne redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge.

Redčenja v drogovnjakih in po potrebi tudi v debeljakih, odvisno od sestojnih razmer in potreb, naj se izvajajo (mogoče z nekoliko večjo jakostjo – okoli 30 %) tudi na območjih, kjer se izvaja žično spravilo.

V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %). Glavni cilj v debeljakih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja z jakostjo, ki je odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež bukve povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor. Smreka ima svoj prostor na bolj svežih tleh, ob jarkih in na osojnih pobočjih.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Usmeritve za varstvo

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	29,1	70,9	100,0
- ciljno %	28	72	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	91,8	224,1	315,9
- ciljna (m ³ /ha)	94	242	336
Prirastek (m ³ /ha/leto)	1,79	5,10	6,89
Možni posek (m ³ /ha)	15,3	33,3	48,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,53	3,33	4,87
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,7	14,9	15,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	85,7	65,4	70,6
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	5.611	13.801	0	0	0	4.606	24.018	16,7	85,6
	%	23,4	57,4	0,0	0,0	0,0	19,2	100,0		
Listavci	m³	23.459	26.940	0	0	0	1.770	52.169	14,9	65,4
	%	45,0	51,6	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		
Skupaj	m³	29.070	40.741	0	0	0	6.376	76.187	15,4	70,6
	%	38,2	53,4	0,0	0,0	0,0	8,4	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2033 znaša 76.187 m³. To je 15,4 % skupne lesne zaloge ali 70,6 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 31,5 % možnega poseka, listavci pa 68,5 %. Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (53,4 %) in redčenja (38,2 %). Delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 8,4 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (423 m³/ha) dosega 83 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 11,6 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 32 % površine drogovnjakov (139 ha), jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 18 % od lesne zaloge (lesna zaloga 38.060 m³, možni posek 6.916 m³).

Na 25 % površine drogovnjakov (107 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 31.393 m³, možni posek 1.948 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 43 % površine drogovnjakov - to so drogovnjaki, ki so bili redčeni v preteklem desetletju in ne potrebujejo nege.

Sečnje v debeljakih predstavljajo 57,8 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu

Redčenja so načrtovana na 45 % površine debeljakov (336 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 16 % od lesne zaloge (lesna zaloga 141.022 m³, možni posek 22.127 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 28 % debeljakov (211 ha, možni posek 4.430 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 12 % površine debeljakov – to so debeljaki, ki so bili redčeni v preteklem desetletju in ne potrebujejo nege.

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 15 % površine debeljakov (110 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 30 % od lesne zaloge (lesna zaloga 59.193 m³, možni posek 17.499 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 28 % sestojev v obnovi (29 ha), s povprečno jakostjo 38 % od lesne zaloge (lesna zaloga 11.980 m³, možni posek 4.527 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 57 % površine sestojev v obnovi (59 ha), s povprečno jakostjo 58 % od lesne zaloge (lesna zaloga 24.131 m³, možni posek 13.921 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi so načrtovani na 15 % površine sestojev v obnovi (16 ha), možni posek pa bo znašal 4.797 m³.

V mladovje bo poleg sestojev s končnim posekom prešlo še 10 ha sestojev v obnovi, ki so dobro pomlajeni (nad 80 % površine in imajo načrtovan posek višji od 50 % lesne zaloge sestoja).

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,53	0,53
Obžetev	ha	13,14	38,43
Nega mladja	ha	8,66	10,46
Nega gošče	ha	20,14	22,04
Nega letvenjaka	ha	194,54	198,31
Nega ml. Drogovnjaka	ha	52,19	52,19
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112

RGR Kisloljubno bukovje (12112) je drugi največji RGR v GGE. Obsega 1.106 ha gozdov, kar predstavlja 24 % površine gozdov v GGE.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je slabih 96 %, 4 % gozdov oziroma 47 ha je državnih gozdov, gozdov v lasti lokalnih skupnosti pa je le slaba 2 ha.

Večji del območja RGR se razprostira na zahodnem in jugozahodnem delu GGE. Na vzhodnem delu je prisoten v obliki dveh manjših razpršenih območij, na območju Polšnika in Tep.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjši del RGR sega v vplivno območje reke Save, v območje velike poplavne nevarnosti, zaradi česar imajo gozdovi na obravnavanem območju na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Sem sodi tudi gozd nad odsekom javne kategorizirane ceste Litija – Zagorje, ki ščiti prometnico pred morebitnimi zemeljskimi plazovi in ima obenem tudi prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije. Preostali gozdovi v RGR imajo sicer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjeno na drug (večji del območja RGR na zahodnem delu GGE) ali tretji stopnji (celotni del območja RGR na vzhodnem delu GGE).

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju ter gozdovi na območju 23 zajetij, črpališča in v vplivnem območju manjše stoječe vode. Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, 26 manjših izvirov, manjšega črpališča ter številnih vodotokov, med katerimi so Hrastov potok, Jablaniški potok, Kobiljek, Maljek, Loški potok, Polšniški potok, Reka, Sava, Smeškovec, Sušje, Šumnik, idr.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi v vplivnem območju vodotokov: Jablaniški potok, Loški potok, Smeškovec, Maljek, Hrastov potok, Polšniški potok, ki so življenjski prostor raka koščaka in močvirskega krešiča. Gozdovi na vplivnem območju vodotokov Maljek in Hrastov potok se nahajajo v upravljavski coni D – rak koščak, območja Natura 2000 Maljek (SI3000356). Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ima tudi gozd na vplivnem območju gozdne jase. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena v gozdovih na varovanih območjih Natura 2000 in EPO. Katera varovana območja se nahajajo v RGR je navedeno v nadaljevanju.

Prek dela RGR poteka trasa slovenske turno kolesarske poti, na območjih katere imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo. V gozdovih vzdolž pohodnih poti je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

V RGR je evidentirana drevesna naravna vrednota Breg pri Litiji – bukev na Adamčku (ID 7637), v območju katere ima gozd na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot. V vplivnem območju naravnih vrednot Smeškovec (ID 8065), Pasjek (ID 8066) in Šumnik (ID 890V), ki se prav tako nahajajo v RGR, je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na drugi stopnji.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheoloških najdišč: Mala Kostrevnica – prazgodovinsko grobišče Kajetov Laz (EID 1-19950), Tenetiše pri Litiji – arheološko najdišče Cvinger (EID 1-19959), Spodnji Log pri Litiji – arheološko najdišče Maljek (EID 1-22868), Dolgo Brdo pri Polšniku – arheološko območje Gomila (EID 1-22869), Mamolj – gradišče Zgornji Mamolj (EID 1-22882), Spodnji Log pri Litiji – arheološko območje Laško polje (EID 1-29863), Gradišče pri Litiji – arheološko območje Roven-Gradišče (EID 1-0614), Zgornja Jablanica – arheološko območje Župnica (EID 1-30534), Breg pri Litiji – arheološko območje Dolge njive – Rjavka (EID 1-30530) in Jelša pri Šmartnem pri Litiji – arheološko najdišče Gradišča (EID 1-19951). Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi stopnji poudarjena tudi na gozdnem robu v katerega sega del vplivnega območja cerkve sv. Marije Magdalene na območju naselja Gradišča pri Litiji (EID 1-02552) in cerkve sv. Ane v Zgornji Jablanici (EID 1-02549). Na območju cerkva imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo. V del območja RGR sega tudi varovano območje kulturne krajine Tepe (EID 1-25448), kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji. Na območju kulturne krajine imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo.

Na vplivnih območjih stojišč čebelnjakov je na prvi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V RGR se razpršeno pojavljajo sestoji z več kot 25 % deležem kostanja v lesni zalogi, ki se deloma prekrivajo tudi z opredeljenimi območji gozdne čebelje paše, ker imajo gozdovi funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na drugi stopnji.

V temu RGR je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, ki je v vseh gozdovih poudarjena na prvi stopnji.

Natura 2000 in EPO

Del gozdov v RGR se nahaja v varovanih območjih Natura 2000, in sicer: Maljek (SI3000356) (rak koščak - upravljavska cona D) – del, Polšnik (SI3000183) – del in Zgornja Jablanica (SI3000184) ter v EPO: Sava od Mavčič do Save (ID 33500) – del, Polšnik (ID 36900) – del, Zgornja Jablanica (ID 37300) in Maljek (ID 94600) – del. Istoimenska območja Natura 2000 in EPO se v celoti prekrivajo.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 81/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	72,70	6,6
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	3	78,40	7,1
592	<i>Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje</i>	5	2,83	0,3
601	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	0,63	0,1
711	<i>Kisloljubno gradново belogabrovje</i>	11	16,34	1,5
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	13,82	1,2
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	905,53	81,8
761	<i>Javorovje s praprotni</i>	7	1,40	0,1
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	10,18	0,9
772	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	15	3,97	0,4
	Skupaj	8,640	1.105,80	100,0

Skoraj 82 % gozdov tega RGR je fitocenoško opredeljena kot gozdna združba Kisloljubnega bukovja z rebrenjačo. Od ostalih združb velja omeniti Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, Bazoljubno gradnovje in Kisloljubno rdečeborovje, ki se pojavlja na izpostavljenih sušnih grebenih.

Tla so kislja, rjava, srednje globoka do globoka in rodovitna.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,07 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,4	16,0	21,9	29,3	26,4	121,7	34,0	2,24	30,2

Listavci	7,3	17,5	21,8	26,9	26,5	235,7	66,0	5,19	69,8
Skupaj	7,0	17,0	21,8	27,7	26,5	357,4	100,0	7,43	100,0

Povprečna lesna zaloga je 357,4 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 66,0 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in pri listavcih v četrtem debelinskem razredu. Letni prirastek je 7,43 m³/ha, od tega je 69,8 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	81,8	2,2	36,6	1,0	0,1	141,9	43,1	9,7	35,0	6,0
	%	22,9	0,6	10,2	0,3	0,0	39,7	12,1	2,7	9,8	1,7
Naravno stanje	m ³ /ha	89,4	10,7	25,0			143,0	42,9	10,7	28,6	7,1
	%	25	3	7			40	12	3	8	2

V drevesni sestavi prevladuje bukev (39,7 %). Večina preostalih listavcev so hrasti – večinoma graden (12,1 %) in drugi trdi listavci (beli gaber, kostanj, idr.) ter plemeniti listavci. Med iglavci je največ smreke (22,9 %), nato bora (10,7 %), zastopana sta tudi jelka in macesen ter drugi iglavci (zeleni bor, črni bor in duglazija). Bukev nastopa sestojno ali skupinsko, smreka skupinsko in gnezdasto, redkeje šopasto in posamično, graden nastopa skupinsko in posamično, gorski javor in veliki jesen ob jarkih pogosto nastopata v gnezdih, drugod pa tako kot ostale drevesne vrste posamično. Glede na modelno stanje je prevelik delež drugih trdih listavcev in bora. Na njihov račun bi se moral povečati delež jelke in smreke, ki ju je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Ohranjenost gozdov

V RGR 12112-Kisloljubno bukovje je 87,8 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 12,2 % gozdov, močno spremenjenih ali izmenjenih gozdov ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	20,60	2,0	71,8	26,2	0,0	0,0	46,4	53,6	0,0	31,5	15,6	46,8	6,1
Drogovnjak	237,02	0,3	51,6	47,4	0,7	0,5	52,2	47,3	0,0	7,8	44,9	42,3	5,0
Debeljak	686,94					0,8	66,4	32,8	0,0	0,0	54,5	42,4	3,1
Sestoj v obnovi	161,24					0,5	82,7	16,8	0,0				
Skupaj	1.105,80												

Prevladujejo debeljaki (62,1 %). Debeljaki so v večini pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 9,4 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sledi razvojna faza drogovnjak (21,4 %). V njih prevladujeta normalen in rahel sklep, sestojne zasnove so največkrat dobre. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Pomladek se pojavlja na 2,4 % in ima največkrat dobro sestojno zasnovo.

Sestoj v obnovi je 14,6 %. V njih se na 37,6 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladujejo bukev, smreka, kostanj, gorski javor, beli gaber in jelka.

Mladovij (1,9 %) je v RGR premalo. Pri njih prevladuje dobra zasnova, sestoji so največkrat nenegovani ter s tesnim ali rahlim sklepom. V mladovjih so bukvi in smreki primešani gorski javor, kostanj, beli gaber, ter posamezni hrasti, bor, trepetlike in črne jelše.

Kakovost drevja*Preglednica/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	126	11,9	31,7	44,5	9,5	2,4
Jelka	11	0,0	72,7	27,3	0,0	0,0
Bor	100	15,0	30,0	42,0	11,0	2,0
Macesen	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	310	7,4	16,8	46,1	21,0	8,7
Hrast	100	21,0	41,0	26,0	6,0	6,0
Pl. Ist.	15	20,0	20,0	53,3	6,7	0,0
Dr. tr. Ist.	48	0,0	6,3	39,6	33,3	20,8
Meh. Ist.	11	9,1	9,1	54,5	18,2	9,1
Skupaj iglavci	240	12,5	32,5	43,3	9,6	2,1
Skupaj listavci	484	9,9	20,5	41,9	18,6	9,1
Skupaj	724	10,8	24,4	42,4	15,6	6,8

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

42,4% drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 24,4 % v prav dober kakovostni razred. Iglavci so po kakovosti pred listavci, saj je v prav dobrem in odličnem kakovostnem razredu skupaj 45 % drevja, medtem ko je pri listavcih delež v teh dveh razredih manjši (30,4 %).

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja je 9,2 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreninika, ki znašajo 5,9 %, sledijo poškodbe na vejah z 2,6 %. Osutost je opaziti pri 0,7 % dreves.

Odmrlo drevje

V RGR je povprečno 56,8 odmrlih dreves/ha, od tega 35 % stoječega drevja in 65 % ležečega. Skupno je v RGR 31,0 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Od vsega realiziranega posega v GGE, je bilo v tem RGR izvedeno 21,9 % poseka. V povprečju je bil izveden posek v višini 2,99 m³/ha/leto. Skupna realizacija poseka v RGR je bila v preteklem ureditvenem obdobju 46,9 %. Posekano je bilo 9,2 % od lesne zaloge RGR. Realizacija poseka iglavcev je dosegla 66,1 % načrtovanega najvišjega možnega poseka in posek listavcev je dosegel 36 % načrtovanega najvišjega možnega poseka. V skupnem poseku RGR je bilo posekano največ smreke (44,3 % poseka) in bukve (32,6 % poseka).

Na realizacijo poseka je vplival obseg varstveno-sanacijskega poseka. Del gozdov RGR je bil namreč poškodovan zaradi žleda leta 2014. Temu je kasneje sledila še prenamnožitev smrekovih podlubnikov.

Delež varstveno-sanacijskih sečenj znaša 31 % celotnega poseka. Pomladitvene sečnje predstavljajo 35 % celotnega poseka, redčenja 34 %.

Realizacija redčenj je 24 % in pomladitvenih sečenj 49 %. Obseg sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja je načrtovane vrednosti močno presegel.

Največji delež posekanega drevja je bil v IV. debelinskem razredu – 36 %. Pri iglavcih je bilo od posekanih dreves 39 % v IV. debelinskem razredu, pri listavcih pa 33 % v IV. debelinskem razredu in 40 % v V. debelinskem razredu.

Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	0,94	15,80	1.680,9
Nega gošče	ha	20,32	8,40	41,3
Nega letvenjaka	ha	13,74	1,80	13,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,91	4,50	56,9
Priprava tal	ha	0,00	0,70	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,30	0,0
Obžetev	ha	0,00	3,40	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	46,98	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Skupna realizacija gojitvenih del je bila pod načrtovanimi. Presežena načrtovana vrednost je bila pri negi mladja. Vsa ostala dela so bila opravljena v minimalnem oziroma manjšem obsegu. Izvedena so bila nenačrtovana dela: priprava tal (0,7 ha), sadnja (0,3 ha), obžetev (3,4 ha) in varstvo pred žuželkami.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 86/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.121,25	121,8	172,8	294,6	2,95	3,99	6,94	0,87	1,01	1,88
2014	1.112,85	121,7	202,9	324,7	2,59	5,29	7,88	1,52	1,47	2,99
2024	1.105,80	121,7	235,7	357,4	2,24	5,19	7,43	2,24	4,63	6,87

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozдов je za 7,05 ha manjša kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in manjših posegov z namenom krčitve gozdnega prostora na gozdnem robu. Prirastek se je zmanjšal za 0,45 m³/ha, medtem ko se je LZ zvišala za 32,7 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 2,99 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 6,87 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

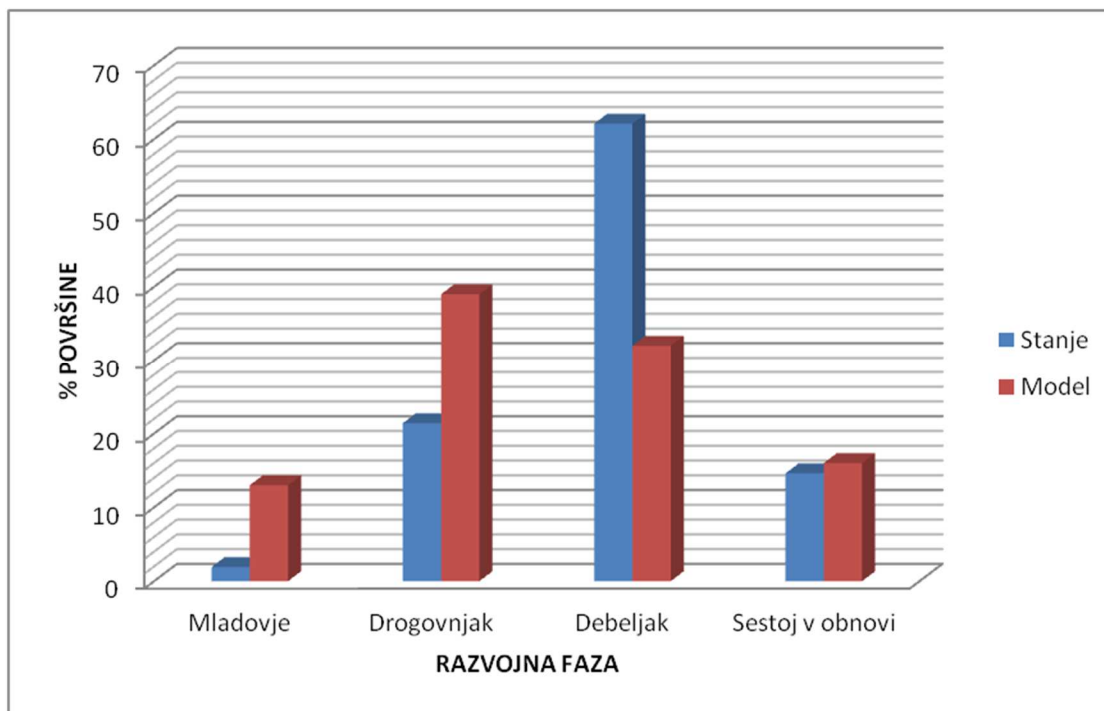
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	29,1	0,5	11,6	0,1	0,1	32,5	13,8	2,6	8,0	1,7
2014	25,5	0,9	10,7	0,3	0,1	38,8	12,1	2,5	8,2	0,9
2024	22,9	0,6	10,2	0,3	0,0	39,7	12,1	2,7	9,8	1,7

Drevesna sestava se je glede na prejšnje ureditveno obdobje spremenila z znižanjem deleža smreke za 2,6 % in zvišal se je delež drugih trdih listavcev za 1,6 % ter bukke za 0,9 %. Sprememba deleža pri vseh drugih drevesnih vrstah je pod 1 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje		Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	20,60	1,9	16	13	143,75	-85
Drogovnjak	237,02	21,4	49	39	431,26	-45
Debeljak	686,94	62,1	40	32	353,86	94
Sestoj v obnovi	161,24	14,6	20	16	176,93	-9
Skupaj	1.105,80	100,0	125	100	1.105,80	

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Razmerje razvojnih faz je precej neusklajeno z modelnim stanjem. Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega le 15 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 55 % modelne vrednosti, debeljaki pa presegajo modelno vrednost za 94 %. Sestoji v obnovi dosegajo 91 % modelne vrednosti.

Statična stabilnost je oslabiljena v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 47 % površine drogovnjakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve 43 % (šopasto do sestojno) s posamično do sestojno primesjo smreke 24 %, s posamično do skupinsko primesjo rdečega bora 7 %, gradna 12 %, drugih trdih listavcev 8 %, mehkih listavcev do 2 % in s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev 2 %, ter posamično primesjo jelke (do 2 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4 %, drogovnjak 17 %, debeljak 63 %, sestoj v obnovi 17 %;

Ciljna lesna zaloga: 363 m³/ha; iglavci 120 m³/ha, listavci 243 m³/ha;

Končna lesna zaloga (modelna): 510 m³/ha;

Ciljna kvaliteta: za iglavce dobra do odlična, za listavce dobra do prav dobra;

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem

Proizvodno obdobje: 125 let

Pomladitveno obdobje: okoli 20 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteka malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst. Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi kisloljubnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež buke močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj

Razmerje - dejansko (%)	34,0	66,0	100,0
- ciljno %	33	67	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	121,7	235,7	357,4
- ciljna (m ³ /ha)	120	243	363
Prirastek (m ³ /ha/leto)	2,24	5,19	7,43
Možni posek (m ³ /ha)	22,4	46,2	68,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,25	4,63	6,87
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,4	19,6	19,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100,2	89,2	92,5
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	15.516	8.632	0	0	0	677	24.825	18,4	100,0
	%	62,6	34,8	0,0	0,0	0,0	2,6	100,0		
Listavci	m³	29.134	21.159	0	0	0	893	51.186	19,6	88,9
	%	57,1	41,5	0,0	0,0	0,0	1,4	100,0		
Skupaj	m³	44.650	29.791	0	0	0	1.570	76.011	19,2	92,3
	%	58,9	39,3	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 76.011 m³. To je 19,2 % skupne lesne zaloge ali 92,3 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 32,7 % možnega poseka, listavci pa 67,3 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljale redčenja (58,9 %) in pomladitvene sečnje (39,3 %), delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 1,8 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (397 m³/ha) dosega 78 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 16,2 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 88 % površine drogovnjakov (208 ha), jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 18 % od lesne zaloge (lesna zaloga 65.541 m³, možni posek 11.645 m³).

Na 11 % površine drogovnjakov (25 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 6.315 m³, možni posek 458 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 2 % površine drogovnjakov.

Sečnje v debeljakih predstavljajo 51,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 88 % površine debeljakov 606 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 244.355 m³, možni posek 33.004 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 5 % debeljakov (35 ha, možni posek 926 m³). Brez načrtovanih ukrepov je >1 % površine debeljakov.

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 7 % površine debeljakov (45 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 29 % od lesne zaloge (lesna zaloga 18. 490 m³, možni posek 5.343 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 62 % sestojev v obnovi (100 ha), s povprečno jakostjo 36 % od lesne zaloge (lesna zaloga 27.294 m³, možni posek 9.962 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 28 % površine sestojev v obnovi (44 ha), s povprečno jakostjo 55 % od lesne zaloge (lesna zaloga 16.393 m³, možni posek 9.034 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi so načrtovani na 11 % površine sestojev v obnovi (17 ha), možni posek pa bo znašal 5.454 m³.

V mladovje bo poleg sestojev s končnim posekom prešlo še 6 ha sestojev v obnovi, ki so dobro pomlajeni (nad 70 % površine in imajo načrtovan posek višji od 50 % lesne zaloge sestoja.

Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	2,14	5,96
Nega gošče	ha	4,55	7,41
Nega letvenjaka	ha	2,83	2,83
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,80	0,80

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112

RGR Toploljubno bukovje pokriva 12,2 % površine celotne GGE. Z 98,5 % prevladuje zasebna gozdna posest. Državnih gozdov je 1,5 %, občinskih gozdov ni.

V enoti najdemo gozdove tega rastiščnega razreda pretežno v k.o. Konjšica, posamično v k.o. Polšnik in kot enklavi v k.o. Konj.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja nad posameznimi odseki javnih prometnic, med drugim tudi nad delom odseka javne kategorizirane ceste Litija – Zagorje, ki ščitijo prometnice pred morebitnimi zemeljskimi plazovi, imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, obenem pa tudi zaščitno funkcijo. Bodisi prvo ali drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo tudi drugi gozdovi, ki poraščajo zelo strma pobočja, med katerimi so tudi območja v katerih obstaja nevarnost erozije, plazenja in skalnih podorov.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju ter gozdovi na območju petih zajetij in jame Dupleznica. Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, 18 manjših izvirov, manjšega črpališča ter številnih vodotokov, med katerimi so Pasjek, Polšniški potok, Smeškovec, Sopota, Sušje, Sušjek, idr. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi na delu RGR z izrazito karbonatno matično podlago (apnenec, apnenec/dolomit).

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi na območju dolomitne vzpetine Ostrež, katere območje je zaradi pester flore razglašeno za naravno vrednoto (ID 947) in gozdovi na vplivnem območju vodotoka Sopota, ki je razglašena za naravno vrednoto ekosistemske zvrsti (ID 296). Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo tudi gozdovi v vplivnem območju vodotokov: Smeškovec, Pasjek, Polšniški potok, Sopota, ki so življenjski prostor raka koščaka in močvirskega krešiča. Gozdovi na vplivnem območju vodotoka Sopota in neimenovanega vodotoka na območju Natura 2000 Kum (SI 3000181) se nahajajo v upravljavski coni D – rak koščak. Na območju Natura 2000 Kum je evidentiran tudi gozdni habitatni tip HT-9180 – Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (Tilio-Acerion), na območju katerega ima gozd prav tako poudarjeno funkcijo na prvi stopnji. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo tudi gozdovi na območju izločene ekocelice v odseku 48C07, kjer je življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika, gozdovi na območju Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026), ki je življenjski prostor zavarovanih vrst ptic, med drugim planinskega orla, sokola selca, belovratega muharja, črne štokrlje in velika uharice, gozd na vplivnem območju jame Dupleznica (naravna vrednota ID 44611) in vzdrževane kaluže. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena v gozdovih na varovanih območjih Natura 2000 in EPO (varovana območja, ki se nahajajo v RGR so navedena v nadaljevanju) in v gozdovih v širši okolici izločene ekocelice.

Prek dela RGR poteka trasa slovenske turno kolesarske poti, na območjih katere imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo. V gozdovih vzdolž drugih kolesarskih in pohodnih poti je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

V RGR je evidentirana ekosistemska naravna vrednota Ostrež (ID 947), na območju katere ima gozd na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot. V vplivnem območju naravnih vrednot Sopota (ID 296), Smeškovec (ID 8065), Pasjek (ID 8066), Šumnik (ID 890V) in Dupleznica (ID 44611), ki se prav tako nahajajo v RGR, je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na drugi stopnji.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheoloških najdišč: Glinjek – arheološko najdišče sv. Jurij (EID 1-22870), Tepe – arheološko območje Zgornje Tepe (EID 1-22884), Koprivnik – arheološko najdišče Špega (EID 1-23085), Koprivnik – prazgodovinsko grobišče Spodnji dol (EID 1-24136) in Polšnik – arheološko najdišče Spodnji in Zgornji Polšnik (EID 1-24137). Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi stopnji poudarjena tudi na gozdnem robu v katerega sega del vplivnega območja cerkve sv. Jurija na Glinjeku (EID 1-02160), cerkve sv. Lovrenca v Zgornjih Tepah (EID 1-02157) in cerkve Lurške Matere božje na Polšniku (EID 1-02155), cerkve sv. Katarine na Ostrežu (EID 1-02159) in cerkev

sv. Lovrenca na Stranskem vrhu (EID 1-02458). V gozdovih na vplivnem območju varovanih objektov stavbne dediščine Hiša Tepe 2 (EID 1-23962) in Železarna Pasjek (EID 1-25464) v Tepah, imajo gozdovi funkcijo varovanja kulturne dediščine poudarjeno na drugi stopnji. Na območju vseh objektov stavbne dediščine imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo. V del območja RGR sega tudi varovano območje kulturne krajine Tepe (EID 1-25448), kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji. Na območju kulturne krajine imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo.

V RGR sta dve stojišči čebelnjakov in območja gozdne čebelje paše, zato je na območju le-teh poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

V delu RGR se nahajata zimsko krmišče in rukališče navadnega jelena, kjer imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo.

V temu RGR je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena skorajda v vseh gozdovih. Izjema je območje ekocelice, v kateri so gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju in območje severnih pobočij Ostreža južno od Raven, kjer je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

Natura 2000 in EPO

Del gozdov v RGR se nahaja v varovanih območjih Natura 2000, in sicer: Kum (SI3000181) (rak koščak - upravljavska cona D) – del in habitatni tip HT-9180 – Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (Tilio-Acerion), Polšnik (SI3000183) – del in Posavsko hribovje (SI5000026) ter v EPO: Kum (ID 14800) – del, Polšnik (ID 36900) – del, Zasavsko hribovje (ID 12100) – del in Sava od Mavčič do Save (ID 33500) – del. Območji Natura 2000 Kum in Polšnik se v celoti prekrivata z istoimenskimi EPO.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Na območju dela RGR se pojavlja habitatni tip HT-9180 – Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (Tilio-Acerion). Habitatni tip je bil evidentiran na meji med odsekoma 48A21 in 48B66, na skrajnem jugozahodnem delu območja Natura 2000 Kum (SI3000181). Gre za območje gozda s površino približno 0,4 ha. Habitatni tip v gradivu Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polšnik (2024-2023) ni opredeljen.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 91/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
531	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	11	12,81	2,3
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	49,11	8,9
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	28,61	5,2
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	60,92	11,0
592	<i>Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje</i>	5	355,78	64,3
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	46,20	8,3
	Skupaj	5,170	553,43	100,0

RGR srečamo na strmih, prisojnih pobočjih. Matična podlaga je dolomit, ki ga prekrivajo rjave rendzine. Prevladujoča rastiščni tip je Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 6,6 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 92/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	10,4	21,2	21,2	25,1	22,1	111,9	35,2	3,39	40,6
Listavci	7,9	18,3	22,0	26,3	25,5	206,1	64,8	4,97	59,4
Skupaj	8,7	19,3	21,7	26,0	24,3	318,0	100,0	8,36	100,0

Povprečna lesna zaloga je 318,0 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 64,8 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in pri listavcih v četrtem debelinskem razredu. Letni prirastek je 8,36 m³/ha, od tega je 59,4% listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 93/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	69,9	1,9	38,6	1,6	0,0	158,3	9,7	15,2	20,7	2,2
	%	22,0	0,6	12,1	0,5	0,0	49,7	3,1	4,8	6,5	0,7
Naravno stanje	m ³ /ha	41,4	3,2	25,4			168,6	25,4	19,1	35,0	
	%	13	1	8			53	8	6	11	

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (49,7 %) r. bor (12,1 %), graden (3 %) in smreka (22 %). Glede na modelno stanje je preveč smreke, r. bora, in na njihov račun bi se moral povečati delež bukve, gradna, g. javorja ki jih je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Ohranjenost gozdov

V RGR 14112-Toploljubno bukovje so vsi gozdovi ohranjeni, saj so odstopanja od naravne sestave majhna.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 94/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,16	0,0	22,0	64,0	14,0	0,0	31,7	61,7	6,6	5,1	33,4	28,3	33,2
Drogovnjak	168,10	0,0	22,6	77,4	0,0	0,0	22,0	78,0	0,0	1,8	39,2	58,8	0,2
Debeljak	319,21					0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	54,9	44,3	0,8
Sestoj v obnovi	50,96					0,0	41,3	58,7	0,0				
Skupaj	553,43												

Prevladujejo debeljaki (57,7 %). V njih prevladuje normalen sklep. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Pomladek se pojavlja na 9,7 % površine in ima dobro zasnovo.

Sledi razvojna faza drogovnjaki (30,4 %). Drogovnjaki so v največkrat nenegovani in s pomanjkljivo sestojno zasnovo. Prevladuje rahel sklep. Na 4,3 % površine drogovnjakov se pojavlja pomladek pretežno pomanjkljive sestojne zasnove.

Sestojev v obnovi je 9,2 %. V njih se na 39,4 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, smreka, gorski javor, mali jesen, posamezen negoj, črni gaber in jelka.

Mladovij (2,7 %) je v RGR premalo. Pri njih prevladuje pomanjkljiva zasnova in normalen sklep. Večinoma so sestoji nenegovani: V mladovjih so bukvi primešani plemeniti listavci, drugi trdi listavci in smreka.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	32	3,1	3,1	62,5	25,0	6,3
Jelka	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	23	4,3	0,0	60,9	34,8	0,0
Macesen	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	113	5,3	16,8	43,4	27,4	7,1
Hrast	9	33,4	11,1	33,3	22,2	0,0
Pl. Ist.	15	6,7	33,3	53,3	6,7	0,0
Dr. tr. Ist.	11	0,0	0,0	54,5	27,3	18,2
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	61	3,3	1,6	62,3	29,5	3,3
Skupaj listavci	149	6,7	16,8	45,0	24,8	6,7
Skupaj	210	5,7	12,4	50,0	26,2	5,7

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

Večina, 50 % drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 26,2 % v zadovoljiv kakovostni razred ter 12,4 % v prav dober kakovostni razred. Listavci so boljše kakovosti kot iglavci.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Delež poškodovanosti drevja je 9,4 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla/koreničnika 6,4 %, sledijo poškodbe vej z 2,0 %. Osutost je bila opažena pri 1,0 % dreves.

Odmrlo drevje

V RGR je povprečno kar 55,9 odmrlih dreves/ha, od tega 45 % stoječega drevja in 55 % ležečega. Skupno je v RGR 22,9 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija poseka je bila 44,9 %. Realizacija sečnje iglavcev je bila 55,3 % in listavcev 39,7 %. V povprečju je bil izveden posek 2,27 m³/ha/leto (8,8 % od LZ).

Negovalni posek predstavlja: redčenje 54 % poseka in pomladitvene sečnje 27 %. Sanitarni posek predstavlja 19 % poseka. Realizacija načrtovanih redčenj je 43 % pomladitvene sečnje so realizirane 32 %.

Realizacija načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je bila nizka. Načrtovana nega gošče je bila realizirana 28 %, nega letvenjaka 8 %.

Nenačrtovana dela vzdrževanje grmišč je bilo izvedeno na 2 ha površine.

Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	1,63	0,00	0,0
Nega gošče	ha	7,10	2,00	28,2
Nega letvenjaka	ha	11,86	1,00	8,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,13	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	380,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	2,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	563,59	67,1	173,1	240,2	1,47	3,62	5,09	0,58	1,07	1,65
2014	555,44	89,2	169,5	258,7	1,88	3,11	4,99	0,93	1,33	2,27
2024	553,43	111,9	206,1	318,1	3,39	4,97	8,36	2,08	3,93	6,01

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov je malo manjša (za 2,01 ha) kot pred desetletjem. Lesna zaloga se je povečala, prav tako tudi prirastek. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 2,27 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 6,01 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	18,1	0,6	9,1	0,0	0,0	59,7	3,9	2,7	5,3	0,6
2014	21,1	0,7	12,4	0,3	0,0	49,4	3,2	5,5	6,6	0,8
2024	22,0	0,6	12,1	0,5	0,0	49,7	3,1	4,8	6,5	0,7

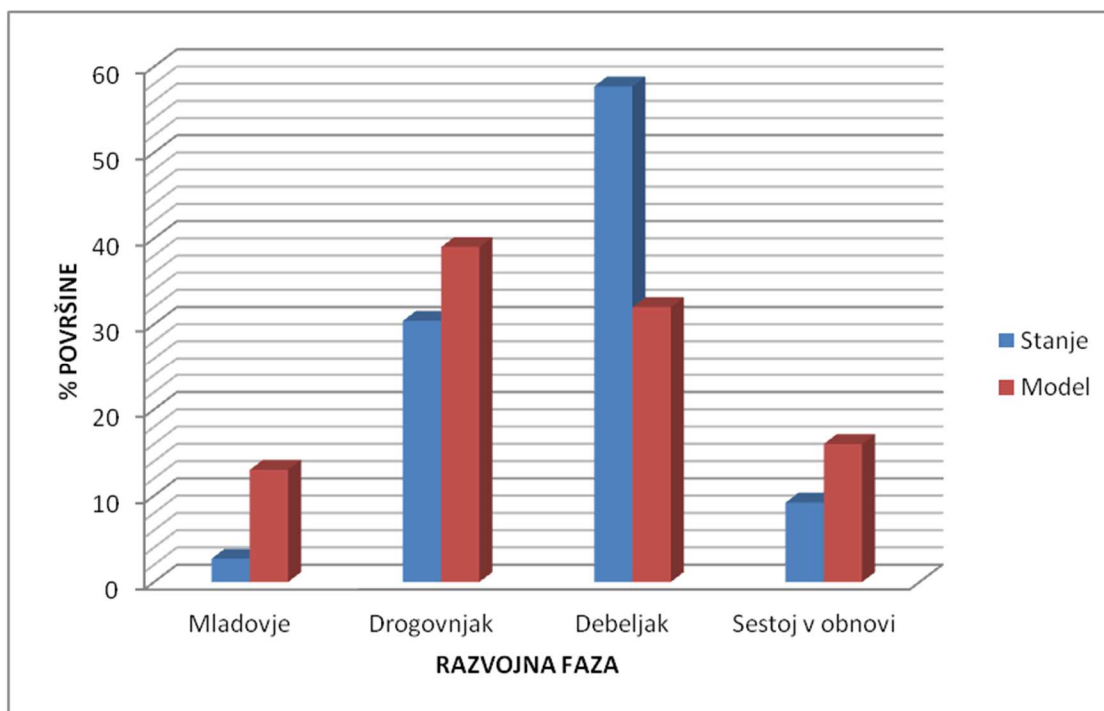
Deleži drevesnih vrst nihajo. Delež smreke narašča, delež jelke, bora, macesna, hrasta, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev je podoben oz. z majhnimi odstopanji glede na prejšnje ureditveno obdobje.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje		Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	15,16	2,7	16	13	71,95	-79
Drogovnjak	168,10	30,4	49	39	215,84	-22

Debeljak	319,21	57,7	40	32	177,1	80
Sestoj v obnovi	50,96	9,2	20	16	88,55	-43
Skupaj	553,43	100,0	125	100	553,43	

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Razmerje razvojnih faz je neusklajeno z modelnim stanjem. Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega le 21 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 78 % modelne vrednosti, debeljaki močno presegajo modelno vrednost. Sestoji v obnovi dosegajo 57 % modelne vrednosti.

Statična stabilnost je oslABLJENA v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 78 % površine drogovnjakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (57 %, sestojno) s šopasto do skupinsko primesjo smreke (22 %), ter posamično do šopasto primesjo bora (8 %), drugih trdih listavcev (6 %), hrasta (5 %) in plemenitih listavcev (2%).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 3 %, drogovnjaki 28 %, debeljaki 50 %, sestoji v obnovi 19 %.

Ciljna lesna zaloga je 258 m³/ha (iglavci 127 m³/ha, listavci 215 m³/ha), končna lesna zaloga je 342 m³/ha.

Modelna končna LZ je 400 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in pri listavcih dobra do prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Skupinsko postopno, dopustno je tudi zastorno gospodarjenje.

Proizvodno razdobje je 125 let, pomladitveno razdobje 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo gozdov:

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste. V debeljakih in sestojih v obnovi, kjer se grmovna plast močno razrašča, z ukrepi priprave sestoja na naravno obnovo odstranjujemo grmovni, zeliščni in polnilni sloj in v tem primeru je zastorno gospodarjenje pri obnovi uspešnejše. Pri obnovi pazimo, da s premočno sečnjo ne ustvarjamo prevelikih vrzeli. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih usmerjenih poševno na padnico, ki se jih nato robno širi. Širina pasov naj bo največ ena sestojna višina pravokotno na padnico. Gre namreč za sestoje na strmih pobočjih, ki opravljajo tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za nego gozdov:

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego / redčenjem. Redčenje v drogovnjakih 20-25 % od lesne zaloge, pri uvajanju obnovo začnemo s posekom 30 % od lesne zaloge in nadaljujemo z 50 % od lesne zaloge, končni posek se izvede na prehodu v goščo. V debeljakih se gospodari malopovršinsko, s šibkimi izbiralnimi redčenji se pomaga nosilcem, pri čemer imata stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Pospešuje naj se bukev in vsi ostali listavci, delež smreke naj se zmanjšuje.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Preventivni ukrepi so usmerjeni v pospeševanje osebkov semenskega nastanka, postopnemu zmanjševanju deleža smreke in v zastorno pomlajevanje bukve. V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke, nato se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Ukrepi

Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	35,2	64,8	100,0
- ciljno %	37	63	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	111,9	206,1	318,0
- ciljna (m ³ /ha)	127	215	342
Prirastek (m ³ /ha/leto)	3,39	4,97	8,36
Možni posek (m ³ /ha)	20,8	39,2	60,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,08	3,93	6,01
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,6	19,1	18,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	61,4	79,1	71,9
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj			
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.		

Iglavci	m ³	7.247	3.580	0	0	0	695	11.522	18,6	61,4
	%	62,9	31,1	0,0	0,0	0,0	6,0	100,0		
Listavci	m ³	11.517	9.818	0	0	0	411	21.746	19,1	79,0
	%	53,0	45,1	0,0	0,0	0,0	1,9	100,0		
Skupaj	m³	18.764	13.398	0	0	0	1.106	33.268	18,9	71,9
	%	56,4	40,3	0,0	0,0	0,0	3,3	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 33.268 m³. To je 18,9 % skupne lesne zaloge ali 71,9 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 34,6 % možnega poseka, listavci pa 65,4 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljala redčenja (56,4 %) delež pomladitvenih sečenj, je 40,3 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 3,3 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (362 m³/ha) dosega 90 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 19,8 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 81 % površine drogovnjakov (136 ha), jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 17 % od lesne zaloge (lesna zaloga 36.192 m³, možni posek 6.086 m³).

Na 18 % površine drogovnjakov (30 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 6.449 m³, možni posek 502 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 1 % površine drogovnjakov - ekocelica.

Sečnje v debeljakih predstavljajo 59,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 74 % površine debeljakov (238 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 89.168 m³, možni posek 12.676 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 7 % debeljakov (23 ha, možni posek 603 m³).

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 18 % površine debeljakov (58 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 31 % od lesne zaloge (lesna zaloga 21.512 m³, možni posek 6.580 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 87 % sestojev v obnovi (44- ha), s povprečno jakostjo 38 % od lesne zaloge (lesna zaloga 14.988 m³, možni posek 5.681 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 13 % površine sestojev v obnovi (6 ha), s povprečno jakostjo 53 % od lesne zaloge (lesna zaloga 2.138 m³, možni posek 1.139 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani.

V mladovje bo prešlo 3 ha sestojev v obnovi, ki so dobro pomlajeni (nad 70 % površine in imajo načrtovan višji posek).

Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	1,16	1,16
Nega letvenjaka	ha	3,03	3,03
Naravni razvoj biotopov	m ³	2,09	2,09

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512

RGR Gorsko bukovje s skupno površino dobrih 128 ha predstavlja 2,8 % vseh gozdov v GGE. Je drugi najmanjši RGR v GGE.

Ti gozdovi se nahajajo na severovzhodnem delu enote, vse v k.o. Konjšica.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo gozdovi, ki poraščajo zelo strma pobočja, med katerimi so tudi območja v katerih obstaja nevarnost erozije in plazjenja. Ker del teh gozdov hkrati ščiti tudi posamezne odseke prometnic ali druge objekte, imajo ti obenem tudi prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije. V delu gozdov RGR je varovalna funkcija Prav tako zaradi naklona terena in nevarnosti erozije ter plazov je v delu gozdov RGR funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na drugi stopnji.

Na manjšem delu RGR se nahaja del Širše vodovarstveno območje, v območju katerega imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo, obsega le manjši del RGR. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi na delu RGR s prevladujočimi karbonatnimi kameninami (apnenec, apnenec/dolomit) ter v gozdovih na vplivnem območju manjšega vodotoka, katerega del poteka prek RGR.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi na območju Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026), ki je življenjski prostor zavarovanih vrst ptic, med drugim planinskega orla, sokola selca, belovratega muharja, črne štorklje in velika uharice. Navedeno območje sega le v rob RGR. Del gozdov RGR se nahaja v EPO Zasavsko hribovje (ID 12100) kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na drugi stopnji.

Na delu RGR se nahaja zimsko krmišče namenjeno izboljšanju prehranskih razmer navadnega jelena, v vplivnem območju katerega, imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno lovngospodarsko funkcijo. Ta funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi na območju rukališča navadnega jelena, ki obsega približno polovico vseh gozdov RGR.

Vsi gozdovi v RGR imajo lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje poudarjenosti.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	25,37	19,8
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	12,39	9,7
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	1,07	0,8
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	89,44	69,7
	Skupaj	8,770	128,27	100,0

RGR srečamo na hladnejših legah srednje strmih pobočij, na humusno bogatih rjavih pokarbonatnih tleh. Velika večina gozdov tega RGR fitocenoško pripada rastiščem Predalpskega gorskega bukovja na karbonatni podlagi.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 8,97 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	4,8	13,8	21,6	31,0	28,8	96,9	30,2	2,23	33,4
Listavci	5,7	15,0	21,0	28,6	29,7	223,8	69,8	4,44	66,6
Skupaj	5,4	14,6	21,2	29,3	29,5	320,7	100,0	6,67	100,0

Povprečna lesna zaloga je 320,7 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 69,8 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih v četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa v petem debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,67 m³/ha, od tega je 66,6 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst*Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst*

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	89,3	0,0	7,5	0,1	0,0	173,9	6,0	34,5	9,1	0,3
	%	27,8	0,0	2,3	0,0	0,0	54,3	1,9	10,8	2,8	0,1
Naravno stanje	m³/ha	112,2	6,4	3,2	3,2		157,1	3,2	22,4	12,8	
	%	35	2	1	1		49	1	7	4	

Primerjava dejanske drevesne sestave z naravnim stanjem nam pokaže dokaj ugodno stanje V drevesni sestavi prevladujejo bukev s 54,3 %, smreka z 27,8 %, plemeniti listavci z 10,8 %, drugi trdi listavci z 2,8 % in bor z 2,3 % deležem. Delež smreke se, glede na naravno stanje, lahko še nekoliko poveča, saj je preveč bora, plemenitih listavcev

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi RGR 15512 Gorsko bukovje so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev*Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah*

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,92	11,6	35,6	52,8	0,0	11,6	0,0	88,4	0,0	28,1	24,7	47,2	0,0
Drogovnjak	28,12	0,0	8,3	91,7	0,0	0,0	18,2	81,8	0,0	33,4	57,3	9,3	0,0
Debeljak	59,54					0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	68,0	32,0	0,0
Sestoji v obnovi	37,69					0,0	54,7	45,3	0,0				
Skupaj	128,27												

Prevladujejo debeljaki (46,4 %). Debeljaki so pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 12 % površine debeljakov se pojavlja pomladek pomanjkljive ali dobre zasnove.

Sledi razvojna faza sestojev v obnovi, ki zavzemajo 29,4 % površine RGR. V njih se na 53 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, plemeniti listavci in smreka. Med sestoji v obnovi so tudi sestoji, ki so bili poškodovani (po lubadarju) in kjer je delež pomladka majhen.

Drogovnjakov je 21,9 %. V njih prevladuje pomanjkljiva sestojna zasnova in normalen sklep. Sestoji so večinoma nenegovani. Pomladek se pojavlja na 4 % in ima pomanjkljivo zasnovo.

Mladovij (2,3 %) je v RGR malo. Pri njih prevladuje pomanjkljiva do dobra zasnova in rahel sklep. So večinoma nenegovani. V naravnih mladovjih so bukvi in smreki primešani plemeniti listavci, b. gaber, kostanj in češnja.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	24	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Bukev	13	7,7	7,7	46,1	23,1	15,4
Pl. Ist.	10	10,0	20,0	40,0	10,0	20,0
Skupaj iglavci	24	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Skupaj listavci	23	8,7	13,0	43,5	17,4	17,4
Skupaj	47	4,3	19,1	51,1	17,0	8,5

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V dober kakovostni razred sodi 51,1 % drevja, 19,1 % v prav dober kakovostni razred. Iglavci so po kakovosti podobne kakovosti kot listavci, saj je pri iglavcih v prav dobrem in odličnem kakovostnem razredu 25 % drevja, medtem ko je pri listavcih delež v teh dveh razredih nekaj manjši (23,4 %).

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 13,9 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika z 11,5 %, sledijo poškodbe vej 1,2 %, osutost je bila opažena pri 1,2 % dreves.

Odmrlo drevje

V RGR je skupaj 54,4 odmrlih dreves/ha, od tega 20 stoječih dreves in 25,4 ležečih. Skupaj je v RGR 29,9 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka je bila 27,3 %. Realizacija iglavcev je 59,7 %, listavcev pa 12,8 %. V povprečju je bil izveden posek 2,32 m³/ha/leto (7,7 % od LZ). V tem RGR prevladujejo redčenja z 53 % deležem poseka, sanitarni posek predstavlja 40 % možnega poseka. Pomladitveni ni posek predstavlja 4 % celotnega poseka.

Vsa načrtovana gojitvena dela niso bila izvedena. Izvedeno je bilo le varstvo pred žuželkami.

Preglednica 105/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	1,12	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,13	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	7,83	0,00	0,0

Nega ml. drogovnjaka	ha	0,57	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,83	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 106/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	132,98	89,7	219,7	309,4	2,22	5,09	7,32	0,85	0,99	1,84
2014	130,08	112,6	189,4	302,0	2,74	4,49	7,23	1,57	0,75	2,32
2024	128,27	96,9	223,8	320,7	2,23	4,44	6,67	2,04	5,69	7,73

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje nekoliko spremenila – manjša je za 1,81 ha. Višja kot v preteklem desetletju je lesna zaloga ter nižji prirastek. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 2,32 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 7,73 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

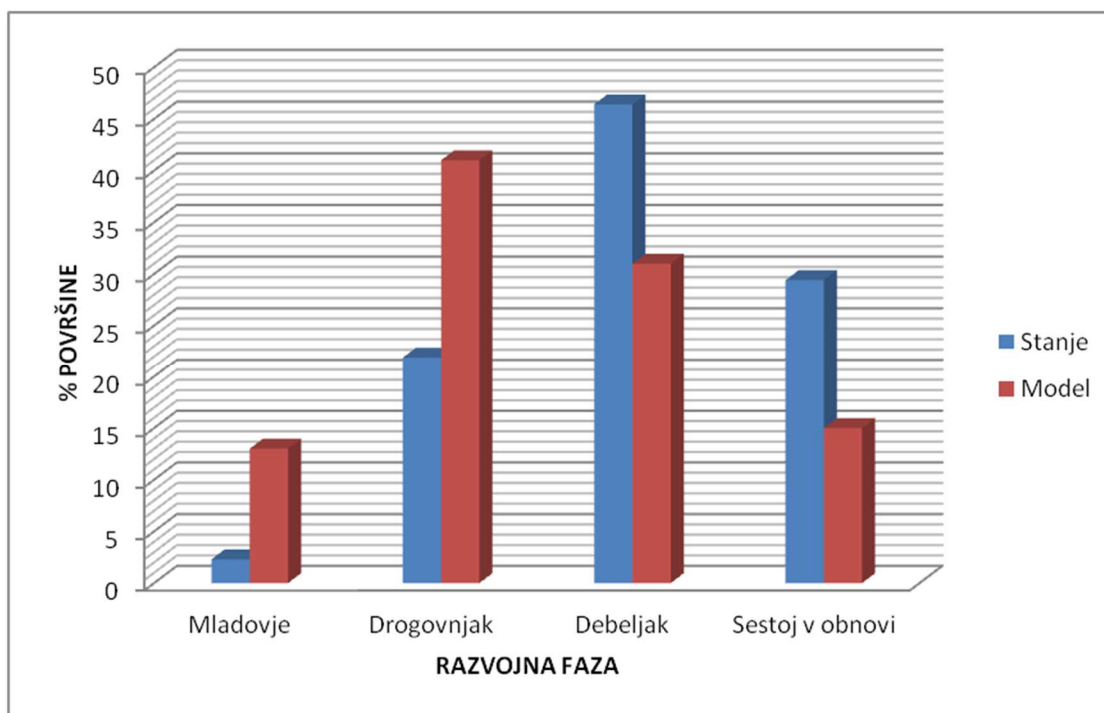
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	27,9	0,0	1,1	0,0	0,0	57,9	3,8	7,1	2,2	0,0
2014	34,8	0,0	2,4	0,0	0,0	49,4	1,3	9,9	2,2	0,0
2024	27,8	0,0	2,3	0,0	0,0	54,3	1,9	10,8	2,8	0,1

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečal delež listavcev – največ ter zmanjšal delež smreke in malenkostno bora.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje		Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	let	%	ha	%
Mladovje	2,92	2,3	18	13	16,68	-82
Drogovnjak	28,12	21,9	55	41	52,59	-47
Debeljak	59,54	46,4	42	31	39,76	50
Sestoj v obnovi	37,69	29,4	20	15	19,24	96
Skupaj	128,27	100,0	135	100	128,27	

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju, ki dosegajo 18 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 53 % modelne vrednosti, debeljaki presegajo za 50 % modelne vrednosti. Sestoji v obnovi presegajo le za 96 % modelne vrednosti.

Zaradi premajhne površine RGR (128 ha) ni možno, pa tudi ni smiselno zagotavljati trajnost donosov, zato je tudi primerjava razvojnih faz z modelnim stanjem zgolj za orientacijo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (54 %, sestojno) s šopasto do skupinsko primesjo smreke (30 %), ter posamično do šopasto primesjo bora (2 %), drugih trdih listavcev (3 %), hrasta (1 %) in plemenitih listavcev (10 %).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 11 %, drogovnjaki 21 %, debeljaki 33 %, sestoji v obnovi 35 %.

Ciljna lesna zaloga je 310 m³/ha (iglavci 99 m³/ha, listavci 211 m³/ha), končna lesna zaloga je 460 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in pri listavcih dobra do prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let

Proizvodna doba je 135 let, pomladitvena doba je 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve

sestojni višini in velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah.

V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključi. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev.

Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 x na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji.

V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukov, plemeniti listavci).

Ukrepi

Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,2	69,8	100,0
- ciljno %	32	68	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	96,9	223,8	320,7
- ciljna (m ³ /ha)	99	211	310
Prirastek (m ³ /ha/leto)	2,23	4,44	6,67
Možni posek (m ³ /ha)	20,3	56,8	77,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,04	5,69	7,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,0	25,4	24,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	91,3	128,1	115,8
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	993	1.513	0	0	0	107	2.613	21,0	91,5
	%	38,0	57,9	0,0	0,0	0,0	4,1	100,0		
Listavci	m³	1.951	5.327	0	0	0	19	7.297	25,4	128,0
	%	26,7	73,0	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	2.944	6.840	0	0	0	126	9.910	24,1	115,8
	%	29,7	69,0	0,0	0,0	0,0	1,3	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 9.910 m³. To je 24,1 % skupne lesne zaloge ali 115,8 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 26,4 % možnega poseka, listavci pa 73,6 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (69,0 %), delež redčenja je 29,7 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 1,3 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (436 m³/ha) dosega 95 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 8,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 75 % površine drogovnjakov (21 ha), povprečna jakost načrtovanih redčenj znaša v teh sestojih 16 % od lesne zaloge (lesna zaloga 4.042 m³, možni posek 653 m³).

Na 25 % površine drogovnjakov (7 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 1.541 m³, možni posek 126 m³).

Sečnje v debeljakih predstavljajo 43 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 68 % površine debeljakov (40 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 12 % od lesne zaloge (lesna zaloga 19.225 m³, možni posek 2.292 m³).

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 32 % površine debeljakov (19 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 30 % od lesne zaloge (lesna zaloga 6.750 m³, možni posek 2.025 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 94 % sestojev v obnovi (49 ha), s povprečno jakostjo 36 % od lesne zaloge (lesna zaloga 15.482 m³, možni posek 5.514 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 6 % površine sestojev v obnovi (3 ha), s povprečno jakostjo 62 % od lesne zaloge (lesna zaloga 559 m³, možni posek 347 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani.

V mladovje bo poleg sestojev s končnim posekom prešlo še 12 ha sestojev v obnovi, ki so dobro pomlajeni (nad 70 % površine) in imajo višji načrtovan posek.

Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012

Rastiščnogojitveni razred Bukovje na rendzinah s 377 ha predstavlja 8,3 % površine gozdov v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 82,1 % površine RGR, državnih gozdov je 17,7 % , gozdov lokalnih skupnosti je manj kot 1 %.

Bukovja na rendzinah najdemo na strmih osojnih pobočjih na karbonatni, dolomitni podlagi. Zaradi plitvih do srednje globokih tal so to slabše rodovitna rastišča. Gozdovi tega RGR so v k.o. Polšnik ter na manjšem delu k.o. Konjšica in k.o. Konj. Vsi gozdovi RGR Bukovje na rendzinah spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov. Zaradi velikih naklonov pomembno vpliva na gospodarjenje varovalna funkcija gozda.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Večji del gozdov v RGR ima na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Gre za gozdove, ki poraščajo zelo strma pobočja, med katerimi so tudi območja v katerih obstaja nevarnost erozije, plazenja in skalnih podorov. Sem sodijo tudi gozdovi na hudourniških območjih in gozdovi v vplivnem območju reke Save, ki je opredeljeni kot območje velike poplavne nevarnosti. Gozdovi nad odsekom javne kategorizirane ceste Litija – Zagorje in nekaterih drugih prometnic na območju RGR, ki s svojo prisotnostjo hkrati ščitijo tudi prometnice in druge objekte imajo obenem tudi prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije. Na manjšem delu gozdov RGR je sicer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena bodisi na drugi, v delu RGR pa tudi na tretji stopnji.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju in gozdovi na območju štirih zajetij ter Ajdovske jame pri Rozinarju (ID 48322). Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, dveh manjših izvirov, manjšega črpališča ter v vplivnih območjih vodotokov, med katerimi so tudi Pasjek, Smeškovec, Šumnik, Blejak, idr. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi na delu RGR z izrazito karbonatno matično podlago (apnenec, apnenec/dolomit).

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi v vplivnem območju vodotokov Smeškovec in Pasjek, ki sta življenjski prostor raka koščaka, vodotok Pasjek tudi močvirskega krešiča. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo tudi gozdovi na območju Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026), ki je življenjski prostor zavarovanih vrst ptic, med drugim planinskega orla, sokola selca, belovratega muharja, črne škorklje in velika uharice ter gozd na vplivnem območju Ajdovske jame pri Rozinarju (naravna vrednota ID 48322) in vzdrževane kaluže. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena v gozdovih na varovanih območjih Natura 2000 in EPO (varovana območja, ki se nahajajo v RGR so navedena v nadaljevanju) in v delu gozda, ki predstavlja rob območja širše okolice izločene ekocelice, ki je izločena kot življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika.

V gozdovih vzdolž kolesarskih in pohodnih poti, ki potekajo prek gozdov RGR imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

V vplivnem območju naravnih vrednot Smeškovec (ID 8065), Pasjek (ID 8066), Šumnik (ID 890V), Turn nad Renkami (ID 945) in Ajdovske jame pri Rozinarju (naravna vrednota ID 48322), ki se nahajajo v RGR, je na drugi stopnji poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheološkega najdišča Tepe – arheološko najdišče Zgornje Tepe (EID 1-22884) in gozdnem robu v katerega sega del vplivnega območja cerkve sv. Lovrenca v Zgornjih Tepah (EID 1-02157). V gozdovih na vplivnem območju varovanih objektov stavbne dediščine Tepe – Železarna Pasjek (EID 1-25464) in Sava – Cestni most (EID 1-08114), imajo gozdovi funkcijo varovanja kulturne dediščine poudarjeno na drugi stopnji. Na območju vseh objektov stavbne dediščine imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo. V del območja RGR sega tudi varovano območje kulturne krajine Tepe (EID 1-25448), kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji. Na območju kulturne krajine imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo.

V RGR sta dve stojišči čebeljakov in območja gozdne čebelje paše, zato je na območju le-teh poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

V delu RGR se nahajata rukališče navadnega jelena, kjer imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo.

V temu RGR je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena v vseh gozdovih.

Natura 2000 in EPO

Del gozdov v RGR se nahaja v varovanem območju Natura 2000, in sicer Posavsko hribovje (SI5000026) ter v varovanih območjih EPO: Zasavsko hribovje (ID 12100) – del in Sava od Mavčič do Save (ID 33500) – del.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
531	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	11	2,25	0,6
542	<i>Predalpsko gradnovno belogabrovje</i>	11	1,07	0,3
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	48,64	12,9
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	21,48	5,7
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	199,26	52,8
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	104,49	27,7
	Skupaj	6,400	377,19	100,0

Med gozdnimi rastiščnimi tipi ima največji delež Osojno bukovje s kresničevjem. Ta tip je vezan na dolomitno podlago, rendzine in plitvo do srednje globoka tla z majhno do srednjo rodovitnostjo ter strme in hladne lege. Osojno bukovje s kresničevjem je edafsko in mezoklimatsko pogojena oblika bukovja. Pri normalnem gospodarjenju ves razvoj poteka preko bukve. Pri močnejših presvetlitvah se poveča erozijska dejavnost in na pokrovnosti pridobi črni gaber (*Ostrya carpinifolia*). Sledi ji rastiščni tip Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje z 27,7 % in Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih z 12,9 % (na bolj globokih tleh).

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 6,95 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	10,7	21,7	21,4	24,7	21,5	48,3	14,8	1,41	21,1
Listavci	4,1	13,7	22,6	29,8	29,8	276,8	85,2	5,27	78,9
Skupaj	5,0	14,9	22,4	29,1	28,6	325,1	100,0	6,68	100,0

Povprečna lesna zaloga je 325,1 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 85,2 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih v četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa v petem debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,68 m³/ha, od tega je 78,9 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	41,2	0,0	7,1	0,0	0,0	198,5	19,9	29,9	22,6	5,9
	%	12,7	0,0	2,2	0,0	0,0	61,1	6,1	9,2	6,9	1,8
Naravno stanje	m ³ /ha	48,8	6,5	6,5			195,1	13,0	32,5	16,3	6,5
	%	15	2	2			60	4	10	5	2

Primerjava dejanske drevesne sestave z naravnim nam pokaže dokaj ugodno stanje. V drevesni sestavi prevladujejo bukev z 61,1 %, smreka z 12,7 %, plemeniti listavci z 9,2 %, drugi trdi listavci s 6,9 % in bor z 2,2 % deležem. Delež skupin drevesnih vrst glede na naravno sestavo ne odstopa veliko - je precej usklajen z deležem v naravni drevesni sestavi.

Ohranjenost gozdov

RGR 16012-Bukovje na rendzinah spada v celoti v skupino ohranjenih gozdov, kar se vidi tudi iz primerjave med naravno drevesno sestavo in stanjem.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,84	0,0	31,0	69,0	0,0	0,0	22,0	78,0	0,0	20,2	32,7	38,5	8,6
Drogovnjak	53,45	0,0	35,1	61,1	3,8	0,0	19,0	81,0	0,0	6,2	56,1	34,7	3,0
Debeljak	258,89					0,0	92,1	7,9	0,0	0,0	68,9	31,1	0,0
Sestoj v obnovi	52,01					0,0	94,0	6,0	0,0				
Skupaj	377,19												

Prevladuje razvojna faza debeljaki s 68,6 % površine RGR. Debeljaki so v večini pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 12 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Drogovnjakov je 14,2 %. V njih prevladuje normalen sklep. Največ je nenegovanih sestojev, sestojne zasnove so najpogostejše pomanjkljive. Pomladek se ne pojavlja.

Sestoji v obnovi so prisotni na 13,8 % površine RGR. V njih se na 46 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, gorski javor, smreka, veliki jesen, črni gaber, mali jesen, graden, beli gaber in negnoj.

Mladovij (3,4 %) je v RGR malo. Pri njih prevladuje pomanjkljiva zasnova, sestoji so nenegovani in sklep je rahel do normalen. V mladovijih so bukvi, smreki in gorskemu javorju primešani veliki jesen in črni gaber.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Smreka	15	0,0	13,3	66,7	13,3	6,7
Bukev	94	13,8	22,3	43,7	19,1	1,1
Hrast	20	5,0	50,0	25,0	20,0	0,0
Pl. Ist.	20	0,0	15,0	80,0	5,0	0,0
Dr. tr. Ist.	3	0,0	0,0	66,7	0,0	33,3
Meh. Ist.	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	15	0,0	13,3	66,7	13,3	6,7
Skupaj listavci	138	10,1	25,4	46,4	16,7	1,4
Skupaj	153	9,2	24,2	48,3	16,3	2,0

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V dober kakovostni razred sodi 48,3 % drevja, 24,2 % v prav dober kakovostni razred. Listavci so po kakovosti pred iglavci, saj je v dobrem, prav dobrem in odličnem kakovostnem razredu več drevja, kot pri iglavcih.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 9,7 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika z 7,3 %, poškodbe vej/krošenj je 1,7 %, osutost krošenj znaša 0,7 %.

Odmrlo drevje

V RGR je skupaj 58,2 odmrlih dreves/ha, od tega 36 % stojećih dreves in 64 % ležečih. Skupaj je v RGR 37,2 m³/ha (11 % lesne zaloge) odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka je bila 22,8 %. Realizacija iglavcev je 24 %, listavcev pa 22,6 %. V povprečju je bil izveden posek 1,15 m³/ha/leto (4,2 % od LZ). V tem RGR prevladujejo pomladitvene sečnje (60 %), redčenja predstavljajo 15 % celotnega poseka, sanitarni posek predstavlja 25 % celotnega poseka.

Načrtovana gojitvena dela niso bila izvedena.

Preglednica 115/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	3,34	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	3,21	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,22	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 116/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj

2004	391,70	27,7	259,7	287,5	0,61	5,75	6,36	0,48	1,05	1,53
2014	379,63	43,8	232,3	276,1	1,15	4,76	5,91	0,20	0,96	1,15
2024	377,19	48,3	276,8	325,1	1,41	5,27	6,68	0,71	6,26	6,96

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje nekoliko spremenila – zmanjšala za 2,44 ha. Višja je lesna zaloga ter prirastek. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 1,15 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 6,96 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	8,6	0,0	1,1	0,0	0,0	66,2	6,6	10,7	3,8	3,0
2014	13,5	0,0	2,3	0,0	0,0	59,3	6,8	9,3	7,1	1,7
2024	12,7	0,0	2,2	0,0	0,0	61,1	6,1	9,2	6,9	1,8

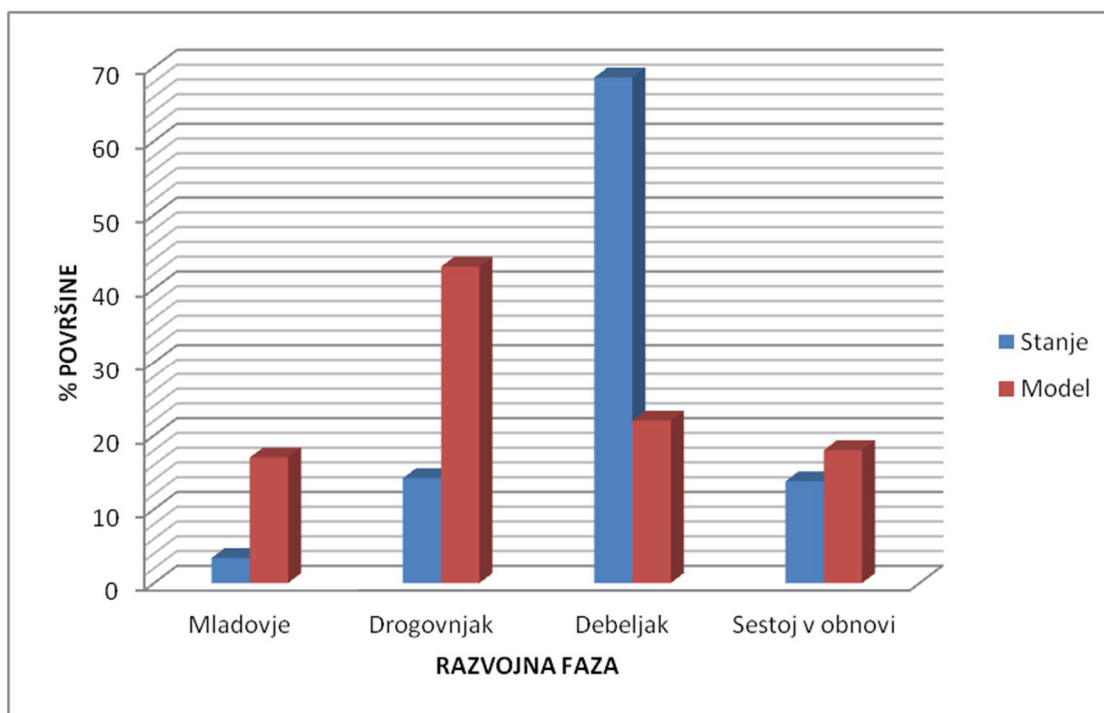
Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je najbolj spremenil delež bukke (+ 1,8 % LZ) ter zmanjšal delež smreke (za 0,8 % LZ) in hrasta (za 0,7 %). Razlike drugih drevesnih vrst so zanemarljive.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	12,84	3,4	24	17	64,12	-80
Drogovnjak	53,45	14,2	60	43	162,19	-67
-Debeljak	258,89	68,6	31	22	82,98	212
Sestoj v obnovi	52,01	13,8	25	18	67,89	-23
Skupaj	377,19	100,0	140	100	377,18	

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega 20 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 33 % modelne vrednosti, debeljaki presegajo modelno vrednost za 212 %. Sestoji v obnovi dosegajo za 77 % modelne vrednosti.

Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve (62 %, sestojno) s šopasto do skupinsko primesjo smreke (14 %) in plemenitih listavcev (9 %), ter posamično do šopasto primesjo bora (2 %) in jelke (do 1 %), drugih trdih listavcev (7 %) in hrasta (6 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 3 %, drogovnjak 16 %, debeljak 36 %, sestoj v obnovi 45 %

Ciljna lesna zaloga je 322 m³/ha (iglavci 55 m³/ha, listavci 267 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 425 m³/ha.

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in pri listavcih dobra do prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Proizvodno razdobje je 140 let, pomladitveno razdobje 25 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini glede na padnico in v velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah. V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključi. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev.

Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 x na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji.

V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukev, plemeniti listavci).

Ukrepi

Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,8	85,2	100,0
- ciljno %	17	83	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	48,3	276,8	325,1
- ciljna (m ³ /ha)	55	267	322
Prirastek (m ³ /ha/leto)	1,41	5,27	6,68
Možni posek (m ³ /ha)	7,0	62,5	69,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,71	6,26	6,96
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,7	22,6	21,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	50,3	118,7	104,3
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.015	580	0	0	0	80	2.675	14,7	50,3
	%	75,3	21,7	0,0	0,0	0,0	3,0	100,0		
Listavci	m³	7.927	15.576	0	0	0	91	23.594	22,6	118,7
	%	33,6	66,0	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		
Skupaj	m³	9.942	16.156	0	0	0	171	26.269	21,4	104,2

	%	37,8	61,5	0,0	0,0	0,0	0,7	100,0	
--	---	------	------	-----	-----	-----	-----	-------	--

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 26.269 m³. To je 21,4 % skupne lesne zaloge ali 104,2 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 10,1 % možnega poseka, listavci pa 89,9 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (61,5 %), delež redčenja je 37,8 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 0,7 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (355 m³/ha) dosega 83 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 8,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 81 % površine drogovnjakov (136 ha), jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 17 % od lesne zaloge (lesna zaloga 36.192 m³, možni posek 6.086 m³).

Na 18 % površine drogovnjakov (29 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 6.449 m³, možni posek 502 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 1 % površine drogovnjakov - ekocelica.

Sečnje v debeljakih predstavljajo 59,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 74 % površine debeljakov (238 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 89.168 m³, možni posek 12.676 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 7 % debeljakov (23 ha, možni posek 603 m³).

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 18 % površine debeljakov (59 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 31 % od lesne zaloge (lesna zaloga 21.512 m³, možni posek 6.580 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 94 % sestojev v obnovi (49- ha), s povprečno jakostjo 36 % od lesne zaloge (lesna zaloga 15.482 m³, možni posek 5.514 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 6 % površine sestojev v obnovi (6 ha), s povprečno jakostjo 62 % od lesne zaloge (lesna zaloga 559 m³, možni posek 347 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani.

Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17012

RGR Kisloljubno jelovje obsega skoraj 56 ha ali 1,2 % površine gospodarske enote. Prevladujejo zasebni gozdovi (59,3 %). Državnih gozdov je 40,7 %. V RGR ni gozdov lokalnih skupnosti.

To so gozdovi na hladnih pobočjih, v vlažnih dolinah ter v jarkih. Obsega dva oddelka 48A19 in 48B53. Gozdovi so večnamenski.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki poraščajo strmejša pobočja Žerjavca imajo na drugi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Drugo stopnjo hidrološke funkcije imajo gozdovi na območju širšega vodovarstvenega območja, manjšega izvira ter vodotokov. V RGR je en večji potok, in sicer Sušjek.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi v vplivnem območju vodotoka Sušjek, ki je življenjski prostor raka koščaka in na območju Žerjavca, kjer je zimovališče navadnega jelena.

Prek dela RGR poteka trasa slovenske turno kolesarske poti, na območjih katere imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

V območju gozdne čebelje paše, ki je evidentirano v delu RGR, imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

V temu RGR je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena v vseh gozdovih.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 121/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	14,90	26,7
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	3,40	6,1
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	37,50	67,2
	Skupaj	13,80	55,80	100,0

RGR srečamo na silikatni matični podlagi, na kateri so se razvila kislja rjava tla. Prevladujoč rastiščni tip je jelovje s praprotni.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 11,26 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Sestoji so skupinsko raznodobni.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 122/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga	Letni prirastek
--	--------------	-----------------

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	3,4	10,4	17,3	33,1	35,8	316,1	64,3	8,07	72,9
Listavci	0,9	7,5	16,8	33,9	40,9	175,4	35,7	3,01	27,1
Skupaj	2,5	9,4	17,1	33,4	37,6	491,5	100,0	11,08	100,0

Povprečna lesna zaloga je 491,5 m³/ha. V LZ zavzemajo iglavci 64,3 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in pri listavcih v petem debelinskem razredu. Letni prirastek je 11,08 m³/ha, od tega je 72,9 % iglavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 123/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	222,2	84,7	2,1	7,1	0,0	151,7	7,3	15,1	1,3	0,0
	%	45,2	17,2	0,4	1,4	0,0	30,9	1,5	3,1	0,3	0,0
Naravno stanje	m³/ha	206,4	108,1	9,8			103,2	14,7	29,5	19,7	
	%	42	22	2			21	3	8	4	

V drevesni sestavi prevladuje smreka (45,2 %), sledita ji bukev (30,9 %) in jelka (17,2 %). Smreka nastopa sestojno, gnezdasto in skupinsko, bukev skupinsko in šopasto, jelka skupinsko, šopasto in posamično, ostale drevesne vrste posamično. Glede na naravno stanje drevesnih vrst je preveč smreke in bukve, na njun račun bi se moral povečati delež jelke, bora, hrasta, drugih trdih listavcev in plemenitih listavcev.

Ohranjenost gozdov

V RGR je 59,3 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 40,7 % gozdov. Spremenjeni gozdovi so predvsem zaradi prevelikega deleža smreke in bukve, zlasti na račun jelke in plemenitih listavcev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 124/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,09	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	5,83	0,0	76,7	23,3	0,0	0,0	76,7	23,3	0,0	0,0	96,1	3,9	0,0
Debeljak	8,86					24,7	75,3	0,0	0,0	0,0	94,2	5,8	0,0
Sestoj v obnovi	41,02					0,0	100,0	0,0	0,0				
Skupaj	55,80												

Prevladujejo razvojna faza sestojev v obnovi, ki zavzemaj 73,5 % površine RGR. V njih se na 54 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo smreka, bukev in jelka.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	9	0,0	11,1	77,8	11,1	0,0
Jelka	7	0,0	42,8	28,6	28,6	0,0
Bukev	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0

Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	16	0,0	25,0	56,2	18,8	0,0
Skupaj listavci	5	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Skupaj	21	0,0	19,0	47,6	28,6	4,8

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm. Največ drevoja je dobre in zadovoljive kakovosti. Iglavci so v splošnem boljše kakovosti od listavcev, to velja še posebej za jelko in smreko.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Delež poškodovanosti drevja je 6,4 % za vse oblike poškodovanosti skupaj – vse opažene so poškodbe na deblu in koreničniku in sicer na 6,2 % dreves. To so večinoma poškodbe, ki so nastale pri sečnji in spravilu. Poškodovanost vej in osutost nista opažena.

Odmrlo drevje

V RGR je 20,0 odmrlih dreves/ha, od tega je vse odmrlo drevje leže. Skupaj je v RGR 7,9 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija poseka je bila 43,6 %. Realizacija sečnje iglavcev je bila 64,1 % in listavcev 8,8 %. V povprečju je bil izveden posek 5,5 m³/ha/leto (15,6 % od LZ).

Načrtovana gojitvena dela se niso opravljala.

Redno so se izvajala dela za varstvo pred žuželkami in vzdrževanje zaščitnih ograj.

Preglednica 125/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	3,21	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	7,01	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,58	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	7,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	300,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 126/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	54,88	198,9	148,0	346,8	5,38	3,16	8,54	2,26	0,14	2,40
2014	55,76	229,2	124,8	354,0	4,25	2,71	6,96	5,11	0,41	5,53
2024	55,80	316,1	175,4	491,5	8,07	3,01	11,08	12,29	6,57	18,86

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje spremenila – povečala za 0,04 ha. LZ in prirastek sta se glede na prejšnje ureditveno obdobje močno povečala (zaradi majhne površine RGR – majhen vzorec so nihanja vrednosti visoka). V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 5,53 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 18,86 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

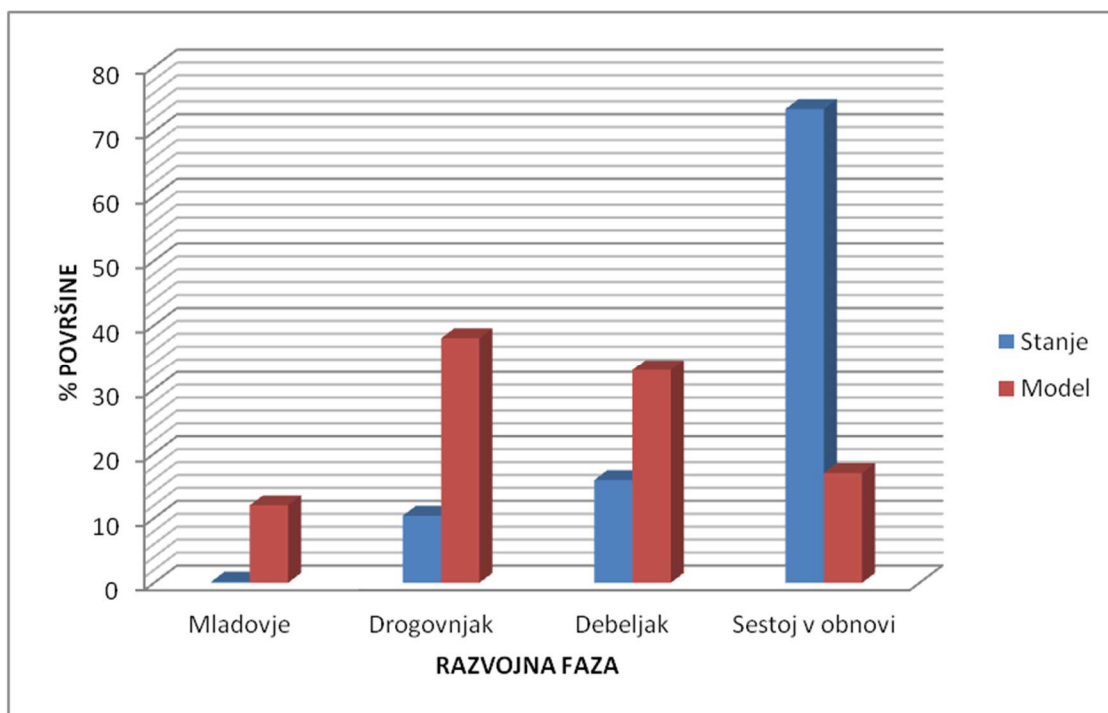
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	40,1	14,3	2,7	0,2	0,0	36,0	2,9	2,5	1,3	0,0
2014	48,8	14,1	1,3	0,6	0,0	27,0	2,3	3,9	1,8	0,2
2024	45,2	17,2	0,4	1,4	0,0	30,9	1,5	3,1	0,3	0,0

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečal delež jelke (za 4,1 %), macesna, bukke (za 3,9 %), ter zmanjšal delež smreke (za 3,6 %), delež bora, plemenitih listavcev hrasta, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	0,09	0,2	14	12	6,70	-98
Drogovnjak	5,83	10,4	44	38	21,20	-73
Debeljak	8,86	15,9	38	33	18,41	-52
Sestoj v obnovi	41,02	73,5	20	17	9,49	332
Skupaj	55,80	100,0	115	100	55,80	

Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega 2 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 27 % modelne vrednosti, debeljaki dosegajo 48 % modelne vrednosti. V sestojih v obnovi so modelne vrednosti presežene za 332 %.

V tako majhnem RGR (56 ha) ni možno, pa tudi ni smiselno stremeti k trajnosti donosov, zato je tudi primerjava razvojnih faz z modelnim stanjem le za orientacijo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji smreke (47 %) s sestojno do skupinsko primesjo jelke (17 %) in bukve (30 %), s šopasto in posamično primesjo plemenitih listavcev (2 %), hrasta (1 %), drugih trdih listavcev (do 1 %) ter bora (1 %) in drugih iglavcev (do 1 %).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 8 %, drogovnjaki 8 %, debeljaki 17 %, sestoji v obnovi 67 %.

Ciljna lesna zaloga je 414 m³/ha (iglavci 273 m³/ha, listavci 141 m³/ha), končna lesna zaloga je 600 m³/ha

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih dobra do prav dobra, pri listavcih za hrast, bukev in plemenite listavce prav dobra, za druge trde listavce zadovoljiva.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodno razdobje je 115 let, pomladitveno razdobje 20 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova sestojev naj poteka malopovršinsko, da omogočamo pomlajevanje ključnim drevesnim vrstam, predvsem jelki in zmanjšamo potrebe po negi mladovij. Z velikostjo vrzeli uravnavamo sestavo pomladka. Naravna obnova v glavnem poteka nemoteno. Težave s pomlajevanjem se lahko pojavijo ob večjepovršinskih obnovah kot posledica ujma. V teh primerih je potrebno izvajati pripravo sestojov na naravno obnovo, ponekod tudi izvesti obnovo s sadnjo, kjer pridejo v poštev v glavnem plemeniti listavci in jelka.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju je pogosto potrebno odstranjevati grmovnice in predrastke ter uravnavati zmes drevesnih vrst v korist jelke, bukve in plemenitih listavcev. Z nego gradimo pestro vertikalno in horizontalno strukturo ter s tem stabilnost gozdov pred škodljivimi abiotскими vplivi. V letvenjakih je potrebno zgodaj začeti s prvimi redčenji, ki morajo biti usmerjena v k uravnavanju drevesne sestave ter krepitvi stabilnosti sestojev. Produktivna rastišča zahtevajo intenzivnejša redčenja predvsem v mlajših drogovnjakih (z jakostmi redčenj med 20 in 25 %). Jakosti redčenj srednjedobnih sestojev (starejši drogovnjak in mlajši debeljak) naj se gibljejo med 15 in 20 %. V debeljakih izvajamo redčenja nizkih jakosti (med 10 in 15 %) in pazimo, da se tla ne presvetlijo, razen v primerih ko želimo sestoj obnoviti.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sestojih pospešujemo jelko, bukev in plemenite listavce, na sušnejših predelih tudi hrast in bor, v višjih legah pa macesen. Ohranja naj se okoli 30 % delež listavcev, med iglavci pa naj se povečuje delež jelke na račun smreke, kar se zagotovi tudi s počasnim sproščanjem pomladka. V zmanjšanje deleža smreke bodo delovale tudi napovedane podnebne spremembe (dvig temperature in pogoste suše). Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo šopasta do gnezdasta, primes plemenitih listavcev pa posamična do skupinska. Polnilni sloj tvorijo meliorativne drevesne vrste, to so pravi

kostanj, graden, jerebika, beli gaber, siva in črna jelša ter divje sadno drevje (divja češnja, lesnika, drobnica).

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaradi objedanja po divjadi je potrebno sadike smreke in jelke zaščititi s premazi vršičkov, sadike listavcev in macesna pa individualno s tulci ali količki. Kolektivno zaščito z ograjo uporabimo predvsem na območjih z večjo koncentracijo divjadi (zimovališča). S sprotim odstranjevanjem napadenih, oslabilih in manj vitalnih dreves je treba zmanjševati tveganja za napad škodljivcev in pojav bolezni (npr. bela omela, mraznice in jelov rak). V vseh sestojih z večjim deležem smreke je potrebno redno kontrolirati zdravstveno stanje dreves in dosledno izvajati ukrepe sanacije ob pojavu žarišč podlubnikov.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju, kjer naj se zagotavlja zadosten delež jelke, lahko tudi s sadnjo in zaščito pred divjadjo, kjer se po potrebi večje obnovljene površine varuje tudi z ograjami. Če na večjih ogolelih površinah obstaja možnost zapleveljenja z robido ali invazivnimi vrstami, naj se te umetno obnovijo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

Ukrepi

Preglednica 128/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	64,3	35,7	100,0
- ciljno %	66	34	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	316,1	175,4	491,5
- ciljna (m ³ /ha)	273	141	414
Prirastek (m ³ /ha/leto)	8,07	3,01	11,08
Možni posek (m ³ /ha)	122,8	65,7	188,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	12,29	6,57	18,86
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	38,9	37,5	38,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	152,3	218,4	170,2
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	580	6.147	0	0	0	129	6.856	38,9	152,2
	%	8,5	89,6	0,0	0,0	0,0	1,9	100,0		
Listavci	m³	127	3.538	0	0	0	3	3.668	37,5	218,7
	%	3,5	96,4	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³	707	9.685	0	0	0	132	10.524	38,4	170,3
	%	6.7	92.0	0.0	0.0	0.0	1.3	100.0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 10.524 m³. To je 38,4 % skupne lesne zaloge ali 170,3 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 65 % možnega poseka, listavci pa 35 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (92 %), delež redčenja je 6,7 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je 1,3 %.

Povprečna lesna zaloga v debeljakih (540 m³/ha) dosega 90 % končne lesne zaloge.

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 8,7 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na 19 % površine drogovnjakov (1 ha), jakost

redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 18 % od lesne zaloge (lesna zaloga 328 m³, možni posek 54 m³).

Na 80 % površine drogovnjakov (5 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 1.693 m³, možni posek 132 m³). Brez načrtovanih ukrepov je <1 % površine drogovnjakov.

Sečnje v debeljaki predstavlja 7,1 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 94 % površine debeljakov (8 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 4.514 m³, možni posek 653 m³).

Uvajanje v obnovo je načrtovano na 6 % površine debeljakov (1 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala 34 % od lesne zaloge (lesna zaloga 275 m³, možni posek 93 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 90 % sestojev v obnovi (37 ha), s povprečno jakostjo 43 % od lesne zaloge (lesna zaloga 19.388 m³, možni posek 8.377 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi so načrtovani na 10 % površine sestojev v obnovi (4 ha), možni posek pa bo znašal 1.217 m³.

Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

RGR Varovalni gozdovi obsega skoraj 460 ha gozdov in predstavlja 10,1 % površine gozdov v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 86,3 % površine RGR, državnih gozdov je 12,4 %, gozdov lokalnih skupnosti (občinski) je 1,3 %.

Pojavljajo se v večjem kompleksu k.o. Konjšica in k.o. Polšnik ter kot manjši odsek v k.o. Konj. Vsi gozdovi RGR Varovalni gozdovi spadajo v kategorijo varovalnih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V vseh gozdovih tega RGR je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji. Gre za gozdove, ki so bili določeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 21/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja nad posameznimi odseki javnih prometnic, med drugim tudi nad delom odseka javne kategorizirane ceste Litija – Zagorje, ki ščitijo prometnice pred morebitnimi zemeljskimi plazovi, imajo na prvi stopnji poudarjeno tudi zaščitno funkcijo.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na občinskem nivoju ter gozdovi na območju treh zajetij, črpališča in štirih jam (Skrivaške jame, Male Ajdovske jame in dveh jam z imenom Ajdovska jama). Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij, na območju manjšega črpališča ter vodotokov, med katerimi so Blejak, Pasjek, Smeškovec, Šklendrovec, Šumnik, idr. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi na delu RGR z izrazito karbonatno matično podlago (apnenec, apnenec/dolomit).

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo gozdovi na območju dolomitne vzpetine Ostrež, katere območje je zaradi pestre flore razglašeno za naravno vrednoto (ID 947) in gozdovi na vplivnem območju štirih jam, ki so razglašene za naravne vrednote, in sicer Skrivaške jame (ID 47384), Male Ajdovske jame (ID 47877) in dveh jam z imenom Ajdovska jama (ID 42058 in ID 46130). Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo tudi gozdovi v vplivnem območju vodotokov: Smeškovec, Pasjek, Šklendrovec, ki so življenjski prostor raka koščaka in močvirskega krešiča. Gozdovi na vplivnem območju vodotoka Šklendrovec, na območju Natura 2000 Kum (SI 3000181) se nahajajo v upravljalni coni D – rak koščak. Na delu območja Natura 2000 Kum, ki se prekriva z območjem Natura 2000 Posavsko hribovje (vplivno območje vzdolž vodotoka Šklendrovec), je evidentiran tudi življenjski prostor varovane vrste močvirski krešič in gozdni habitatni tip HT-91K0 – Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion), na območju katerih ima gozd prav tako poudarjeno funkcijo na prvi stopnji. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo tudi Gozdovi na območju Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026), ki so življenjski prostor zavarovanih vrst ptic, med drugim planinskega orla, sokola selca, belovratega muharja, črne štorklje in velika uharice. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena v gozdovih na varovanih območjih Natura 2000 in EPO (varovana območja, ki se nahajajo v RGR so navedena v nadaljevanju) in v gozdovih v širši okolici izločene ekocelice, ki je izločena kot življenjski prostor hrošča vzhodnega puščavnika. Le ta obsega gozd na območju severnega dela odseka 48C06B in večjega dela odseka 48B07B.

V gozdovih vzdolž kolesarskih in pohodnih poti, ki potekajo prek dela RGR imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo. Gre za odseke poti na območju Žamboha, Ostreža, Renk idr.

V delu RGR je evidentirana ekosistemska naravna vrednota Ostrež (ID 947), na območju katere ima gozd na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot. V vplivnem območju naravnih vrednot: Šklendrovec (ID 5531), Smeškovec (ID 8065), Pasjek (ID 8066), Šumnik (ID 890V), Skrivaška jama (ID 47384), Mala Ajdovska jama (ID 47877) in dveh jam z imenom Ajdovska jama (ID 42058 in ID 46130), ki se prav tako nahajajo v RGR, je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na drugi stopnji.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na vplivnem območju cerkve sv. Katarine na Ostrežu (EID 1-02159). V gozdovih na vplivnem območju varovanih objektov

stavbne dediščine Železarna Pasjek (EID 1-25464) v Tepah, imajo gozdovi funkcijo varovanja kulturne dediščine poudarjeno na drugi stopnji. Na območju vseh objektov stavbne dediščine imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo. V del območja RGR sega tudi varovano območje kulturne krajine Tepe (EID 1-25448), kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji. Na območju kulturne krajine imajo gozdovi na drugi stopnji poudarjeno tudi estetsko funkcijo.

V RGR je stojišče čebelnjake in območje gozdne čebelje paše, zato je na območju le-teh poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

V delu RGR je rukališče navadnega jelena, kjer imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo.

Lesnoproizvodna funkcija je v vseh gozdovih RGR Varovalni gozdovi poudarjena na najnižji, to je tretji stopnji.

Natura 2000 in EPO

Del gozdov v RGR se nahaja v varovanih območjih Natura 2000, in sicer: Kum (SI3000181) (v delu območja: rak koščak - upravljavska cona D in habitatni tip HT-91K0 – Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) in Posavsko hribovje (SI5000026) ter v EPO: Kum (ID 14800) – del in Zasavsko hribovje (ID 12100) – del. Območje Natura 2000 Kum se v celoti prekriva z istoimenskim EPO.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Na območju dela RGR se pojavlja habitatni tip HT-91K0 – Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). Habitatni tip je bil evidentiran na območju dela odsekov 48A06B, 48A07B in 48A09B, na skrajnem severnem delu območja Natura 2000 Kum (SI3000181).

Preglednica 131/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000181 Kum Gozdovi v strmem ostenju na levem bregu potoka Šklendrovec	40000 – Varovalni gozdovi	20 ha

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 132/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	5,78	1,3
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	201,14	43,7
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	111,30	24,2
592	<i>Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje</i>	5	71,10	15,5
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	47,60	10,3
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	23,01	5,0
	Skupaj	3,570	459,93	100,0

RGR srečamo na strmih pobočjih, ki mestoma preidejo v skalnate predele. Matična podlaga je dolomitna, prekrivajo jo rendzine. Prevladujoče gozdni rastiščni tipi so Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje, Osojno bukovje s kresničevjem in Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 4,16 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Glede na zgradbo gozdov so skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 133/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	32,2	36,1	19,0	9,7	3,0	30,0	19,7	1,23	25,5
Listavci	17,8	38,4	24,3	18,5	1,0	122,2	80,3	3,59	74,5
Skupaj	20,6	37,9	23,3	16,8	1,4	152,2	100,0	4,82	100,0

Lesna zaloga je 152,2 m³/ha. V lesni zalogi zavzemajo listavci 80 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in pri listavcih v drugem debelinskem razredu. Letni prirastek je 4,82 m³/ha, od tega je 74,5 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 134/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	6,2	0,0	23,8	0,0	0,0	66,0	8,0	11,4	35,5	1,4
	%	4,1	0,0	15,6	0,0	0,0	43,3	5,3	7,5	23,3	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha	3,0		16,8			64,0	1,5	3,0	61,0	3,0
	%	2		11			42	1	2	40	2

V drevesni sestavi prevladujejo bukev z 43,3 %, rdeči bor 15,6 %, črni gaber 12,8 %, beli gaber 6 %, graden 5 %, gorski javor 4,6 %, smreka 4 %, mali jesen 2,4 %, in ostali listavci. Delež smreke je glede na naravno stanje prevelik, saj je bila smreka umetno vnešena na različna bukova rastišča, predvsem v osojnih legah. Visok delež bora kaže na degradirane sestoe zaradi steljarjenja.

Ohranjenost gozdov

RGR Varovalni gozdovi so v celoti ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 135/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,24	0,0	75,0	25,0	0,0	0,0	39,5	60,5	0,0	60,5	39,5	0,0	0,0
Drogovnjak	373,89	0,0	25,2	74,8	0,0	0,0	7,1	92,9	0,0	0,0	51,8	20,4	27,8
Debeljak	74,91					0,0	69,0	31,0	0,0	0,0	44,5	41,9	13,6
Sestoj v obnovi	9,89					0,0	42,8	57,2	0,0				

Skupaj	459,93												
--------	--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

V RGR izrazito prevladujejo sestoji, ki so v razvojni fazi drogovnjakov (81,3 %). Poraščajo strma pobočja. V njih prevladuje pomanjkljiva sestojna zasnova. Večina drogovnjakov je nenegovanih. Prevladuje normalen sklep.

Sestojev v razvojni fazi debeljaka je na 16,3 % površine. Najdemo jih na vrhu pobočij in niso tipični predstavniki varovalnih gozdov, ampak predstavljajo prehod v kakovostnejše sestoje. Sklep je večinoma rahel. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani.

Sledijo sestoji v obnovi (2,2 %). Sestoji v obnovi nastanejo po ujmah, vendar se zaradi ekstremnih rastišč težko pojavi pomladek. So nenegovani. Pomladek se pojavlja na 44 % površine in je pomanjkljivih ali dobrih zasnov.

Delež mladovij je zelo majhen – 0,3 % površine RGR.

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene.

Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija poseka je bila 47,4 %. Realizacija sečnje iglavcev je bila 77,6 % in listavcev 40,7 %. V povprečju je bil izveden posek 0,57 m³/ha/leto (3,7 % od LZ).

Načrtovana gojitvena dela so presegla načrtovane vrednosti – tako pri negi gošče in negi letvenjaka; nega drogovnjaka se ni opravljala.

Preglednica 136/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	0,31	0,50	161,3
Nega letvenjaka	ha	0,34	0,50	147,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,07	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 137/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	469,69	22,2	81,4	103,6	0,48	1,60	2,08

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,04	0,16	0,20

2014	463,67	29,5	123,0	152,5	1,13	3,65	4,79	0,17	0,40	0,57
2024	459,93	30,0	122,2	152,3	1,23	3,59	4,82	0,12	0,87	1,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje spremenila - zmanjšala. Lesna zaloga je za malenkost nižja, prirastek pa malenkostno višji. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 0,57 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 1,0 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

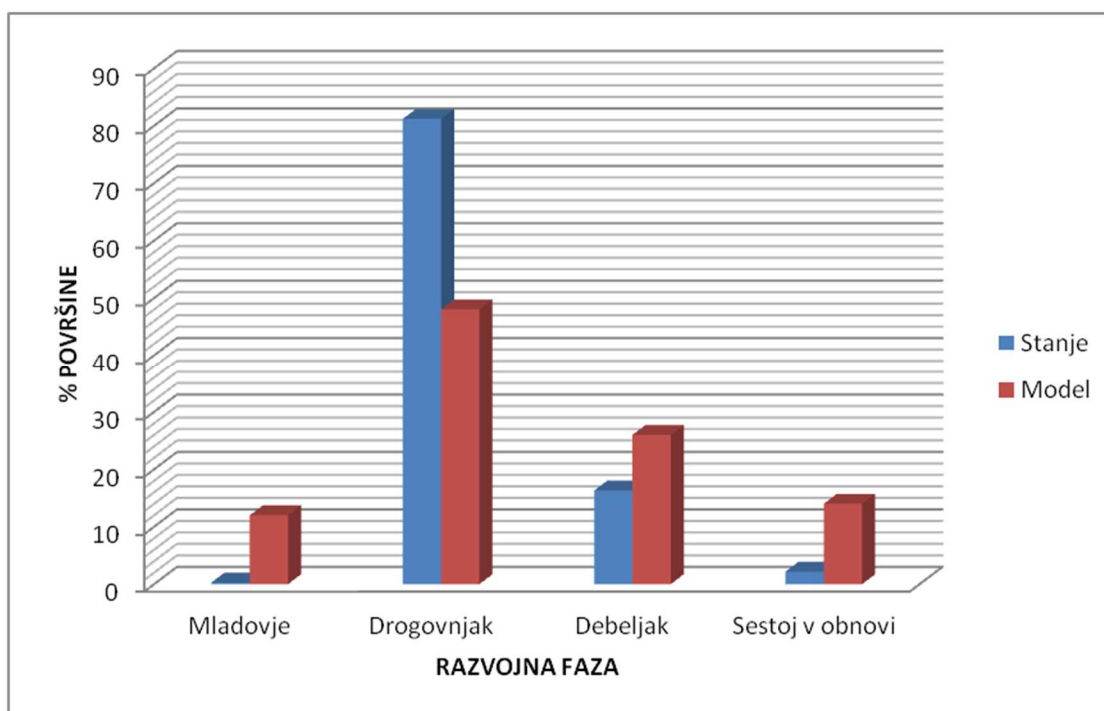
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	2,6	0,0	18,8	0,0	0,0	55,9	5,8	4,4	9,6	2,9
2014	4,3	0,0	15,0	0,0	0,0	43,7	5,1	7,5	23,3	1,1
2024	4,1	0,0	15,6	0,0	0,0	43,3	5,3	7,5	23,3	0,9

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je nekoliko povečal delež bora in hrasta ter zmanjšal delež smreke, bukke in mehkih listavcev. Spremembe niso velike – vse so manjše od 1 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 138/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	1,24	0,3	17	12	55,19	-98
Drogovnjak	373,89	81,2	67	48	220,77	69
Debeljak	74,91	16,3	36	26	119,58	-37
Sestoj v obnovi	9,89	2,2	20	14	64,39	-84
Skupaj	459,93	100,0	140	100	459,93	

Grafikon 14: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gozdnogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodoben gozd s skupinsko do šopasto primesjo bukve (43 %), smreke (5 %), bora (16 %), hrasta (5 %), trdih listavcev (23 %) in posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (8 %) ter ostalih listavcev in iglavcev (jelka, macesen) (1 %). Prevladuje naj večji delež odraslega gozda (odvisno od rastišča; ki to dopušča) z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v zmanjšanju ali preprečevanju erozije ter v izboljšanju vodnih razmer.

Ciljna lesna zaloga je 191 m³/ha; iglavci 42 m³/ha, listavci 149 m³/ha.

Ciljno stanje se nanaša na načrtovano obdobje 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Kot varovalni gozdovi so izločeni vsi gozdovi, ki so kot taki razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 21/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Pri delu z gozdom v razglašeni varovalni gozdovi se upošteva omejitev in določila, ki jih vsebujejo akti o razglasitvi varovalnih gozdov.

Z varovalnimi gozdovi se mora gospodariti izključno s ciljem krepitve njihove varovalne vloge. Zagotoviti je treba stalno zastrtost gozdnih tal in naravno malopovršinsko obnavljanje sestojev. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja tal, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižje lesne zaloge sestojev. Posekano drevje se lahko v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (prečno na pobočje), primerno je predvsem žično spravilo. Potrebno se je čim bolj izogibati vsem poškodbam v gozdnih tleh, paša in steljarjenje nista dopustna.

V nižinskih predelih naj se te gozdove ohranja v celoti na mestu in v obliki v kakršni so bili v času razglasitve, tako da optimalno zagotavljajo opravljanje biotopske funkcije ob zagotovitvi ostalih evidentiranih funkcij. Želimo ohranjati naravno pester gozd, z raznodobno strukturo v kateri pa naj prevladujejo debeljaki. Redčenja in pomladitvene sečnje naj bodo nizke jakosti.

Usmeritve za obnovo

V gozdovih z varovalno funkcijo prve stopnje je potrebno zagotavljati neprekinjeno poraslost tal z drevjem. Najbolj ustrezna je malopovršinska razgibana zgradba sestojev. Posebno pozornost je potrebno nameniti naravnemu pomlajevanju (naravni obnovi) in stabilnosti sestojev. V obnovo naj se uvedejo debeljaki s slabo zasnovo oz. stabilnostjo (prevladujoč delež starih, oslavljenih ali poškodovanih dreves), z rahlim ali pretrganim sklepom in velikim deležem pomladka z dobro zasnovo (15 %). Jedra je potrebno širiti zmerno in počasi, da se površine zaradi prevelike osvetljenosti ne zarastejo z grmovnicami oz. se ne razvije bujna zeliščna plast. Prednost v pomladku imajo bukev, hrasti, plemeniti in drugi trdi listavci.

V sestojih v obnovi naj se zadržano nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka.

Usmeritve za nego

V drogovnjakih in debeljakih, ki so nenegovani naj se izvaja šibka redčenja. Potrebna je velika previdnost zlasti v tistih sestojih, kjer so bila redčenja zamujena, saj bi bila lahko v primeru previsoke jakosti redčenj ogrožena stojnost sestojev. Pri izbiri nosilcev v tanjših drogovnjakih imajo prednost tisti kandidati, ki zagotavljajo krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozda. Posamezna debela ali drugače zanimiva drevesa in dele sestoj v fazi debeljaka naj se zaradi velikega pomena ekoloških in socialnih funkcij ohrani tudi več kot eno proizvodno dobo. Cilj redčenj mora biti krepitev stojnosti, raznodobnosti in ohranjanje naravne drevesne sestave gozda.

Usmeritve za varstvo

V sestojih, kjer je delež smreke večji, je potrebno redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne in profilaktične ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (lovne nastave). Les, posekan ob ujmah, naj se pušča v gozdu poševno ali pravokotno na padnico terena. Odmrla drevesa naj ostanejo v gozdu do razkroja.

Ukrepi

Preglednica 139/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	19,7	80,3	100,0
- ciljno %	22	78	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	30,0	122,2	152,2
- ciljna (m ³ /ha)	42	149	191
Prirastek (m ³ /ha/leto)	1,23	3,59	4,82
Možni posek (m ³ /ha)	1,2	8,7	9,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,12	0,87	1,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	4,1	7,1	6,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	9,9	24,3	20,6
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 140/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	0	0	0	0	0	563	563	4,1	9,9
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0		
Listavci	m³	466	352	0	0	0	3.196	4.014	7,1	24,3
	%	11,6	8,8	0,0	0,0	0,0	79,6	100,0		
Skupaj	m³	466	352	0	0	0	3.759	4.577	6,5	20,6
	%	10,2	7,7	0,0	0,0	0,0	82,1	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024-2033 znaša 4.577 m³. To je 6,5 % skupne lesne zaloge ali 20,6 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 12 % možnega poseka, listavci pa 88 %.

Največji delež načrtovanega možnega poseka v RGR bodo predstavljale načrtovane sanitarne sečnje (delež je 82,1 %), pomladitvene sečnje (7,7 %), delež redčenja je 10,2 %.

Na nižje jakosti sečenj in s tem na nižji možni posek vpliva v RGR varovalni gozdovi izjemno poudarjena varovalna funkcija, nizke proizvodne sposobnosti rastišč, pomanjkljive kvalitetne zasnove in nizke lesne zaloge sestojev. Glavno merilo za izbiro nosilcev funkcij je stabilnost je dreves, kvaliteta sortimentov pa ima manj pomembno vlogo. Kriteriji stabilnosti dreves, ki so povezani s statično stabilnostjo, so ugodno dimenzijsko razmerje dreves, večja velikost krošenj ter njihova simetričnost. Ukrepi v varovalnih gozdovih so šibki tudi zaradi velike nevarnosti erozije. V teh gozdovih potrebno zagotoviti trajni zastrtost tal in kontinuirano naravno pomlajevanje, ki to zastrtost omogoča. Šibkejše jakosti sečenj so potrebne zaradi varovalne funkcije za doseganje večje gostote sestojev in s tem višje lesne zaloge. Ta je potrebna le do določene velikosti in starosti drevja, ko obstaja nevarnost, da se bodo posamezna drevesa zaradi svoje teže in velike strmine začela podirati in ustvarjati erozijska žarišča. Večja gostota drevja je potrebna zato, ker večje število dreves ustvarja gostejši koreninski pletež in ima večjo sposobnost preprečevanja proženja ter ustavljanja padajočega kamenja in zemeljskih plazov. V varovalnih gozdovih prevladujejo ukrepi za vzdrževanje varovalne funkcije kot so: sanitarne sečnje, sečnje visečih ali težkih dreves na plazovitih območjih, sečnje za zagotavljanje obnove gozdov in sečnje za pospeševanje ter izboljšanje stabilnosti drevja in sestojev. S tem zagotavljamo tudi zaščitno funkcijo, ki je v teh gozdovih pogosta. Večja intenzivnost gospodarjenja v varovalnih gozdovih tudi z ekonomskega vidika ni utemeljena zaradi

majhne odprtosti gozdov in daljših spravičnih razdalj v predelih, kjer je možno spravilo lesa. Posekano drevje se lahko v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (prečno na pobočje).

Redčenja in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 64,4 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu. Redčenja so načrtovana na majhni površini drogovnjakov (0,4 ha), jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 16 % od lesne zaloge (lesna zaloga 44 m³, možni posek 7 m³).

Na 87 % površine drogovnjakov (324 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 46.425 m³, možni posek 2.940 m³). Brez načrtovanih ukrepov je 13 % površine drogovnjakov.

Sečnje v debeljakih predstavljajo 25,3 % možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu.

Redčenja so načrtovana na 34 % površine debeljakov (25 ha), povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 10 % od lesne zaloge (lesna zaloga 4.564 m³, možni posek 459 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 66 % debeljakov (50 ha, možni posek 701 m³).

Uvajanje v obnovo je načrtovano na zanemarljivo majhni površini – 0,01 ha.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 43 % sestojev v obnovi (4 ha), s povprečno jakostjo 30 % od lesne zaloge (lesna zaloga 1.185 m³, možni posek 352 m³).

Pospešena obnova in končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani.

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 57 % površine sestojev v obnovi (6 ha, možni posek 118 m³).

Preglednica 141/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	0,23	0,23

10 Literatura

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polšnik (2014-2023). Ljubljana, 2013
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030). Ljubljana, 2021
- Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030), 2021
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Draskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polšnik (2024-2033), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2023
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polšnik (2024-2033). Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 2023
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)
- Pravilnik o registru kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016, 52/2022 in 125/2022 – popr.)
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2023
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/2008, 49/2020)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015, 191/2020)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016, 62/2019)
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana, 2020
- Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)

Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016, 36/2021 – ZZIRDKG in 140/2022 – ZSDH-1A))

Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016 in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg , 31/2018, 82/2020, 3/2022 – ZDeb, 105/2022 – ZZNŠPP in 18/2023 – ZDU-1O)

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 44/2022, 18/2023 – ZDU-1O in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)

Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015, 65/2020, 35/2023 – odl. US in 78/2023 – ZUNPEOVE)

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.
Marija Mihelič, univ. dipl. inž. gozd.
Iztok Popovič, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Dušica Erjavec, inž. gozd. in lov. s sodelavci
Jan Jerman, mag. inž. gozd.
Luka Jernejčič, mag. inž. gozd.

Pri določanju možnega poseka in gojitvenih del, določanju gozdnega roba, načina spravila in spravilnih razdalj, ter dodatnih informacij za opise sestojev in posamezna poglavja v GGN so sodelovali:

Marija Mihelič, univ. dipl. inž. gozd.
Janez Nograšek, inž. gozd.
Matej Zupančič, dipl. inž. gozd.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.
Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.
Mojca Stupan Kobilica, univ. dipl. inž. gozd.

Digitalizacija kart in izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Vnos podatkov:

Ljubica Tomšič, dipl. upr. org.

Podpisniki:

Delavec, odgovoren za pripravo načrta: Iztok Popovič, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- Osnutek določen: 27.05.2024

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.759,01	1.765,30	9,45	4.533,76
Delež (%)	60,85	38,94	0,21	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11012-podgorsko bukovje	287,90	141,4	253,8	395,2	3,26	5,30	8,56	31,5	28,8	29,8	137,5
12111-kisloljubno bukovje	1.565,44	91,8	224,1	315,8	1,79	5,10	6,89	16,7	14,9	15,4	70,6
12112-kisloljubno bukovje	1.105,80	121,7	235,7	357,4	2,24	5,19	7,43	18,5	19,6	19,2	92,5
14112-toploljubno bukovje	553,43	111,9	206,1	318,1	3,39	4,97	8,36	18,6	19,1	18,9	71,9
15512-gorsko bukovje	128,27	96,9	223,8	320,7	2,23	4,44	6,67	21,0	25,4	24,1	115,8
16012-bukovje na rendzinah	377,19	48,3	276,8	325,1	1,41	5,27	6,68	14,7	22,6	21,4	104,2
17012-kisloljubna jelovja	55,80	316,1	175,4	491,5	8,07	3,01	11,08	38,9	37,5	38,4	170,3
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	4.073,83	105,3	231,1	336,4	2,30	5,09	7,39	19,9	19,2	19,4	88,4
40000-varovalni gozdovi	459,93	30,0	122,2	152,3	1,23	3,59	4,82	4,1	7,1	6,5	20,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	459,93	30,0	122,2	152,3	1,23	3,59	4,82	4,1	7,1	6,5	20,6
Skupaj vsi gozdovi	4.533,76	97,7	220,1	317,8	2,19	4,94	7,13	19,4	18,5	18,8	83,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	334,78	7,4						
Drogovnjak	1.361,50	30,0	20,10	1,5	0,0	40,4	58,2	1,4
Debeljak	2.294,14	50,6	205,50	9,0	0,5	72,1	26,8	0,6
Sestoj v obnovi	543,34	12,0	249,96	46,0	5,9	85,1	9,0	0,0
Skupaj	4.533,76	100,0	475,56	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	334,78	14,6	59,9	14,6	10,9	53,1	12,3	34,3	0,3	30,6	39,9	7,9	21,6
Drogovnjak	1.361,50	7,6	43,6	47,2	1,6	18,8	24,2	55,7	1,3	4,9	52,0	34,0	9,1
Debeljak	2.294,14					11,4	68,0	20,4	0,2	0,2	58,0	39,3	2,5
Sestoj v obnovi	543,34					5,0	74,7	20,3	0,0				
Skupaj	4.533,76												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,1	16,8	21,5	28,6	26,0	22,4	71,0
Jelka	4,6	11,8	17,4	32,0	34,2	0,6	2,0
Bor	12,1	21,5	21,3	24,3	20,8	7,3	23,1

Macesen	16,0	27,8	19,8	19,6	16,8	0,3	0,9
Ostali igl.	7,3	16,4	21,9	28,5	25,9	0,2	0,6
Bukev	7,7	18,3	21,8	26,6	25,6	49,0	156,1
Hrast	9,2	19,8	21,8	25,2	24,0	8,5	26,9
Pl. Ist.	8,0	19,1	22,1	26,6	24,2	3,6	11,5
Dr. tr. Ist.	13,1	26,0	21,2	21,4	18,3	7,2	22,8
Meh. Ist.	9,5	19,4	22,7	25,4	23,0	0,9	2,8
Iglavci	8,3	17,9	21,4	27,6	24,8	30,7	97,7
Listavci	8,5	19,3	21,7	25,9	24,6	69,3	220,1
Skupaj	8,4	18,9	21,6	26,5	24,6	100,0	317,8

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,0	16,7	21,5	28,6	26,2	23,3	78,3
Jelka	4,6	11,8	17,4	32,0	34,2	0,7	2,3
Bor	9,3	19,8	21,8	26,2	22,9	6,8	23,0
Macesen	16,0	27,8	19,8	19,6	16,8	0,3	1,0
Ostali igl.	7,3	16,4	21,9	28,5	25,9	0,2	0,7
Bukev	7,3	17,5	21,6	26,9	26,7	49,5	166,3
Hrast	8,8	19,2	21,7	25,5	24,8	8,6	29,0
Pl. Ist.	7,4	17,3	21,7	26,9	26,7	3,4	11,5
Dr. tr. Ist.	11,9	22,7	21,2	22,7	21,5	6,3	21,4
Meh. Ist.	8,7	18,9	22,5	25,8	24,1	0,9	2,9
Iglavci	7,5	17,4	21,4	28,2	25,5	31,3	105,3
Listavci	7,9	18,2	21,6	26,3	26,0	68,7	231,1
Skupaj	7,8	17,9	21,5	27,0	25,8	100,0	336,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,45	0,55	0,46	0,46	0,27	30,7	2,19
Listavci	1,08	1,35	1,02	0,91	0,57	69,3	4,94
Skupaj	1,53	1,90	1,48	1,37	0,84	100,0	7,13

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,58	0,50	0,50	0,30	31,1	2,30
Listavci	1,07	1,34	1,07	0,97	0,64	68,9	5,09
Skupaj	1,50	1,92	1,57	1,47	0,94	100,0	7,39

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	85.911	19,4											
Listavci	184.736	18,5											
Skupaj	270.647	18,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano dejan. s ponov.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
------------	-------	-------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

Priprava sestoja	ha	0,53	0,53											
Obžetev	ha	13,14	38,43											
Nega mladja	ha	10,80	16,42											
Nega gošče	ha	25,85	30,61											
Nega letvenjaka	ha	201,51	205,28											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	54,06	54,06											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											
Naravni razvoj biotopov	m³	2,09	2,09											

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	276,46	10,83	0,61	287,90
Delež (%)	96,0	3,8	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,5	11,6	20,4	32,6	31,9	33,8	133,7
Jelka	30,3	45,9	18,4	5,4	0,0	0,1	0,3
Bor	23,1	37,6	19,6	11,8	7,9	1,8	7,3
Macesen	28,2	45,7	21,3	4,8	0,0	0,0	0,1
Bukev	3,9	12,8	20,5	30,3	32,5	47,5	187,6
Hrast	9,0	19,0	21,3	25,6	25,1	4,0	15,7
Pl. lst.	8,3	17,7	20,2	26,3	27,5	7,6	29,9
Dr. tr. lst.	12,4	22,5	20,7	22,7	21,7	4,7	18,5
Meh. lst.	32,4	46,9	16,8	3,9	0,0	0,5	2,1
Iglavci	4,6	13,1	20,4	31,3	30,6	35,8	141,4
Listavci	5,6	14,7	20,5	28,8	30,4	64,2	253,8
Skupaj	5,2	14,1	20,5	29,7	30,5	100,0	395,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,34	0,62	0,76	0,95	0,60	38,1	3,26
Listavci	0,92	1,25	1,15	1,18	0,80	61,9	5,30
Skupaj	1,26	1,87	1,91	2,13	1,40	100,0	8,56

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	245,48	85,3	42,42	14,7	0,00	0,0	0,00	0,0	287,90	100,0
Skupaj vsi gozdovi	245,48	85,3	42,42	14,7	0,00	0,0	0,00	0,0	287,90	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	11,2	11,2	22,4	14,4	20,8	35,2	25,6	32,0	57,6	22,5
30 - 49 cm	0,8	1,6	2,4	0,0	4,0	4,0	0,8	5,6	6,4	11,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,6	0,0	1,6	1,6	6,3
Skupaj	12,0	12,8	24,8	14,4	26,4	40,8	26,4	39,2	65,6	40,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,99	1,4						
Drogovnjak	59,68	20,7	3,19	5,3	0,0	58,0	42,0	0,0
Debeljak	137,65	47,8	18,77	13,6	0,0	93,4	6,6	0,0
Sestoj v obnovi	86,58	30,1	42,38	48,9	8,4	90,7	0,9	0,0
Skupaj	287,90	100,0	64,34	22,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	18,38	0,00	0,24	0,00	0,00	38,36	0,05	5,28	1,78	0,25	64,34
%	6,47	0,00	0,08	0,00	0,00	13,51	0,02	1,86	0,63	0,09	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	43	16,3	20,9	48,8	14,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	9	0,0	0,0	55,6	44,4	0,0
Bukev	67	11,9	29,9	44,8	13,4	0,0
Hrast	8	37,5	50,0	12,5	0,0	0,0
Pl. lst.	18	5,6	27,8	55,5	11,1	0,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	20,0	60,0	20,0	0,0
Meh. lst.	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	53	13,2	17,0	50,9	18,9	0,0
Skupaj listavci	101	11,9	29,7	46,5	11,9	0,0
Skupaj	154	12,3	25,3	48,1	14,3	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	3,8
Veje/krošnja	3,1
Osutost	0,2
Skupaj	7,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	9.864	4.313	43,7	17,2

Listavci	15.206	3.318	21,8	13,2
Skupaj	25.070	7.631	30,4	30,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	56,0	13,0	4,7
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,5	1,8	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	34,5	6,4	2,9
Hrast	4,0	7,6	0,3
Pl. lst.	3,1	3,3	0,3
Dr. tr. lst.	1,4	2,7	0,1
Meh. lst.	0,5	9,4	0,0
Skupaj iglavci	56,5	12,3	4,7
Skupaj listavci	43,5	5,8	3,6
Skupaj	100,0	8,3	8,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,6	6,2	17,2	22,6	8,7	12,3	14,9
Listavci	0,7	2,1	6,7	7,6	7,4	5,8	11,5
Skupaj	1,0	3,7	10,8	12,8	8,0	8,3	26,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	35,2	0,0	3,9	0,0	0,0	51,2	3,3	3,7	2,5	0,2
2014	35,8	0,1	2,3	0,0	0,0	44,9	4,4	7,7	4,4	0,4
2024	33,8	0,1	1,8	0,0	0,0	47,5	4,0	7,6	4,7	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	12.839	31,5											
Listavci	21.062	28,8											
Skupaj	33.901	29,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano dejan.	s ponov.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,07	1,07											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	19,34	1.546,10	0,00	1.565,44
Delež (%)	1,2	98,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,3	18,6	21,9	27,2	24,0	22,7	71,7
Jelka	1,2	6,2	17,3	36,2	39,1	0,2	0,6
Bor	9,1	19,6	22,1	26,4	22,8	5,3	16,6
Macesen	21,4	34,3	19,2	14,2	10,9	0,3	1,1
Ostali igl.	6,3	15,2	22,0	29,6	26,9	0,6	1,8
Bukev	10,5	21,4	21,3	23,9	22,9	55,2	174,4
Hrast	8,2	18,6	22,1	26,0	25,1	10,5	33,1
Pl. lst.	18,8	30,4	19,9	16,6	14,3	0,5	1,7
Dr. tr. lst.	13,5	24,4	21,0	21,3	19,8	4,4	13,9
Meh. lst.	14,0	24,5	21,4	21,1	19,0	0,3	0,8
Iglavci	8,5	18,8	21,9	27,1	23,7	29,1	91,8
Listavci	10,4	21,3	21,4	24,0	22,9	70,9	224,1
Skupaj	9,9	20,6	21,6	24,7	23,2	100,0	315,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,38	0,47	0,38	0,36	0,22	26,0	1,79
Listavci	1,29	1,47	0,99	0,82	0,52	74,0	5,10
Skupaj	1,67	1,94	1,37	1,18	0,74	100,0	6,89

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	984,95	62,9	498,14	31,8	82,35	5,3	0,00	0,0	1.565,44	100,0
Skupaj vsi gozdovi	984,95	62,9	498,14	31,8	82,35	5,3	0,00	0,0	1.565,44	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	11,0	14,5	25,5	12,7	23,4	36,1	23,7	37,9	61,6	26,0
30 - 49 cm	1,5	1,0	2,5	1,3	2,3	3,6	2,8	3,3	6,1	10,1
50 in več cm	0,2	0,0	0,2	0,2	0,8	1,0	0,4	0,8	1,2	3,4
Skupaj	12,7	15,5	28,2	14,2	26,5	40,7	26,9	42,0	68,9	39,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	277,94	17,8							
Drogovnjak	435,41	27,8	1,32	0,3	0,0	0,0	100,0	0,0	
Debeljak	748,14	47,8	43,83	5,9	2,2	78,9	18,9	0,0	
Sestoj v obnovi	103,95	6,6	56,14	54,0	5,1	91,0	3,9	0,0	

Skupaj	1.565,44	100,0	101,29	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
---------------	-----------------	--------------	---------------	------------	------------	------------	------------	------------

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	17,85	2,65	0,99	0,00	0,06	72,83	0,43	0,58	5,25	0,65	101,29
%	1,39	0,21	0,08	0,00	0,00	5,66	0,03	0,05	0,41	0,05	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	196	6,6	30,6	47,4	12,8	2,6
Jelka	4	0,0	25,0	50,0	0,0	25,0
Bor	45	6,7	13,3	35,5	28,9	15,6
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Ostali igl.	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Bukev	431	10,4	28,5	43,4	12,8	4,9
Hrast	101	5,9	52,5	28,7	9,9	3,0
Pl. list.	11	18,2	9,1	45,4	9,1	18,2
Dr. tr. list.	26	7,7	42,4	19,2	19,2	11,5
Meh. list.	18	0,0	16,7	66,6	11,1	5,6
Skupaj iglavci	252	6,7	28,2	44,4	15,1	5,6
Skupaj listavci	587	9,4	30,0	43,1	12,4	5,1
Skupaj	839	8,6	29,4	43,6	13,2	5,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	4,7
Veje/krošnja	0,9
Osutost	0,5
Skupaj	6,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	26.708	37.271	139,5	43,5
Listavci	58.938	47.787	81,1	55,8
Skupaj	85.646	85.057	99,3	99,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	39,0	26,9	6,8
Jelka	0,4	18,1	0,1
Bor	3,5	12,8	0,6
Macesen	0,3	24,2	0,1
Ostali igl.	0,6	21,5	0,1
Bukev	47,7	15,6	8,3
Hrast	4,4	7,8	0,8
Pl. list.	0,3	16,3	0,1
Dr. tr. list.	3,5	12,6	0,6
Meh. list.	0,3	14,3	0,0

Skupaj iglavci	43,8	24,5	7,6
Skupaj listavci	56,2	14,3	9,8
Skupaj	100,0	17,5	17,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	5,5	11,7	24,5	30,2	45,1	24,5	23,9
Listavci	13,2	12,9	11,9	11,1	22,4	14,3	30,6
Skupaj	11,4	12,6	16,4	17,3	29,3	17,5	54,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	28,7	0,3	4,5	0,3	0,3	50,7	10,0	0,1	4,9	0,2
2014	25,3	0,4	4,8	0,2	0,5	53,5	9,8	0,4	4,8	0,3
2024	22,7	0,2	5,3	0,3	0,6	55,2	10,5	0,5	4,4	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	24.018	16,7											
Listavci	52.169	14,9											
Skupaj	76.187	15,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,53	0,53											
Obžetev	ha	13,14	38,43											
Nega mladja	ha	8,66	10,46											
Nega gošče	ha	20,14	22,04											
Nega letvenjaka	ha	194,54	198,31											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	52,19	52,19											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.056,76	47,41	1,63	1.105,80
Delež (%)	95,6	4,3	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,5	16,1	21,8	29,2	26,4	22,9	81,8
Jelka	14,9	26,8	20,3	20,6	17,4	0,6	2,2
Bor	5,1	14,3	22,2	30,7	27,7	10,2	36,6
Macesen	22,7	37,5	19,8	12,1	7,9	0,3	1,0
Ostali igl.	29,9	46,7	18,6	4,8	0,0	0,0	0,1
Bukev	6,4	16,4	21,8	27,7	27,7	39,7	142,0
Hrast	8,8	19,2	21,5	25,5	25,0	12,1	43,1
Pl. lst.	6,5	16,3	22,3	27,8	27,1	2,7	9,7
Dr. tr. lst.	9,7	20,2	21,7	24,8	23,6	9,8	35,0
Meh. lst.	7,2	17,3	22,8	27,0	25,7	1,7	6,0
Iglavci	6,4	16,0	21,9	29,3	26,4	34,0	121,7
Listavci	7,3	17,5	21,8	26,9	26,5	66,0	235,7
Skupaj	7,0	17,0	21,8	27,7	26,5	100,0	357,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,35	0,54	0,52	0,53	0,31	30,2	2,24
Listavci	1,09	1,35	1,10	1,00	0,65	69,8	5,19
Skupaj	1,44	1,89	1,62	1,53	0,96	100,0	7,43

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	971,09	87,8	134,71	12,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.105,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	971,09	87,8	134,71	12,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.105,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	7,0	10,0	17,0	9,6	23,0	32,6	16,6	33,0	49,6	18,2
30 - 49 cm	0,4	2,3	2,7	1,5	2,8	4,3	1,9	5,1	7,0	12,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,8
Skupaj	7,4	12,3	19,7	11,3	25,8	37,1	18,7	38,1	56,8	31,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	20,60	1,9							
Drogovnjak	237,02	21,4	5,80	2,4	0,0	59,3	40,7	0,0	
Debeljak	686,94	62,1	64,71	9,4	0,0	70,5	27,5	2,0	
Sestoj v obnovi	161,24	14,6	60,65	37,6	2,1	91,2	6,7	0,0	

Skupaj	1.105,80	100,0	131,16	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0
---------------	-----------------	--------------	---------------	-------------	------------	------------	------------	------------

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	42,98	1,27	0,81	0,00	0,00	63,48	0,77	9,64	9,58	2,63	131,16
%	3,96	0,12	0,07	0,00	0,00	5,85	0,07	0,89	0,88	0,24	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	126	11,9	31,7	44,5	9,5	2,4
Jelka	11	0,0	72,7	27,3	0,0	0,0
Bor	100	15,0	30,0	42,0	11,0	2,0
Macesen	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	310	7,4	16,8	46,1	21,0	8,7
Hrast	100	21,0	41,0	26,0	6,0	6,0
Pl. Ist.	15	20,0	20,0	53,3	6,7	0,0
Dr. tr. Ist.	48	0,0	6,3	39,6	33,3	20,8
Meh. Ist.	11	9,1	9,1	54,5	18,2	9,1
Skupaj iglavci	240	12,5	32,5	43,3	9,6	2,1
Skupaj listavci	484	9,9	20,5	41,9	18,6	9,1
Skupaj	724	10,8	24,4	42,4	15,6	6,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	5,9
Veje/krošnja	2,6
Osutost	0,7
Skupaj	9,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	25.643	16.954	66,1	23,9
Listavci	45.301	16.313	36,0	23,0
Skupaj	70.944	33.267	46,9	46,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	44,3	16,0	4,1
Jelka	0,5	4,9	0,0
Bor	5,7	4,9	0,5
Macesen	0,2	7,1	0,0
Ostali igl.	0,3	35,9	0,0
Bukev	32,6	7,7	3,0
Hrast	8,7	6,6	0,8
Pl. Ist.	1,2	4,3	0,1
Dr. tr. Ist.	5,0	5,6	0,5
Meh. Ist.	1,5	15,3	0,1
Skupaj iglavci	51,0	12,5	4,7

Skupaj listavci	49,0	7,2	4,5
Skupaj	100,0	9,2	9,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	3,5	7,5	11,6	15,9	15,1	12,5	15,2
Listavci	1,4	4,1	6,9	10,8	10,2	7,2	14,7
Skupaj	1,9	5,1	8,7	13,1	12,1	9,2	29,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	29,1	0,5	11,6	0,1	0,1	32,5	13,8	2,6	8,0	1,7
2014	25,5	0,9	10,7	0,3	0,1	38,8	12,1	2,5	8,2	0,9
2024	22,9	0,6	10,2	0,3	0,0	39,7	12,1	2,7	9,8	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	24.825	18,5											
Listavci	51.186	19,6											
Skupaj	76.011	19,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	2,14	5,96											
Nega gošče	ha	4,55	7,41											
Nega letvenjaka	ha	2,83	2,83											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,80	0,80											

Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	544,88	8,28	0,27	553,43
Delež (%)	98,5	1,5	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,8	19,1	21,3	26,8	24,0	22,0	69,9
Jelka	2,0	8,5	17,7	34,6	37,2	0,6	1,9
Bor	13,9	26,0	21,2	21,3	17,6	12,1	38,6
Macesen	3,7	12,9	23,0	32,1	28,3	0,5	1,6
Bukev	6,4	16,7	22,2	27,7	27,0	49,7	158,4
Hrast	14,8	26,6	20,6	19,9	18,1	3,1	9,7
Pl. lst.	6,8	16,9	22,7	27,4	26,2	4,8	15,2
Dr. tr. lst.	16,1	27,6	20,4	18,9	17,0	6,5	20,7
Meh. lst.	9,6	19,2	22,5	25,3	23,4	0,7	2,2
Iglavci	10,4	21,2	21,2	25,1	22,1	35,2	111,9
Listavci	7,9	18,3	22,0	26,3	25,5	64,8	206,1
Skupaj	8,7	19,3	21,7	26,0	24,3	100,0	318,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,88	1,05	0,68	0,54	0,23	40,6	3,39
Listavci	0,99	1,31	1,08	0,97	0,62	59,4	4,97
Skupaj	1,87	2,36	1,76	1,51	0,85	100,0	8,36

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	553,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	553,43	100,0
Skupaj vsi gozdovi	553,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	553,43	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	9,2	14,9	24,1	10,8	19,5	30,3	20,0	34,4	54,4	20,2
30 - 49 cm	0,0	1,0	1,0	0,0	0,5	0,5	0,0	1,5	1,5	2,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	9,2	15,9	25,1	10,8	20,0	30,8	20,0	35,9	55,9	22,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	15,16	2,7							
Drogovnjak	168,10	30,4	7,20	4,3	0,0	31,5	64,7	3,8	
Debeljak	319,21	57,7	31,01	9,7	0,0	64,6	35,4	0,0	
Sestoj v obnovi	50,96	9,2	20,10	39,4	0,0	96,2	3,8	0,0	
Skupaj	553,43	100,0	58,31	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	14,58	0,85	0,69	0,00	0,00	29,86	0,19	5,21	6,46	0,47	58,31
%	2,71	0,16	0,13	0,00	0,00	5,55	0,04	0,97	1,20	0,09	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	32	3,1	3,1	62,5	25,0	6,3
Jelka	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	23	4,3	0,0	60,9	34,8	0,0
Macesen	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	113	5,3	16,8	43,4	27,4	7,1
Hrast	9	33,4	11,1	33,3	22,2	0,0
Pl. list.	15	6,7	33,3	53,3	6,7	0,0
Dr. tr. list.	11	0,0	0,0	54,5	27,3	18,2
Meh. list.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	61	3,3	1,6	62,3	29,5	3,3
Skupaj listavci	149	6,7	16,8	45,0	24,8	6,7
Skupaj	210	5,7	12,4	50,0	26,2	5,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	6,4
Veje/krošnja	2,0
Osutost	1,0
Skupaj	9,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	9.393	5.192	55,3	18,5
Listavci	18.627	7.395	39,7	26,4
Skupaj	28.020	12.587	44,9	44,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	34,4	14,3	3,0
Jelka	1,2	14,7	0,1
Bor	5,6	3,9	0,5
Macesen	0,1	4,1	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	50,2	8,9	4,4
Hrast	4,2	11,5	0,4
Pl. list.	1,9	3,1	0,2
Dr. tr. list.	2,1	2,7	0,2
Meh. list.	0,3	3,4	0,0
Skupaj iglavci	41,2	10,5	3,6
Skupaj listavci	58,8	7,9	5,1

Skupaj	100,0	8,8	8,8
---------------	--------------	------------	------------

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,8	2,1	12,3	22,1	11,4	10,5	9,3
Listavci	0,7	2,5	6,9	11,1	11,9	7,9	13,3
Skupaj	0,7	2,4	8,9	14,1	11,7	8,8	22,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	18,1	0,6	9,1	0,0	0,0	59,7	3,9	2,7	5,3	0,6
2014	21,1	0,7	12,4	0,3	0,0	49,4	3,2	5,5	6,6	0,8
2024	22,0	0,6	12,1	0,5	0,0	49,7	3,1	4,8	6,5	0,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	11.522	18,6											
Listavci	21.746	19,1											
Skupaj	33.268	18,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	1,16	1,16											
Nega letvenjaka	ha	3,03	3,03											
Naravni razvoj biotopov	m³	2,09	2,09											

Rastičnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	122,08	6,19	0,00	128,27
Delež (%)	95,2	4,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,0	11,4	21,9	32,9	30,8	27,8	89,3
Bor	26,1	41,4	18,6	8,7	5,2	2,3	7,5
Macesen	25,8	48,3	19,4	6,5	0,0	0,0	0,1
Bukev	2,8	11,7	21,4	31,3	32,8	54,3	174,0
Hrast	15,1	25,1	20,4	20,6	18,8	1,9	6,0
Pl. Ist.	14,0	24,9	20,2	20,9	20,0	10,8	34,5
Dr. tr. Ist.	22,5	33,2	18,8	13,9	11,6	2,8	9,1
Meh. Ist.	27,3	48,2	19,1	5,4	0,0	0,1	0,3
Iglavci	4,8	13,8	21,6	31,0	28,8	30,2	96,9
Listavci	5,7	15,0	21,0	28,6	29,7	69,8	223,8
Skupaj	5,4	14,6	21,2	29,3	29,5	100,0	320,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,30	0,45	0,51	0,58	0,39	33,4	2,23
Listavci	0,67	1,00	0,98	1,04	0,75	66,6	4,44
Skupaj	0,97	1,45	1,49	1,62	1,14	100,0	6,67

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	128,27	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	128,27	100,0
Skupaj vsi gozdovi	128,27	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	128,27	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	10,9	7,3	18,2	3,6	20,0	23,6	14,5	27,3	41,8	16,2
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	1,8	0,0	1,8	1,8	0,0	1,8	3,6	0,0	3,6	13,7
Skupaj	12,7	7,3	20,0	5,4	20,0	25,4	18,1	27,3	45,4	29,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,92	2,3							
Drogovnjak	28,12	21,9	1,06	3,8	0,0	0,0	100,0	0,0	
Debeljak	59,54	46,4	7,44	12,5	0,0	48,9	51,1	0,0	
Sestoj v obnovi	37,69	29,4	20,13	53,4	0,0	56,3	43,7	0,0	
Skupaj	128,27	100,0	28,63	22,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	4,58	0,00	0,29	0,00	0,00	16,89	0,53	5,27	1,07	0,00	28,63
%	3,65	0,00	0,23	0,00	0,00	13,47	0,42	4,20	0,85	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	24	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Bukev	13	7,7	7,7	46,1	23,1	15,4
Pl. Ist.	10	10,0	20,0	40,0	10,0	20,0
Skupaj iglavci	24	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Skupaj listavci	23	8,7	13,0	43,5	17,4	17,4
Skupaj	47	4,3	19,1	51,1	17,0	8,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	11,5
Veje/krošnja	1,2
Osutost	1,2
Skupaj	13,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.425	2.044	59,7	18,5
Listavci	7.622	972	12,8	8,8
Skupaj	11.047	3.016	27,3	27,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	65,5	14,4	5,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	2,3	7,3	0,2
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	28,6	4,5	2,2
Hrast	0,2	1,3	0,0
Pl. Ist.	2,4	1,9	0,2
Dr. tr. Ist.	1,0	3,5	0,1
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	67,8	14,0	5,2
Skupaj listavci	32,2	3,9	2,5
Skupaj	100,0	7,7	7,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,1	1,0	12,7	24,9	17,6	14,0	15,7

Listavci	0,1	0,7	3,7	4,9	6,2	3,9	7,5
Skupaj	0,1	0,8	7,2	11,5	10,7	7,7	23,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	27,9	0,0	1,1	0,0	0,0	57,9	3,8	7,1	2,2	0,0
2014	34,8	0,0	2,4	0,0	0,0	49,4	1,3	9,9	2,2	0,0
2024	27,8	0,0	2,3	0,0	0,0	54,3	1,9	10,8	2,8	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	2.613	21,0											
Listavci	7.297	25,4											
Skupaj	9.910	24,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Rastičnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	309,59	66,71	0,89	377,19
Delež (%)	82,1	17,7	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,0	19,4	21,6	26,5	23,5	12,7	41,2
Bor	20,6	35,0	20,4	14,2	9,8	2,2	7,1
Macesen	29,9	50,7	19,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,0	12,6	22,8	30,7	30,9	61,1	198,5
Hrast	8,4	18,7	21,2	25,9	25,8	6,1	19,9
Pl. Ist.	3,3	12,6	22,6	30,7	30,8	9,2	29,9
Dr. tr. Ist.	10,5	20,9	21,1	24,1	23,4	6,9	22,6
Meh. Ist.	2,7	12,2	24,1	31,0	30,0	1,8	5,9
Iglavci	10,7	21,7	21,4	24,7	21,5	14,8	48,3
Listavci	4,1	13,7	22,6	29,8	29,8	85,2	276,8
Skupaj	5,0	14,9	22,4	29,1	28,6	100,0	325,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,27	0,37	0,30	0,29	0,18	21,1	1,41
Listavci	0,60	1,13	1,30	1,33	0,92	78,9	5,27
Skupaj	0,87	1,50	1,60	1,62	1,10	100,0	6,68

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	377,19	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	377,19	100,0
Skupaj vsi gozdovi	377,19	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	377,19	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	3,6	13,6	17,2	5,5	25,5	31,0	9,1	39,1	48,2	18,7
30 - 49 cm	1,8	1,8	3,6	0,0	6,4	6,4	1,8	8,2	10,0	18,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5,4	15,4	20,8	5,5	31,9	37,4	10,9	47,3	58,2	37,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	12,84	3,4							
Drogovnjak	53,45	14,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	258,89	68,6	31,56	12,2	0,0	68,7	31,3	0,0	
Sestoj v obnovi	52,01	13,8	24,08	46,3	0,0	83,6	16,4	0,0	
Skupaj	377,19	100,0	55,64	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,65	0,00	0,00	0,00	0,00	30,86	0,34	10,83	6,23	0,73	55,64
%	1,83	0,00	0,00	0,00	0,00	8,47	0,09	2,97	1,71	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	15	0,0	13,3	66,7	13,3	6,7
Bukev	94	13,8	22,3	43,7	19,1	1,1
Hrast	20	5,0	50,0	25,0	20,0	0,0
Pl. list.	20	0,0	15,0	80,0	5,0	0,0
Dr. tr. list.	3	0,0	0,0	66,7	0,0	33,3
Meh. list.	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	15	0,0	13,3	66,7	13,3	6,7
Skupaj listavci	138	10,1	25,4	46,4	16,7	1,4
Skupaj	153	9,2	24,2	48,3	16,3	2,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	7,3
Veje/krošnja	1,7
Osutost	0,7
Skupaj	9,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.104	744	24,0	3,9
Listavci	16.096	3.640	22,6	19,0
Skupaj	19.200	4.384	22,8	22,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	16,5	5,1	0,7
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,5	0,9	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	74,5	5,3	3,1
Hrast	2,8	1,7	0,1
Pl. list.	2,7	1,2	0,1
Dr. tr. list.	2,6	1,5	0,1
Meh. list.	0,4	1,0	0,0
Skupaj iglavci	17,0	4,5	0,7
Skupaj listavci	83,0	4,1	3,5
Skupaj	100,0	4,2	4,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,2	2,0	4,8	8,9	4,5	4,5	2,0
Listavci	0,4	1,5	4,6	5,0	5,5	4,1	9,6
Skupaj	0,5	1,6	4,7	5,5	5,3	4,2	11,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	8,6	0,0	1,1	0,0	0,0	66,2	6,6	10,7	3,8	3,0
2014	13,5	0,0	2,3	0,0	0,0	59,3	6,8	9,3	7,1	1,7
2024	12,7	0,0	2,2	0,0	0,0	61,1	6,1	9,2	6,9	1,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	2.675	14,7											
Listavci	23.594	22,6											
Skupaj	26.269	21,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17012*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	33,11	22,69	0,00	55,80
Delež (%)	59,3	40,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,8	12,5	17,9	31,5	33,3	45,2	222,2
Jelka	0,1	5,5	15,8	36,8	41,8	17,2	84,7
Bor	3,0	7,0	14,8	35,0	40,2	0,4	2,1
Macesen	0,5	5,0	15,1	36,8	42,6	1,4	7,1
Bukev	0,5	7,2	16,8	34,1	41,4	30,9	151,7
Hrast	1,0	5,8	16,0	34,6	42,6	1,5	7,3
Pl. lst.	1,6	8,5	17,3	33,2	39,4	3,1	15,1
Dr. tr. lst.	33,3	46,3	16,0	4,4	0,0	0,3	1,3
Iglavci	3,4	10,4	17,3	33,1	35,8	64,3	316,1
Listavci	0,9	7,5	16,8	33,9	40,9	35,7	175,4
Skupaj	2,5	9,4	17,1	33,4	37,6	100,0	491,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,54	1,21	1,67	2,67	1,98	72,9	8,07
Listavci	0,10	0,45	0,67	1,00	0,79	27,1	3,01
Skupaj	0,64	1,66	2,34	3,67	2,77	100,0	11,08

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	33,11	59,3	22,69	40,7	0,00	0,0	0,00	0,0	55,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	33,11	59,3	22,69	40,7	0,00	0,0	0,00	0,0	55,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	0,0	0,0	13,3	6,7	20,0	13,3	6,7	20,0	7,9
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0	13,3	6,7	20,0	13,3	6,7	20,0	7,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,09	0,2							
Drogovnjak	5,83	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	8,86	15,9	0,41	4,6	0,0	100,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	41,02	73,5	22,09	53,9	31,9	68,1	0,0	0,0	
Skupaj	55,80	100,0	22,50	40,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	7,68	7,57	0,00	0,00	0,00	6,46	0,00	0,60	0,19	0,00	22,50
%	13,79	13,59	0,00	0,00	0,00	11,60	0,00	1,08	0,34	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	9	0,0	11,1	77,8	11,1	0,0
Jelka	7	0,0	42,8	28,6	28,6	0,0
Bukev	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	16	0,0	25,0	56,2	18,8	0,0
Skupaj listavci	5	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Skupaj	21	0,0	19,0	47,6	28,6	4,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	6,4
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	6,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	4.449	2.851	64,1	40,3
Listavci	2.617	231	8,8	3,3
Skupaj	7.066	3.082	43,6	43,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	66,5	21,3	10,4
Jelka	25,5	28,1	4,0
Bor	0,2	2,0	0,0
Macesen	0,4	9,3	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,1	3,0	0,8
Hrast	1,7	11,7	0,3
Pl. lst.	0,0	0,1	0,0
Dr. tr. lst.	0,5	4,5	0,1
Meh. lst.	0,1	8,6	0,0
Skupaj iglavci	92,5	22,3	14,4
Skupaj listavci	7,5	3,3	1,2
Skupaj	100,0	15,6	15,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)	Skupaj
--	--------------------------------	--------

	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	46,5	15,6	15,4	17,8	27,9	22,3	51,1
Listavci	2,2	0,9	2,1	3,7	5,0	3,3	4,1
Skupaj	32,3	9,8	10,9	13,1	19,7	15,6	55,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	40,1	14,3	2,7	0,2	0,0	36,0	2,9	2,5	1,3	0,0
2014	48,8	14,1	1,3	0,6	0,0	27,0	2,3	3,9	1,8	0,2
2024	45,2	17,2	0,4	1,4	0,0	30,9	1,5	3,1	0,3	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	6.856	38,9											
Listavci	3.668	37,5											
Skupaj	10.524	38,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	396,79	57,09	6,05	459,93
Delež (%)	86,3	12,4	1,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	17,0	35,7	26,7	15,9	4,7	4,1	6,2
Bor	36,1	36,2	17,0	8,1	2,6	15,6	23,8
Bukev	16,8	36,0	25,4	20,9	0,9	43,3	65,9
Hrast	23,8	39,0	26,4	10,7	0,1	5,3	8,0
Pl. list.	12,9	35,8	26,1	23,9	1,3	7,5	11,4
Dr. tr. list.	19,6	43,6	21,2	14,2	1,4	23,3	35,5
Meh. list.	25,7	29,2	24,6	19,6	0,9	0,9	1,4
Iglavci	32,2	36,1	19,0	9,7	3,0	19,7	30,0
Listavci	17,8	38,4	24,3	18,5	1,0	80,3	122,2
Skupaj	20,6	37,9	23,3	16,8	1,4	100,0	152,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,71	0,35	0,12	0,05	0,01	25,5	1,23
Listavci	1,15	1,43	0,63	0,37	0,01	74,5	3,59
Skupaj	1,86	1,78	0,75	0,42	0,02	100,0	4,82

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	459,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	459,93	100,0
Skupaj vsi gozdovi	459,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	459,93	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,24	0,3						
Drogovnjak	373,89	81,2	1,53	0,4	0,0	37,3	62,7	0,0
Debeljak	74,91	16,3	7,77	10,4	0,0	60,6	39,4	0,0
Sestoj v obnovi	9,89	2,2	4,39	44,4	0,0	48,3	51,7	0,0
Skupaj	459,93	100,0	13,69	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,38	0,00	0,16	0,00	0,00	4,38	0,00	2,65	5,76	0,36	13,69
%	0,08	0,00	0,03	0,00	0,00	0,95	0,00	0,58	1,26	0,08	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)
----------------	------------	---

		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
--	--	----------------	-------------------	--------------	--------------------	--------------

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.000	776	77,6	14,0
Listavci	4.549	1.853	40,7	33,4
Skupaj	5.549	2.629	47,4	47,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	25,7	22,1	1,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	3,9	1,0	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	55,7	4,7	2,1
Hrast	5,3	3,8	0,2
Pl. list.	5,8	2,9	0,2
Dr. tr. list.	3,6	0,6	0,1
Meh. list.	0,0	0,2	0,0
Skupaj iglavci	29,5	5,7	1,1
Skupaj listavci	70,5	3,2	2,6
Skupaj	100,0	3,7	3,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,2	1,3	9,1	18,7	38,0	5,7	1,7
Listavci	0,2	0,4	2,5	5,4	26,5	3,2	4,0
Skupaj	0,2	0,6	3,8	7,1	28,0	3,7	5,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	2,6	0,0	18,8	0,0	0,0	55,9	5,8	4,4	9,6	2,9
2014	4,3	0,0	15,0	0,0	0,0	43,7	5,1	7,5	23,3	1,1
2024	4,1	0,0	15,6	0,0	0,0	43,3	5,3	7,5	23,3	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	563	4,1											
Listavci	4.014	7,1											

Skupaj	4.577	6,5												
Neizkor. drevje	Iglavci													
	Listavci													
	Skupaj													

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,23	0,23											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	2.362,22	113,8	235,0	348,9	2,57	5,07	7,64	20,8	21,8	21,5	98,1
VAROVALNI GOZDOVI	396,79	33,0	114,3	147,4	1,34	3,39	4,73	4,1	7,2	6,5	20,3
Skupaj vsi gozdovi	2.759,01	102,2	217,7	319,9	2,40	4,83	7,23	20,0	20,7	20,5	90,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	54,72	2,0
Drogovnjak	856,27	31,0
Debeljak	1.435,86	52,1
Sestoj v obnovi	412,16	14,9
Skupaj:	2.759,01	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	22,6
Jelka	0,4
Bor	8,7
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,0
Bukev	46,2
Hrast	7,6
Pl. lst.	5,0
Dr. tr. lst.	8,4
Meh. lst.	0,9
Iglavci	31,9
Listavci	68,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,1	17,5	21,2	27,9	25,3	31,9	102,2
Listavci	7,3	18,1	21,8	27,0	25,8	68,1	217,7
Skupaj	7,6	17,9	21,7	27,2	25,6	100,0	319,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	56.445	20,0											

Listavci	124.582	20,7											
Skupaj	181.027	20,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	2,14	5,96											
Nega gošče	ha	5,71	8,57											
Nega letvenjaka	ha	6,97	6,97											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,87	1,87											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	1.708,21	93,8	225,7	319,4	1,92	5,11	7,03	18,4	15,4	16,3	73,9
VAROVALNI GOZDOVI	57,09	9,9	179,6	189,5	0,45	5,10	5,55	5,0	7,0	6,9	23,5
Skupaj vsi gozdovi	1.765,30	91,1	224,2	315,2	1,87	5,11	6,98	18,3	15,2	16,1	72,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	279,86	15,9
Drogovnjak	499,66	28,3
Debeljak	854,65	48,4
Sestoj v obnovi	131,13	7,4
Skupaj:	1.765,30	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	22,0
Jelka	1,0
Bor	5,0
Macesen	0,4
Ostali igl.	0,5
Bukev	53,9
Hrast	9,8
Pl. lst.	1,5
Dr. tr. lst.	5,2
Meh. lst.	0,8
Iglavci	28,9
Listavci	71,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,6	18,7	21,6	27,0	24,1	28,9	91,1
Listavci	10,2	21,2	21,6	24,3	22,7	71,1	224,2
Skupaj	9,7	20,5	21,6	25,1	23,1	100,0	315,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	29.443	18,3											
Listavci	60.033	15,2											
Skupaj	89.476	16,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,53	0,53											
Obžetev	ha	13,14	38,43											
Nega mladja	ha	8,66	10,46											
Nega gošče	ha	20,14	22,04											
Nega letvenjaka	ha	194,54	198,31											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	52,19	52,19											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	27,50											
Naravni razvoj biotopov	m ³	2,09	2,09											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	3,40	40,3	232,9	273,2	0,73	6,03	6,76	13,9	12,2	12,5	50,4
VAROVALNI GOZDOVI	6,05	20,8	98,8	119,7	1,17	3,05	4,21	3,2	4,0	3,9	11,0
Skupaj vsi gozdovi	9,45	27,8	147,1	174,9	1,01	4,12	5,13	8,7	8,7	8,7	29,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,20	2,1
Drogovnjak	5,57	59,0
Debeljak	3,63	38,4
Sestoj v obnovi	0,05	0,5
Skupaj:	9,45	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	6,5
Bor	9,4
Bukev	27,5
Hrast	6,9
Pl. lst.	11,1
Dr. tr. lst.	25,0
Meh. lst.	13,6
Iglavci	15,9
Listavci	84,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	32,9	19,4	13,3	18,9	15,5	15,9	27,8
Listavci	16,5	21,8	25,3	23,1	13,3	84,1	147,1
Skupaj	19,1	21,4	23,5	22,4	13,6	100,0	174,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	23	8,7											
Listavci	121	8,7											
Skupaj	144	8,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan. s ponov.											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
48A01A	32	32	28	32	30	30	30	30
48A01B	32	32	28	32	30	30	30	30
48A02A	32	32	28	32	30	30	30	30
48A02B	32	32	28	32	30	30	30	30
48A03A	32	32	28	32	30	30	30	30
48A03B	32	32	28	32	30	30	30	30
48A04	48	32	28	38	30	30	30	30
48A05A	32	32	28	32	30	30	30	30
48A05B	32	32	26	32	30	30	30	30
48A06A	40	32	26	32	30	30	30	30
48A06B	32	32	26	32	30	30	30	30
48A07A	32	32	26	32	30	30	30	30
48A07B	32	32	26	32	30	30	30	30
48A08	34	34	28	34	30	30	30	30
48A09A	34	34	28	34	30	30	30	30
48A09B	34	34	28	34	30	30	30	30
48A10	34	34	26	30	30	30	30	30
48A11	34	34	26	32	30	30	30	30
48A12A	34	34	28	32	30	30	30	30
48A12B	34	34	28	32	30	30	30	30
48A13	34	34	28	32	30	30	30	30
48A14	34	34	28	34	32	32	32	32
48A15	34	34	28	32	30	30	30	30
48A16	32	32	28	32	30	30	30	30
48A17	34	34	28	32	30	30	30	30
48A18A	34	34	28	32	30	30	30	30
48A18B	30	30	28	30	30	30	30	30
48A19	34	34	28	32	30	30	30	30
48A20	30	30	28	30	30	30	30	30
48A21	30	30	28	30	30	30	30	30
48B01A	36	36	28	34	30	30	30	30
48B01B	36	36	28	34	30	30	30	30
48B02A	34	34	28	34	30	30	30	30
48B02B	34	34	28	34	30	30	30	30
48B03A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B03B	34	34	26	32	30	30	30	30
48B04A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B04B	34	34	26	32	30	30	30	30
48B05A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B05B	34	34	26	32	30	30	30	30
48B06	34	34	26	32	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
48B07A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B07B	34	34	26	32	30	30	30	30
48B08A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B08B	34	34	26	32	30	30	30	30
48B09A	34	34	26	32	30	30	30	30
48B09B	28	26	26	26	26	26	26	26
48B10	34	34	26	34	32	32	32	32
48B11A	32	32	26	34	32	30	30	30
48B11B	28	28	26	26	26	26	26	26
48B12	34	34	28	34	32	32	32	32
48B13	34	34	28	34	32	32	32	32
48B14	34	34	28	32	32	32	32	32
48B15A	34	34	28	36	32	32	32	32
48B15B	34	34	28	36	32	32	32	32
48B16A	34	34	28	36	32	32	32	32
48B16B	34	34	28	36	32	32	32	32
48B17A	32	32	26	32	32	32	32	32
48B17B	32	32	26	32	32	32	32	32
48B18A	32	32	26	32	32	32	32	32
48B18B	32	32	26	32	32	32	32	32
48B19	34	34	26	34	32	32	32	32
48B20A	34	34	28	32	32	32	32	32
48B20B	34	34	26	32	32	32	32	32
48B21	34	34	26	32	32	32	32	32
48B22	32	32	26	32	32	32	32	32
48B23	36	36	26	34	30	30	30	30
48B24B	50	50	48	52	48	50	48	48
48B25A	50	50	48	52	48	50	48	48
48B25B	50	50	50	48	46	48	46	46
48B26B	52	52	48	50	48	50	48	48
48B27	48	48	46	50	46	48	46	46
48B28A	50	50	48	48	46	48	46	46
48B28B	48	48	46	52	48	50	48	48
48B29A	50	50	48	48	48	48	48	48
48B29B	52	52	48	52	48	50	48	48
48B30A	52	52	46	54	48	48	48	48
48B30B	52	52	48	48	48	48	48	48
48B31	52	52	48	52	48	50	48	48
48B32	52	52	50	54	48	48	48	48
48B33	52	52	46	54	48	50	48	48
48B34	52	52	46	54	48	50	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
48B35A	52	52	48	52	50	50	50	50
48B35B	54	54	50	54	50	50	50	50
48B36	52	52	50	50	48	50	48	48
48B37	52	52	48	52	48	50	48	48
48B38	52	52	48	52	48	50	48	48
48B39	52	52	48	50	48	50	48	48
48B40A	54	54	50	56	50	52	50	50
48B40B	50	50	46	46	46	46	46	46
48B41A	52	52	48	48	48	48	48	48
48B41B	50	50	48	54	50	52	50	50
48B42A	52	52	50	54	50	52	50	50
48B42B	52	52	48	54	50	52	50	50
48B43	52	52	50	54	50	50	50	50
48B44	50	50	48	50	48	48	48	48
48B45A	52	52	46	54	48	48	48	48
48B45B	50	50	46	48	46	48	46	46
48B46A	52	52	46	52	46	50	46	46
48B46B	52	52	46	50	46	48	46	46
48B47	52	52	48	54	48	50	48	48
48B48	50	50	50	52	48	50	48	48
48B49	50	50	46	52	48	50	48	48
48B50	52	52	50	54	50	52	50	50
48B51	56	56	52	56	52	52	52	52
48B52A	54	54	52	58	52	54	52	52
48B52B	56	56	52	54	52	52	52	52
48B53	56	56	52	52	52	52	52	52
48B54	52	52	48	50	48	50	46	46
48B56	50	50	46	52	46	50	46	46
48B57	50	50	46	52	48	50	46	46
48B58	48	48	46	52	46	50	46	46
48B59	50	50	46	50	46	50	46	46
48B60B	50	50	46	50	46	50	46	46
48B64	36	36	26	34	30	30	30	30
48B65	34	34	26	32	30	30	30	30
48B66	34	34	26	32	30	30	30	30
48B68	34	34	28	30	28	28	28	28
48B69	34	34	28	30	28	28	28	28
48B70A	34	34	28	30	28	28	28	28
48B70B	34	34	28	30	28	28	28	28
48B71	34	34	28	30	28	28	28	28
48C01A	36	36	28	31	28	28	28	28
48C01B	36	36	28	31	28	28	28	28
48C02	36	36	28	31	28	28	28	28
48C03	34	34	28	34	30	30	30	30
48C04	32	32	28	32	28	28	28	28
48C05	32	32	28	32	28	28	28	28
48C06A	32	32	28	32	28	28	28	28
48C06B	32	32	28	32	28	28	28	28
48C07	32	32	28	32	28	28	28	28
48C10	52	52	48	52	48	50	48	48
48C11	52	52	48	52	48	50	48	48
48C12	52	52	48	52	48	50	48	48
48C13	52	52	48	50	48	48	48	48
48C14	52	52	48	50	48	50	48	48
48C15A	52	52	48	48	48	48	48	48
48C15B	50	50	48	48	46	48	46	46
48C16	50	50	48	48	48	48	48	48
48C17A	52	52	48	50	48	50	48	48
48C17B	52	52	48	52	48	50	48	48
48C18	52	52	48	52	48	50	48	48
48C19	48	48	48	48	48	48	46	46
48C20A	46	46	46	44	44	44	44	44
48C20B	52	52	48	54	48	52	48	48
48C21	50	50	48	48	48	48	48	48
48C22	50	50	48	48	48	48	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
48C23	52	52	46	54	48	52	48	48
48C24A	50	50	48	52	48	50	48	48
48C26A	50	50	48	52	48	50	48	48
48D01A	36	36	35	32	32	32	32	32
48D01B	36	36	31	32	32	32	32	32
48D02	36	36	31	32	32	32	32	32
48D03	36	36	31	32	32	32	32	32
48D04	36	36	31	32	32	32	32	32
48D05	34	34	28	30	30	30	30	30
48D06	34	34	28	30	30	30	30	30
48D07	36	36	30	32	32	32	32	32
48D08	32	32	28	32	32	32	32	32
48D09	32	32	30	34	32	32	32	32
48D10	34	34	28	28	28	28	28	28
48D11	34	34	28	29	30	29	29	29
48D12	34	34	28	30	29	29	29	29
48D13	33	33	28	28	28	28	28	28
48D14	30	30	28	29	28	28	28	28
48D15	36	36	32	34	32	32	32	32
48D16	32	32	28	28	26	26	26	26
48D17	32	32	28	28	26	26	26	26
48D18	34	34	28	28	26	26	26	26
48D19	33	33	28	29	28	28	28	28
48D20	33	33	28	29	26	26	26	26
48D21	34	34	28	28	28	28	28	28
48D22	32	32	28	30	26	26	26	26
48D31	52	52	48	50	48	50	48	48
48D32	52	52	48	50	48	50	48	48
48D33	52	52	48	50	48	50	48	48
48D34	52	52	48	50	48	50	48	48
48D35	50	50	48	50	48	50	48	48
48D36	52	52	48	52	48	50	48	48
48D37	52	52	48	52	48	50	48	48
48D38	52	52	48	52	48	50	48	48
48D39	52	52	48	52	48	50	48	48
48D55	52	52	48	50	48	50	46	46
48D60A	52	52	46	48	48	46	46	46
48D61	50	50	46	48	48	48	46	46

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11012	SM	111	0,0447	0,0399	0,0357	0,0318	0,0284	0,0254	0,0227	0,0203	0,0181	0,0162	0,0144	0,0129	0,0115	0,0103
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	130	0,0987	0,0562	0,0363	0,0254	0,0188	0,0145	0,0115	0,0093	0,0078	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	BU	140	0,0692	0,0487	0,0371	0,0297	0,0246	0,0209	0,0181	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089
	HR	151	0,0342	0,0270	0,0214	0,0169	0,0134	0,0106	0,0084	0,0066	0,0053	0,0042	0,0033	0,0026	0,0021	0,0016
	PL	160	0,1168	0,0718	0,0492	0,0362	0,0279	0,0222	0,0182	0,0152	0,0130	0,0112	0,0098	0,0086	0,0077	0,0069
	TL	170	0,0886	0,0542	0,0370	0,0271	0,0208	0,0166	0,0135	0,0113	0,0096	0,0083	0,0072	0,0064	0,0057	0,0051
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
12111	SM	112	0,0477	0,0358	0,0286	0,0239	0,0205	0,0179	0,0159	0,0144	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0096	0,0090
	JE	121	0,1000	0,0863	0,0745	0,0643	0,0555	0,0479	0,0414	0,0357	0,0308	0,0266	0,0230	0,0198	0,0171	0,0148
	OI	131	0,0884	0,0515	0,0339	0,0241	0,0180	0,0140	0,0113	0,0092	0,0077	0,0066	0,0056	0,0049	0,0043	0,0038
	BU	141	0,0687	0,0481	0,0364	0,0290	0,0240	0,0203	0,0175	0,0154	0,0137	0,0123	0,0111	0,0101	0,0093	0,0086
	HR	152	0,0391	0,0285	0,0224	0,0184	0,0155	0,0134	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073	0,0068	0,0063
	PL	161	0,1312	0,0778	0,0519	0,0373	0,0282	0,0221	0,0179	0,0148	0,0124	0,0106	0,0092	0,0080	0,0071	0,0063
	TL	171	0,0581	0,0393	0,0290	0,0226	0,0183	0,0153	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0065	0,0060
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
12112	SM	113	0,0570	0,0419	0,0329	0,0271	0,0229	0,0199	0,0175	0,0156	0,0141	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0094
	JE	121	0,1000	0,0863	0,0745	0,0643	0,0555	0,0479	0,0414	0,0357	0,0308	0,0266	0,0230	0,0198	0,0171	0,0148
	OI	132	0,0261	0,0221	0,0191	0,0166	0,0144	0,0126	0,0110	0,0095	0,0082	0,0070	0,0059	0,0049	0,0040	0,0031
	BU	142	0,0642	0,0462	0,0358	0,0291	0,0244	0,0209	0,0183	0,0162	0,0146	0,0132	0,0120	0,0111	0,0102	0,0095
	HR	153	0,0559	0,0385	0,0288	0,0227	0,0186	0,0156	0,0134	0,0117	0,0103	0,0092	0,0083	0,0076	0,0069	0,0064
	PL	161	0,1312	0,0778	0,0519	0,0373	0,0282	0,0221	0,0179	0,0148	0,0124	0,0106	0,0092	0,0080	0,0071	0,0063
	TL	172	0,1176	0,0689	0,0455	0,0324	0,0243	0,0190	0,0152	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
14112	SM	114	0,0887	0,0706	0,0562	0,0448	0,0356	0,0284	0,0226	0,0180	0,0143	0,0114	0,0091	0,0072	0,0058	0,0046
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	133	0,0871	0,0564	0,0403	0,0306	0,0243	0,0198	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0095	0,0085	0,0077	0,0070
	BU	143	0,0734	0,0520	0,0398	0,0320	0,0266	0,0227	0,0197	0,0173	0,0155	0,0139	0,0127	0,0116	0,0107	0,0099
	HR	150	0,0482	0,0344	0,0265	0,0214	0,0179	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073	0,0068
	PL	162	0,1036	0,0634	0,0433	0,0317	0,0244	0,0194	0,0159	0,0133	0,0113	0,0097	0,0085	0,0075	0,0066	0,0059
	TL	173	0,0686	0,0483	0,0368	0,0295	0,0244	0,0207	0,0180	0,0158	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
15512	SM	115	0,0619	0,0465	0,0372	0,0310	0,0266	0,0232	0,0207	0,0186	0,0169	0,0155	0,0143	0,0133	0,0124	0,0116
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	130	0,0987	0,0562	0,0363	0,0254	0,0188	0,0145	0,0115	0,0093	0,0078	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	BU	144	0,0517	0,0387	0,0310	0,0258	0,0221	0,0193	0,0172	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0110	0,0102	0,0096
	HR	154	0,0883	0,0556	0,0388	0,0290	0,0226	0,0182	0,0151	0,0127	0,0109	0,0095	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	PL	164	0,0637	0,0449	0,0342	0,0274	0,0227	0,0193	0,0167	0,0147	0,0131	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090	0,0083
	TL	173	0,0686	0,0483	0,0368	0,0295	0,0244	0,0207	0,0180	0,0158	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
16012	SM	116	0,0452	0,0414	0,0380	0,0348	0,0319	0,0292	0,0268	0,0246	0,0225	0,0206	0,0189	0,0173	0,0159	0,0146
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	130	0,0987	0,0562	0,0363	0,0254	0,0188	0,0145	0,0115	0,0093	0,0078	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	BU	144	0,0517	0,0387	0,0310	0,0258	0,0221	0,0193	0,0172	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0110	0,0102	0,0096
	HR	154	0,0883	0,0556	0,0388	0,0290	0,0226	0,0182	0,0151	0,0127	0,0109	0,0095	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	PL	164	0,0637	0,0449	0,0342	0,0274	0,0227	0,0193	0,0167	0,0147	0,0131	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090	0,0083
	TL	173	0,0686	0,0483	0,0368	0,0295	0,0244	0,0207	0,0180	0,0158	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
17012	SM	110	0,0566	0,0425	0,0340	0,0283	0,0243	0,0212	0,0189	0,0170	0,0154	0,0142	0,0131	0,0121	0,0113	0,0106
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	130	0,0987	0,0562	0,0363	0,0254	0,0188	0,0145	0,0115	0,0093	0,0078	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	BU	140	0,0692	0,0487	0,0371	0,0297	0,0246	0,0209	0,0181	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089
	HR	150	0,0482	0,0344	0,0265	0,0214	0,0179	0,0153	0,0133	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073	0,0068
	PL	160	0,1168	0,0718	0,0492	0,0362	0,0279	0,0222	0,0182	0,0152	0,0130	0,0112	0,0098	0,0086	0,0077	0,0069
	TL	170	0,0886	0,0542	0,0370	0,0271	0,0208	0,0166	0,0135	0,0113	0,0096	0,0083	0,0072	0,0064	0,0057	0,0051
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049
40000	SM	116	0,0452	0,0414	0,0380	0,0348	0,0319	0,0292	0,0268	0,0246	0,0225	0,0206	0,0189	0,0173	0,0159	0,0146
	JE	120	0,0927	0,0827	0,0738	0,0659	0,0588	0,0524	0,0468	0,0418	0,0373	0,0333	0,0297	0,0265	0,0236	0,0211
	OI	130	0,0987	0,0562	0,0363	0,0254	0,0188	0,0145	0,0115	0,0093	0,0078	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	BU	144	0,0517	0,0387	0,0310	0,0258	0,0221	0,0193	0,0172	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0110	0,0102	0,0096
	HR	154	0,0883	0,0556	0,0388	0,0290	0,0226	0,0182	0,0151	0,0127	0,0109	0,0095	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	PL	164	0,0637	0,0449	0,0342	0,0274	0,0227	0,0193	0,0167	0,0147	0,0131	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090	0,0083
	TL	173	0,0686	0,0483	0,0368	0,0295	0,0244	0,0207	0,0180	0,0158	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0096	0,0089
	ML	180	0,0917	0,0554	0,0375	0,0273	0,0208	0,0165	0,0134	0,0112	0,0095	0,0081	0,0071	0,0062	0,0055	0,0049

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 €/m³.

Preglednica Cene lesa: Cena lesa uporabljena pri izračunu ekonomske presoje.

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	130,00	130,00
	H2	Hlodovina II	105,00	105,00
	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
	O	Ostali les	85,00	85,00
Jelka	H1	Hlodovina I	107,50	107,50
	H2	Hlodovina II	97,50	97,50
	H3	Hlodovina III	75,00	75,00
	O	Ostali les	50,00	50,00
Bori	H	Hlodovina	95,00	95,00
	O	Ostali les	75,00	75,00
Macesen	H1	Hlodovina I	225,00	225,00
	H2	Hlodovina II	175,00	175,00
	H3	Hlodovina III	135,00	135,00
	O	Ostali les	100,00	100,00
Drugi iglavci	C	Celulozni les	60,00	60,00
Bukev	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
	H2	Hlodovina II	96,00	96,00
	H3	Hlodovina III	80,00	80,00
	O	Ostali les	75,00	75,00
Hrasti	H	Hlodovina	220,00	220,00
	O	Ostali les	80,00	80,00
Kostanj	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	72,00	72,00
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	150,00	150,00
	O	Ostali les	88,00	88,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	72,50	72,50
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	65,00	65,00
Druge vrste	H	Hlodovina	90,00	90,00
	O	Ostali les	72,00	72,00

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 142: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.546,76	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	33,92	0,8
1c) Novo izločene gozdne površine	37,29	0,8
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	9,63	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.533,76	99,7
Površine v zaraščanju (niso gozd)	12,85	0,3
Druga gozdna zemljišča	16,10	0,4

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Gozdna površina v GGE Polšnik se je v primerjavi s preteklim GGN zmanjšala za 13 ha. Zmanjšanje je posledica izvedenih krčitev gozdov (evidentiranih krčitev gozdov je bilo 9,63 ha), iz gozda izločenih površin in natančnejšega zajemanja gozdnega roba (novi DOF-i).

Glavni vzrok za iz gozda izločene gozdne površine je predvsem izločitev dejansko negozdnih površin (ceste, daljnovodi, drugi infrastrukturni objekti,...). Med razlogi za razliko sta tudi natančnejše zajemanje podatkov in uporaba najnovejših ortofoto načrtov za ugotavljanje gozdnega roba. Uporaba le teh namreč omogoča natančnejši zajem podatkov oziroma dejanskega stanja.

Površine v zaraščanju smo evidentirali na 12,85 ha kmetijskih zemljišč, od tega v gozdnem prostoru 12,29 ha, v negozdem prostoru pa 0,56 ha.

Druga gozdna zemljišča (16,10 ha) predstavljajo daljnovodi.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 50 000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 143: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	812,64	17,6
Ostala površina	3.797,27	82,4
Skupaj	4.609,91	100,0

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

- 1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),
- 2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),
- 3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),
- 4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

V GGE Polšnik ni območij, ki bi spadala v katero izmed naštetih kategorij, pri čemer je treba upoštevati, da to velja le za ploskovne funkcije, ne pa tudi za točkovne in linijske.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 144: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	358,55	7,9
2 - velika	873,33	19,3
3 - srednja	2.461,08	54,3
4 - majhna	795,84	17,5
5 - brez načrtovanih ukrepov	44,96	1,0
Skupaj	4.533,76	100,0

V GGE Polšnik prevladujejo območja gozdov s srednjo stopnjo intenzivnosti gospodarjenja. Takih gozdov je 54 %. Sledijo območja z veliko intenzivnostjo gospodarjenja, ki zavzemajo 19 % vseh gozdov in območja z majhno intenzivnostjo gospodarjenja, ki zavzemajo 17 % vseh gozdov. Območja z majhno intenzivnostjo so tam, kjer prevladujejo bolj strmi ter slabše odprti predeli gozdov, kjer so razmere za sečnjo in spravilo težje. Na območjih z manjšimi nakloni terena, ki so dobro odprti z gozdnimi prometnicami pa je intenzivnost gospodarjenja večinoma zelo velika. Takih gozdov je v GGE Polšnik približno 8 %.

1 % površin gozdov v GGE predstavljajo območja brez načrtovanih ukrepov. Gre za del gozdov, ki so bili zaradi izjemno poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, določeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Zaradi velikih naklonov terena so ti prdeli gozdov bodisi nedostopni ali pa so zelo slabo odprti z gozdnimi prometnicami. Med območja gozdov brez načrtovanih ukrepov je uvrščen tudi gozd na območju ekocelice na levem bregu potoka Pasjek v delu odseka 48C07.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 50 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05 in št. 56/07) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 145: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VECNAMENSKI GOZDOVI	4.073,83	89,9
VAROVALNI GOZDOVI	459,93	10,1
Skupaj	4.533,76	100,0

V GGE Polšnik se varovalni gozdovi nahajajo na severnem in na severovzhodnem delu enote, kjer se nad planoto dvigujejo posamezni strmi dolomitni vrhovi s skalovitimi in prepadnimi pobočji. Gre za gozdovi v odsekih: 48A01B, 48A02B, 48A03B, 48A05B, 48A06B, 48A07B, 48A09B, 48A11, 48A12B, 48B01B, 48B02B, 48B03B, 48B04B, 48B05B, 48B07B, 48B08B, 48B09B, 48B11B, 48B15B, 48B16B, 48B17B, 48B18B, 48B20B in 48C06B.

Gozdov s posebnim namenom v GGE Polšnik ni.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov v GGN GGE Polšnik nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu 1 : 50 000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

V GGE Polšnik so od teh območij le zimovališča navadnega jelena, in sicer na območju dela odsekov 48A06B, 48A07B, 48A09B in 48B53.

Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
---------	---------------	-------------------------

Zimovališča	23,28	0,5
Skupaj	23,28	0,5

13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Preglednica 147: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO	738,54	495,48	10,9
Natura 2000	372,10	287,39	6,3
Skupaj	1.110,64	782,87	17,2

Na karti št. 6 b so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so območja Natura 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13-popr., 39/13-odl. US, 3/14, 21/16, 47/18) in ekološko pomembna območja (EPO), določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list, RS. št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18).

Na območju GGE je šest ekološko pomembnih območij (EPO) in pet območij Natura 2000. EPO se večinoma prekrivajo z območji Natura 2000 ali segajo še izven njih. V delu se prekrivata tudi območji Natura 2000 Kum (SI3000181 – POO) in Posavsko hribovje (SI5000026 – POV).

Območja Natura 2000:

- SI3000181 Kum (POO),
- SI3000183 Polšnik (POO),
- SI3000184 Zgornja Jablanica (POO),
- SI3000356 Maljek (POO) in
- SI5000026 Posavsko hribovje (POV).

Ekološko pomembna območja (EPO):

- 12100 Zasavsko hribovje,
- 14800 Kum,
- 33500 Sava od Mavčič do Save,
- 36900 Polšnik,
- 37300 Zgornja Jablanica in
- 94600 Maljek.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so v merilu 1 : 25.000 za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavna območja: integralna karta poplavne nevarnosti, integralne karte razredov poplavne nevarnosti, opozorilne karte poplav, poplavni dogodki),
2. erozije celinskih voda in morja (potencialna erozijska območja: opozorilna karta erozije),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljiva območja: karta verjetnosti pojavljanja plazov)*,
4. snežnih plazov (plazovita območja: karta lavinske nevarnosti)*.

Potencialna erozijska območja so opredeljena na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1 : 250.000.

* Podatki so dostopni za občine Bovec, Gornja Radgona, Kranjska gora, Krško, Kungota, Laško, Maribor, Piran, Puconci, Slovenj Gradec, Šentilj, Trbovlje, Velenje in Železniki, ki se jih lahko pridobi

od Geološkega zavoda Slovenije (narocanje@geo-zs.si). Za ostale občine se teh območij ne prikazuje.

Prikazana so tudi varovana območja in sicer hidrografija (os vodotoka) ter varstvena območja in sicer vodovarstvena območja državnega in občinskega pomena.

Prikazani so tudi referenčni odseki (odseki z referenčnimi razmerami) skladno z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Prikazana so tudi območja vodnih dovoljenj in koncesij za rabo vode.

Te kartne podlage so informacija investitorju glede obveznosti izdelave natančnejših geomehanskih poročil, ki so podlaga za podrobnejše odločanje.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so v GGE Polšnik varovalni gozdovi. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi in plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja plazanja.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	459,93	10,1
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.770,02	83,2
Krčenje gozda je dopustno	303,81	6,7
Skupaj	4.533,76	100,0

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Polšnik je 29 km gozdnih cest in 81 km javnih cest, pomembnih za gospodarjenje z gozdovi. Skupna odprtost gozdov (gostota cest) tako znaša 24 m/ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami, so prikazana na kartah št. 9 a in 9 b v merilu 1 : 50.000.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

13.9.2 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Karta št. 9 a v merilu 1 : 50.000 prikazuje območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni v naslednjem odstavku navedeni kriteriji. Preverili smo jih z omejitvami, ki jih določajo varovalni gozdovi ter z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke in socialne funkcije in ta območja smiselno zaokrožili, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...). Prav tako med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ne uvrščamo erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi in plazljivih območij zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, oziroma je pri trasiranju potrebno biti zelo pazljiv glede omejitev iz naslova funkcij gozdov in erozijske ter plazljive ogroženosti.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Kriteriji za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, so: odseki, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Litija smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. So v odsekih oziroma delih le teh:

- k. o. Konjšica: 48A01, 48A06A, 48A09A, 48A20, 48A21;
- k. o. Polšnik: 48B02A, 48B07A, 48B09A, 48B11A, 48B12, 48B17A, 48B18A, 48B19, 48B20A, 48B23, 48B31, 48B32, 48B41A, 48B54, 48B58, 48B59, 48B68;
- k. o. Konj: 48C10, 48C16, 48,49C18;
- k.o. Jablanica: 48D02, 48D09, 48D10, 48D16, 48D19, 48D20, 48D35.

To ne pomeni, da gradnja drugod ni možna, je pa v primeru želje po njej potrebna dodatna detajlna temeljita presoja.

13.9.3 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Karta št. 9 b v merilu 1 : 50.000 je namenjena prikazu območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Osnova za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, je izbor odsekov, kjer je naklon manjši od 35 %, delež odprtosti odseka manjši od 75 %, možni posek pa večji od 4 m³/ha/letno.

Varovalni gozdovi praviloma ne sodijo med ta območja. Območij, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak ter erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljivih območij zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, ne uvrščamo med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Litija, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...) smo ta območja smiselno zaokrožili in določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Konjšica: 48A08, 48A09A, 48A13, 48A14;

- k. o. Polšnik: 48B01A, 48B09A, 48B17A, 48B18A;
- k. o. Konj: 48C03.

